

Prop. 167 LS

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet
(folkefinansieringsloven) og samtykke til
godkjenning av EØS-komiteens beslutning
nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen
av forordning (EU) 2020/1503

Prop. 167 LS

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet
(folkefinansieringsloven) og samtykke til
godkjenning av EØS-komiteens beslutning
nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen
av forordning (EU) 2020/1503

Innhold

1	Proposisjonens hoved-innhold	7	4.4.2	Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven	21
2	Bakgrunnen for lovforslaget	9	4.4.3	Forslag til endringer i verdipapirhandelloven	22
2.1	Innledning	9	4.5	Departementets vurdering	22
2.2	Hovedtrekkene i det nye regelverket	10	4.5.1	Forslag til gjennomføring av forordningen	22
2.3	Verdipapirlovutvalgets mandat og sammensetning	10	4.5.2	Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven	23
2.4	Høringen	12	4.5.3	Forslag til endringer i låneformidlingsloven	24
3	Gjeldende norske regler av betydning for folkefinansiering	14	4.5.4	Forslag til endringer i verdipapirhandelloven	24
3.1	Lånebasert folkefinansiering	14	5	Virksomhetskrav	25
3.1.1	Relevante konsesjonsregler i finansforetaksloven	14	5.1	Gjeldende rett	25
3.1.2	Långivning	14	5.2	Forordningen	25
3.1.3	Låneformidlingsvirksomhet	14	5.2.1	Styring, kontroll og informasjon	25
3.1.4	Annen konsesjonspliktig virksomhet etter finansforetaksloven	15	5.2.2	Interessekonflikter	26
3.2	Investeringsbasert folkefinansiering	15	5.2.3	Særskilt om individuell porteføljeforvaltning av lån	26
3.2.1	Innledning	15	5.2.4	Kapitalkrav	27
3.2.2	Virksomhet som verdipapirforetak	15	5.3	Utvalgets forslag	27
3.2.3	Forvaltning av alternative investeringsfond	15	5.4	Høringsinstansenes syn	27
3.2.4	Finansavtaleloven	16	5.5	Departementets vurdering	27
4	Virkeområde og sentrale definisjoner	17	6	Tillatelse og vilkår	28
4.1	Gjeldende rett	17	6.1	Gjeldende rett	28
4.2	Forordningen	17	6.2	Forordningen	28
4.2.1	Unntak fra forordningens anvendelsesområde	18	6.3	Utvalgets forslag	28
4.2.2	Lånebasert folkefinansiering	18	6.3.1	Utvalgets forslag til foretaksform	28
4.2.3	Investeringsbasert folkefinansiering	19	6.3.2	Utvalgets forslag til regler om grensekryssende virksomhet	28
4.3	Utvalgets forslag	19	6.3.3	Utvalgets forslag knyttet til hvitvaskingsregelverket	29
4.3.1	Forslag til gjennomføring av forordningen	19	6.4	Høringsinstansens syn	29
4.3.2	Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven	19	6.4.1	Foretaksform	29
4.3.3	Forslag til endringer i verdipapirhandelloven	20	6.4.2	Grensekryssende virksomhet	29
4.4	Høringsinstansens syn	21	6.4.3	Forholdet til hvitvaskingsregelverket	29
4.4.1	Forslag til gjennomføring av forordningen	21	6.4.4	Folkefinansieringsforetakets adgang til å opptre som representant («tillitsmann») for långiver	30
			6.5	Departementets vurdering	30
			6.5.1	Foretaksform	30
			6.5.2	Grensekryssende virksomhet	30

6.5.3	Forholdet til hvitvaskings-regelverket	30	9.3.3	Administrative sanksjoner og straff	49
6.5.4	Folkefinansieringsforetakets adgang til å opptre som representant («tillitsmann») for långivere eller låntaker	31	9.4	Høringsinstansenes syn	49
			9.5	Departementets vurdering	50
			9.5.1	Innledning	50
			9.5.2	Administrative tiltak	50
			9.5.3	Administrative sanksjoner	51
7	Investorbeskyttelse, markedsføring mv.	32	9.6	Uavhengig klageorgan og klagerett	53
7.1	Gjeldende rett	32	9.6.1	Gjeldende rett	53
7.2	Forordningen	32	9.6.2	Forordningen	54
7.2.1	Innledning	32	9.6.3	Utvalgets forslag	54
7.2.2	Investorbeskyttelse	32	9.6.4	Høringsinstansenes syn	54
7.2.3	Oppslagstavle	35	9.6.5	Departementets vurdering	54
7.2.4	Markedsføring	35	9.7	Offentliggjøring	55
7.3	Utvalgets forslag	35	9.7.1	Gjeldende rett	55
7.3.1	Investorbeskyttelse	35	9.7.2	Forordningen	55
7.3.2	Oppslagstavle	36	9.7.3	Utvalgets forslag	55
7.3.3	Markedsføring	36	9.7.4	Høringsinstansenes syn	55
7.4	Høringsinstansenes syn	37	9.7.5	Departementets vurdering	55
7.5	Departementets vurdering	37			
7.5.1	Overordnet om kapittel IV i forordningen	37	10	Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 med tilpasninger	56
7.5.2	Ansvarsfordeling for informasjon i et KIIS	37	10.1	Innledning	56
7.5.3	Betenkningstid	38	10.2	Overordnet omtale av EØS-komiteens beslutning	56
8	Tilsyn med folkefinansieringsforetak og tilsynsvirkemidler	39	10.3	Tilpasninger i EØS-komiteebeslutningen	56
8.1	Gjeldende rett	39	10.3.1	Kompetente myndigheter	56
8.2	Forordningen	39	10.3.2	Tilpasning som gir myndighet til EFTAs overvåkningsorgan for EFTA-statene (tvisteløsningsmekanisme)	56
8.3	Utvalgets forslag	40			
8.3.1	Innledning	40	10.3.3	Generelle tilpasninger av forordningens henvisninger til unionsrett mv.	57
8.3.2	Utpeking av tilsynsmyndighet og utlikning av utgifter ved tilsyn	40	10.4	Konstitusjonelle forhold	57
8.3.3	Tilsynsmyndigheten og virkemidler i det løpende tilsynsarbeidet	40			
8.4	Høringsinstansenes syn	43	11	Økonomiske og administrative konsekvenser	59
8.5	Departementets vurdering	43			
8.5.1	Utpeking av tilsynsmyndighet og utlikning av utgifter ved tilsyn	43	12	Merknader til de enkelte paragrafer	60
8.5.2	Virkemidler i det løpende tilsynet	44	A Forslag til lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven)		66
9	Administrative tiltak, sanksjoner og straff	47	B Forslag til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503		70
9.1	Gjeldende rett	47			
9.2	Forordningen	47			
9.3	Utvalgets forslag	47			
9.3.1	Innledning	47			
9.3.2	Administrative tiltak	48			

Vedlegg

1	Europaparlaments- og råds- forordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937	71
2	EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 av 2. februar 2024 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)	117

Prop. 167 LS

(2024–2025)

Proposisjon til Stortinget (forslag til lovvedtak og stortingsvedtak)

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

*Tilråding fra Finansdepartementet 26. september 2025,
godkjent i statsråd samme dag.
(Regjeringen Støre)*

1 Proposisjonens hovedinnhold

Finansdepartementet fremmer i denne proposisjonen forslag til ny lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet. Det fremmes også forslag til endringer i finansforetaksloven, verdipapirhandelloven, hvitvaskingsloven, finansavtaleloven og finanstilsynsloven, for å hensynta at folkefinansieringsvirksomhet blir gjenstand for regulering i egen lov.

Forslaget til ny lov om folkefinansiering bygger på Verdipapirlovutvalget («utvalget») sin åttende utredning NOU 2021: 10 *Ny lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet*. I utredningen foreslår utvalget blant annet regler som gjennomfører europaparlaments – og rådsforordning (EU) 2020/1503 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet («folkefinansieringsforordningen»).

I punkt 1 redegjøres det for proposisjonens hovedinnhold. Bakgrunnen for lovforslaget omtales i punkt 2. Her gis det en omtale av gjeldende rett, hovedtrekk i det nye regelverket samt utvalgets mandat.

I punkt 3 redegjøres det nærmere for gjeldende norske regler av betydning for folkefinansieringsvirksomhet, herunder redegjøres det for lånebasert folkefinansiering og investeringsbasert folkefinansiering. Departementet viser til punkt 4 for en omtale av virkeområdet til lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet og til sentrale definisjoner.

Punkt 5 inneholder virksomhetskrav for folkefinansieringsforetak, herunder omfatter lovforslaget blant annet krav til styring, kontroll og informasjon.

I punkt 6 redegjør departementet for forslag til regler om tillatelse og vilkår, herunder regler om grensekryssende virksomhet og filialetablering, og om folkefinansieringsforetakets adgang til å opptre som tillitsmann. Departementet viser også til dette punktet for en omtale av forholdet til hvitvaskingsregelverket. Departementet foreslår at hvitvaskingsloven skal gjøres gjeldende for folkefinansieringsforetak.

I punkt 7 redegjør departementet for regler om investorbeskyttelse, markedsføring mv.

I punkt 8 omtales blant annet tilsyn med folkefinansieringsforetak og tilsynsvirkemidler. Departementet redegjør for administrative tiltak, sanksjoner og straff i punkt 9. Etter lovforslaget fører Finanstilsynet tilsyn med overholdelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet.

I punkt 10 redegjøres det for EØS-komiteebeslutningen og forslag til Stortingets vedtak om

samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning. Punkt 11 omhandler økonomiske og administrative konsekvenser av lovforslaget, og i punkt 12 omtales særmerknadene til de enkelte lovbestemmelsene.

Norge deltok i EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 av 2. februar 2024 med forbehold om Stortingets samtykke, jf. EØS-avtalen artikkel 103. EØS-komiteebeslutningen innlemmer forordning (EU) 2020/1503 (folkefinansieringsforordningen), endringsdirektiv (EU) 2020/1504 til verdipapir-markedsdirektivet MiFID II og én delegert kommisjonsforordning som gjelder folkefinansieringstjenester.

EØS-komiteebeslutning nr. 30/2024 av 2. februar 2024, i uoffisiell norsk oversettelse, følger som trykt vedlegg til proposisjonen. Folkefinansieringsforordningen i uoffisiell norsk oversettelse følger også som trykt vedlegg.

2 Bakgrunnen for lovforslaget

2.1 Innledning

Folkefinansiering (engelsk: crowdfunding) brukes gjerne om virksomhet der juridiske eller fysiske personer får finansiering fra et stort antall investorer gjennom en offentlig tilgjengelig, nettbasert plattform. Plattformens funksjon er å legge til rette for at den som ønsker finansiering, kobles sammen med den som tilbyr finansiering. Beløpene som innhentes fra hver enkelt investor, er vanligvis relativt små.

Folkefinansiering forekommer i ulike former og kan organiseres på ulike måter. Virksomheten involverer generelt tre typer aktører:

1. den som søker finansiering («prosjekteier/låntaker»)
2. den som tilbyr finansiering («investor», herunder både forbrukere og næringsdrivende)
3. tilbyder av folkefinansieringstjenesten («folkefinansieringsforetaket»). Foretaket formidler finansieringen via en nettbasert plattform.

Folkefinansieringsforetaket kobler prosjekteier sammen med investor. Folkefinansieringsforetakets inntekter er i hovedsak administrasjons- og etableringsgebyrer. Videre er det vanlig å skille mellom fire hovedtyper folkefinansiering avhengig av om finansieringen som tilbys er et lån, en investering, en donasjon eller om det er tale om belønningsbasert finansiering. Begrepet finansiell folkefinansiering brukes gjerne om lånebasert- og investeringsbasert folkefinansiering. Det er denne formen for folkefinansiering som er omfattet av folkefinansieringsforordningen og lovforslaget.

Finansiell folkefinansiering er ikke særskilt regulert i norsk rett, men har så langt vært regulert gjennom generelle regler i finansmarkedslovgivningen. Avhengig av hvilke folkefinansieringstjenester som ytes, kommer enten reglene som gjelder for finansieringsvirksomhet eller investeringstjenester til anvendelse. Det forutsettes som hovedregel at folkefinansieringsforetaket enten er registrert som låneformidler eller har tillatelse til å drive finansieringsvirksomhet, avhengig av hvilke tjenester som ytes. Videre kan det være nødvendig med andre konsesjoner, her-

under etter finansforetaksloven, for eksempel konsesjon som betalingsforetak.

Den som yter lån gjennom en folkefinansieringsplattform vil normalt anses for å drive finansieringsvirksomhet, som er konsesjonspliktig etter norsk lovgivning. I april 2019 fastsatte imidlertid Finansdepartementet i forskrift med hjemmel i finansforetaksloven, at å yte lån gjennom plattformer for lånebasert folkefinansieringsvirksomhet ikke skal regnes som finansieringsvirksomhet dersom to vilkår er oppfylt: For det første må plattformen drives av enten et finansforetak eller et låneformidlingsforetak. For det andre må långivers samlede utlån gjennom plattformene ikke overstige en million kroner per år.

Lov om låneformidling (låneformidlingsloven) trådte i kraft 1. juli 2023 og regulerer plattformvirksomheten. Etter loven må foretak som formidler lån til forbrukere ha tillatelse etter låneformidlingsloven § 2-2, mens foretak som retter seg mot næringsdrivende må være registrert etter låneformidlingsloven § 2-4. Utover dette er det ikke gitt særskilte regler for folkefinansieringsvirksomhet i norsk rett.

I flere EU-stater er det etablert egne nasjonale regelverk for folkefinansiering. For å sikre harmonisering og bedre fungerende kapitalmarkeder, har EU vedtatt en felles rettsakt – forordning (EU) 2020/1503 – som etablerer et felles regelverk for finansiell folkefinansiering i EU/EØS området. Ved den foreslåtte gjennomføringen av folkefinansieringsforordningen i norsk rett, vil folkefinansieringsforetakenes virksomhet bli regulert i en egen lov. Gjennom regulering av virksomheten vil det åpnes for større konkurranse i markedet, herunder ved at både norske og utenlandske folkefinansieringsplattformer vil kunne tilby folkefinansieringsplattformer til norske forbrukere og virksomheter. Folkefinansieringsforordningen er også ment å gi bedre investorbeskyttelse, bl.a. ved at det stilles krav om vurdering av investorenes kunnskap og tapsevne, enhetlige regler om kredittvurdering og investorinformasjon, samt mulighet for omsetning av andeler i folkefinansieringsprosjekter, og krav om tilgang til et uavhengig klageorgan.

2.2 Hovedtrekkene i det nye regelverket

Forordning (EU) 2020/1503 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester for næringsvirksomhet (folkefinansieringsforordningen) ble vedtatt 7. oktober 2020 og inngår som del av EUs arbeid med å bygge en velfungerende kapitalmarkedsunion. Kapitalmarkedsunionen har som mål å styrke bedrifters tilgang til finansiering og å skape et mer integrert europeisk kapitalmarked. Arbeidet med kapitalmarkedsunionen har siden utviklet seg til en bredere strategi for en såkalt spare- og investeringsunion, hvor målet er å knytte europeisk sparing og investering tettere sammen og stimulere privat kapital til blant annet bærekraftige og langsiktige formål.

Forordningen fastsetter et rammeverk for lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering til næringsvirksomhet, og har bl.a. til formål å legge til rette for et velfungerende indre marked for folkefinansiering, samtidig som investorbeskyttelsen styrkes.

Forordningen regulerer både lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering, men bare for finansiering av næringsvirksomhet. Finansiering av forbrukere er unntatt fra forordningens virkeområde. Forordningen gjelder heller ikke prosjekteiere som samlet tilbyr salg av verdipapirer og lån for mer enn fem millioner euro innenfor en tolv månedersperiode. Forordningen regulerer i hovedsak foretak som driver en åpen elektronisk plattform for folkefinansiering og foretakets virksomhet, herunder regler om investorbeskyttelse. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal blant annet vurdere om de som ønsker å investere via plattformen skal anses som «sofistikerte» eller «ikke-sofistikerte» investorer, og forordningen har ytterligere krav som skal ivareta hensynet til investorbeskyttelse overfor ikke-sofistikerte investorer. Forordningen omtaler den som tilbyr finansiering som «investor», uavhengig av om det ytes lån eller skytes inn egenkapital. Kravene til investorbeskyttelse er også i stor grad sammenfallende for lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering.

Forordningen inneholder også visse regler for prosjekteiere (de som søker finansiering) og for investorer (de som tilbyr finansiering). Prosjekteier skal for eksempel utarbeide et dokument med sentral investorinformasjon. Forordningen fastsetter videre at det ikke kan stilles krav om konsesjon eller tillatelse som kredittinstitusjon eller etter annet regelverk, hverken for den som tilbyr lån eller den som søker lån gjennom en folkefinansieringsplattform, se forordningen artikkel 1 nr. 3.

Folkefinansieringsforordningen trådte i kraft 10. november 2020, og har vært gjeldende i EU siden 10. november 2021. Forordningen skal på mange områder suppleres av utfyllende regler som skal fastsettes av EU-kommisjonen etter forslag fra ESMA og EBA. Forordningen ble innlemmet i EØS-avtalen 2. februar 2024.

Folkefinansieringsforordningen inneholder mindre endringer i prospektforordningen (2017/1129) og i direktivet om beskyttelse av varslere (2019/1937). Endringen i prospektforordningen innebærer at prosjekteier ikke skal ha plikt til å utarbeide prospekt ved tilbud om investeringsbasert folkefinansiering som omfattes av folkefinansieringsforordningen. Prospektforordningen er tatt inn i EØS-avtalen, jf. EØS-komitebeslutning nr. 84/2019 (29. mars 2019) og inkorporert i norsk rett, jf. henvisning i verdipapirhandeloven § 7-1 første ledd.

Samtidig med folkefinansieringsforordningen vedtok EU et direktiv (2020/1504) med en endring i MiFID II (2014/65). Formålet er å foreta tilpasning av MiFID II til de nye reglene i folkefinansieringsforordningen, og innebærer at folkefinansieringsforetak som yter tjenester som omfattes av folkefinansieringsloven, unntas fra krav om tilatelse etter verdipapirhandeloven og fra bestemmelsene i verdipapirhandeloven som gjennomfører MiFID II. Endringsdirektivet til MiFID II inngår i EØS-komitebeslutning nr. 30/2024. Det vises til proposisjonen kapittel 10.

I tillegg til forordningen, består reguleringen av tilbydere av folkefinansieringstjenester, av en rekke utfyllende forordninger (tekniske standarder), som fastlegger mer spesifikke elementer fra forordningen.

Det vises til NOU 2021: 10 kapittel 2 for nærmere redegjørelse av hovedtrekkene i forordningen.

2.3 Verdipapirlovutvalgets mandat og sammensetning

Den 22. mai 2015 oppnevnte Regjeringen et lovutvalg for å komme med forslag til gjennomføring av EUs reviderte regelverk på verdipapirområdet i norsk rett.

Følgende personer har for denne utredningen vært medlem i Verdipapirlovutvalget:

- advokat/professor II dr. juris Filip Truyen, leder (Bergen)
- avdelingsdirektør Marianne Irgens (Bærum)
- senior tilsynsrådgiver Kristin Lund (Oslo)
- advokat Eirik Solem (Oslo)

- juridisk seniorrådgiver Morten Grandal (Oslo)
- juridisk direktør Kjell Vidjeland (Bærum)
- fagleder/advokat Halvor E. Sigurdson (Oslo)
- sjefsjurist Christina Stray (Oslo)
- juridisk direktør Angela Nygaard (Nordre Follo)

Avdelingsdirektør Erling Rikheim og tilsynsrådgiver Jørgen Reinholdtsen har bidratt som eksperter i utvalget. Senior tilsynsrådgiver Kristin Lund og seniorrådgiver Erik Styren har vært sekretærer for utvalget.

Utvalget har som ledd i arbeidet hatt møter med ulike aktører. Fra bransjen har utvalget møtt styreleder i Norsk Crowdfunding Forening (NCF), Linn Hoel Ringvoll. Ringvoll er også daglig leder i Kameo. Kameo tilbyr folkefinansiering av lån til næringsvirksomhet. Utvalget har møtt Geir Atle Bore som er daglig leder i Fundingpartner. Fundingpartner tilbyr folkefinansiering av lån til næringsvirksomhet. Utvalget har møtt Øyvind Fries som er daglig leder i Folkeinvest. Folkeinvest tilbyr egenkapitalbasert folkefinansiering og har konsesjon som verdipapirforetak. Utvalget har videre møtt Knut Jacobsen som er kredittsjef i Kredd. Kredd driver virksomhet knyttet til finansiering av forbrukslån. Utvalget har møtt Rotem Shneor fra Universitetet i Agder. Shneor leder også the Nordic Crowdfunding Alliance. Foreningen er en interesseorganisasjon for folkefinansieringsplattformer i Norden og har som formål å bidra til en mer folkefinansieringsvennlig region. Videre har utvalget møtt Forbrukerrådet representert ved fagdirektør Jorge B. Jensen.

Lovutvalget fikk følgende mandat:

«Lånebasert og egenkapitalbasert folkefinansiering omtales gjerne som finansiell folkefinansiering. Finansiell folkefinansiering innebærer at investorer gjennom nettplattformer gir lån til privatpersoner eller bedrifter, eller kjøper eierandeler i en bedrift. Finansiell folkefinansiering er virksomhet som faller innenfor finansmarkedslovgivningen.

Departementet viser til at det nylig er vedtatt en forordning om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet (forordning (EU) 2020/1503). Forordningen fastsetter et rammeverk for lånebasert og egenkapitalbasert folkefinansiering til næringsvirksomhet, og har bl.a. til formål å legge til rette for et velfungerende indre marked for folkefinansiering, samtidig som investorbeskyttelsen styrkes. Forordningen har bl.a. regler om tillatelse, virksomhetskrav (her-

under regler for investorbeskyttelse), grensekryssende virksomhet og tilsyn. Etter endringsdirektiv (EU) 2020/1504 skal tilbydere av folkefinansieringstjenester unntas fra virkeområdet til MiFID 2. De nye reglene skal gjelde i EU fra 10. november 2021. Rettsaktene er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen, men vurderes som EØS-relevante.

Forordningen om folkefinansiering regulerer ikke lånebasert folkefinansiering til forbrukere. Foretak som utelukkende driver slik virksomhet (erhvervsmessig formidling av lån), må etter norsk rett i dag være registrert som låneformidlingsforetak etter finansforetaksloven § 2-18, men er ikke underlagt andre regler i finansforetaksloven. Departementet hadde i 2019 på høring et forslag til regler for lånebasert folkefinansiering av næringsvirksomhet utarbeidet av Finanstilsynet. Samtidig varslet departementet at det var behov for en vurdering av regelverket for formidling av lån til forbrukere.

Departementet ber Verdipapirlovutvalget om å utrede norsk gjennomføring av forventede EØS-regler som svarer til EUs forordning om folkefinansiering. Departementet ber videre om at utvalget utreder det nasjonale regelverket for formidling av lån til forbrukere gjennom folkefinansieringsplattformer. Utvalget bes herunder vurdere om låneformidlingsforetak som formidler lån til forbrukere gjennom folkefinansieringsplattformer, bør underlegges krav om tillatelse, virksomhetskrav mv. på linje med reglene som følger av forordningen om folkefinansiering. Departementet ber også om at utvalget ser hen til tiltakene som er gjennomført av regjeringen for å bidra til en mer bærekraftig utvikling i husholdningenes gjeld og for å få forbrukslånsmarkedet til å fungere bedre. Utvalget bes vurdere om regler etter disse tiltakene bør få anvendelse der det formidles lån til forbrukere via folkefinansieringsplattformer.

Departementet ber herunder Verdipapirlovutvalget om å:

- a. beskrive hovedtrekkene ved, og reguleringen av folkefinansiering i Norge, samt gi en oversikt over hovedtrekkene ved og reguleringen av folkefinansiering i Norden, Storbritannia og andre relevante markeder,
- b. beskrive folkefinansieringsforordningen og relevante bestemmelser i annet EU/EØS-regelverk,
- c. utarbeide utkast til regler som kan gjennomføre EØS-regler som svarer til for-

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

- ordningen om folkefinansiering, samt nødvendige tilpasninger i annet regelverk som følge av slik gjennomføring,
- d. utarbeide utkast til nasjonale regler for låneformidlingsforetak som formidler lån til forbrukere gjennom folkefinansieringsplattformer, og
 - e. vurdere administrative og økonomiske konsekvenser av forslaget.

Departementet ber om at utvalget under arbeidet innhenter innspill fra aktører i det norske folkefinansieringsmarkedet og ev. også andre berørte parter.

Utvalget skal utforme sitt regelverksforslag i tråd med Justisdepartementets veiledning Lovteknikk og lovforberedelse (2000), jf. utredningsinstruksen punkt 4-1. Utvalgets forslag skal utredes i samsvar med utredningsinstruksen kapittel 2. Verdipapirlovutvalget skal avgi sin utredning til Finansdepartementet innen 1. september 2021.

Finansdepartementet kan presisere eller gjøre tilføyelser i mandatet.»

Fristen ble senere forlenget til 1. desember 2021. I lys av et nytt regelverksforslag fra Kommisjonen om forbrukerkreditt, foreslo Verdipapirlovutvalget 25. oktober 2021 at utredningen om folkefinansiering deles opp. Av brev 27. oktober 2021 fra Finansdepartementet fremgår følgende beslutning:

«Departementet viser til henvendelse fra Verdipapirlovutvalget ved leder Filip Truyen 25. oktober 2021. I henvendelsen bes det om at departementet samtykker til at den pågående utredningen om finansiell folkefinansiering deles opp. Utvalget foreslår at forslaget til gjennomføring av forventede EØS-regler som svarer til EUs folkefinansieringsforordning, som gir regler om folkefinansiering i form av lån og omsettelige verdipapirer til næringslivet, leveres innen fristen 1. desember 2021. Den gjenstående delen av oppdraget, som gjelder folkefinansiering av forbrukerkreditt, utsettes til endringene i forbrukerkredittdirektivet er vedtatt i EU, og det har kommet mer informasjon om utviklingen av investorbeskyttelsesregler. I henvendelsen opplyser Verdipapirlovutvalget at det har vurdert om det bør settes en konkret frist for den delen av oppdraget som foreslås utsatt. Utvalget anbefaler at fastsetting av slik frist utstår til det foreligger en fremdriftsplan for utviklingen av det relevante regelverket i EU.

Departementet deler utvalgets vurderinger, og samtykker til utvalgets forslag om å dele opp utredningen.»

2.4 Høringen

Finansdepartementet sendte NOU 2021: 10 på høring 17. januar 2022. Utredningen og høringsbrevet ble sendt til følgende instanser:

Departementene

Bankenes sikringsfond
Brønnøysundregistrene
Datatilsynet
Direktoratet for forvaltning og økonomistyring
Finanstilsynet
Regelrådet
Regjeringsadvokaten
Riksadvokaten
Riksrevisjonen
Skattedirektoratet
Statens Pensjonskasse
Statistisk sentralbyrå
Stortingets ombudsmann for forvaltningen
ØKOKRIM

Handelshøyskolen BI
Handelshøyskolen i Bodø
Høgskolen i Sørøst-Norge
Høgskulen på Vestlandet
Universitetet i Agder
Universitetet i Bergen
Universitet i Oslo
Universitetet i Tromsø – Norges arktiske universitet

Akademikerne
Aksjonærforeningen i Norge
AktuarKonsulenters Forum
Arbeidsgiverforeningen Spekter
Bedriftsforbundet
Caritas Norge
Changemaker
Coop Norge SA
Deloitte AS
Den Norske Advokatforening
Den Norske Aktuarforening
Den norske Revisorforening
Econa
Eiendomsmeglerforetakenes forening
Energi Norge
EVRY
Equinor
Finans Norge

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

Finansforbundet
Finansieringsselskapenes forening
Finansmarkedsfondet
Forum for Utvikling og Miljø
Havtrygd Gjensidig Forsikring
Hovedorganisasjonen for universitets- og høyskoleutdannede
Hovedorganisasjonen Virke
Huseiernes landsforbund
Industri Energi
Initiativ for etisk handel
Juridisk rådgivning for kvinner
NOS Clearing ASA
NTL-Skatt
Næringslivets Hovedorganisasjon
Oslo børs
Oslosenteret
Pensjonskasseforeningen
Personskadeforbundet LTN
Plan Norge
Publish What You Pay Norway
Redd Barna
Skattebetalerforeningen
Skatterevisorenes Forening
Småbedriftsforbundet
Sparebankforeningen i Norge
Stiftelsesforeningen
Storebrand
Støttekomiteen for Vest-Sahara
The Nordic Association of Marine Insurers (CEFOR)
Tilsynsrådet for Advokatvirksomhet
Verdipapirfondenes forening
Verdipapirforetakenes Forbund
Verdipapirsentralen
Virke Inkasso
Yara International ASA
Yrkesorganisasjonenes sentralforbund
Økonomiforbundet

Høringsfristen var 17. april 2022. Følgende høringsinstanser har gitt realitetsmerknader til høringsforslaget i NOU 2021: 10:

Finanstilsynet
Forbrukerrådet
Forbrukertilsynet
Norges Bank
Regelrådet

Abelia
Advokatforeningen
Business Angels Norway
Dealflow
Finanstilsynet
Folkeinvest AS
FundingPartner
Kameo AS
Næringslivets Hovedorganisasjon
Norsk Crowdfunding Forening
Norske Finansanalytikeres Forening
Revisorforeningen
Verdipapirforetakenes Forbund

Følgende høringsinstanser har svart at de ikke har merknader til høringsforslaget:

Arbeids- og velferdsdirektoratet
Forsvarsdepartementet
Helse- og omsorgsdepartementet
Justis- og beredskapsdepartementet
Klima- og miljødepartementet
Statistisk sentralbyrå

Kommunalbanken AS
Den Norske Aktuarforening

3 Gjeldende norske regler av betydning for folkefinansiering

3.1 Lånebasert folkefinansiering

Lånebasert folkefinansiering kjennetegnes ved at lån fra en långiver til en låntaker formidles gjennom en elektronisk plattform.

Lånebasert folkefinansiering er ikke særskilt regulert i gjeldende rett, men kan drives av foretak som har tillatelse som låneformidlingsforetak etter låneformidlingsloven § 2-2 eller er registrert som låneformidlingsforetak etter § 2-4. Nærmere rammer for slik virksomhet følger av låneformidlingsforskriften og finansforetaksforskriften § 2-18. Avhengig av tjenestene som ytes, kan det i tillegg være nødvendig med andre konsesjoner etter finansforetaksloven, for eksempel konsesjon som betalingsforetak.

3.1.1 Relevante konsesjonsregler i finansforetaksloven

Både låneformidlere og de som yter lån gjennom en folkefinansieringsplattform, vil normalt anses for å drive finansieringsvirksomhet, som etter finansforetaksloven § 2-1 er konsesjonspliktig virksomhet. Etter § 2-1 første ledd kan finansieringsvirksomhet som hovedregel bare drives av banker, kredittforetak og finansieringsforetak som har konsesjon til å drive slik virksomhet, med mindre annet følger av lovgivningen om verdipapirforetak, låneformidlingsforetak, forsikringsformidlingsforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond eller alternative investeringsfond og eiendomsmeglerforetak. Begrepet finansieringsvirksomhet omfatter både å yte og formidle kreditt, jf. § 2-1 annet ledd.

3.1.2 Långivning

Den som yter lån kan anses for å drive konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet, hvis ikke finansieringen faller inn under et av unntakene i finansforetaksloven § 2-1 tredje ledd. Forretningsmodellene som ligger til grunn for lånebasert folkefinansiering, innebærer at långivere, som kan være både enkeltpersoner og virksomheter, har anledning til å yte flere lån av ulik størrelse via plattformen.

I april 2019 fastsatte departementet en forskriftsbestemmelse i finansforetaksforskriften § 2-18 som sier at å yte eller formidle lån gjennom plattformer for lånebasert folkefinansiering ikke skal regnes som finansieringsvirksomhet med såfremt følgende vilkår er oppfylt:

1. Plattformen må drives av enten et finansforetak eller et låneformidlingsforetak
2. Den enkelte långivers samlede utlån gjennom plattformene kan ikke overstige én million kroner per år

I forbindelse med ikraftsettelsen av låneformidlingsloven og tilhørende forskrifter ble også adgangen for folkefinansieringsplattformer til å formidle boliglån uten konsesjon, innskrenket. Med virkning fra 31. desember 2023 fikk finansforetaksforskriften § 2-18 et nytt annet ledd med ordlyd:

«Unntaket i første ledd gjelder ikke ytelse av boliglån. Med boliglån menes lån som angitt i lov 16. desember 2022 nr. 91 om låneformidling § 1-2 bokstav a».

Andre lån til forbrukere kan fortsatt formidles av låneformidlingsforetak innenfor de grenser som følger av finansforetaksforskriften § 2-18, se låneformidlingsforskriften § 1-3.

3.1.3 Låneformidlingsvirksomhet

Låneformidlere skal fungere som upartiske mellomledd og på betryggende måte ivareta både låntakeres og långivers interesser, og medvirke til at partene forhandler seg frem til en låneavtale, jf. Prop. 2 L (2022–2023) punkt 4.2.1.

Låneformidlingsforetak er underlagt lov om låneformidling (låneformidlingsloven) som trådte i kraft 1. januar 2023. Foretaket må enten ha tillatelse etter låneformidlingsloven § 2-2, eller være registrert som låneformidlingsforetak etter låneformidlingsloven § 2-4. Krav om tillatelse gjelder dersom foretaket formidler lån til forbrukere, mens registrering er tilstrekkelig dersom virksomheten utelukkende retter seg mot næringsdrivende.

3.1.4 Annen konsesjonspliktig virksomhet etter finansforetaksloven

Låneformidlingsvirksomhet grenser til annen virksomhet som er konsesjonspliktig etter finansforetaksloven, herunder konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet. Grensedragningen vil måtte bero på en vurdering av virksomheten, herunder hvilke tjenester foretaket ønsker å tilby.

Det vises til NOU 2021: 10 punkt 2.4.2.4 for nærmere redegjørelse.

3.2 Investeringsbasert folkefinansiering

3.2.1 Innledning

Med investeringsbasert folkefinansiering (også kjent som egenkapitalbasert folkefinansiering) menes virksomhet der investor kjøper omsettelige verdipapirer som prosjekteier utsteder. Dette kan være både egen- og fremmedkapitalinstrumenter, typisk aksjer eller obligasjoner. Denne typen folkefinansiering innebærer at prosjekteier som mottar finansieringen må være en juridisk person. Investorene kan imidlertid være både fysiske og juridiske personer, og så vel næringsdrivende som forbrukere.

Investeringsbaserte folkefinansieringsplattformer kan organiseres på ulike måter. Hvilket regelverk som kommer til anvendelse på den enkelte tilbyder av en folkefinansieringstjeneste, beror på en konkret vurdering av hvert enkelt forretningskonsept.

3.2.2 Virksomhet som verdipapirforetak

Tilbydere av investeringsbaserte folkefinansieringstjenester vil som regel bistå kapitalsøkende foretak med innhenting av kapital fra et stort antall småinvestorer, mot at den enkelte investor får utstedt eierandeler i det aktuelle foretaket. Tilbyder av folkefinansieringstjenesten inntar en mellomleddsfunksjon hvor enkeltforetak føres sammen med potensielle investorer. Virksomheten kan dermed omfattes av verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd som angir investerings-tjenestene som er konsesjonspliktige etter verdipapirhandelloven.

Der en folkefinansieringsplattform utøver en mellommannsfunksjon og formidler tegning til potensielle investorer på vegne av en utsteder vil tjenesten omfattes av verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd nr. 7 «plassering av finansielle instrumenter der foretaket ikke avgir fulltegnings-

garanti». Finanstilsynet har i sin praksis lagt til grunn at et foretak som har konsesjon til å utføre investeringstjeneste nr. 7, som et ledd i denne tjenesten også kan motta tegninger fra investor og være tegningssted, uten å måtte ha tillatelse til å yte investeringstjeneste nr. 1 «mottak og formidling av ordre knyttet til ett eller flere finansielle instrumenter».

I forordningen om folkefinansiering er det lagt til grunn at plassering av finansielle instrumenter på vegne av utsteder og mottak av tegningsordre fra investorer aktualiserer både tjeneste nr. 1 og tjeneste nr. 7, se forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav a nr. (ii). Utvalget viser til at plassering på vegne av utsteder og mottak av tegningsordre uansett vil være unntatt fra konsesjonsplikt etter verdipapirhandelloven som følge av direktiv (EU) 2020/1504 om endring av MiFID II.

Virksomheten til investeringsbaserte folkefinansieringsplattformer kan videre også omfattes av definisjonene av investeringstjenestene drift av multilateral handelsfasilitet og drift av organisert handelsfasilitet, se verdipapirhandelloven § 2-1 første ledd nr. 8 og 9.

Dersom investeringstjenester ytes på forretningsmessig basis, stilles det krav om konsesjon, se verdipapirhandelloven § 9-1 første ledd.

Det vises til nærmere redegjørelse i NOU 2021: 10 kapittel 2.

3.2.3 Forvaltning av alternative investeringsfond

Etter lov 20. juni 2014 nr. 28 (AIF-loven) § 1-2 er et alternativt investeringsfond en innretning for kollektiv investering som ikke er et UCITS, jf. verdipapirfondloven § 1-2 første ledd nr. 4, og som innhenter kapital fra et antall investorer med sikte på å investere kapitalen i henhold til en definert investeringsstrategi til fordel for investorene. Å drive forvaltning av alternative investeringsfond forutsetter tillatelse etter AIF-loven § 2-2 eller registrering etter AIF-loven § 1-4 annet ledd. ESMA har i sin «Opinion on Investment-based crowdfunding» kapittel 6.5 beskrevet markedet og drøftet grensen mellom folkefinansiering og AIF-forvaltning. ESMA uttaler blant annet:

«At this stage, platforms which operate models based on indirect investment in the project are typically using vehicles that are specific to the project in order to allow investors to choose individual projects in which to invest. So far, these were typically SPVs or companies. One platform had previously used a collective

investment scheme structure with each scheme investing in a single project, but had since moved away from that approach. The AIFMD could be applicable to a platform where it manages a non-UCITS collective investment undertaking which raises capital from a number of investors with a view to investing it in accordance with a «defines investment policy». In this case, the investment vehicle could be an AIF.»

Tolkningsuttaalelsene fra ESMA er lagt til grunn av Finanstilsynet, se rundskriv 9/2019 om definisjonen av alternative investeringsfond og prosjektfinansieringsselskaper.

3.2.4 Finansavtaleloven

Lov 18. desember 2020 nr. 146 (finansavtaleloven) får anvendelse på avtaler om folkefinansiering av henholdsvis lån og omsettelige verdipapirer som nevnt i forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav a. Denne typen tjenester faller som et utgangspunkt innunder finansavtalelovens regulering av «finansavtaler», jf. § 1-1 og 1-3.

Finansavtalelovens virkeområde er avgrenset i § 1-2, der det blant annet angis hvilke avtaler, tjenester og avtaleparter de enkelte kapitlene i loven gjelder for. Folkefinansieringsforetakets avtaleparter er henholdsvis investor og prosjekteier. I tillegg vil det oppstå et avtaleforhold mellom prosjekteier og investor. Hvorvidt og i hvilket omfang finansavtaleloven kommer til anvendelse på de ulike avtaleforholdene, og om det er adgang til å

avtale at reglene ikke skal gjelde, avhenger i stor grad av hvem som anses som tjenesteyter og tjenestemottaker, herunder om mottaker er forbruker.

Etter finansavtaleloven er folkefinansieringsforetaket å regne som en «tjenesteyter», som i loven er definert i § 1-4 tredje ledd som «en fysisk eller juridisk person som tilbyr finansielle tjenester eller finansoppdrag som ledd i næringsvirksomhet». Finansavtaleloven vil også kunne gjelde for en investor som yter lån til en prosjekteier idet långivning som utgangspunkt anses som en tjeneste som krever særskilt tillatelse etter finansforetaksloven, jf. finansavtaleloven § 1-2 sjette ledd tredje punktum. Da vil investor regnes som tjenesteyter etter finansavtaleloven. Ettersom prosjekteier (låntaker) ikke er forbruker er imidlertid de aller fleste bestemmelsene i finansavtaleloven fravikelige, jf. finansavtaleloven §1-9 annet ledd.

Tjenesteyterens alminnelige plikter fremgår av finansavtaleloven § 3-1. Se NOU 2021: 10 punkt 2.4.4 for nærmere redegjørelse.

Det fremgår av finansavtaleloven § 3-1 sjette ledd at bestemmelsen ikke gjelder for tjenester som omfattes av verdipapirhandelloven. Formålet med unntaket er å unngå dobbeltregulering, slik at tilsvarende regler ikke fremgår av to ulike lovverk, se Prop. 92 LS (2019–2020) s. 89). Den alminnelige pliktbestemmelsen i § 3-1 første ledd vil imidlertid gjelde.

Det vises til NOU 2021: 10 punkt 2.4 for nærmere redegjørelse av gjeldende norske regler av betydning for folkefinansieringsvirksomhet.

4 Virkeområde og sentrale definisjoner

4.1 Gjeldende rett

Det er ikke utarbeidet et særskilt regelverk for foretak som yter folkefinansieringstjenester i Norge. Folkefinansieringstjenester ytes i dag i henhold til regler som gjelder for annen virksomhet på finansmarkedsområdet. Tilbydere av lånebaserte folkefinansieringstjenester kan drive virksomhet som er konsesjonspliktig etter finansforetaksloven, eventuelt innrette virksomheten i medhold av låneformidlingslovens regler. Tilbydere av investeringsbaserte folkefinansieringstjenester er under dagens ordning som hovedregel henvist til å søke konsesjon etter verdipapirhandeloven.

4.2 Forordningen

Forordningen gir fullharmoniserte regler om yting av folkefinansieringstjenester, herunder regler om organisering, konsesjon og tilsyn med folkefinansieringsplattformer, drift av plattformen samt om åpenhet og markedsføring av tilbud om folkefinansieringstjenester, se forordningen artikkel 1 nr. 1.

Folkefinansiering er nærmere definert i forordningen artikkel 2. nr. 1 bokstav a. Etter bestemmelsen innebærer folkefinansiering matching av investorer som ønsker å tilby finansiering gjennom en folkefinansieringsplattform der aktiviteten består av:

1. Formidling av lån
2. Plassering uten fulltegningsgaranti av omsettelige verdipapirer og instrumenter som er tillatt for folkefinansiering og som er utstedt av prosjekteier eller et spesialforetak (special purpose vehicle, «SPV»), og mottak og formidling av ordre i de samme omsettelige verdipapirene og instrumentene.

For «plassering uten fulltegningsgaranti» og «mottak og formidling av ordre» viser definisjonen i artikkel 2 nr. 1 bokstav a punkt 2 til MiFID II vedlegg I avsnitt A nr. 1 og 7, slik at det fremgår at innholdet er det samme som i disse investerings-tjenestene. Det er, som nevnt i proposisjonen

punkt 2.2, gjort endringer i MiFID II for å unngå overlapp med folkefinansieringsforordningen. I endringsdirektivet til MiFID II innlemmes således tilbydere av folkefinansieringstjenester i listen av foretak og aktiviteter som er unntatt fra MiFID II, se direktiv EU 2020/1504 artikkel 1.

Det er gitt definisjoner av omsettelige verdipapirer og instrumenter tillatt for folkefinansiering, i forordningens artikkel 2 nr. 1 bokstav m og n. For omsettelige verdipapirer vises det til definisjonen i MiFID II artikkel 4 første ledd nr. 44. Instrumenter som er tillatt for folkefinansiering er definert som andeler i selskap med begrenset ansvar, som i det enkelte medlemsland ikke er underlagt begrensninger som reelt sett forhindrer dem fra å bli omsatt, inkludert begrensninger i måten de tilbys eller markedsføres overfor allmennheten.

Prosjekteier defineres i artikkel 2 nr. 1 bokstav h som enhver fysisk eller juridisk person som søker finansiering gjennom en folkefinansieringsplattform. Etter artikkel 2 nr. 1 bokstav q er et Special Purpose Vehicle (SPV) – spesialforetak – et foretak opprettet utelukkende for å gjennomføre en verdipapirisering som omhandlet i forordning (EU) nr. 1075/2013 artikkel 1 nr. 2 fastsatt av Den Europeiske Sentralbanken.

Forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav b definerer lån som avtaler der investor stiller et avtalt pengebeløp til rådighet for en prosjekteier i en avtalt periode, og hvor prosjekteieren påtar seg en ubetinget forpliktelse til å betale det aktuelle beløpet med påløpte renter tilbake til investor i overensstemmelse med en nedbetalingsplan.

Forordningen omfatter også individuell porteføljeforvaltning av lån. Porteføljeforvaltning er i artikkel 2 nr. 1 bokstav c definert som tilfeller der tilbyder av folkefinansieringstjenesten allokterer et beløp som investor har fastsatt på forhånd til ett eller flere prosjekter som tilbys på folkefinansieringsplattformen, i henhold til mandat fra investor og på grunnlag av skjønn for hver enkelt investor.

Forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav i definerer investor som enhver fysisk eller juridisk person som yter lån eller erverver verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansiering gjennom en folkefinansieringsplattform.

Kunde er i forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav g definert som enhver potensiell eller faktisk investor eller prosjekteier som folkefinansieringsforetaket yter, eller har planer om å yte, folkefinansieringstjenester til.

Etter forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav d er en folkefinansieringsplattform et offentlig tilgjengelig internettbasert informasjonssystem som drives eller forvaltes av en tilbyder av folkefinansieringstjenester. En tilbyder av folkefinansieringstjenester er definert som et foretak som yter folkefinansieringstjenester, se artikkel 2 nr. 1 bokstav e.

Forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav f definerer et folkefinansieringstilbud som enhver kommunikasjon fra tilbyder av folkefinansieringstjenester, i enhver form og ved ethvert middel, som inneholder tilstrekkelig informasjon om vilkårene for tilbudet og det prosjektet som tilbys til at det setter investor i stand til å investere i prosjektet.

Et folkefinansieringsforetak kan ikke ta imot innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmenheten, med mindre foretaket har konsesjon som kredittinstitusjon etter artikkel 8 i direktiv 2013/36/EU (CRD IV).

Videre begrenser forordningen artikkel 1 nr. 3 nasjonale myndigheters adgang til å kreve konsesjon eller andre tillatelser mv. fra prosjekteiere og investorer som mottar og yter lån som formidles gjennom en folkefinansieringsplattform.

Av forordningen artikkel 8 nr. 1 fremgår det at foretak som yter folkefinansieringstjenester ikke kan yte kreditt til prosjekteier.

4.2.1 Unntak fra forordningens anvendelsesområde

Forordningen artikkel 1 nr. 2 gir enkelte unntak fra forordningens virkeområde. Etter artikkel 1 nr. 2 bokstav a gjelder forordningen ikke for prosjekteiere som er forbrukere. Dette innebærer at forordningen ikke gjelder lån til forbrukere.

Videre gjelder ikke forordningen for andre tjenester i tilknytning til folkefinansieringstjenestene som ytes i overensstemmelse med nasjonal rett, se artikkel 1 nr. 2 bokstav b. Unntaket bør leses i sammenheng med artikkel 12 nr. 13, som fastslår at folkefinansieringsforetak også kan drive virksomhet som ikke omfattes av forordningen, herunder virksomhet som omfattes av annen EU-lovgivning, eller som er regulert særskilt i nasjonal rett.

Det fremgår av artikkel 1 nr. 2 bokstav c at forordningen ikke omfatter folkefinansieringstilbud fra en enkelt prosjekteier på mer enn fem millioner euro beregnet over en periode på 12 måneder etter nærmere angitt metode. Samtidig tilføyes

prospektforordningen artikkel 1 nr. 4 en ny bokstav k. Bestemmelsen fastsetter at plikten til å offentliggjøre prospekt etter prospektforordningen ikke gjelder for tilbud fremsatt gjennom et folkefinansieringsforetak, forutsatt at beløpet er under fem millioner euro, se forordningen artikkel 46. Dermed vil ikke folkefinansieringstilbud omfattes av kravet til utforming av nasjonalt prospekt, se verdipapirhandeloven § 7-5 og § 7-6.

4.2.2 Lånebasert folkefinansiering

Forordningen regulerer lånebasert folkefinansiering i form av formidling av lån, jf. definisjonen av folkefinansiering i artikkel 2 nr. 1 bokstav a. Etter fortalen avsnitt 11 omfattes blant annet tjenester som presentasjon av folkefinansieringstilbud til kunder, prissetting og vurdering av kredittrisiko av folkefinansieringsprosjektet eller prosjekteiere. I samme avsnitt vises det til at definisjonen bør hensynta ulike forretningsmodeller som muliggjør en låneavtale mellom en eller flere investorer og en eller flere prosjekteiere via folkefinansieringsplattformen.

Forordningen definerer lån som en avtale der en investor stiller et avtalt pengebeløp til rådighet for en prosjekteier i en avtalt periode, og hvor prosjekteieren påtar seg en ubetinget forpliktelse til å betale det aktuelle beløpet med påløpte renter tilbake til investor i overensstemmelse med en nedbetalingsplan, jf. artikkel 2 nr. 1 bokstav b.

Fortalen avsnitt 11 viser til at folkefinansieringsforetaket skal gjøre det lettere for prosjekteier og investor å inngå en låneavtale, men skal ikke opptre som kreditor overfor prosjekteier. Dette innebærer at folkefinansieringsforetaket ikke kan yte kreditt for egen regning, herunder yte lån til prosjekter som tilbys på foretakets plattform. Et folkefinansieringsforetak kan heller ikke motta innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmenheten, med mindre foretaket har konsesjon som kredittinstitusjon, jf. fortalen avsnitt 9. Videre kan ikke et folkefinansieringsforetak drive betalingstjenestevirksomhet uten å ha tillatelse til dette, jf. fortalen avsnitt 29. Imidlertid åpner forordningen artikkel 12 nr. 14 for at kredittinstitusjoner og betalingsforetak kan drive med folkefinansiering etter en forenklet søknadsprosedyre.

Videre gir forordningen regler om individuell porteføljeforvaltning av lån, se artikkel 2 nr. 2 bokstav c. Porteføljeforvaltning innebærer at folkefinansieringsforetaket på vegne av en investor allokterer et avtalt beløp til ett eller flere prosjekter på plattformen som folkefinansieringsforetaket opererer. Beløpet allokteres i henhold til mandat

fra investor og etter folkefinansieringsforetakets skjønn.

Medlemsstatene skal etter forordningen sikre at det ikke stilles krav om konsesjon som kreditt-institusjon eller annen form for konsesjon for prosjekteiere som tar imot lån (låntakere) eller investorer som yter lån (långivere), jf. artikkel 1 nr. 3. Medlemsstatene kan heller ikke ha et konsesjons-system som innebærer at det må gis unntak fra, eller dispensasjon for, låntaker eller långiver.

4.2.3 Investeringsbasert folkefinansiering

Forordningens definisjon av folkefinansiering omfatter investeringsbaserte folkefinansieringstjenester knyttet til to kategorier instrumenter. Omsettelige verdipapirer og instrumenter som er tillatt for folkefinansieringsformål, se artikkel 2 nr. 1 bokstav a punkt ii. Bestemmelsen angir at omsettelige verdipapirer skal forstås på samme måte som i MiFID II artikkel 4 første ledd nr. 44. Definisjonen er innarbeidet i verdipapirhandel-loven § 2-4 første ledd og omfatter blant annet aksjer, obligasjoner og derivater.

Når det gjelder instrumenter som er tillatt for folkefinansieringsformål, kan også andeler i private selskap med begrenset ansvar benyttes til folkefinansieringsformål, så langt disse andelene er omsettelige og ikke underlagt begrensninger i måten de tilbys eller markedsføres overfor allmennheten.

Instrumenter som skal plasseres må være utstedt av prosjekteier eller av et spesialforetak etter definisjonen i artikkel 2 nr. 1 bokstav a punkt ii. Forordningen artikkel 3 nr. 6 setter imidlertid snevre rammer for adgangen til å anvende spesialforetak til folkefinansiering. Etter bestemmelsen kan et spesialforetak bare benyttes til tilbud om folkefinansiering der spesialforetaket inneholder kun ett illikvid eller udeleglig aktiva. Fortalen avsnitt 22 understreker at forordningens formål er å legge til rette for direkte investering og at forordningen ikke må skape mulighet for regelverks-arbitrasje for mellommenn som omfattes av andre EU-rettsakter på finansområdet, for eksempel rettsakter som gjelder for fondsforvaltere.

4.3 Utvalgets forslag

4.3.1 Forslag til gjennomføring av forordningen

Utvalget foreslår at folkefinansieringsforordningen gjennomføres i en ny lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet. Her vil forordningen inn-

arbeides med en inkorporasjonsbestemmelse. Det vises til lovforslaget § 1-1 første ledd.

Utvalget bemerker at forordningen gir regler som har grenseflater mot og kan gripe inn i gjeldende regler for finanssektoren. Gjennomføringen av forordningen innebærer dermed at det må vurderes om det er behov for å gjøre unntak og tilpasninger i både verdipapirhandel-loven, finansforetaksloven, finansavtaleloven mv.

Utvalget viser til at forordningen også inneholder en rekke hjemler for EU-kommisjonen til å fastsette utfyllende regler i form av kommisjonsforordninger, se artiklene 6, 7, 8, 12, 16, 19, 20, 21, 23, 28, 31 og 32. Utvalget foreslår at det fastsettes en hjemmel for departementet til å fastsette utfyllende forskrifter for å gjennomføre kommisjonsforordninger til forordningen. Det vises til lovforslaget § 1-1 tredje ledd.

Videre foreslår utvalget at forskriftshjemmelen også skal inneholde en derogasjonsbestemmelse slik at det åpnes for å kunne gjennomføre enkelte mindre endringer i forordningen om folkefinansiering i forskrifts form. Dette er i tråd med praksis for gjennomføring av parlaments- og rådsforordninger på finansområdet. Det vises til lovforslaget § 1-1 tredje ledd.

Utvalget foreslår en bestemmelse om virkeområde i folkefinansieringsloven § 1-2. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra tilsvarende bestemmelse i verdipapirhandel-loven § 1-2. Det vises til lovforslaget § 1-2.

4.3.2 Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven

Utvalget viser til at forordningens regulering av lånebasert folkefinansiering griper inn i og overlapper med reguleringen i finansforetaksloven. De vurderer at det er behov for å gjøre endringer i finansforetaksloven for å unngå at samme type virksomhet reguleres av to ulike regelsett, og for å oppfylle forordningens krav om at det ikke skal stilles flere eller andre krav til folkefinansieringsforetak i nasjonale regler enn de som fremkommer i forordningen.

Utvalget foreslår en regel som presiserer at den nå opphevede finansforetaksloven § 2-18 om krav til låneformidlingsforetak ikke gjelder for folkefinansieringsforetak som har konsesjon etter folkefinansieringsloven. Bestemmelsen ble opphevet ved vedtakelse av låneformidlingsloven.

Videre viser utvalget til at dagens yting av lånebaserte folkefinansieringstjenester faller under definisjonen av finansieringsvirksomhet i finansforetaksloven. Utvalget foreslår å endre finansfore-

taksloven § 2-1 første ledd til å omfatte lovgivningen om folkefinansieringsforetak, slik at folkefinansieringsforetak med tillatelse etter folkefinansieringsloven ikke trenger tillatelse etter finansforetaksloven. Utvalget mener endringen av § 2-1 første ledd er nødvendig fordi forordningen åpner for at folkefinansieringsforetak kan få tillatelse til å drive virksomhet som uten unntak etter § 2-1 første ledd ville regnes som konsesjonspliktig finansieringsvirksomhet, herunder formidling av kreditt. Utvalget viser til at forslaget vil innebære at avtalen mellom folkefinansieringsforetaket og prosjekteier faller utenfor finansavtalelovens regulering av finansielle tjenester etter finansavtaleloven § 1-2 sjette ledd tredje setning.

Videre foreslår utvalget en bestemmelse som angir at å yte kreditt til næringsvirksomhet via en folkefinansieringsplattform drevet av et folkefinansieringsforetak, ikke regnes som finansieringsvirksomhet. Forslaget retter seg mot avtalen mellom prosjekteier og investor. En slik bestemmelse vil etter utvalgets mening ivareta forordningens krav om at nasjonale myndigheter skal sikre at det ikke stilles krav om konsesjon som kredittinstitusjon eller annen form for konsesjon for investorer som yter lån (långiver), jf. forordningen artikkel 1 nr. 3 og fortalen avsnitt 9.

Utvalget bemerker at artikkel 1 nr. 3 ikke regulerer situasjonen der låntaker eller långiver allerede har konsesjon etter annet regelverk. I den situasjonen legger utvalget til grunn at det er virksomhetsreglene for den konsesjonstypen foretaket allerede har som gjelder, for eksempel finansforetaksloven. Folkefinansieringsforordningen tar etter utvalgets vurdering ikke sikte på å gjøre inngrep i reglene som gjelder for andre konsesjonspliktige virksomheter.

Utvalgets flertall foreslår at unntaket for kredittgivning utformes som en bestemmelse hvor det angis at å yte kreditt til næringsvirksomhet via et folkefinansieringsforetak, ikke regnes som finansieringsvirksomhet, med mindre den som yter kreditten er et finansforetak, jf. lovforslaget § 2-1 tredje ledd bokstav g. På denne måten ivaretas forordningen artikkel 1 nr. 3 uten at det samtidig gjøres endringer i regelverket som gjelder finansforetak.

Forslaget til flertallet innebærer at kredittavtalen mellom investor og prosjekteier ikke er omfattet av finansavtaleloven kapittel 3 til 6, med mindre kredittgiver er et finansforetak. Der kredittgiver er et finansforetak, mener flertallet at reglene som gjelder for den aktuelle konsesjonstypen skal legges til grunn, herunder finansavtalelovens regler, uavhengig av om en plattform for folke-

finansiering benyttes i forbindelse med yting av kreditten. Utvalget viser til at de fleste av reglene i finansavtalen uansett vil være fravikelige fordi prosjekteier alltid vil være næringsdrivende, jf. finansavtaleloven § 1-9.

Utvalgets mindretall mener at kredittgivning til næringsdrivende via folkefinansieringsplattform heller ikke bør utgjøre finansieringsvirksomhet der långiver er et finansforetak. De vurderer at finansforetak som tar del i folkefinansierte lån til næringsdrivende, til forskjell fra øvrige långivere, ellers vil være underlagt pliktene som følger av finansavtaleloven 2020 kapittel 3 til 6, jf. § 1-2 sjette ledd tredje punktum. Samtidig vil de fleste og mest sentrale delene av kapittel 3 til 6 være fravikelige. Etter mindretallets syn, vil dette antakelig føre til at folkefinansieringsforetakene kommer til å innta bestemmelser i sine standardavtaler om at disse reglene ikke skal gjelde, siden det praktisk sett vil være vanskelig for finansforetakene å forholde seg til reglene gitt deres begrensede rolle i slike lånetransaksjoner. Mindretallet mener det er mye som tilsier at man med flertallets forslag vil ende opp med en kompleks regulering som i praksis ikke vil gjelde, og at dette vil være uheldig. Derfor mener mindretallet at finansforetaks kredittgivning via folkefinansieringsplattformer bør være underlagt de samme reglene som andre långivere, på samme måte som når finansforetak tegner seg i obligasjonslån.

Videre foreslår utvalget at finansavtaleloven § 3-1 ikke skal gjelde ved folkefinansiering. De viser til at hensynet om å unngå dobbeltregulering taler for at det skal gjøres unntak fra finansavtaleloven for tjenester som omfattes av folkefinansieringsloven. Utvalget foreslår at unntaksbestemmelsen i § 3-1 sjette ledd utvides til å omfatte folkefinansieringsloven.

Utvalget foreslår at tjenester som er omfattet av folkefinansieringsloven holdes utenfor reguleringen av finansoppdrag i finansavtaleloven, ved å utvide unntaksregelen i finansavtaleloven § 3-56 første ledd. I tillegg foreslår utvalget at avtaler omfattet av folkefinansieringsloven skal unntas fra opplysningsplikten før avtaleinngåelse etter finansavtaleloven § 3-22.

Et samlet utvalg foreslår at unntaksbestemmelsen i finansforetaksforskriften § 2-18 endres som følge av forslaget om å gjennomføre forordningen.

4.3.3 Forslag til endringer i verdipapirhandeloven

Utvalget viser til at verdipapirforetak med konsesjon til tjeneste nr. 7 og eventuelt tjeneste nr. 1 i

verdipapirhandelloven § 2-1, jf. § 9-1, kan tilby investeringsbasert folkefinansiering, i tråd med MiFID II. Utvalget bemerker at folkefinansieringsforordningen artikkel 3 nr. 1 fastsetter at folkefinansieringstjenester bare kan tilbys av foretak som har konsesjon etter folkefinansieringsforordningen.

Utvalget foreslår at endringsdirektivet til MiFID II, som gir folkefinansieringsforetak unntak fra MiFID-reglene, gjennomføres i verdipapirhandelloven § 9-3 i et nytt punkt 10, som unntar folkefinansieringsforetak fra krav om tillatelse mv. etter verdipapirhandelloven. Utvalget bemerker at forslaget vil innebære at foretak som har konsesjon som verdipapirforetak og som ønsker å yte folkefinansieringstjenester, må søke konsesjon som folkefinansieringsforetak og yte tjenestene i samsvar med reglene i folkefinansieringsforordningen for denne delen av virksomheten.

Utvalget legger videre til grunn at den særnorske virksomhetsbegrensningsregelen i verdipapirhandelloven § 10-3 første ledd, om at verdipapirforetak ikke kan drive annen næringsvirksomhet som ikke har «naturlig sammenheng» med utøvelsen av investeringstjenestene, ikke er til hinder for at verdipapirforetak driver folkefinansieringsvirksomhet. Utvalget begrunner dette med at folkefinansiering anses å ha en naturlig sammenheng med utøvelsen av investeringstjenestene eller investeringsvirksomheten. Utvalget foreslår derfor ikke endringer i verdipapirhandelloven § 10-3.

Utvalget vurderer at endringen som gjøres i prospektforordningen ved folkefinansieringsforordningen, er en mindre endring som kan gjennomføres ved forskrift med hjemmel i verdipapirhandelloven § 7-1 tredje ledd. Ettersom folkefinansieringsforordningen vil gjennomføres ved lovvedtak, foreslår imidlertid utvalget at det i lovforslaget også tas med en bestemmelse som gjennomfører den nevnte endringen i prospektforordningen.

4.4 Høringsinstansens syn

4.4.1 Forslag til gjennomføring av forordningen

Ingen av høringsinstansene har uttalt seg om denne delen av forslaget.

4.4.2 Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven

En rekke av markedsaktørene støtter mindretallets forslag om et generelt unntak fra finans-

avtalelovens regler. *Kameo* peker på at flertallets løsning vil kunne medføre at institusjonelle investorer ikke ønsker å investere gjennom folkefinansieringsplattformer på grunn av regulatorisk risiko, og at forslaget kan medføre at finansforetak ønsker andre vilkår enn øvrige långivere. Videre anfører *Kameo* at flertallets løsning også skiller seg fra annen regulering på verdipapirområdet og kan medføre at det norske markedet kan overtas av utenlandske aktører som ikke er bundet av samme regulering. *Norsk Crowdfunding Forening* skriver i sin høringsuttalelse:

«Som mindretallet påpeker i punkt 3.3.4.2 fremstår forslaget på dette punktet som overflødig, da det er klart at folkefinansieringsloven kun vil gjelde for finansiering av næringsvirksomhet, der finansavtalelovens regler uansett kan fravikes ved avtale. Flertallets forslag bidrar derfor til et unødvendig komplisert regelverk, og som i sin tur kan føre til at det blir vanskeligere å overbevise institusjonelle investorer om at de kan investere via plattformen på samme vilkår som andre investorer».

Finanstilsynet støtter utvalgets flertall i at finansforetak som yter kreditt via folkefinansieringsplattformer, bør anses som finansieringsvirksomhet og være omfattet av finansavtaleloven. Finanstilsynet peker på at mindretallet ikke synes å ha vurdert andre konsekvenser enn de avtalerettslige av en regulering som åpner for at finansforetak kan yte lån gjennom en plattform og dermed unntas fra krav som for øvrig gjelder for foretakets kredittgivning. Finanstilsynet peker på hensynet til finansiell stabilitet og at mindretallets forslag vil være en fravikelse fra prinsippet om at «lik risiko skal reguleres likt». Finanstilsynet peker videre på at mindretallets forslag vil gjøre det vanskelig å føre tilsyn dersom deler av foretakenes kredittgivning er underlagt virksomhetsregler, mens andre deler av kredittgivingen ikke er underlagt de samme reglene. Som eksempel viser de til at folkefinansieringsforordningen åpner for individuell porteføljeforvaltning av lån, og at finansforetakenes kjernevirksomhet nettopp er å gjøre kredittvurderinger. I den forbindelse viser Finanstilsynet til finansforetaksloven § 13-4 (1) hvor det fremgår at «kjerneoppgaver ikke kan utkontrakteres med mindre (de faller inn under lovfastsatte unntak)». Dette illustreres videre slik i høringsuttalelsen:

«Som nevnt, utgjør eiendoms lån størstedelen av lånene som folkefinansieringsplattformene for-

midler til næringsvirksomhet. I mange tilfeller blir bunnfinansieringen til eiendomsprosjekter ytet av bankene med første prioritets pant, mens de mer risikofylte topplånene, som typisk har dårligere eller ingen sikkerhet, hentes inn via folkefinansieringsplattformene. Dersom banker yter finansiering via folkefinansieringsplattformer, vil mindretallets forslag medføre at bankene unntas virksomhetskrav for lån som kan medføre større risiko enn de lån som ytes i andre deler av bankens virksomhet (og som dermed er underlagt virksomhetskravene).

Når det gjelder det praktiske behovet for at banker skal kunne gi lån via folkefinansieringsplattformer, peker Finanstilsynet på at formålet med folkefinansieringsforordningen er å legge til rette for at andre aktører enn banker skal kunne gi kreditt. Finanstilsynet mener at det ikke bør legges særskilt til rette for at banker skal kunne gi lån på denne måten. Derimot peker Finanstilsynet på at det bør utredes nærmere om forsikringsforetak og pensjonskasser bør gis adgang til å yte lån gjennom folkefinansieringsplattformer uten å være omfattet av alminnelige virksomhetskrav.

Forbrukerrådet støtter flertallets forslag om at finansforetak som låner ut penger via folkefinansieringsplattformer skal være underlagt finansavtalelovens regler.

Regelrådet legger til grunn at departementet ikke vil utforme reglene slik at de påfører markedsaktørene unødige kostnader, men tar ikke stilling til om dette innebærer å følge flertallets eller mindretallets løsning.

4.4.3 Forslag til endringer i verdipapirhandeloven

Advokatforeningen har merknader til sammenhengen mellom regler, herunder hva som skal gjelde dersom finansforetak ønsker å drive folkefinansieringsvirksomhet. Advokatforeningen stiller spørsmål ved om disse foretakene vil bli underlagt dobbelt regelverk, og viser til verdipapirhandeloven § 9-3.

Dealflow anfører at investeringsbasert folkefinansiering allerede er tilstrekkelig regulert, og peker på at forslaget om å skille mellom folkefinansieringsvirksomhet og annen verdipapirvirksomhet vil medføre vesentlige kostnader for foretakene uten at det synes å ha noen oppside. Dealflow skriver i sitt høringssvar:

«Som verdipapirforetak er vi allerede underlagt et felleseuropeisk regelverk med betydelig

investorbeskyttelse og relevante krav til aktørene. Vi ser det som lite hensiktsmessig å pålegge aktører med verdipapirkonsesjon ytterligere krav til tillatelse som folkefinansieringsforetak. Vi forventer at det i praksis vil reise spørsmål om hvor grensen går mellom tradisjonelle emisjoner som skal reguleres av verdipapirregelverket, og når en kapitalinnhenting i stedet skal ases som folkefinansiering regulert av et nye regelverket».

Dealflow peker videre på at såkalte «enkeltstående kampanjer», dvs. der et selskap selv henvender seg direkte til markedet i stedet for å gå via en folkefinansieringsplattform, heller burde vært gjort til gjenstand for regulering. Dette begrunnes med at slike kampanjer kan medføre svekket investorbeskyttelse.

Finanstilsynet peker på at det vil kunne oppstå praktiske grensedragningsproblemer både mellom lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering, og mellom investeringsbasert folkefinansiering og virksomhet som er konsesjonspliktig etter verdipapirhandeloven.

Folkeinvest AS anfører at folkefinansieringsforordningen er et «umodent regelverk» sammenlignet med verdipapirlovgivningen, og synes å ha et ønske om å kunne fortsette virksomheten etter verdipapirlovgivningens regler. Videre har Folkeinvest AS synspunkter på hvorvidt forordningen artikkel 1 nr. 2 bokstav c, som avgrenser regelverket mot tilbud fra en enkelt prosjekteier på mer enn fem millioner euro, er passende for norske forhold.

Norsk Crowdfunding Forening peker på at spørsmålet om grensedragningen mellom emisjoner, som fortsatt skal reguleres av verdipapirregelverket, og kapitalinnhenting som skal anses som folkefinansiering, må skje på EU-nivå.

4.5 Departementets vurdering

4.5.1 Forslag til gjennomføring av forordningen

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å gjennomføre folkefinansieringsforordningen i en egen lov om folkefinansiering. Departementet viser til at etter EØS-avtalen artikkel 7 bokstav a skal forordninger gjennomføres «som sådan» i nasjonal rett. Dette innebærer at forordningen som hovedregel må gjennomføres i norsk rett ved inkorporasjon. Departementet slutter seg derfor til utvalgets forslag om å innarbeide forordningen med en inkorporasjonsbestemmelse. Det vises til

inkorporasjonsbestemmelsen i lovforslaget § 1-1 første ledd.

Departementet støtter utvalgets forslag om å gi departementet hjemmel til å fastsette utfyllende forskrifter for å bl.a. kunne gjennomføre kommisjonsforordninger gitt i medhold av folkefinansieringsforordningen. En slik forskriftshjemmel er foreslått i lovforslaget § 1-1 tredje ledd. Departementet slutter seg også til at bestemmelsen bør inneholde en derogasjonsadgang, slik at mindre og tekniske endringer i forordningen kan gjennomføres i forskrifts form. Dette vil bidra til en effektiv og smidig tilpasning til endringer i det EU-rettslige rammeverket.

Departementet foreslår i likhet med utvalget at det gis en bestemmelse om at loven gjelder virksomhet i Norge, med mindre noe annet er bestemt. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra den tilsvarende bestemmelsen i verdipapirhandelloven § 1-2. Det vises til lovforslaget § 1-2.

4.5.2 Forslag til endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven

Finansavtalelovens regulering av finansavtaler kan komme til anvendelse på avtaler om folkefinansiering. Avtaleforholdet mellom folkefinansieringsforetaket og investor vil i utgangspunktet omfattes av finansavtaleloven der investor er forbruker. Folkefinansieringsforetaket vil da ha plikter etter finansavtaleloven overfor forbrukeren. Departementet foreslår endringer i finansavtaleloven for å unngå dobbeltregulering av folkefinansieringsforetakenes virksomhet. Bakgrunnen er at folkefinansieringsforordningen inneholder en rekke plikter for folkefinansieringsforetak som overlapper med pliktene som følger av finansavtaleloven. Departementet viser til at forordningen bl.a. stiller krav til investorbeskyttelse, som informasjon til investor før og etter avtaleinngåelsen.

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om at finansavtaleloven § 3-1 ikke skal gjelde for avtaler om folkefinansiering. Det vises til forslag til endring av unntaksbestemmelsen i § 3-1 sjette ledd, som utvider unntaksbestemmelsen til å omfatte folkefinansieringsloven. Videre slutter departementet seg til forslaget om å unnta tjenestene som omfattes av folkefinansieringsloven, fra reglene i finansavtaleloven §§ 3-57 og 3-58. Disse bestemmelsene gjelder krav til finansmeglerens uavhengighet og særskilte plikter ved finansoppdrag. Det vises til forslag til endring av finansavtaleloven § 3-56 første ledd.

Finansavtaleloven § 3-22 inneholder regler om opplysningsplikt før avtaleinngåelse. Om opplysningskravene gjelder, avhenger av avtaletype og om avtalene inngås ved *fjernsalg* eller på annen måte. Der avtaler om finansielle tjenester inngås ved fjernsalg, skal opplysningspliktene i finansavtaleloven gjelde. Dette vil også gjelde for avtaler som vil omfattes av folkefinansieringsloven. For avtaler som inngås på annen måte enn ved fjernsalg, foreslår departementet at avtaler omfattet av folkefinansieringsloven unntas fra opplysningspliktene før avtaleinngåelse, tilsvarende det som gjelder for avtaler omfattet av verdipapirhandelloven og verdipapirfondloven. Departementet viser til forslag til endring av finansavtaleloven § 3-22 annet ledd bokstav a.

Departementet viser til at lånebaserte folkefinansieringstjenester vil falle inn under definisjonen av finansieringsvirksomhet i finansforetaksloven, som krever konsesjon etter finansforetaksloven. Finansavtalelovens regler om finansielle tjenester gjelder for tjenester som krever tillatelse etter finansforetaksloven jf. finansavtaleloven § 1-2 sjette ledd tredje punktum.

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å endre finansforetaksloven § 2-1 første ledd, slik at folkefinansieringsforetak kan drive finansieringsvirksomhet i medhold av folkefinansieringsloven uten at det kreves tillatelse etter finansforetaksloven. Forslaget innebærer at avtalen mellom folkefinansieringsforetaket og prosjekteier vil falle utenfor finansavtalelovens regulering. Det vises til forslag til endring av finansforetaksloven § 2-1 første ledd.

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å fastsette i finansforetaksloven § 2-1 tredje ledd bokstav g at kreditttyting til næringsvirksomhet via en folkefinansieringsplattform, i utgangspunktet ikke regnes som finansieringsvirksomhet. Departementet viser til at forordningen artikkel 1 nr. 3 fastsetter at det ikke kan stilles krav om konsesjon eller tillatelse som kredittinstitusjon eller etter annet regelverk, hverken for den som tilbyr lån eller den som søker lån gjennom en folkefinansieringsplattform. Dette innebærer at kredittavtalen mellom investor og folkefinansieringsplattformen ikke er omfattet av finansavtaleloven kapittel 3 til 6.

Departementet har vurdert om kreditttyting fra et finansforetak til næringsvirksomhet via en folkefinansieringsplattform bør anses som finansieringsvirksomhet, og følgelig underlegges reglene i finansavtaleloven. Om dette spørsmålet var utvalget delt i et flertall og et mindretall. Høringsinstansene var også delt i synet på om slik

kreditttyting bør utgjøre finansieringsvirksomhet. Departementet er enig med utvalgets flertall i at finansforetaks kreditttyting via en folkefinansieringsplattform bør regnes som finansieringsvirksomhet.

Departementet har ved vurderingen lagt vekt på at dette vil gi en helhetlig regulering av finansforetaks virksomhet, uavhengig av om finansforetakets kredittgivning skjer gjennom en folkefinansieringsplattform eller ikke. Departementet har også lagt vekt på, slik Finanstilsynet har påpekt i sin høringsuttalelse, at et unntak fra generelle virksomhetskrav for finansforetakene kan bidra til å uthule den lovfestede reguleringen de er underlagt. Det kan vanskeliggjøre tilsynet med finansforetakene dersom deler av finansforetakenes kreditttyting er underlagt virksomhetsreglene, mens andre deler av kreditttytingen ikke er underlagt disse reglene.

Det vises til forslag til endring av finansforetaksloven § 2-1 tredje ledd bokstav g.

Når det gjelder spørsmålet om forsikringsforetak og pensjonskasser bør kunne yte lån via folkefinansieringsplattformer uten å være underlagt alminnelige virksomhetskrav, tar departementet ikke stilling til dette i det foreliggende lovforslaget. Departementet vil imidlertid følge utviklingen nøye og vurdere om det er behov for nærmere utredning, blant annet på bakgrunn av dialog med Finanstilsynet og relevante markedsaktører.

Utvalget har også foreslått endringer i finansforetaksforskriften som en konsekvens av de øvrige lovendringene. Departementet vil ta stilling til forskriftsendringer senere, i tråd med alminnelige krav til forskriftsendringer etter forvaltningsloven kapittel VII.

4.5.3 Forslag til endringer i låneformidlingsloven

Departementet viser til at folkefinansieringsforordningens regulering av lånebasert folkefinansiering overlapper med låneformidlingslovens regler. For å unngå at samme type virksomhet reguleres av to ulike regelsett, foreslår departementet at det tas inn et unntak i låneformidlingsloven som presiserer at loven ikke gjelder for folkefinansieringsforetak som har konsesjon etter folkefinansieringsloven. Dette oppfyller også

kravet til at det ikke skal stilles flere eller andre krav til folkefinansieringsforetak ut over det som fremgår av folkefinansieringsforordningen.

Det vises til lovforslaget om endringer i låneformidlingsloven § 1-1 annet ledd.

4.5.4 Forslag til endringer i verdipapirhandeloven

Departementet vurderer det slik at folkefinansieringsforordningen ikke gir medlemsstatene adgang til å gi egne regler om forholdet mellom verdipapirhandeloven (MiFID II-regler) og folkefinansieringsvirksomhet. Dette gjelder uavhengig av om markedsaktørene oppfatter det som upraktisk å måtte forholde seg til to sett med regelverk. Departementets vurdering er at utvalgets utredning gir en dekkende og forståelig beskrivelse av grensedragningene mellom folkefinansieringsvirksomhet og annen verdipapirvirksomhet, og at eventuell usikkerhet i en oppstartsfase, best løses gjennom dialog mellom markedsaktørene og Finanstilsynet. Dersom det over tid skulle vedvare uklarheter knyttet til grensedragningen mellom folkefinansieringsregelverket og øvrig verdipapirregelverk, vil departementet ta initiativ til dialog med Finanstilsynet med sikte på å avklare disse forholdene. Departementets vurdering er imidlertid at høringsuttalelsene knyttet til grensedragningene, gjelder folkefinansieringsforordningens utforming, hvilket er et av forholdene som er gjenstand for evaluering etter forordningen artikkel 45 nr. 2 bokstav f, og at nasjonale myndigheter ikke har anledning til å gi egne regler om forholdet mellom verdipapirhandeloven og folkefinansieringsforordningen.

Departementet støtter utvalgets forslag om å gjennomføre endringsdirektivet til MiFID II ved å innta et nytt punkt 10 i verdipapirhandeloven § 9-3, som fastsetter at folkefinansieringsforetak er unntatt fra kravet om tillatelse etter verdipapirhandeloven når de yter tjenester som omfattes av folkefinansieringsforordningen.

Endelig slutter departementet seg til forslaget om å gjennomføre endringen i prospektforordningen som en del av lovforslaget. Det anses som hensiktsmessig og lovteknisk ryddig å inkludere endringen i lovforslaget, fremfor å gjennomføre den i forskrift. Det vises til lovforslaget om å endre verdipapirhandeloven § 7-1.

5 Virksomhetskrav

5.1 Gjeldende rett

Lånebasert folkefinansiering er ikke særskilt regulert i gjeldende rett, men kan drives av foretak som har tillatelse som låneformidlingsforetak etter låneformidlingsloven § 2-2 eller er registrert som låneformidlingsforetak etter § 2-4. I tillegg inneholder finansforetaksforskriften § 2-18 og låneformidlingsforskriften nærmere rammer for slik virksomhet. Det vises til omtale i punkt 3.1.

Låneformidlingsloven kapittel 7 stiller krav til virksomheten i et låneformidlingsforetak. Blant annet skal låneformidlingsforetak utøve sin virksomhet ærlig, redelig og profesjonelt i samsvar med kundens beste interesser, jf. § 7-1. Videre oppstiller § 7-2 krav til at låneformidlingsforetaket skal organiseres og drives på en forsvarlig måte. Paragraf 7-3 inneholder krav til forsvarlig organisering av kundebehandling.

Etter § 7-6 kan låneformidlingsforetak bare formidle eller gi råd om lån som ytes av foretak som har tillatelse til å drive virksomhet i Norge som bank, kredittforetak, finansieringsforetak, pensjonsforetak eller forsikringsforetak. Det fremgår av låneformidlingsforskriften § 1-3 at denne bestemmelsen ikke er til hinder for formidling av lån gjennom plattformer for lånebasert folkefinansiering som skjer i tråd med finansforetaksforskriften § 2-18, så fremt det aktuelle låneformidlingsforetakets tillatelse etter låneformidlingsloven § 2-2 omfatter slik låneformidling.

Verdipapirhandelloven regulerer i dag investeringsbasert folkefinansiering. Lovens kapittel 9 II stiller vilkår for tillatelse til å drive slik virksomhet, krav til verdipapirforetakets virksomhet, organisering, styring og kontroll. Kapittel 9 VIII gir regler om foretakets kapitalforhold.

5.2 Forordningen

5.2.1 Styring, kontroll og informasjon

Folkefinansieringsforordningen artikkel 4 gir regler som skal sikre effektiv og forsvarlig drift av folkefinansieringsforetaket. Bestemmelsen stiller krav om at folkefinansieringsforetakets ledelses-

organ skal etablere og overvåke implementeringen av hensiktsmessige kontrollordninger og rutiner. Dette omfatter rutiner og systemer som sikrer effektiv og forsvarlig ledelse, rutiner for å forebygge interessekonflikter og rutiner som sikrer forretningskontinuitet, jf. artikkel 4 nr. 1 til 3.

Det fremgår av fortalens avsnitt 25 at folkefinansieringsforetaket bør utforme kontinuitetsplaner som tar hensyn til risikoen for at folkefinansieringsforetaket opplever svikt i forretningsdriften. Kontinuitetsplanene bør inneholde bestemmelser om håndtering av kritiske funksjoner som, avhengig av forretningsmodellen til folkefinansieringsforetaket, kan omfatte bestemmelser om fortsatt forvaltning av utestående lån, informasjon til kunder og ordninger for oppbevaring av aktiva.

Artikkel 4 nr. 4 stiller særskilte krav til folkefinansieringsforetak som fastsetter prisen på folkefinansieringstilbudet. Bestemmelsen stiller krav til at det skal foretas en kreditt- og risikovurdering av folkefinansieringsprosjektet eller prosjekteieren før folkefinansieringstilbudet gis, se bokstav a. Videre inneholder bestemmelsen nærmere regler om rutiner og rammeverk for kreditt- og risikovurderinger og krav om verdsetting av lån, se bokstav b til g.

Artikkel 5 stiller krav til at folkefinansieringsforetaket gjennomfører et minimumsnivå av en due diligence-gjennomgang av prosjekteiere. Som minimum skal det innhentes dokumentasjon på at prosjekteier ikke er straffet for overtredelse av særskilt angitte lovområder, for eksempel hvitvaskingsloven og finanslovgivningen, eller at prosjekteier ikke er etablert i en ikke-samarbeidsvillig jurisdiksjon i henhold til relevant unionspolitikk, eller i et høyrisikoland som omtalt i direktiv (EU) 2015/849 (hvitvaskingsdirektivet) artikkel 9.

Artikkel 7 stiller krav om at folkefinansieringsforetaket har effektive rutiner for mottak og behandling av kundeforhold. Dette innebærer blant annet krav om at folkefinansieringsforetaket skal stille et standard skjema for klagebehandling til rådighet for kunden.

Artikkel 9 gir regler om tiltak for å forebygge operasjonelle risikoer ved utkontraktering, her-

under krav om at utkontraktering ikke må svekke kvaliteten på foretakenes internkontroll eller tilsynsmyndighetens mulighet til å føre tilsyn med virksomheten.

Artikkel 10 regulerer tilbud om depottjenester og betalingstjenester. Artikkel 10 nr. 1 inneholder krav til hvilke opplysninger folkefinansieringsforetaket skal gi dersom det tilbyr depottjenester og betalingstjenester. Videre angir bestemmelsen at folkefinansieringsforetak som vil tilby betalings-tjenester må ha konsesjon som betalingsforetak, eller tjenesten må gjennomføres av et annet foretak med slik konsesjon, se artikkel 10 nr. 4. Bestemmelsen oppstiller særskilte krav der foretaket ikke selv eller gjennom en tredjepart tilbyr betalingstjenester, se artikkel 10 nr. 5. Videre regulerer artikkel 10 nr. 2 og 3 krav til oppbevaring av verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansiering. Forordningens fortale avsnitt 28 understreker at kravene til oppbevaring av aktiva er avgjørende for beskyttelsen av investorer som mottar folkefinansieringstjenester.

5.2.2 Interessekonflikter

Det fremgår av folkefinansieringsforordningen artikkel 3 nr. 2 at folkefinansieringsforetak skal opptre redelig og profesjonelt i overensstemmelse med kundenes interesser. Både prosjekteiere og investorer skal regnes som kunder av folkefinansieringsforetaket, jf. artikkel 2 nr. 1 bokstav g. Artikkel 3 nr. 3 gir forbud mot at folkefinansieringsforetaket skal gi eller motta noen form for vederlag for å styre investors ordre til et bestemt folkefinansieringstilbud på foretakets plattform, eller på et annet foretaks folkefinansieringsplattform.

Artikkel 8 gir nærmere regler om forebygging av interessekonflikter. Dette omfatter interessekonflikter som angår foretakets egeninteresse i ulike tilbud på folkefinansieringsplattformen, og bestemmelsen gir forbud mot at kvalifiserte eiere, foretakets ledelse, ansatte eller nærstående kan hente penger gjennom plattformen, se artikkel 8 nr. 1 og nr. 2. Videre gir artikkel 8 nr. 3 til 6 regler om forebygging av interessekonflikter gjennom interne rutiner. Blant annet skal folkefinansieringsforetaket opplyse kunden om en eventuell interessekonflikt og skrittene tatt for å forebygge denne. Fortalen avsnitt 26 fremhever at folkefinansieringsforetaket skal være et nøytralt mellomledd mellom kundene.

Kommisjonen skal gi utfyllende regler om forebygging av interessekonflikter, jf. artikkel 8 nr. 7.

5.2.3 Særskilt om individuell porteføljeforvaltning av lån

Det fremgår av folkefinansieringsforordningen artikkel 3 nr. 4 annet ledd og nr. 5 at folkefinansieringsforetak etter særskilt mandat fra långiver på skjønnsmessig basis kan investere et fastsatt beløp i et eller flere lån på vegne av investor.

Etter fortalen avsnitt 20 skal forretningsmodeller som benytter automatiserte prosesser for å allokere midler etter forhåndssatte parametere og risikoindikatorer («automatisk investering») betraktes som individuell porteføljeforvaltning av lån.

Aktiv forvaltning av låneporteføljer hører under tjenesten formidling av lån etter folkefinansieringsforordningen, se Kommisjonens «Questions and Answers» av 19. november 2021 om artikkel 6.

Artikkel 6 gir regler om individuell porteføljeforvaltning av lån. Bestemmelsens nr. 1 setter krav til innholdet i mandatet fra investor, hvor to av fire fastsatte kriterier må være oppfylt: høyeste og laveste rentesats, korteste og lengste løpetid, intervaller for og fordeling av risikokategorier på lånene eller, dersom et avkastningsmål er fastsatt, sannsynligheten for at de valgte lånene innebærer at investor oppnår målet sitt.

Artikkel 6 nr. 2 og 3 stiller krav til folkefinansieringsforetakets interne prosedyrer ved ytelse av individuell porteføljeforvaltning av lån og til hvilke risikovurderinger folkefinansieringsforetaket er forpliktet til å foreta. Videre stiller artikkel 6 nr. 4 krav til informasjonen som foretaket skal gi til investor, både løpende og etter henvendelse fra investor.

Artikkel 6 nr. 5 åpner for at folkefinansieringsforetaket kan etablere og drive ett reservefond knyttet til tjenesten individuell porteføljeforvaltning av lån, og gir regler om hvilken informasjon som i så fall skal gis til investor. Videre gir artikkel 6 nr. 6 regler om hvilke opplysninger et folkefinansieringsforetak som har etablert et reservefond, regelmessig skal gi til markedet om fondets resultater. Forordningen inneholder ikke regler om hvem som kan forvalte reservefondet og den nærmere organiseringen av fondet. Artikkel 6 nr. 7 fastsetter imidlertid at det skal utarbeides en kommisjonsforordning med utfyllende regler om de retningslinjer, prosedyrer og rutiner som foretaket skal ha for reservefondet i medhold av artikkel 6 nr. 5 og 6.

5.2.4 Kapitalkrav

Folkefinansieringsforordningen artikkel 11 fastsetter at et folkefinansieringsforetak på ethvert tidspunkt skal ha en sikkerhetsstillelse som skal være det høyeste av 25 000 euro og 25 prosent av foregående års faste kostnader. Dette kravet kan oppfylles ved enten å stille kapital eller ved å ha en forsikringsdekning, eventuelt en kombinasjon av de to, jf. artikkel 11 nr. 2. Artikkel 11 inneholder videre regler om beregning av disse beløpene, særskilte regler for foretak som har drevet virksomhet mindre enn 12 måneder, og regler om krav til en eventuell forsikring. Kapitalkravet etter denne bestemmelsen gjelder ikke for foretak som er gjenstand for kapitalkrav etter regler som gjennomfører nærmere angitte direktiver og forordninger, se artikkel 11 nr. 3 og 4.

5.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser til at forordningens kapittel II gir fullharmoniserte regler, og at det derfor ikke er anledning til å gi andre eller ytterligere regler. Utvalget kan heller ikke se at det er behov for å justere eksisterende nasjonale regler.

Utvalget bemerker at gjennomføring av forordningen innebærer at det legges til rette for forretningsmodeller som hittil ikke har vært tilbudt i det norske markedet, med henvisning til artikkel 6 om aktiv forvaltning av låneporteføljer som ledd i folkefinansiering på individuell basis og etter investors fullmakt.

Det vises til utvalgets vurdering i NOU 2021: 10 punkt 4.3.

5.4 Høringsinstansenes syn

Ingen av høringsinstansene har uttalt seg om denne delen av forslaget.

5.5 Departementets vurdering

Folkefinansieringsforordningens regler om virksomhetskrav i kapittel II gjennomføres ved inkorporasjon. Det vises til inkorporasjonsbestemmelsen i lovforslaget § 1-1.

Departementet viser til at forordningen i EØS-tilpasset form forutsetter at det i nasjonalt regelverk skal fastsettes en liste over ikke-samarbeidsvillige jurisdiksjoner. Ved fastsettelsen av listen skal nasjonale myndigheter ta hensyn til EUs liste over ikke-samarbeidsvillige skattejurisdiksjoner.

Departementet foreslår at det etableres en hjemmel som gir Finansdepartementet kompetanse til å fastsette en slik liste i forskrift. Departementet viser til lovforslaget § 1-1 fjerde ledd.

Folkefinansieringsforetaket skal bl.a. innhente dokumentasjon på at prosjekteier ikke er etablert i en ikke-samarbeidsvillig jurisdiksjon som definert i den berørte EFTA-statens nasjonale lovgivning. Plikten for folkefinansieringsforetaket følger direkte av forordningen, og trenger ikke suppleres av ytterligere lovbestemmelser.

6 Tillatelse og vilkår

6.1 Gjeldende rett

Et foretak som ønsker å drive låneformidlingsvirksomhet som ikke krever tillatelse etter låneformidlingsloven § 2-1 første ledd, må sende melding til Finanstilsynet før låneformidlingsvirksomheten startes opp, jf. låneformidlingsloven § 2-4 første ledd. Før ikrafttredelsen av låneformidlingsloven, måtte foretak før oppstart gi melding til Finanstilsynet etter finansforetaksloven § 2-18 første ledd. Det er etter gjeldende rett ingen regler som gir låneformidlere rett til å drive grensekryssende virksomhet eller etablere filial i en annen EØS-stat. Regler om grensekryssende virksomhet finnes for øvrig i finansforetaksloven kapittel 4 og 5.

Investeringsbaserte folkefinansieringstjenester kan i dag ytes i medhold av verdipapirhandelloven. Regler om verdipapirforetaks adgang til å drive grensekryssende virksomhet er gitt i verdipapirhandelloven del 3, kapittel IV.

Ved lånebasert folkefinansiering vil tilretteleggerne for folkefinansieringsplattformen normalt være finansmeglere som er underlagt låneformidlingsloven, se låneformidlingsloven § 1-2.

Hvitvaskingsloven § 4 angir hvilke foretak som regelverket gjelder for, herunder finansmeglere, verdipapirforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond og forvaltere av alternative investeringsfond. Foretakene er dermed rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven og underlagt regelverkets krav til kundetiltak, løpende oppfølging, risikovurdering m.m.

6.2 Forordningen

Folkefinansieringstjenester kan bare ytes av foretak som er etablert i EØS-området og som har fått konsesjon til å yte denne typen tjenester fra den nasjonale tilsynsmyndigheten der foretaket hører hjemme, se forordningen artikkel 3 nr. 1 og artikkel 12 nr. 1. Forordningen artikkel 12 stiller detaljerte krav til søknadens innhold.

Artikkel 12 nr. 12 inneholder et forbud mot at nasjonale myndigheter kan kreve at folkefinansieringsforetak skal ha kontor i staten der det ytes

grensekryssende tjenester. Det fremgår av artikkel 18 at dersom folkefinansieringsforetaket har fått konsesjon i en EØS-stat, kan det drive grensekryssende virksomhet i hele EØS-området.

Det vises til utredningen punkt 5.1.2 for nærmere redegjørelse av EØS-retten.

6.3 Utvalgets forslag

6.3.1 Utvalgets forslag til foretaksform

Utvalget viser til at forordningen skal gjennomføres ved inkorporasjon, og reglene gjelder i utgangspunktet uten tillegg eller endringer. De foretar imidlertid en vurdering av om enkelte av forordningens regler åpner for ytterligere nasjonale regler.

Utvalget bemerker at det etter folkefinansieringsforordningen kun er juridiske personer som kan få tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester, jf. artikkel 3 nr. 1 og artikkel 12 nr. 1. Et tilsvarende krav til foretaksform følger også av annet EØS-regelverk på finansområdet.

Utvalget viser til at det ved gjennomføringen av MiFID II i norsk rett ble innført et krav om at verdipapirforetak skal organiseres som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, jf. verdipapirhandelloven § 9-9 første ledd. Utvalget understreker at fordi folkefinansieringsforordningen gjelder direkte, kan det ikke fastsettes et absolutt krav om at folkefinansieringsforetak utelukkende må være organisert som aksjeselskap. De foreslår derfor ikke ytterligere regler om foretaksform.

6.3.2 Utvalgets forslag til regler om grensekryssende virksomhet

Utvalget fremhever at forordningens regler om grensekryssende virksomhet gjelder direkte, og det kan ikke se at det er behov for tilpasninger i eksisterende bestemmelser for å tilfredsstille kravene forordningen stiller til regler om grensekryssende virksomhet. I utredningens punkt 9.5 legger imidlertid utvalget til grunn at utenlandske folkefinansieringsforetak ikke kan etablere filial i Norge, dvs. at slike foretaks virksomhet kun kan drives grensekryssende uten filialetablering.

Utvalget skriver på side 88:

«Finanstilsynets tilsyn etter folkefinansieringsforordningen vil omfatte folkefinansieringsforetak etablert i Norge. Forordningen åpner for grensekryssende virksomhet, men ikke filialetablering eller bruk av tilknyttede agenter i vertsstaten. Adgangen til å yte grensekryssende tjenester nødvendiggjør dialog mellom Finanstilsynet og andre lands tilsynsmyndigheter.»

6.3.3 Utvalgets forslag knyttet til hvitvaskingsregelverket

Utvalget viser til at det følger av folkefinansieringsforordningen art. 45 nr. 2 bokstav p at spørsmålet om hvorvidt folkefinansieringsforetak skal underlegges hvitvaskingsregelverket, er et av spørsmålene som skal vurderes i EU-kommisjonens evaluering av forordningen. Behovet for en slik evaluering er ytterligere utdypet i fortalen avsnitt 32. Utvalgets vurdering er at forordningen må forstås slik at det ikke er adgang til å la nasjonale regler som gjennomfører hvitvaskingsdirektivet få anvendelse på folkefinansieringstjenester. Utvalget understreker imidlertid at denne tolkningen ikke er til hinder for at folkefinansieringsforetakene selv velger å innarbeide rutiner som beskytter foretaket og deres kunder mot forsøk på hvitvasking.

6.4 Høringsinstansens syn

6.4.1 Foretaksform

Finanstilsynet viser til at den tilsvarende regelen i MiFID II artikkel 4 nr. 1 krever at verdipapirforetak skal være en juridisk person, og at bestemmelsen i norsk rett er gjennomført slik at verdipapirforetak må være organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap, jf. verdipapirhandelloven § 9-9. Finanstilsynet mener at en lignende presisering bør inntas i folkefinansieringsloven, med unntak for situasjoner der søkerforetaket har annen konsesjon som nevnt i forordningen artikkel 12 nr. 14. Endelig peker Finanstilsynet på at kravene i forordningen, herunder forutsetningene i artikkel 12 nr. 3 om egnede eiere, underbygger at folkefinansieringsforetak ikke kan drives av enkeltpersonforetak.

6.4.2 Grensekryssende virksomhet

En rekke høringsinstanser, herunder *Advokatforeningen* og *Norsk Crowdfunding Forening*, har pekt på at de mener utvalget har feiltolket forordnin-

gen når det legger til grunn at forordningen artikkel 12. nr. 12 må leses slik at utenlandske folkefinansieringsforetak ikke kan etablere filial i Norge. Det gjennomgående synspunktet blant høringsinstansene er at forordningen artikkel 12 nr. 12 må leses slik at norske myndigheter ikke kan kreve filialetablering, men at dette ikke kan tolkes antitetisk slik at filialetablering ikke er tillatt. Norsk Crowdfunding Forening skriver:

«Det kan ikke være riktig at aktører som velger å drive grensekryssende virksomhet uten fysisk nærvær kan forholde seg til én tillatelse og én tilsynsmyndighet, mens aktører som velger å ha fysisk tilstedeværelse i de stater som opererer, herunder gjennom en filial, skal være underlagt andre og i praksis mer byrdefulle regler der de avkreves lokal tillatelse fra tilsynsmyndighetene.»

Finanstilsynet fremhever i sitt høringssvar at adgangen til å drive grensekryssende folkefinansieringsvirksomhet ikke kan brukes til å drive annen konsesjonspliktig virksomhet i Norge.

6.4.3 Forholdet til hvitvaskingsregelverket

De aller fleste av høringsinstansene som har kommentert spørsmålet om hvorvidt hvitvaskingsreglene burde gjelde, herunder *Finanstilsynet* og *Norsk Crowdfunding Forening*, uttrykker at de mener at hvitvaskingsreglene bør gjøres gjeldende for folkefinansieringsforetak også etter vedtakelsen av den foreslåtte loven om folkefinansiering av næringsvirksomhet. Finanstilsynet mener det vil innebære en betydelig svekkelse av anti-hvitvaskingsarbeidet dersom folkefinansieringsforetak, med tillatelse etter forordningen, ikke skulle være omfattet. Finanstilsynet skriver:

«Finanstilsynet deler ikke Verdipapirlovutvalgets vurdering om at forordningen er til hinder for nasjonale regler som gjør hvitvaskingsregelverket gjeldende. Forordningens bestemmelser må forstås i lys av forordningens saklige virkeområde, nemlig regulering av folkefinansieringstjenester. Forordningen regulerer ikke hvitvasking og terrorfinansiering særskilt.»

Norges Bank fremhever at foretak som yter folkefinansieringstjenester etter dagens regler, er underlagt hvitvaskingsreglene. Norges Bank mener at folkefinansieringsforetak bør være rapporteringspliktige etter hvitvaskingsloven på linje

med andre finansforetak, og tas inn i oversikten over rapporteringspliktige i loven.

Av høringsinstansene er det kun *Advokatforeningen* som synes å legge til grunn at utvalgets innstilling bør følges, og etterlyser en klargjøring i hvitvaskingsregelverket om at folkefinansieringsforetak er unntatt fra reglene om rapporteringsplikt. De øvrige høringsinstansene viser bl.a. til at det er en risiko for at folkefinansieringsforetak vil kunne bli brukt til hvitvasking, og at det fremstår som lite hensiktsmessig å holde folkefinansieringsforetakene utenfor regelverket når bransjen i dag har sørget for å innarbeide rutiner for å oppfylle den någjeldende rapporteringsplikten. Videre viser flere av høringsinstansene til at de svenske reglene er utformet slik at hvitvaskingsreglene gjelder. Den svenske praksisen tas til inntekt for en tolkning av at folkefinansieringsforordningen tillater at folkefinansieringsforetakenes virksomhet underlegges hvitvaskingsregelverket.

6.4.4 Folkefinansieringsforetakets adgang til å opptre som representant («tillitsmann») for långiver

Norsk Crowdfunding Forening viser til den svenske utredningen (SOU 2018:20), hvor det ble lagt til grunn at det var behov for at folkefinansieringsforetaket kan fungere som ombud (representant) for långiverne. De foreslår at det tas inn en bestemmelse i folkefinansieringsloven om at folkefinansieringsforetak som tilbyr tjenester etter forordningen kan representere långiverne overfor låntaker i henhold til fullmakt fra samtlige långivere i lånet.

Kameo AS mener det bør vurderes om det er nødvendig med ytterligere presisering i norsk lovgivning for å sikre plattformsselskapene, som långiverrepresentanter, sivilprosessuelle rettigheter på linje med tillitsmannen i obligasjonslån. *Kameo AS* viser også til den svenske utredningen av regler om folkefinansiering, og peker på at det er vanskelig og kostbart å etablere pantesikkerhet og håndtere mislighold når plattformen ikke kan representere investorene.

6.5 Departementets vurdering

6.5.1 Foretaksform

Departementet viser til at det fremgår av forordningen artikkel 3 nr. 1 jf. artikkel 12 nr. 1 at folkefinansieringstjenester kun kan ytes av juridiske personer. En tilsvarende regel følger av MiFID II artikkel 4 nr. 1, men MiFID II åpner også for

nasjonale regler om at fysiske personer på visse vilkår kan få konsesjon som verdipapirforetak. I verdipapirhandelloven er reglene i MiFID II gjennomført i § 9-9 som stiller krav til at et verdipapirforetak må være organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap. Finanstilsynet har foreslått en tilsvarende regel for tillatelse etter folkefinansieringsloven, med unntak for situasjoner der søkerforetaket har annen konsesjon som nevnt i forordningen artikkel 12 nr. 14.

Ettersom reglene i folkefinansieringsforordningen er fullharmoniserte, foreslår ikke departementet ytterligere krav til foretaksform. Departementet bemerker for øvrig at både formålet med og ordlyden i folkefinansieringsforordningen artikkel 3 og 12 tilsier at folkefinansieringsvirksomhet må utøves gjennom en juridisk person med tilstrekkelig organisatorisk kapasitet, ansvarlig ledelse samt kontrollfunksjoner, se forordningens krav til egnethet i artikkel 12. Departementet legger til grunn at det i praksis hovedsakelig vil være foretak organisert som aksjeselskap eller allmennaksjeselskap som kan oppfylle disse kravene, og som dermed vil kunne yte folkefinansieringstjenester.

6.5.2 Grensekryssende virksomhet

Flere høringsinstanser har gitt uttrykk for at forordningen artikkel 12 nr. 12 må forstås slik at norske myndigheter ikke kan kreve at folkefinansieringsforetak skal etablere filial i Norge, men at dette ikke kan forstås slik at filialetablering ikke er tillatt.

Etter departementets syn må utgangspunktet være at folkefinansieringsforetak etablert i EU/EØS har adgang til å etablere filial i Norge. Dette er også i samsvar med forordningens formål, der et sentralt element er å legge til rette for at folkefinansieringstjenester kan ytes på tvers av landegrensene. Forordningen gjennomføres direkte ved inkorporasjon, og det er etter departementets vurdering ikke nødvendig med ytterligere regler om grensekryssende virksomhet for å tilfredsstille kravene etter forordningen.

6.5.3 Forholdet til hvitvaskingsregelverket

Departementet foreslår å tilføye «folkefinansieringsforetak» til listen over juridiske personer som hvitvaskingsloven gjelder for etter hvitvaskingsloven § 4 første ledd, for å sikre at tilbydere av folkefinansieringstjenester skal fortsette å være underlagt reglene i hvitvaskingsloven. En annen løsning vil etter departementets

syn være i strid med behovet for en enhetlig og konsistent tilnærming til anti-hvitvaskingsarbeidet.

Departementet kan ikke se at det finnes en offisiell rapport fra Kommisjonen som evaluerer folkefinansieringsforordningen i tråd med artikkel 45.

Departementet bemerker for øvrig at EU har lansert en ny tiltakspakke mot hvitvasking – forordning (EU) 2024/1626 – som trådte i kraft i EU 9. juli 2024. Forordningen utvider definisjonen av rapporteringspliktige enheter, og omfatter nå blant annet tilbydere av folkefinansierings-tjenester og mellomledd i folkefinansiering, jf. forordningen artikkel 3 tredje ledd bokstav h. Rettsakten er til vurdering hos EØS/EFTA-statene.

Det vises til lovforslaget § 4 første ledd ny bokstav q.

6.5.4 Folkefinansieringsforetakets adgang til å opptre som representant («tillitsmann») for långivere eller låntaker

Departementet kan ikke se at spørsmålet om hvorvidt et folkefinansieringsforetak kan opptre som sikkerhetsagent og tillitsmann for investorer som yter lån (långiver) eller for prosjekteier som mottar lån (låntaker) er regulert i folkefinansieringsforordningen.

Departementet viser til at Finanstilsynet i sin praksis har lagt til grunn at finansmeglerforetak (låneformidlingsforetak) ikke kan opptre som tillitsmann for långiver eller låntaker fordi dette vil være i strid med kravet til finansmegleres uavhengighet, som følger av finansavtaleloven § 3-57. Et slikt forbud fulgte tidligere også av Finanstilsynets nå opphevede rundskriv 10/2017.

Videre viser departementet til at Finanstilsynet ved behandling av registreringer etter låneformidlingsloven § 2-4 (tillatelse til å drive låneformidlingsvirksomhet rettet mot næringsdrivende), har lagt til grunn at foretakene ikke kan påta seg oppgaver eller representere långiver eller låntaker. Dette innebærer blant annet at låneformidlingsforetaket ikke kan stå som panthaver i låneavtalene for å bistå långiver. Foretakene har innrettet seg etter denne langvarige praksisen.

Departementet har foreslått endringer i finansforetaksloven og finansavtaleloven, slik at finansavtaleloven § 3-57 ikke lenger vil komme til anvendelse for avtaleforholdet mellom folkefinansieringsforetaket og henholdsvis prosjekteier og investor, se punkt 4.5.2. Spørsmålet er om forbudet bør videreføres etter den nye folkefinansieringsloven, eller om det bør åpnes for at folkefinansieringsforetaket kan representere långiver eller låntaker.

Departementet viser til at foretakene ser ut til å ha innrettet seg etter forbudet mot at folkefinansieringsforetak kan opptre som tillitsmann for långiver, ved at de har funnet avtalebaserte løsninger på spørsmålet om sikkerhetsstillelse og inndrivelse. Videre vurderer departementet at bærende hensyn bak forordningen, herunder hensynet til at folkefinansieringsforetaket skal forebygge interessekonflikter og hensynet til investorbeskyttelse, taler mot å tillate at folkefinansieringsforetaket kan opptre som tillitsmann for långiver eller låntaker.

Departementet vurderer på denne bakgrunn at det er nødvendig å videreføre forbudet mot at folkefinansieringsforetak kan opptre som representant for långiver eller låntaker før eller under lånets løpetid. Det vises til lovforslaget § 1-5.

7 Investorbeskyttelse, markedsføring mv.

7.1 Gjeldende rett

Verdipapirhandelloven del 3, kapittel 10, del III gir regler om investorbeskyttelse, herunder bestemmelser om god forretningsskikk, informasjon til kunden og vurdering av egnethet og hensiktsmessighet. Verdipapirhandelloven del 3, kapittel 10, del II gir regler om klassifisering av kunder som profesjonelle eller ikke-profesjonelle, som er basert på det tilsvarende skillet i EUs direktiv MiFID II. Regler om prospektkrav følger av verdipapirhandelloven del 2, kapittel 7.

Videre gir låneformidlingsloven regler om låneformidlingsforetak. Etter § 7-1 skal låneformidlingsforetaket utøve sin virksomhet ærlig, redelig og profesjonelt i samsvar med kundens beste interesser, se også ovenfor punkt 5.1.

PRIIPS-loven gjennomfører forordning (EU) nr. 1286/2014 (PRIIPS-forordningen). Loven gjelder for markedsføring rettet mot ikke-profesjonelle investorer av sammensatte og forsikringsbaserte investeringsprodukter. Med sammensatte investeringsprodukter menes en investering der det beløpet som skal tilbakebetales til investoren, er gjenstand for svingninger på grunn av eksponering mot referanseverdier eller avkastningen av én eller flere eiendeler som investoren ikke har kjøpt direkte. PRIIPS-forordningen stiller krav til at ikke-profesjonelle investorer skal få nærmere angitt informasjon før de inngår avtale om kjøp av sammensatte eller forsikringsbaserte investeringsprodukter, angitt i et nøkkelinformasjonsdokument. Se nærmere om forordningen i Prop. 51 LS (2023–2024).

Videre gir markedsføringsloven regler om kontroll med markedsføring, handelspraksis og avtalevilkår i forbrukerforhold og stiller krav til god forretningsskikk mellom næringsdrivende, jf. § 1. Markedsføringslovens kapittel 1 inneholder alminnelige bestemmelser om blant annet god markedsføringsskikk og dokumentasjon av markedsføring, se §§ 2 og 3.

7.2 Forordningen

7.2.1 Innledning

Det fremgår av folkefinansieringsforordningens fortale avsnitt 7 og 18 at formålet med regulering av folkefinansiering blant annet er å ivareta hensynet til investorbeskyttelse. Forordningens kapittel IV inneholder nærmere regler om investorbeskyttelse. Kapittelet regulerer blant annet krav til hvilken informasjon som skal gis til kunder og investorer.

Videre innfører forordningen et skille mellom såkalte sofistikerte og ikke-sofistikerte investorer, se artikkel 2 nr. 1 bokstav j og k. Klassifiseringen er basert på skillet mellom profesjonelle og ikke-profesjonelle investorer etter MiFID II, samt blant annet graden av erfaring og kunnskap om folkefinansiering som den potensielle investoren besitter. Flere av bestemmelsene i forordningens kapittel IV gir ulik grad av investorbeskyttelse avhengig av klassifiseringen av investorene.

Folkefinansieringsforordningen kapittel V gir regler om markedsføring, herunder krav til hvordan folkefinansieringsforetaket skal markedsføre sin virksomhet, og krav til tilsynsmyndighetenes publisering og oppdatering av nasjonale regler om markedsføringsregler for folkefinansieringsforetak.

7.2.2 Investorbeskyttelse

Informasjon til kunder mv.

Det fremgår av forordningens artikkel 19 nr. 1 at all informasjon, inkludert markedsføringsmateriale, fra folkefinansieringsforetaket til kunder om foretaket selv, kostnader, finansiell risiko og gebyrer, utvelgelseskriterier for folkefinansieringsprosjekter, samt arten av og risikoen ved folkefinansieringstjenestene som foretaket yter, skal være balansert, klar og ikke villedende. Begrepet kunde er legaldefinert i artikkel 2 nr. 1 bokstav g som enhver potensiell og faktisk investor og prosjekteier. Etter artikkel 19 nr. 4 skal informasjonen som gis etter nr. 1 kommuniseres

til kunder der dette er hensiktsmessig, og senest ved inngåelse av en folkefinansieringstransaksjon.

Videre stiller artikkel 19 krav til hva folkefinansieringsforetaket skal informere kundene om og hvordan denne informasjonen skal gis. Foretaket skal blant annet informere kundene om at folkefinansieringstjenester ikke er dekket av innskuddsgaranti- eller investorkompensasjonsordninger, se artikkel 19 nr. 2. Videre fremgår det av bestemmelsens nr. 3 at foretaket skal informere kundene om betenkningstiden for ikke-sofistikerte investorer, se nærmere omtale nedenfor. Dersom foretaket anvender kredittscore for folkefinansieringsprosjekter eller foreslår priser for folkefinansieringstilbud skal en beskrivelse av metoden som benyttes gjøres tilgjengelig etter artikkel 19 nr. 6. Det fremgår av fortalens avsnitt 41 at kravet til å offentliggjøre metoden ikke innebærer et krav til å offentliggjøre sensitiv forretningsinformasjon eller offentliggjøring på en måte som hindrer innovasjon. Informasjonen nevnt i nr. 1, 2 og 6 skal gjøres tilgjengelig for alle kundene på et tydelig og tilgjengelig sted på nettsiden til foretaket, jf. artikkel 19 nr. 5.

Artikkel 20 gir regler om offentliggjøring av misligholdsrater for folkefinansieringsforetak som tilbyr lånebasert folkefinansiering.

Artikkel 26 inneholder krav til hvordan folkefinansieringsforetak skal oppbevare dokumentasjon som gjelder deres tjenester, transaksjoner og avtaler med kunder, samt sikre kunders tilgang til dokumentasjonen av folkefinansieringstjenestene de har fått tilbud om.

Key Investment Information Sheet («KIIS»)

Artikkel 23 stiller krav til at prosjekteier skal utarbeide et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer (key investment information sheet, omtalt som «KIIS» eller «nøkkelinformasjonsdokument» i det videre) i lån og finansielle instrumenter omfattet av forordningen. I tillegg inneholder artikkel 24 regler om utarbeidelse av nøkkelinformasjonsdokumentet ved individuell portefølje-forvaltning av lån, som er nærmere omtalt nedenfor.

Det fremgår av fortalens avsnitt 50 at et av målene med KIIS er å sikre at investorer kan ta informerte investeringsbeslutninger. Ettersom nøkkelinformasjonsdokumentet er utformet spesielt med tanke på særtrekkene ved et folkefinansieringstilbud og informasjonsbehovene til investorer, er tilbud om folkefinansiering unntatt fra prospektplikt etter prospektforordningen (forordning (EU) 2017/1129), se fortalens avsnitt 67.

Artikkel 23 nr. 1 krever at folkefinansieringsforetaket skal gi potensielle investorer all informasjon som bestemmelsen krever. Foretaket skal for hvert tilbud om folkefinansiering gi potensielle investorer et KIIS som er utarbeidet av prosjekteier, jf. artikkel 23 nr. 2 første punktum.

Artikkel 23 nr. 6 gir uttrykk for krav til innholdet i et KIIS, herunder krav til standardformuleringer om ansvar og risiko for investor. Videre angir bestemmelsen at dokumentet skal inneholde informasjonen som følger av vedlegg I til forordningen. Dette er blant annet informasjon om prosjekteier og folkefinansieringsprosjektet (del A), folkefinansieringsprosessen (del B), risikofaktorer (del C) og kostnader og gebyrer mv. (del H). Kravene til informasjon etter vedlegg I er tilpasset folkefinansieringstilbudet, og beror på hvorvidt folkefinansieringstilbudet gjelder lån eller finansielle instrumenter, se del D til F (finansielle instrumenter) og del G (lån) i vedlegget.

KIIS skal etter artikkel 23 nr. 7 være balansert, klart og ikke villedende. Det skal som hovedregel ikke overstige seks A4-sider dersom det skrives ut, og det skal kunne tydelig skilles fra markedsføringsmateriale.

Videre inneholder artikkel 23 nr. 8 krav til å holde prosjekteier underrettet om endringer i informasjonen i et KIIS. Artikkel 23 nr. 11 fastsetter krav til at folkefinansieringsforetak skal ha og anvende hensiktsmessige rutiner for å kontrollere at et KIIS er fyllestgjørende, korrekt og tydelig. Artikkel 23 nr. 12 gir regler om plikt til å rette et KIIS. I tillegg stiller artikkel 23 nr. 2, nr. 3 og nr. 13 ulike krav til hvilke(t) språk et KIIS skal tilgjengeliggjøres på.

Etter artikkel 23 nr. 9 skal prosjekteieren som et minimum holdes ansvarlig for innholdet i KIIS. De som er ansvarlige skal identifiseres tydelig i det aktuelle nøkkelinformasjonsdokumentet. Etter artikkel 23 nr. 10 skal medlemsstatene sikre at deres lover, forskrifter og administrative bestemmelser om sivilrettslig ansvar gjelder for fysiske og juridiske personer som er ansvarlige for informasjonen i et KIIS, inkludert eventuelle oversettelser av dette.

Artikkel 23 nr. 15 angir at et KIIS utarbeidet i samsvar med artikkel 23 og gitt til investor, anses å være i samsvar med krav til nøkkelinformasjonsdokument etter forordning (EU) nr. 1286/2014 (PRIIPS).

Det fremgår av artikkel 23 nr. 14 og fortalen avsnitt 54 at et KIIS ikke skal forelegges tilsynsmyndigheten for forhåndsgodkjenning. Tilsynsmyndigheten kan imidlertid kreve underretning

om dokumentet minst syv arbeidsdager før det gjøres tilgjengelig for potensielle investorer.

Det vises til utvalgets redegjørelse i NOU 2021: 10 punkt 6.2.2.3. og 6.2.2.5.

Særskilt om KIIS ved individuell porteføljeforvaltning av lån

Artikkel 24 gir særlige regler om utarbeidelsen av KIIS på såkalt «plattform-nivå» for folkefinansieringsforetak som tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån. Artikkel 24 nr. 1 stiller særskilte krav til innholdet i et KIIS. Ordlyden «by way of derogation» innebærer at artikkel 24 nr. 1 gjør unntak fra artikkel 23 nr. 2 første punktum og artikkel 23 nr. 6.

Artikkel 24 gir også tilpassede regler som overlapper med flere av de øvrige bestemmelsene i artikkel 23, for eksempel krav til at KIIS skal være balansert, klart og ikke villedende på «plattform-nivå» etter artikkel 24 nr. 3, sml. artikkel 23 nr. 7. På andre områder slik som språk, der artikkel 24 ikke har særskilte regler, vil bestemmelsen derimot måtte utfylles med regler i artikkel 23.

Det vises til utvalgets nærmere omtale av artikkel 24 i NOU 2021: 10 punkt 6.2.2.4.

Klassifisering av investorer

En sofistikert investor defineres som en fysisk eller juridisk person som er en profesjonell kunde i henhold til punkt 1 til 4 i del I av vedlegg II til MiFID II, jf. forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav j. Som sofistikert investor regnes også fysiske eller juridiske personer som har blitt godkjent som dette av folkefinansieringsforetaket i samsvar med kriteriene som følger av vedlegg II til forordningen, jf. artikkel 2 nr. 1 bokstav k.

Vedlegg II del I inneholder identifikasjonskriterier, mens del II gjelder anmodningen om å bli behandlet som en sofistikert investor. Investorer kan klassifiseres som sofistikerte dersom de oppfyller kriteriene som følger av del I og prosedyren i del II følges.

En sofistikert investor etter del I første avsnitt er en investor som forstår risikoene som er forbundet med å investere i kapitalmarkedene og som har tilstrekkelige ressurser til å påta seg risikoene uten å eksponere seg for store økonomiske konsekvenser. Videre anses juridiske personer med egenkapital på minst hundre tusen euro, årlig netto omsetning på minst to millioner euro eller en regnskapsmessig balanse på minst én million euro, som sofistikerte, jf. del I annet avsnitt.

Fysiske personer anses som sofistikerte dersom minst to av de tre kriteriene i del I annet avsnitt punkt 2 er oppfylt. Disse kriteriene er blant annet knyttet til inntekt eller finansiell portefølje, erfaring mv.

Del II angir at folkefinansieringsforetaket skal stille en mal til rådighet som investorene kan benytte for å anmode om å bli behandlet som sofistikerte. Malen skal blant annet inneholde identifikasjonskriteriene som følger av del I og en advarsel om den investorbeskyttelsen som vedkommende vil miste ved å bli klassifisert som sofistikert. Videre inneholder del II regler om hvilke krav som stilles til folkefinansieringsforetakets behandling av investors anmodning om å bli behandlet som en sofistikert investor.

De enhetene som er nevnt i avsnitt I nr. 1–4 i vedlegg II til MiFID II skal anses som sofistikerte investorer dersom de kan dokumentere sin status som profesjonelle overfor folkefinansieringsforetaket.

Det vises til utvalgets nærmere omtale i NOU 2021: 10 punkt 6.2.2.7.

Kunnskapstest og simulering av evne til å bære tap

Forordningens artikkel 21 regulerer kunnskapstesting av ikke-sofistikerte investorer, og simulering av investorers evne til å tåle tap. Bestemmelsen skal bidra til å sikre at ikke-sofistikerte mulige investorer forstår risikoene ved folkefinansieringsinvesteringer, se fortalens avsnitt 43.

Etter artikkel 21 nr. 1 skal folkefinansieringsforetaket før det gir potensielle ikke-sofistikerte investorer tilgang til å investere i folkefinansieringstilbud, vurdere hvilke av de tilbudte folkefinansieringstjenestene som er hensiktsmessige for vedkommende. Denne hensiktsmessighetsvurderingen skal ta utgangspunkt i informasjonen folkefinansieringsforetaket innhenter fra den potensielle ikke-sofistikerte investoren i tråd med artikkel 21 nr. 2 (kunnskapstesten). Dersom kunnskapstesten avdekker at investoren ikke har tilstrekkelig kunnskap, eller investoren ikke gir tilstrekkelig informasjon, skal foretaket opplyse om at tjenestene som tilbys kan være uhensiktsmessig, og gi dem en advarsel om risikoen for å tape hele det investerte beløpet, jf. artikkel 21 nr. 4.

Videre skal folkefinansieringsforetaket som en del av hensiktsmessighetsvurderingen etter nr. 1 kreve at potensielle ikke-sofistikerte investorer simulerer sin evne til å bære tap, beregnet som 10 pst. av deres nettoformue på grunnlag av nærmere angitte opplysninger i artikkel 21 nr. 5.

Artikkel 21 inneholder også regler om krav til gjennomgang av tapssimuleringen i nr. 6, samt krav til risikoadvarsel til, og eksplisitt samtykke fra, en potensiell ikke-sofistikert investor ved investeringer av en viss størrelse angitt i nr. 7. Kommisjonen har i «Questions and Answers» av 19. november 2021 uttalt at artikkel 26 nr. 6 annet ledd, som stiller krav til at ikke-sofistikerte investorer ikke skal kunne forhindres i å investere i folkefinansieringsprosjekter, ikke kommer til anvendelse for investeringene omfattet av nr. 7.

Det vises til utvalgets omtale i NOU 2021: 10 punkt 6.2.2.8.

Betenkningstid

Forordningens artikkel 22 inneholder regler om betenkningstid forut for kontraktsinngåelse. I tillegg gir artikkel 22 nr. 1 regler om hvor lenge et tilbud er bindende for prosjekteier. Bestemmelsens nr. 2 og 3 gir en ikke-sofistikert potensiell investor fire dagers betenkningstid som begynner å løpe når investoren viser interesse eller gir et tilbud om å investere. I denne betenkningstiden kan investoren trekke tilbake sin interesse for, eller sitt tilbud om, å investere uten å måtte begrunne dette eller pådra seg sanksjoner.

Videre gir artikkel 22 regler om dokumentasjonsplikt for folkefinansieringsforetaket, metoder for hvordan et tilbud eller en interesse skal kunne trekkes, samt om informasjon som skal gis fra folkefinansieringsforetaket til ikke-sofistikerte investorer om betenkningstiden, se artikkel 22 nr. 3 til nr. 6. Ved individuell porteføljeforvaltning av lån får artikkel 22 kun anvendelse på det opprinnelige investeringsmandatet som den ikke-sofistikerte investoren har gitt, og ikke på investeringer i bestemte lån som er foretatt i henhold til dette mandatet, jf. nr. 7.

7.2.3 Oppslagstavle

Artikkel 25 regulerer såkalte «oppslagstavler». Folkefinansieringsforetak kan tilby en oppslagstavle der kunder kan annonsere sin interesse for kjøp og salg av lån, omsettelige verdipapirer, eller andre instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål og som opprinnelig ble tilbudt på deres folkefinansieringsplattform. Formålet er å sikre transparens og informasjonsflyt, se fortalens avsnitt 55.

Det fremgår av artikkel 25 nr. 2 og fortalens avsnitt 55 at oppslagstavlen derimot ikke skal brukes for å føre sammen flere tredjeparters kjøps- og salgsinteresser ved hjelp av protokoller

eller interne arbeidsmetoder hos folkefinansieringsforetaket som gjør at det inngås en kontrakt. Derfor presiseres det at oppslagstavlen ikke skal bestå av et internt matchingsystem som utfører kundeordrer på multilateralt grunnlag.

Artikkel 25 nr. 3 til 5 inneholder krav som folkefinansieringsforetaket må følge dersom de tilbyr oppslagstavle, herunder ulike informasjonskrav til både folkefinansieringsforetaket og kunden.

7.2.4 Markedsføring

Artikkel 27 angir krav til markedsføring. Etter bestemmelsens nr. 1 skal folkefinansieringsforetak sikre at all markedsføring om folkefinansieringstjenestene de tilbyr, inkludert tjenester som er utkontraktert til tredjeparter, tydelig kan identifiseres som dette. Artikkel 27 nr. 2 inneholder regler om markedsføring før prosjektfinansieringen er avsluttet, samt krav til at markedsføringen skal inneholde opplysninger som er balanserte, klare og ikke villedende. Videre må informasjonen samsvare med opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet, eventuelt med de opplysningene som skal inngå i nøkkelinformasjonsdokumentet dersom dokumentet ikke er tilgjengelig enda.

Artikkel 27 nr. 3 inneholder regler om språk, og nr. 4 inneholder plikter for tilsynsmyndighetene. Av artikkel 27 nr. 5 fremgår det at tilsynsmyndighetene ikke skal kreve forhåndsgodkjenning eller forhåndsmelding om markedsføringsmateriale.

Videre gir artikkel 28 regler om tilsynsmyndighetenes plikt til å publisere og holde oppdatert det nasjonale regelverket som gjelder folkefinansieringsforetakets markedsføring.

7.3 Utvalgets forslag

7.3.1 Investorbeskyttelse

Utvalget nevner innledningsvis at forordningens kapittel IV gir fullharmoniserte regler som foreslås gjennomført i norsk rett. Det kreves derfor i hovedsak ikke noen ytterligere gjennomføring av disse bestemmelsene. Utvalget knytter likevel enkelte bemerkninger til reglene om hvem som har ansvar for informasjonen i et KIIS og reglene om betenkningstid.

Ansvarsfordeling for informasjon i et KIIS

Utvalget bemerker at folkefinansieringsforordningen artikkel 23 nr. 9 om prosjekteiers ansvar

for informasjonen i et KIIS, er mer eller mindre identisk med tilsvarende bestemmelse i prospektforordningen artikkel 11 nr. 1, som er innarbeidet i verdipapirhandelloven § 7-4. Utvalget foreslår derfor å gjennomføre folkefinansieringsforordningen artikkel 23 nr. 9 etter mønster fra verdipapirhandelloven § 7-4. For selve lovforslaget foreslår utvalget at ansvar for innholdet i nøkkelinformasjonsdokument skal legges direkte til styret i prosjekteier ved tilbud om investering i «aksjer og andre egenkapitalinstrumenter», og viser til den nærmere drøftelsen av utformingen av verdipapirhandelloven § 7-4 i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 4.5.6. Utvalget bemerker at forslaget henger sammen med de aksjerettslige begrensningene på å fremsette erstatningskrav mot selskapet i forbindelse med utstedelse av nye aksjer.

Utvalget foreslår at det fastsettes at prosjekteier skal være ansvarlig i de tilfellene der forordningen ikke stiller krav om at styret skal stå ansvarlig. På denne måten dekkes hele spekteret av potensielle prosjekteiere. De viser til at prosjekteier kan være alt fra forholdsvis store aksjeselskaper til en enkeltperson. Utvalget peker på at forordningen uansett fastsetter at nøkkelinformasjonsdokumentet skal gi nærmere informasjon om den eller de ansvarlige, slik at angivelse av ansvarlige vil måtte gjøres i dokumentet.

Der KIIS skal utformes på «plattformnivå» ved individuell porteføljeforvaltning av lån, jf. artikkel 24, foreslår utvalget at folkefinansieringsforetaket skal angis som ansvarlig i bestemmelsen.

Deretter skriver utvalget følgende i NOU 2021: 10 punkt 6.3.1.2:

«Artiklene 23 nr. 10 og 24 nr. 5 fastsetter at EØS-statene skal sikre at deres lover, forskrifter og administrative bestemmelser om sivilrettslig ansvar gjelder for de personer som er ansvarlig for opplysningene i et KIIS. Bestemmelsene svarer til prospektforordningen artikkel 11 nr. 2. Ved gjennomføringen av prospektforordningen, ble det lagt til grunn at det ikke er behov for noen særskilt regel, fordi de alminnelige erstatningsrettslige reglene i norsk rett kommer til anvendelse, se Prop. 96 LS (2018–2019) kapittel 4.5 med videre henvisninger. Utvalget kan ikke se at det er forhold som tilsier en annen vurdering ved gjennomføringen av folkefinansieringsforordningen, og har følgelig ikke foreslått regulering. Utvalget viser i tillegg til at erstatningsregelen i finansavtaleloven § 3-49 etter omstendighetene kan komme til anvendelse.»

Betenkningstid

Utvalget viser til at folkefinansieringsforordningen artikkel 22 gir regler om betenkningstid som vil gjelde direkte etter gjennomføring av forordningen i norsk rett. De viser videre til at folkefinansieringsforordningen ikke berører forholdet til direktivet om fjernsalg av finansielle tjenester (direktiv 2002/65/EF), herunder spørsmålet om fjernsalgsdirektivet får anvendelse på de ulike tjenestene som tilbys etter forordningen.

Videre skriver utvalget følgende i punkt 6.3.1.3:

«Fjernsalgsdirektivet artikkel 6 gir en forbruker angrerett ved avtale om finansielle tjenester inngått ved fjernsalg, men det gjøres i artikkel 6 nr. 2 blant annet unntak for finansielle tjenester der prisen er avhengig av svingninger på finansmarkedet som er utenfor tjenesteyterens kontroll og kan finne sted i tidsrommet for angreretten. Fristen for en forbruker til å gå fra avtalen er som hovedregel 14 dager. Fjernsalgsdirektivets regler om angrerett er i utgangspunktet fullharmoniserte, og er i norsk rett gjennomført i angrerettloven. Imidlertid vil disse reglene flyttes til ny finansavtalelov, se kapittel 3 del V i ny finansavtalelov.»

Utvalget skriver at de antar at fjernsalgsdirektivet ville vært omtalt i folkefinansieringsforordningen dersom forordningen tok sikte på å gripe inn på direktivets område. De legger derfor til grunn at intensjonen er at regelverkene skal kunne eksistere side om side, og at eventuelle spørsmål knyttet til harmonisering av regelverkene må løses i praksis. Som støtte for sin vurdering, viser utvalget til den svenske proposisjonen om gjennomføring av folkefinansieringsforordningen (Prop. 2020/21:206 s. 48).

7.3.2 Oppslagstavle

Utvalget viser at reglene om oppslagstavle følger av artikkel 25, som vil gjelde som norsk rett. Eventuelle grensespørsmål mot yting av tjenester etter verdipapirhandelloven vil måtte avklares i praksis.

7.3.3 Markedsføring

Utvalget viser til at forordningen artikkel 27 nr. 1 og nr. 2 om folkefinansieringsforetaks markedsføring vil gjelde som norsk rett. De foreslår at kravene til språk reguleres i forskrift. Utvalget vurderer at det ikke er behov for å foreslå ytter-

ligere bestemmelser for å gjennomføre artikkel 27. De viser til at nasjonale regler for markedsføring vil gjelde etter forordningen, og foretakene vil etter dette måtte forholde seg til blant annet markedsføringsloven.

Videre legger utvalget til grunn at artikkel 28 ikke krever særskilt gjennomføring, ettersom bestemmelsen gir plikter for tilsynsmyndigheten.

7.4 Høringsinstansenes syn

Folkeinvest AS kommenterer forordningens artikkel 22 om betenkningstid for ikke-sofistikerte investorer. De mener ordningen med betenkningstid vil kunne være problematisk for aktører som driver med investeringsbasert folkefinansiering fordi de aller fleste av investorene vil være ikke-sofistikerte, og dette kan medføre at enkelte aktører utnytter regelverket i forsøk på markedsmanipulasjon. *Folkeinvest AS* foreslår at det etableres tiltak som hindrer markedsmanipulasjon, og skriver følgende:

«Folkeinvest har god erfaring med en løsning der det kapitalsøkende selskapets eksisterende aksjonærer, styre og ansatte ikke kan trekke sin tegning. Øvrige som ønsker å trekke sin tegning, må avgi begrunnelse og kan trekke sin tegning inntil 48 timer før tegningsvinduet slutt. Foretaket har også tilrettelagt for stor åpenhet, der en BankID-verifisert investorprofil kan se hvor mange som har tegnet seg, hvem som har tegnet seg og hvilket antall aksjer den enkelte har tegnet seg for. Dette fremstår som en adekvat løsning for opprettholdelse av investorvernet, samtidig som investorene gis betenkningstid.»

7.5 Departementets vurdering

7.5.1 Overordnet om kapittel IV i forordningen

Departementet viser innledningsvis til at folkefinansieringsforordningen kapittel IV er fullharmoniserte regler som vil gjelde direkte som norsk rett ved inkorporasjon, se lovforslaget § 1-1.

Departementet foreslår, i likhet med utvalget, at de særskilte reglene om hvilke andre språk enn EØS-staten som godtas for opplysninger i markedsføringsmaterieell og nøkkelinformasjonsdokument etter artikkel 23 nr. 2, 3 og 13 og artikkel 27 nr. 3 gjennomføres i forskrift, og viser til lovforslaget § 1-3.

Med hensyn til reglene om oppslagstavle etter artikkel 25, viser departementet til at bestemmelsen vil gjelde direkte som norsk rett. For eventuelle grensespørsmål om ytelse av tjenester etter verdipapirhandelloven, viser departementet til proposisjonens punkt 4.2 om forholdet til verdipapirhandelloven.

Departementet vil videre knytte enkelte bemerkninger til bestemmelsene om ansvarsfordeling for informasjon i et nøkkelinformasjonsdokument (KIIS) og betenkningstid nedenfor.

7.5.2 Ansvarsfordeling for informasjon i et KIIS

Departementet viser i likhet med utvalget til at artikkel 23 nr. 9 om prosjekteiers ansvar for informasjonen i et KIIS er svært lik prospektforordningen artikkel 11 nr. 1. Prospektforordningen artikkel 11 nr. 1 er blant annet gjennomført i norsk rett gjennom verdipapirhandelloven § 7-4. Departementet slutter seg til utvalgets forslag om å gjennomføre folkefinansieringsforordningen artikkel 23 nr. 9 særskilt i ny § 1-4, etter mønster fra verdipapirhandelloven § 7-4.

Når det gjelder utformingen av folkefinansieringsloven § 1-4, er departementet enig med utvalgets forslag om å legge ansvaret direkte til styret i prosjekteier ved tilbud om investeringer i aksjer og andre egenkapitalinstrumenter. For saker som ikke gjelder investering i egenkapitalinstrumenter, foreslår departementet at ansvaret legges til prosjekteier. Departementet viser til den tilsvarende vurderingen i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 4.5.5.

Reglene i folkefinansieringsforordningen er fullharmoniserte, og må derfor gjennomføres som de er. Ordlyden «at least» i artikkel 23 nr. 9 krever at prosjekteier som et minimum må holdes ansvarlig. En særskilt nasjonal regel om å holde styret til prosjekteier ansvarlig vil etter departementets vurdering ikke fravike artikkel 23 nr. 9 i forordningen.

Utvalget har også foreslått å angi folkefinansieringsforetaket som ansvarlig der KIIS utformes på «plattformnivå» ved individuell porteføljevaltning av lån. Forslaget er i tråd med ordlyden i artikkel 24 nr. 4, og departementet slutter seg derfor til dette.

Det vises til lovforslaget § 1-4.

Departementet viser i likhet med utvalget til at artikkel 23 nr. 10 og 24 nr. 5 stiller krav til at EØS-statene skal sikre at deres lover, forskrifter og administrative bestemmelser om sivilrettslig ansvar gjelder for de personer som er ansvarlig

for opplysningene i et KIIS. Bestemmelsen svarer i stor grad til prospektforordningen artikkel 11 nr. 2. Departementet har tidligere vurdert ved gjennomføringen av prospektforordningen at det ikke er behov for en særskilt nasjonal regel, fordi de alminnelige erstatningsreglene i norsk rett kommer til anvendelse, se Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 4.5. Departementet er enig med utvalget i at det ikke er forhold som tilsier en annen vurdering ved gjennomføring av folkefinansieringsforordningen.

7.5.3 Betenkningstid

Folkefinansieringsforordningen artikkel 22 gir regler om fire dagers betenkningstid for ikke-sofistikerte potensielle investorer. Bestemmelsens formål er å sikre at investorer er informerte om hvilken risiko et aktuelt folkefinansieringsprosjekt innebærer før de binder seg til tilbudet fra folkefinansieringsforetaket.

Departementet viser i likhet med utvalget til at folkefinansieringsforordningen ikke berører forholdet til direktivet om fjernsalg av finansielle tjenester, herunder spørsmålet om fjernsalgs-

direktivet får anvendelse på de ulike tjenestene som tilbys etter forordningen. Reglene om angre-rett i fjernsalgsdirektivet er gjennomført i angre-rettloven.

Departementet tolker folkefinansieringsforordningen slik at den vil gjelde side om side med direktivet, og viser til at den svenske proposisjonen om forordningen legger tilsvarende forståelse til grunn, se svensk Prop. 2020/21: 206 s. 48.

Når det gjelder Folkeinvest AS sitt innspill om at det etableres ytterligere tiltak som hindrer markedsmanipulasjon, viser departementet til at folkefinansieringsforordningen artikkel 22 inneholder fullharmoniserte regler. Det er derfor ikke rom for å gi ytterligere nasjonale regler som griper inn i investorers rett til betenkningstid etter bestemmelsen. Det fremgår for øvrig av forordningens fortale avsnitt 48 at Kommisjonen i fremtiden bør foreta en vurdering av betenkningstidens betydning for kapitalinnhenting, og hvorvidt betenkningstiden eventuelt kan kortes ned for å sikre mer effektiv kapitalinnhenting uten at slik nedkorting går på bekostning av investorbeskyttelse.

8 Tilsyn med folkefinansieringsforetak og tilsynsvirkemidler

8.1 Gjeldende rett

Finanstilsynet fører tilsyn med foretak som er omfattet av finansforetaksloven, inkludert låneformidlingsforetak og finansforetak, se finanstilsynsloven § 1-2 bokstav m og bokstav a til e. Finanstilsynet fører videre tilsyn med verdipapirforetak og andre foretak som driver virksomhet i forbindelse med verdipapirhandel, samt med overholdelsen av bestemmelser om verdipapirhandel gitt i eller i medhold av lov, se finanstilsynsloven § 1-2 bokstav p og verdipapirhandeloven § 19-1 første ledd.

Videre inneholder både finanstilsynsloven og særlovene på finansområdet en rekke bestemmelser om virkemidler som kan benyttes i tilsynsarbeidet. Finanstilsynet kan i medhold av finanstilsynsloven § 3-1 blant annet kreve at foretak under tilsyn gir alle opplysninger som Finanstilsynet krever, og utleverer dokumentasjon og opplysninger på den måten Finanstilsynet fastsetter. Finanstilsynet kan etter finanstilsynsloven § 4-1 gi pålegg om retting av lovstridige forhold, og Finanstilsynet kan pålegge de ansatte i foretaket å gi opplysninger dersom foretaket ikke oppfyller sin opplysningsplikt etter § 3-1. Finanstilsynet kan etter finanstilsynsloven § 4-1 gi pålegg om stans av ulovlig virksomhet dersom Finanstilsynet antar at noen som ikke har nødvendig tillatelse, driver konsesjonspliktig virksomhet.

Etter dagens regler vil i tillegg bestemmelsene i verdipapirhandeloven kapittel 19 gjelde for verdipapirforetak som yter investeringsbaserte folkefinansieringstjenester, mens låneformidlingsloven gjelder for lånebasert folkefinansiering.

8.2 Forordningen

Forordningen kapittel VI gir regler om tilsynet med markedet for folkefinansieringstjenester, og inneholder bestemmelser om utpeking av tilsynsmyndighet, ulike virkemidler i tilsynsarbeidet og regler om samarbeid med andre tilsynsmyndigheter.

Forordningen artikkel 29 fastsetter at alle medlemsstatene skal peke ut en eller flere nasjo-

nale tilsynsmyndigheter som skal følge opp pliktene etter forordningen, herunder føre tilsyn med at forordningens regler blir overholdt. Artikkel 15 nr. 1 presiserer at folkefinansieringsforetak står under tilsyn av den utpekte tilsynsmyndigheten. Artikkel 15 nr. 2 presiserer at tilsynsmyndigheten skal overvåke at foretakene overholder forordningens regler.

Forordningen artikkel 30 angir kompetansen tilsynsmyndigheten som minimum skal ha til rådighet. Alle tiltak som treffes av tilsynsmyndighetene skal være forholdsmessige og behørig begrunnede (artikkel 30 nr. 2 annet ledd).

Forordningen artikkel 30 nr. 1 a og b omhandler tilsynsmyndighetens adgang til å kreve dokumenter og annet materiale fremlagt.

Etter artikkel 30 nr. 1 bokstav c skal tilsynsmyndigheten kunne foreta stedlig tilsyn og undersøkelser andre steder enn i fysiske personers private boliger for å få tilgang til dokumenter og andre opplysninger, der det er rimelig mistanke om at det finnes dokumenter og annen informasjon knyttet til innsynet eller undersøkelsen som kan tjene som bevis for overtredelse av forordningen.

Folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav a til i stiller krav om at nasjonale tilsynsmyndigheter skal kunne gi pålegg i en rekke konkrete situasjoner hvor forordningens regler er overtrådt. Bestemmelsene gjelder i hovedsak midlertidige og permanente pålegg om stans av folkefinansieringstilbud, stans av markedsføring av folkefinansieringstilbud og stans av folkefinansieringsvirksomheten som sådan. Et pålegg skal kunne rettes mot foretaket selv, eller mot tredjeparter som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med tilbud om folkefinansiering.

Forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav f fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne offentliggjøre at et folkefinansieringsforetak, eller en tredjepart som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med levering av folkefinansieringstjenester, ikke oppfyller sine forpliktelser.

Forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav g fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne offentliggjøre, eller kreve at et folkefinansieringsforetak eller tredjeparter som har påtatt seg opp-

gaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester å offentliggjøre, alle vesentlige opplysninger som kan påvirke tilbudet om folkefinansiering, for å sikre investorbeskyttelse eller et vel fungerende marked. Tilsynsmyndigheten skal ha rett til å overdra eksisterende kontrakter for en leverandør av folkefinansieringstjenester dersom folkefinansieringsforetakets tillatelse trekkes tilbake i en bestemt situasjon (artikkel 30 nr. 2 bokstav i første ledd). Både kunden og det motakende folkefinansieringsforetaket må samtykke til overføringen.

Forordningen artikkel 31 nr. 1 fastsetter at tilsynsmyndighetene skal utveksle informasjon uten unødig opphold og samarbeide om undersøkelser, tilsyn og håndheving av regelverket. Artikkel 31 nr. 2 til nr. 4 gir ytterligere regler om tilsynssamarbeidets innhold, herunder regler om nasjonale tilsynsmyndigheters rett til å unnlate å etterkomme en anmodning om samarbeid under nærmere angitte omstendigheter.

Forordningen gir også regler om samarbeid mellom nasjonale tilsynsmyndigheter, (artikkel 33), taushetsplikt (artikkel 35) og beskyttelse av personopplysninger (artikkel 36).

Artikkel 37 fastsetter at tilsynsmyndigheten i en vertsstat skal meddele hjemstaten forholdet dersom det er grunn til å tro at noen som er omfattet av forordningen har opptrådt i strid med forordningen. Dersom hjemstatens tiltak ikke medfører at overtredelsen opphører, kan vertsstatens tilsynsmyndigheter ta alle nødvendige tiltak for å beskytte investorene, etter å ha varslet hjemstatens tilsynsmyndigheter og Kommisjonen og den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten (ESMA). Saken kan også bringes til den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndigheten (ESMA) for megling og eventuelt bindende vedtak (som for EFTA-statene treffes av EFTAs overvåkingorgan).

Nasjonal tilsynsmyndighet skal videre ha rutiner som sikrer at kunder og andre interessenter, inkludert forbrukerorganisasjoner, kan sende inn klager på aktører som er omfattet av forordningen dersom de mener at forordningens regler ikke overholdes (artikkel 38).

8.3 Utvalgets forslag

8.3.1 Innledning

Utvalget viser i utredningen punkt 7.1 at forordningen legger opp til at tilsynsmyndighetene skal ha et felles minimum av virkemidler og sanksjoner til rådighet. Innledningsvis bemerker utvalget

at finanstillitsloven gir generelle regler for Finanstillitsnets virksomhet, og stiller en rekke virkemidler til rådighet. Reglene i finanstillitsloven suppleres med regler som er inntatt i den enkelte særlov.

Utvalget bemerker videre at forordningen gir minimumsregler. Det er følgelig anledning til å gi ytterligere regler. Utvalget mener det er viktig at Finanstillitsnet har mulighet for å drive et sterkt og effektivt tilsyn på hele finansområdet, og at reglene bør innrettes slik at regelverksarbitrasje (eller tilsynsarbitrasje) forhindres. For å sikre et enhetlig tilsynsregime, har utvalget tatt utgangspunkt i verdipapirhandellovens regler om tilsynsvirkemidler.

8.3.2 Utpeking av tilsynsmyndighet og utlikning av utgifter ved tilsyn

I utredningen punkt 7.2.3 foreslår utvalget at det er Finanstillitsnet som skal føre tilsyn med folkefinansieringsforetak. Utvalget foreslår å presisere at tilsyn føres med virksomheten til folkefinansieringsforetak og med overholdelsen av bestemmelsene gitt i eller i medhold av loven.

Utvalget viser til at etter dagjeldende lov 7. desember 1956 nr. 1 om tilsynet med finansforetak mv. (finanstillitsloven) § 9 første ledd skal utgiftene ved Finanstillitsnets tilsyn utliknes på de institusjoner som i henhold til lovens § 1 eller annen særskilt lovhjemmel er under tilsyn. Utvalget foreslår å føye folkefinansieringsforetak til foretakene som står under tilsyn og vil omfattes av regelen om utlikning i den dagjeldende finansloven § 9 første ledd.

8.3.3 Tilsynsmyndigheten og virkemidler i det løpende tilsynsarbeidet

Opplysningsplikt og plikt til å utlevere dokumenter

I utredningen punkt 7.3.3.2 foreslår utvalget en egen regel om opplysningsplikt i folkefinansieringsloven slik det er gjort i verdipapirhandelloven § 19-2 første ledd. Utvalget viser til at en slik regel dekker et informasjonsbehov, og at forordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav a og b i tillegg til opplysningsplikt for folkefinansieringsforetaket stiller krav om opplysningsplikt for «tredjeparter» som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester. Sistnevnte tar sikte på tilfeller der folkefinansieringsforetaket har utkontraktert deler av virksomheten til andre og må ses i sammenheng med forordningen artikkel 9 som gir regler om utkontraktering.

Utvalget foreslår opplysningsplikt for folkefinansieringsforetak og andre som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, som gjelder folkefinansieringsforetakets forretning og virksomhet.

Utvalget bemerker at opplysningsplikten for revisor etter folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav b, dekkes fullt ut av den dagjeldende finanstilsynslovens § 3a.

Etter mønster fra verdipapirhandeloven § 19-2 ellefte ledd foreslår utvalget at det fastsettes en regel om at opplysningsplikten for foretak gjelder tilsvarende for foretakets ansatte, styremedlemmer og andre tillitsvalgte, og for andre som regelmessig utfører ledelsesfunksjoner for foretaket. Forslaget innebærer en utvidelse i forhold til folkefinansieringsforordningens minimumsregler, som krever at opplysningsplikt skal kunne pålegges «ledere» (artikkel 30 nr. 1 bokstav b). Utvalget viser til at det på samme måte som for verdipapirforetak, kan oppstå situasjoner hvor det er behov for opplysningsplikt for ansatte og tillitsvalgte.

Utvalget foreslår videre at det fastsettes en regel om opplysningsplikt for «enhver» ved mistanke om brudd på reglene om folkefinansiering, for eksempel for å kunne innhente opplysninger fra prosjekteiere som henter midler gjennom en folkefinansieringsplattform eller fra investorer. Utvalget foreslår at de nærmere reglene i verdipapirhandeloven § 19-3 tredje ledd om opplysningspliktens rekkevidde gis tilsvarende anvendelse i folkefinansieringsloven.

Videre viser utvalget til at grunnleggende prinsipper om saklighet og forholdsmessighet her som ellers, vil sette skranker for anvendelsen av bestemmelsen. Utvalget foreslår at en regel om opplysningsplikt for enhver utformes ved at verdipapirhandeloven § 19-3 tredje ledd gis tilsvarende anvendelse. På denne måten legges det til rette for enhetlig tilsynspraksis.

Utvalget bemerker videre at forordningen artikkel 31 nr. 1 annet ledd fastsetter at stater som velger å benytte straffesanksjoner ved overtredelse av forordningen, skal sikre at tilsynsmyndigheten kan samarbeide med nasjonale myndigheter på straffeområdet. Utvalget foreslår derfor en bestemmelse om at politi og påtalemyndigheten etter anmodning fra Finanstilsynet og uten hinder av lovbestemt taushetsplikt skal gi Finanstilsynet de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser til utveksling av informasjon og tilsynssamarbeid etter EØS-avtalen. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandeloven § 19-3 femte ledd. Det vises til lovforslaget § 2-2 femte ledd.

Utvalget bemerker for øvrig at forordningen artikkel 30 nr. 7 fastsetter at personer og foretak som gjør informasjon tilgjengelig for myndighetene i samsvar med forordningen, ikke skal anses å ha brutt taushetsplikt eller pålegges noen form for ansvar for slike meddelelser. Bestemmelsen gjelder direkte, og trenger ingen gjennomføring.

Utvalget foreslår at departementet kan fastsette forskrifter om opplysningsplikt.

Stedlig tilsyn og andre undersøkelser

Utvalget påpeker at artikkel 15 nr. 2 angir at tilsynsmyndigheten kan utføre stedlig tilsyn hos folkefinansieringsforetaket. Bestemmelsen gjelder direkte, og trenger ikke gjennomføring. Videre viser utvalget til at den dagjeldende finanstilsynsloven § 3 gir hjemmel for stedlig tilsyn hos foretaket.

Utvalget bemerker at forordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav c fastsetter at tilsynsmyndighetene skal kunne foreta stedlig tilsyn og undersøkelser andre steder enn i fysiske personers private boliger, når det er begrunnet mistanke om at undersøkelsen kan gi tilgang til dokumenter og andre opplysninger som kan tjene som bevis for overtredelse av forordningen. Utvalget legger til grunn at denne regelen må gjennomføres i nasjonal rett. Utvalget viser til at bestemmelsen er identisk med tilsvarende bestemmelse i prospektforordningen artikkel 32 nr. 1 første ledd bokstav n og markedsmisbruksforordningen artikkel 23 nr. 2 bokstav, som er gjennomført i verdipapirhandeloven § 19-5. Utvalget foreslår at verdipapirhandeloven § 19-5 om bevissikring gis tilsvarende anvendelse, dersom det foreligger mistanke om overtredelse av forordningen. Utvalget bemerker at bevissikring etter verdipapirhandeloven bare kan skje etter beslutning fra retten.

Regler om pålegg om retting mv.

For å legge til rette for enhetlig tilsyn, foreslår utvalget regler som svarer til påleggshjemlene i verdipapirhandeloven § 19-7, også påleggshjemler som ikke har noe direkte motstykke i forordningen. Utvalget påpeker at finanstilsynslovens regler om pålegg vil gjelde i tillegg.

Utvalget foreslår en generell regel om pålegg om retting, og viser til at forordningen også retter seg mot prosjekteiere og tredjeparter som påtar seg å utføre oppgaver relatert til folkefinansieringstjenestene. Bestemmelsen foreslås utformet etter mønster fra verdipapirhandeloven § 19-7

første ledd, og vil gjennomføre forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav c og e.

Utvalget foreslår at det presiseres at Finanstilsynet kan gi pålegg om retting dersom et norsk folkefinansieringsforetak overtrer regler som gjelder for foretakets virksomhet i stater der de yter grensekryssende tjenester, tilsvarende som verdipapirhandelloven § 19-7 tredje ledd. Det vises til Finanstilsynets behov for å ivareta sin forpliktelse til å føre tilsyn med at folkefinansieringsforetak som har tillatelse fra Finanstilsynet, overholder reglene i andre EØS-stater hvor de yter tjenester.

Utvalget foreslår videre en påleggshjemmel om at Finanstilsynet kan gi pålegg om retting dersom foretaket opptre i strid med interne retningslinjer og instruks, eller opptre i strid med egne regler og forretningsvilkår, samt dersom foretakets ledelse eller styre ikke oppfyller kravene i forordningen. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-7 annet ledd.

Utvalget foreslår avslutningsvis at det fastsettes en regel om at Finanstilsynet kan gi pålegg om å oppfylle opplysningsplikten, tilsvarende som verdipapirhandelloven § 19-7 sjette ledd, samt at departementet kan gi forskrifter til bestemmelsen om pålegg.

Forbud mot virksomhet

Utvalget foreslår en påleggshjemmel om å forby folkefinansieringsforetaket å drive virksomhet, når virksomheten kan påføre foretaket eller dets kunder uforsvarlig risiko, eller at virksomheten bare kan finne sted på bestemte vilkår. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-7 fjerde ledd. Utvalget legger til grunn at bestemmelsens anvendelsesområde vil være snevert.

Pålegg om suspensjon av stemmerettigheter og nedsalg

Utvalget bemerker at forordningen artikkel 15 om tilsyn og artikkel 12 nr. 11 krever at den som eier mer enn 20 pst. av aksjekapitalen eller stemmerettighetene i et folkefinansieringsforetak til enhver tid må oppfylle konkrete krav til hederligandel. Dersom en eier ikke tilfredsstiller forordningens krav, må tilsynet kunne treffe tiltak for å få forholdet rettet. Utvalget foreslår at Finanstilsynet skal kunne gi pålegg om at stemmerettighetene til den aktuelle eierens aksjer ikke skal kunne utøves, eller at aksjene skal avhendes etter fremgangsmåten i verdipapirhandelloven § 13-14.

Midlertidige forbud

Utvalget bemerker at forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav a, b og d stiller krav om at tilsynsmyndigheten skal kunne suspendere et tilbud om folkefinansiering i maksimum ti virkedager, forby eller suspendere markedsføring og nedlegge midlertidig forbud mot eller kreve at folkefinansieringsforetaket midlertidig unnlater å yte folkefinansieringstjenester i inntil ti sammenhengende virkedager, dersom det er rimelig grunn til å tro at forordningen er overtrådt. Utvalget foreslår at det inntas en bestemmelse om suspensjon, stans, opphør og midlertidige forbud mv. som innarbeider forordningens regler om dette i § 2-5 første ledd. Utvalget påpeker at forvaltningsrettslige regler og prinsipper kommer til anvendelse, herunder kravet om forholdsmessighet.

Om forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav h skriver utvalget:

«I tillegg fastsetter forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav h at tilsynsmyndigheten midlertidig skal kunne forby, eller kreve at et folkefinansieringsforetak eller tredjeparter som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester stiller ytelsen av folkefinansieringstjenester i bero, dersom tilsynsmyndigheten finner at folkefinansieringsforetakets situasjon innebærer at tilbudet om folkefinansieringstjenester vil kunne skade investorenes interesser.»

Utvalget bemerker at artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav h, i motsetning til de øvrige påleggsreglene, ikke stiller krav om at forordningens regler skal være overtrådt, eller at det må være rimelig grunn til å anta at forordningen er overtrådt. Det fastsettes heller ingen maksimumstid for suspensjonen. Bestemmelsen stiller imidlertid krav om at investorenes interesser kan bli skadelidende. For å oppfylle minimumskravene foreslår utvalget at det tas inn en bestemmelse som svarer til forordningens regel i § 2-5 annet ledd.

Offentliggjøring av opplysninger

Utvalget bemerker at det ikke er nødvendig å fastsette ytterligere regler for at Finanstilsynet skal kunne offentliggjøre opplysninger om manglende etterlevelse av forordningen. Utvalget viser blant annet til Finanstilsynets praksis der de offentliggjør opplysninger om brudd på regelverket de forvalter.

Forordningen artikkel 30 nr. 1 første ledd bokstav g fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne

offentliggjøre eller kreve at folkefinansieringsforetaket, eller tredjeparter som har påtatt seg oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansierings-tjenester, offentliggjør alle vesentlige opplysninger som kan påvirke tilbudet om folkefinansiering, for å sikre investorbeskyttelse eller et velfungerende marked. Utvalget foreslår at det utarbeides en bestemmelse i § 2-6 som gir Finanstilsynet mulighet for å gi pålegg om å offentliggjøre «vesentlige opplysninger». Bestemmelsen svarer til verdipapir-handelloven § 7-13 femte ledd, som gjennomfører tilsvarende regel i prospektforordningen.

Utvalget foreslår at departementet skal kunne gi nærmere regler om offentliggjøring av opplysninger i forskrift.

Overdragelse av kontrakter

Når det gjelder gjennomføringen av artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav i, som fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne overføre eksisterende kontrakter til en annen tilbyder av folkefinansieringstjenester dersom tjenesteyterens tillatelse trekkes tilbake etter artikkel 17, bemerker utvalget:

«Utvalget bemerker at en regel om at Finanstilsynet skal gripe direkte inn i avtaleforholdet til kundene i et folkefinansieringsforetak, bryter med Finanstilsynets tradisjonelle oppgaver som tilsynsmyndighet. En bestemmelse om at Finanstilsynet skal treffe beslutning om overføring av avtaler reiser også flere vanskelige spørsmål, blant annet knyttet til valg av ny tjenesteleverandør og om virkningene av Finanstilsynets beslutning, herunder ansvar for valget. Etter utvalgets syn kan forordningens minimums regel oppfylles ved at Finanstilsynet gis hjemmel til å pålegge folkefinansieringsforetaket å overføre de aktuelle kontraktene til et annet foretak som tilfredsstiller kravene forordningen setter. Utvalget foreslår at det stilles vilkår om at kunden må godkjenne overføringen. På denne måten gjennomføres det en regel som gir de mulighetene minimumsreglene i forordningen krever, samtidig som det tas tilbørlig hensyn til nasjonal rettstradisjon».

Utvalget foreslår på denne bakgrunn at en bestemmelse om overdragelse av kontrakter inn-tas i lovforslaget § 2-7.

Rutiner for å motta klager

Utvalget viser til at bestemmelsen i forordningen artikkel 38 om at nasjonal tilsynsmyndighet skal

ha rutiner for mottak av klager, retter seg til myndighetene og at særskilt gjennomføring derfor ikke er nødvendig. Det bemerkes for øvrig at Finanstilsynet ikke er et klageorgan som avgjør konkrete tvister mellom foretak under tilsyn og deres kunder. Konkrete tvister mellom foretak og kunder behandles i utenrettslige klagenemnder der det finnes slike, og av domstolene. Utvalget legger til grunn at Finanstilsynet informerer kunder som klager om eventuelle muligheter for å få klagen behandlet i utenrettslige klageordninger.

Samarbeid med andre myndigheter

Utvalget bemerker at artiklene om samarbeid mellom tilsynsmyndighetene (artikkel 31 flg.) retter seg mot Finanstilsynet, og ikke krever ytterligere gjennomføringstiltak utover at forordningen som sådan gjøres til norsk rett. Utvalget viser til at reglene gjelder direkte, med de endringer som følger av EØS-tilpasningen. Et unntak er artikkel 31 nr. 1 annet ledd, som er omtalt i punkt 8.3.3.1.

8.4 Høringsinstansenes syn

Finanstilsynet peker på at tilsynet vil få nye oppgaver ved innføringen av nytt regelverk, blant annet søknadsbehandling, informasjonstiltak og etablering av tilsynsmodell for blant annet tjenester som hittil ikke har vært regulert i norsk rett, særlig individuell porteføljeforvaltning av lån.

8.5 Departementets vurdering

8.5.1 Utpeking av tilsynsmyndighet og utlikning av utgifter ved tilsyn

Departementet slutter seg til forslaget i utredningen om å utpeke Finanstilsynet som tilsynsmyndighet med ansvar for å utføre de funksjonene og oppgavene som er fastsatt i forordningen. Det vil være mest konsistent med gjeldende regelverk på finansmarkedsområdet at tilsynet med folkefinansieringsmarkedet føres av Finanstilsynet. Det vises til lovforslaget § 2-1.

Departementet viser til at finanstilsynsloven av 1956 ble opphevet ved lov 21. juni 2024 nr. 41 om Finanstilsynet (finanstilsynsloven). Prinsippet om at tilsynets utgifter skal dekkes av og fordeles på foretakene under tilsyn er videreført i den nye loven, jf. finanstilsynsloven § 6-1.

Departementet foreslår at Finanstilsynet skal føre tilsyn med foretak som har tillatelse til å drive

virksomhet som folkefinansieringsforetak, se lovforslaget § 2-1. Finanstilsynets utgifter vil utliknes og fordeles på foretakene under tilsyn etter finanstilsynsloven av 2024 § 6-1. Den nærmere utgiftsfordelingen fastsettes i forskrift med hjemmel i finanstilsynsloven. Videre slutter departementet seg til utvalgets forslag om å føye til folkefinansieringsforetak til listen over foretak som står under Finanstilsynets tilsyn. Det vises til forslag til endring i finanstilsynsloven § 1-2.

8.5.2 Virkemidler i det løpende tilsynet

Innledning

For å kunne løse sine tilsynsoppgaver på en tilfredsstillende måte er de nasjonale tilsynsmyndighetene avhengig av effektive virkemidler som gir god saksopplysning i tilstrekkelig tempo. Samtidig er det viktig at myndighetene ikke går lenger enn behovet tilsier, og at reglene ivaretar hensynet til rettssikkerhet og personvern.

Forordningen angir minimumsvirkemidler som nasjonale tilsynsmyndigheter skal ha til rådighet. Hensikten er å sikre at alle tilsynsmyndigheter i det felleseuropeiske markedet har tilstrekkelig myndighet til å føre et effektivt og sterkt tilsyn, slik at overtredelser av regelverket oppdages og avverges, og tilliten til markedene og institusjonene som virker i dette, opprettholdes.

Departementet er i det vesentlige enig i utvalgets vurderinger og forslag til bestemmelser om virkemidlene i det løpende tilsynet. Departementet viser til de følgende punktene.

Opplysningsplikt og plikt til å utlevere dokumenter

Departementet er enig med utvalget i at det bør lovfestes en hjemmel for Finanstilsynet til å kunne pålegge folkefinansieringsforetaket og andre som har påtatt seg oppgaver knyttet til yting av folkefinansieringstjenester, å gi opplysninger om forhold som angår foretakets forretning og virksomhet. Bestemmelsen vil gjennomføre forordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav a og b, som angir virkemidler nasjonale myndigheter skal sørge for at Finanstilsynet har til rådighet for å føre en effektiv tilsynskontroll.

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering om at opplysningsplikten bør gjelde tilsvarende for foretakets ansatte, styremedlemmer og andre tillitsvalgte, og for andre som regelmessig utfører ledelsesfunksjoner for foretaket. Liknende regel finnes i verdipapirhandelloven § 19-2 ellefte ledd.

Departementet er enig med utvalget i at det bør fastsettes en regel om opplysningsplikt for enhver ved mistanke om overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av loven, og at verdipapirhandelloven § 19-3 tredje ledd om opplysningsplikts rekkevidde gjelder tilsvarende. Departementet legger i likhet med utvalget til grunn at det vil legge til rette for en enhetlig tilsynspraksis.

I likhet med utvalget foreslår departementet at folkefinansieringsforetak skal melde fra til Finanstilsynet dersom det inntreffer forhold som medfører risiko for at foretaket ikke vil kunne oppfylle de fastsatte krav til kapital, eller andre forhold som kan innebære stor risiko knyttet til driften av foretaket. Tilsvarende bestemmelse er gitt for verdipapirforetak i verdipapirhandelloven § 19-2 tredje ledd. Departementet bemerker at regler om opplysningsplikt også følger direkte av forordningen artikkel 15 nr. 3.

Videre foreslår departementet at det fastsettes en regel om at politi og påtalemyndigheten etter anmodning fra Finanstilsynet og uten hinder av lovbestemt taushetsplikt skal gi Finanstilsynet de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser til utveksling av informasjon og tilsynssamarbeid etter EØS-avtalen. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-3 femte ledd. Bestemmelsen gjennomfører artikkel 31 nr. 1 annet ledd. Artikkel 31 nr. 2 til 4 gir ytterligere regler om tilsynssamarbeidets innhold. Etter art. 31 nr. 1 har kompetent myndighet (Finanstilsynet) plikt til å samarbeide med, og gi opplysninger til, andre kompetente myndigheter, herunder ESMA. Artikkel 31 nr. 2 gir visse unntak fra utleveringsplikten. Dette inkluderer bl.a. de tilfellene utlevering kan få negativ innvirkning på EØS-statenes egne undersøkelser eller en straffesak under etterforskning. Departementet er enig med utvalgets vurdering om at det ikke er behov for å utarbeide nasjonale regler om dette.

Departementet foreslår også en hjemmel til å fastsette forskrifter om opplysningsplikt.

Det vises til lovforslaget § 2-2.

Stedlig tilsyn

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og forslag til lovbestemmelse om bevissikring. Bestemmelsen gjennomfører forordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav c, som fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne foreta stedlig tilsyn og undersøkelser andre steder enn i fysiske persons private boliger for å få tilgang til dokumenter og andre opplysninger. Departementet viser også

til vurderingene i Prop. 55 LS (2024–2025) punkt 5.3.3.2.3 og Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.4.3.2 med videre henvisninger. Departementet bemerker at bestemmelsen om bevissikring i folkefinansieringsforordningen har likheter med bestemmelsene om bevissikring i prospektforordningen og markedsmisbruksforordningen, som er gjennomført i verdipapirhandeloven § 19-5.

Det vises til lovforslaget § 2-3.

Pålegg

Departementet deler utvalgets vurdering om at det er behov for å lovfeste en generell påleggs-hjemmel i folkefinansieringsloven, for å gjennomføre forordningen artikkel 30 nr. 2 bokstav c og e. I likhet med utvalget, foreslår departementet at bestemmelsen utformes etter mønster fra verdipapirhandeloven § 19-7 første ledd. Departementet slutter seg videre til utvalgets vurdering og forslag til bestemmelse om at Finanstilsynet kan gi pålegg om retting dersom et norsk folkefinansieringsforetak overtrer regler som gjelder for foretakets virksomhet i stater der de yter grensekryssende tjenester. Liknende bestemmelse finnes i verdipapirhandeloven § 19-7 tredje ledd. Det vises til lovforslaget § 2-4 første ledd.

Det følger av forordningen artikkel 15 at Finanstilsynet skal føre løpende tilsyn med at folkefinansieringsforetak overholder alle regler som gjelder for virksomheten. Departementet foreslår at det tas inn en bestemmelse om at Finanstilsynet kan gi pålegg om retting dersom et folkefinansieringsforetak opptre i strid med interne retningslinjer og instruksjer, eller opptre i strid med egne regler og forretningsvilkår. Tilsvarende gjelder dersom foretakets ledelse eller styret ikke oppfyller kravene i folkefinansieringsforordningen. Liknende bestemmelse finnes i verdipapirhandeloven § 19-7 annet ledd. Det vises til lovforslaget § 2-4 annet ledd.

Departementet slutter seg til utvalgets forslag til lovbestemmelse om at Finanstilsynet kan forby folkefinansieringsforetak å drive virksomhet. Finanstilsynet kan også gi pålegg om at slik virksomhet bare kan finne sted på bestemte vilkår. Bestemmelsen gjelder bare dersom virksomheten kan påføre foretaket eller kunder uforsvarlig stor risiko, og departementet legger i likhet med utvalget til grunn at dette vil gi bestemmelsen et snevert anvendelsesområde. Lignende bestemmelse finnes i verdipapirhandeloven § 19-7 fjerde ledd. Det vises til lovforslaget § 2-4 tredje ledd.

Videre slutter departementet seg til utvalgets forslag til lovbestemmelse om pålegg knyttet til

suspensjon av stemmerettigheter og nedsalg. Forordningen artikkel 12 nr. 3 bokstav a stiller krav om at den som eier mer enn 20 prosent av aksjekapitalen eller stemmerettighetene i et folkefinansieringsforetak må oppfylle konkrete krav til hederligandel. Departementet foreslår at dersom en slik eier ikke tilfredsstiller forordningens krav, kan Finanstilsynet gi pålegg om at stemmerettighetene ikke skal utøves, eller at aksjene skal avhendes etter fremgangsmåten i verdipapirhandeloven § 13-4. Liknende bestemmelse finnes i verdipapirhandeloven § 19-7 femte ledd. Det vises til lovforslaget § 2-4 fjerde ledd.

Etter mønster fra verdipapirhandeloven § 19-7 sjette ledd, foreslår departementet at det fastsettes en bestemmelse i lovforslaget § 2-2 femte ledd om at Finanstilsynet kan gi pålegg om å oppfylle opplysningsplikten etter § 2-2.

Det kan være behov for å gi nærmere regler om pålegg, og det foreslås en forskriftshjemmel for dette i lovforslaget § 2-4 sjette ledd.

Midlertidige forbud

Departementet foreslår at det tas inn en bestemmelse om midlertidige forbud i folkefinansieringsloven. Bestemmelsen gjennomfører forordningen artikkel 30 nr. 2 a, b og d, som gjelder tilsynsmyndighetens mulighet til å forby folkefinansieringstilbud og markedsføringsmateriell. Bestemmelsene har til felles at de omhandler midlertidige forbud i inntil ti sammenhengende arbeidsdager, ved rimelig mistanke om at forordningen er blitt overtrådt. Det vises til lovforslaget § 2-5 første ledd.

Videre foreslår departementet at forordningen artikkel 30 nr. 2 bokstav h gjennomføres i § 2-5 annet ledd. Finanstilsynet skal ha myndighet til midlertidig å forby at et folkefinansieringsforetak yter folkefinansieringstjenester. Bestemmelsen stiller som vilkår at investorenes interesser kan bli skadelidende. I motsetning til de andre bestemmelsene om midlertidig forbud, inneholder ikke forordningen noen maksimumstid for suspensjonen. Utvalget har ikke foreslått en maksimumstid, men at det kan fastsettes nærmere regler om midlertidige forbud etter bestemmelsen i forskrift. Etter departementets vurdering bør det fremgå av lovteksten at Finanstilsynet kan forby yting av folkefinansieringstjenesten frem til den aktuelle situasjonen er opphørt.

Det vises til lovforslaget § 2-5 annet ledd.

Det kan være behov for å gi nærmere regler om midlertidige forbud, og det foreslås en forskriftshjemmel for dette i lovforslaget § 2-5 tredje ledd.

Offentliggjøring av opplysninger

Departementet slutter seg til utvalgets forslag til lovbestemmelse om offentliggjøring av opplysninger. Bestemmelsen gir Finanstilsynet hjemmel til å offentliggjøre eller pålegge offentliggjøring av opplysninger. I likhet med utvalget, foreslår departementet å presisere i bestemmelsen at offentliggjøringen skal sikre beskyttelsen av investorene eller et velfungerende marked, slik folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 bokstav g fastsetter. Tilsvarende presisering finnes også i verdipapirhandelloven § 7-13 fjerde og femte ledd, som forslaget er utformet etter. Det foreslås også en forskriftshjemmel til å gi nærmere regler om offentliggjøring av opplysninger.

Det vises til lovforslaget § 2-6.

Overdragelse av kontrakter

Departementet foreslår i § 2-7 en lovbestemmelse om overdragelse av kontrakter. Bestemmelsen gjennomfører forordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav i, som fastsetter at tilsynsmyndigheten skal kunne pålegge et folkefinansieringsforetak å overføre eksisterende kontrakter til et annet folkefinansieringsforetak, dersom folkefinansieringsforetakets tillatelse trekkes tilbake etter artikkel 17 nr. 1 bokstav c. Etter forslaget gis Finanstilsynet hjemmel til å pålegge folkefinansieringsforetaket å overføre de aktuelle kontraktene. Overdragelsen forutsetter at kunden og det mottakende folkefinansieringsforetaket samtykker til overføringen.

Det vises til lovforslaget § 2-7.

9 Administrative tiltak, sanksjoner og straff

9.1 Gjeldende rett

Utvalget viser i utredningen punkt 8.2 til at folkefinansieringstjenester i hovedsak ytes i medhold av finansforetaksloven og verdipapirhandelloyen. Videre skriver utvalget:

«Verdipapirhandelloyen har regler om administrative tiltak i kapittel 19. Her gis det regler om pålegg om retting, forbud mot å ha ledelsesfunksjon, midlertidig forbud mot medlemskap på regulert marked, tvangsmulkt og administrativ inndragning. I kapittel 21 gis det regler om administrative sanksjoner i form av overtredelsesgebyr og straffebestemmelser.

Regler om straff og sanksjoner er også gitt i finansforetaksloven kapittel 22. Etter finansforetaksloven § 22-1 kan forsettlig eller uakt-som overtredelse av loven eller bestemmelser eller pålegg gitt med hjemmel i loven straffes med bøter, eller under særlig skjerpande omstendigheter med fengsel inntil 1 år. Etter § 22-2 kan departementet gi pålegg om retting og tvangsmulkt. Finansforetaksloven § 22-4 gir en regel om overtredelsesgebyr der et finansforetak overtrer revisorloven § 12-1. Loven har ellers ikke regler om overtredelsesgebyr, men slike regler er til vurdering i departementet.»

9.2 Forordningen

Forordningen kapittel VII (artikkel 39 til 43) gir regler om administrative sanksjoner og andre administrative tiltak besluttet av nasjonale tilsynsmyndigheter, offentliggjøring av beslutninger og rutiner ved varsling av brudd på regelverket mv.

Forordningens minstekrav til hvilke brudd på de materielle bestemmelsene som skal kunne medføre administrative sanksjoner og tiltak, er angitt i artikkel 39. Artikkelen fastsetter at nasjonale tilsynsmyndigheter skal ha hjemmel i nasjonal rett til å vedta administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak ved overtredelse av nærmere angitte bestemmelser i forordningen. I henhold til forordningen skal medlemsstatene også

sørge for at passende administrative sanksjoner og tiltak kan iverksettes i tilfeller der en person ikke samarbeider eller overholder sine forpliktelser i forbindelse med en undersøkelse eller tilsyn fremsatt i henhold til reglene om den kompetente myndighetens tilsynsmyndighet (artikkel 39 nr. 1 første ledd bokstav b). Artikkel 39 nr. 1 annet ledd fastsetter at medlemsstatene kan beslutte at de ikke skal fastsette regler om administrative sanksjoner dersom nasjonal lov fastsetter strafferettslige sanksjoner for den aktuelle overtredelsen.

I artikkel 39 nr. 2 er det angitt hvilke sanksjoner og tiltak som i alle fall skal være tilgjengelige for tilsynsmyndigheten. Forvaltningstiltak og sanksjoner kan blant annet bestå i offentlig kritikk, pålegg om retting, forbud mot å ha ledelsesfunksjon i et folkefinansieringsforetak, eller overtredelsesgebyr (artikkel 39 nr. 2 bokstav a til f).

Medlemsstatene kan fastsette ytterligere sanksjoner og tiltak og høyere bøter enn de som er fastsatt i forordningen (artikkel 39 nr. 3). Artikkel 40 angir hvilke momenter som skal vektlegges ved vurderingen om en administrativ sanksjon skal ilegges.

Forordningen gir regler om klageadgang mot beslutninger truffet av nasjonale tilsynsmyndigheter etter forordningen, herunder klageadgang mot manglende avgjørelse av en søknad om tilatelse etter forordningen innen fristen på seks måneder (artikkel 41). Administrative sanksjoner og tiltak skal som hovedregel publiseres (artikkel 42), og de skal også rapporteres til ESMA (artikkel 43).

9.3 Utvalgets forslag

9.3.1 Innledning

Utvalget bemerker at forordningen ikke skiller klart mellom administrative sanksjoner og andre administrative tiltak. Overtredelsesgebyr vil være en administrativ sanksjon mens en tvangsmulkt vil være et forvaltningsvedtak. Utvalget viser til omtalen i Prop. 62 L (2015–2016).

Utvalget foreslår regler om administrative tiltak og sanksjoner i folkefinansieringsloven, etter

mønster fra tilsvarende regler i verdipapirhandelloven om administrative tiltak og sanksjoner. Utvalget bygger på drøftelsene i Prop. 96 LS (2018–2019) Endringer i verdipapirhandelloven mv. (prospekt, markedsmissbruk, tilsyn og sanksjoner) punkt 7.5 flg.

Utvalget viser videre til at medlemsstatene kan velge å gi regler om kun strafferettslige reaksjoner. Utvalget foreslår at enkelte av overtredelsene sanksjoneres med straff, men også at overtredelser kan ilegges administrative sanksjoner.

9.3.2 Administrative tiltak

Pålegg om retting og offentlige advarsler

Utvalget viser til at etter forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav b skal tilsynsmyndigheten kunne pålegge den som overtrer forordningens regler, å avslutte atferden og avstå fra å gjenta slik atferd. Tilsynsmyndigheten skal i tillegg kunne gi offentlig uttalelse etter forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav a. Utvalget viser til forslaget om å innta en generell regel om pålegg om retting i lovforslaget § 2-4 første ledd (omtalt ovenfor i punkt 8.3.3.3 og 8.5.2.3). Utvalget bemerker at det ikke er nødvendig med ytterligere gjennomføringstiltak. Når det gjelder adgangen til å gi offentlig uttalelse, bemerker utvalget at det ikke er nødvendig med særskilt hjemmel.

Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

Utvalget viser i utredningen til at myndighetene etter forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav c skal ha adgang til å ilegge fysiske personer forbud mot å ha ledelsesfunksjon i et folkefinansieringsforetak, eller i foretak som utfører oppgaver for folkefinansieringsforetak.

Utvalget viser til betraktningene i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.7.5.6, og foreslår at bestemmelsen gjennomføres i lovforslaget § 2-8, og utformes etter modell av verdipapirhandelloven § 19-8.

Tvangsmulkt

Utvalget drøfter i punkt 8.4.2.3 om det bør gis hjemmel til å ilegge tvangsmulkt.

Utvalget viser til at minimumsreglene i forordningen ikke gir regler om tvangsmulkt ved manglende etterlevelse av pålegg, men at den dagjeldende finanstillsynsloven § 10 annet ledd og verdipapirhandelloven § 19-10 har slike regler. Etter den dagjeldende finanstillsynsloven § 10 annet ledd kan det ilegges tvangsmulkt ved manglende

oppfyllelse av pålegg gitt av Finanstillsynet. Adgangen til å ilegge tvangsmulkt gjelder vedtak som retter seg mot nærmere angitte rettssubjekter. Etter utvalgets vurdering er det derfor behov for en egen bestemmelse i folkefinansieringsloven. Videre bemerker utvalget at tvangsmulkt kan være et mer målrettet, presist og mindre inngripende virkemiddel enn enkelte av tilsynsvirkemidlene som er foreslått. Tvangsmulkt kan fastsettes som en løpende mulkt eller som et beløp som forfaller ved hver overtredelse. Utvalget mener det ikke bør fastsettes en øvre grense for tvangsmulktens størrelse. Utvalget understreker at tvangsmulktens størrelse må fastsettes på en entydig måte i vedtaket om trussel om tvangsmulkt, og viser til drøftelsen i Prop. 62 L (2015–2016).

Utvalget foreslår at Finanstillsynet skal kunne ilegge den som overtrer regler i folkefinansieringsloven eller forskrifter gitt i medhold av loven, eller som ikke overholder vedtak fattet i medhold av loven, tvangsmulkt inntil forholdet er rettet. Utvalget foreslår at departementet gis hjemmel til å fastsette nærmere regler om illeggelse av tvangsmulkt i forskrift.

Administrativ inndragning

Utvalget viser til at forordningen ikke har regler om administrativ inndragning, og drøfter om det bør innføres en regel i folkefinansieringsloven. Utvalget viser til at reglene om administrativ inndragning skiller seg fra regler om administrativt overtredelsesgebyr og bøtestraff ved at vinningen kan inndras hos den som vinningen har tilfalt, uavhengig av om dette er rettssubjektet som har begått overtredelsen.

Utvalget foreslår at det innføres en regel i § 2-10 om administrativ inndragning etter mønster fra verdipapirhandelloven § 19-11. Herunder foreslår utvalget at de særlige saksbehandlingsreglene for inndragningskrav i verdipapirhandelloven § 19-11 gjøres gjeldende og at det ikke stilles krav om skyld, men legges et objektivt ansvar til grunn. Utvalget uttaler, jf. NOU 2021: 20 punkt 8.4.2.4:

«En beslutning om administrativ inndragning er ikke å betrakte som et enkeltvedtak. Beslutningen skal ikke påklages etter forvaltningslovens alminnelige regler, men Finanstillsynet må reise sivilt søksmål dersom inndragningen ikke vedtas. Det vises til drøftelsen i Prop. 96 LS (2018–2019) kapittel 7.7.5.5 som også vil gjelde for regelen som foreslås her.»

Utvalget foreslår at bestemmelsen angir hvilke overtredelser av forordningen som skal omfattes av administrativ inndragning i folkefinansieringsloven, mens det henvises til verdipapirhandelens regel for så vidt gjelder de nærmere vilkår mv. Utvalget viser til at en slik løsning legger til rette for lik praktisering av regelverket på tvers av konsesjonsområdene.

9.3.3 Administrative sanksjoner og straff

Overtredelsesgebyr

Utvalget foreslår at regler om overtredelsesgebyr gjennomføres i § 3-1. Utvalget bemerker at det er innført regler om overtredelsesgebyr i alle nyere regelverk på finansområdet, og viser til vurderingen som ble gjort i forbindelse med gjennomføring av regler om administrative overtredelsesgebyr i verdipapirhandelens lov, se Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.6.5.1. Videre bemerker utvalget at folkefinansieringsforordningen artikkel 39 fastsetter at nærmere angitte overtredelser av forordningen skal kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr med mindre det fastsettes en straffebestemmelse som dekker samme forhold.

Utvalget mener at overtredelsesgebyr bør kunne ilegges både fysiske og juridiske personer, og at det er hensiktsmessig at en administrativ sanksjon skal kunne rettes mot den som medvirker til foretakets overtredelse etter en konkret vurdering i det enkelte tilfellet. Det bør heller ikke begrenses til styret og daglig leder etter aksjeloven, eller de som skal egnethetsvurderes etter forordningen. Dette er i samsvar med reglene om overtredelsesgebyr i verdipapirhandelens lov. Se forslag til bestemmelse i § 3-1 femte ledd.

Når det gjelder skyldkrav foreslår utvalget at det for fysiske personer stilles krav om at vedkommende har opptrådt forsettlig eller uaktsomt ved overtredelse av handlingsnormen som er underlagt regelen om overtredelsesgebyr, slik det også er lagt til grunn i verdipapirhandelens lov. Utvalget viser til Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.6.5.4 og bemerker at de samme hensyn gjør seg gjeldende her.

For foretak viser utvalget til at forvaltningsloven § 46 inneholder en bestemmelse om skyldkrav ved foretakssanksjon, jf. dennes første ledd. Utvalget mener det er hensiktsmessig å vise til denne bestemmelsen, slik at skyldkravet i folkefinansieringsloven følger skyldkravet i forvaltningslovens bestemmelser om foretakssanksjon.

Utvalget viser til at forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav d til f gir anvisning på ulike maksi-

mumsnivåer, som reflekterer at både store folkefinansieringsforetak, små lokale foretak og fysiske personer omfattes av regelverket. Utvalget foreslår at regler om maksimumsbeløp for overtredelsesgebyrenes størrelse inntas i lovforslaget § 3-1 annet til fjerde ledd.

Etter lovforslaget § 3-3 foreslår utvalget at adgangen for Finanstilsynet til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt, slik det også er fastsatt i verdipapirhandelens lov. Fristen vil avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

Straff

Utvalget foreslår at det utarbeides straffebestemmelser for overtredelse av nærmere angitte bestemmelser i forordningen. Utvalget foreslår at det å drive virksomhet uten nødvendig tillatelse eller i strid med god forretningsskikk etter artikkel 3 nr. 1 til nr. 3, skal kunne straffes med bøter eller fengsel inntil tre år. Videre foreslår utvalget at brudd på krav til dokumentasjonsplikt, jf. artikkel 4 nr. 4 bokstav g og artikkel 6 nr. 3, og brudd på reglene om behandling og oppbevaring av kundemidler etter artikkel 10 nr. 2, 3 og 5, skal kunne straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. Utvalget foreslår også at manglende oppfyllelse av pålegg etter lovforslaget §§ 2-4 og 2-5 skal kunne straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. Dette er i samsvar med verdipapirhandelens regler, hvor det å ikke rette seg etter pålegg fra Finanstilsynet er forbundet med straffeansvar.

Når det gjelder strafferammer, mener utvalget reglene bør harmonere med strafferammene på sammenlignbare områder, og da særlig verdipapirhandelens lov. Utvalget viser til drøftelsen av straffenivået i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.8.5.6. Utvalget foreslår at skyldkravet i alle tilfeller skal være forsett eller uaktsomhet.

Videre bemerker utvalget at reglene om medvirkning i straffeloven § 15 og foretaksstraff i straffeloven §§ 27 og 28 vil komme til anvendelse.

9.4 Høringsinstansenes syn

Abelia og *NHO* mener utvalget ikke har vurdert godt nok om det er nødvendig med straffebestemmelser i tillegg til regler om overtredelsesgebyr.

Advokatforeningen mener lovforslaget § 3-1 om overtredelsesgebyr og uttalelsene i utredningen er uklare når det kommer til rekkevidden av bestemmelsen. Videre mener foreningen det bør

fremkomme klart om også andre deler av folkefinansieringsforordningen kan sanksjoneres. Videre viser foreningen til at forordningen gir nasjonalt handlingsrom for å sanksjonere også andre deler av forordningen enn de som er uttrykkelig nevnt. Etter foreningens syn, bør utnyttelse av slikt handlingsrom drøftes og begrunnes.

9.5 Departementets vurdering

9.5.1 Innledning

Departementet viser innledningsvis til den helhetlige vurderingen av regler om straff og administrative sanksjoner og andre forvaltningstiltak på verdipapirområdet som ble foretatt i Prop. 96 LS (2018–2019).

Departementet ser det som et sentralt hensyn å ha enhetlige og forutberegnelige regler på dette området.

9.5.2 Administrative tiltak

Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering og foreslår at det innføres hjemmel til å fatte vedtak om forbud mot å ha ledelsesfunksjon i et folkefinansieringsforetak, eller i et foretak som utfører oppgaver for folkefinansieringsforetaket. Bestemmelsen gjennomfører forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav c. Departementet foreslår i likhet med utvalget at regelen utarbeides som et administrativt tiltak, og ikke en administrativ sanksjon. Departementet viser til at vurderingen vil være fremoverrettet, og det sentrale vurderingstemaet vil være om vedkommende på grunn av overtredelsen er skikket til å ha en ledelsesfunksjon, der hensynet ikke er å straffe vedkommende for tidligere overtredelser, men for å sikre markedets og institusjonenes tillit og integritet.

Departementet foreslår i likhet med utvalget at bestemmelsen utformes etter modell av verdipapirhandelloven § 19-8. Bestemmelsen vil gjelde ved overtredelse av alle bestemmelser i folkefinansieringsloven. Videre foreslås en hjemmel til å gi nærmere regler om forbud mot å ha ledelsesfunksjon i forskrift.

Det vises til lovforslaget § 2-8.

Tvangsmulkt

Departementet slutter seg til utvalgets forslag om at folkefinansieringsloven bør inneholde en særskilt regel om tvangsmulkt. Finanstilsynsloven

§ 10 annet ledd, videreført i ny finanstilsynslov § 4-3, gir hjemmel til å ilegge tvangsmulkt ved manglende oppfyllelse av pålegg gitt av Finanstilsynet. Departementet viser, i likhet med utvalget, til at hjemmelen i finanstilsynsloven retter seg mot nærmere angitte rettssubjekter. Etter departementets syn kan det oppstå behov for at Finanstilsynet skal kunne sikre at bestemmelsene om folkefinansiering blir overholdt, eller at vedtak etter loven blir gjennomført. Departementet er enig med utvalget i at tvangsmulkt inntil forholdet er rettet kan være et egnet virkemiddel. Videre foreslår departementet at det fastsettes en forskriftshjemmel til å gi nærmere regler om tvangsmulkt.

Det vises til lovforslaget § 2-9.

Administrativ inndragning

Departementet viser til at utvalget har foreslått en egen bestemmelse om administrativ inndragning, som innebærer at utbyttet fra en overtredelse av folkefinansieringsloven inndras. Departementet bemerker at verdipapirhandelloven har regler om administrativ inndragning i § 19-11. Departementet er enig med utvalget i at det er hensiktsmessig å ha en særskilt regel om administrativ inndragning i folkefinansieringsloven, og slutter seg til utvalgets forslag.

Departementet deler utvalgets vurdering av at administrativ inndragning kan være et effektivt og relevant håndhevingsmiddel der noen driver ulovlig virksomhet, og at regler som er særlig innrettet mot å beskytte investorene er egnet for en slik reaksjon. Etter forslaget vil overtredelser av nærmere angitte bestemmelser i forordningen kunne lede til administrativ inndragning. Det gjelder forordningen artikkel 3 nr. 1 jf. artikkel 12 som stiller krav om tillatelse, artikkel 3 nr. 2 om god forretningsskikk, artikkel 3 nr. 3 om vederlag fra andre enn investor, artikkel 8 om interessekonflikter og artikkel 19 til artikkel 27 som gir ulike regler om investorbeskyttelse og regler om redelighet i markedsføring. Videre vil brudd på forskrifter til utfylling av disse bestemmelsene, kunne medføre administrativ inndragning.

Departementet viser til vurderingene i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.7.5.5 om at administrativ inndragning som utelukkende har et gjenopprettende og ikke-pønalt formål, ikke vil være en administrativ sanksjon. Inndragning etter forslaget vil i likhet med tilsvarende bestemmelse i verdipapirhandelloven dreie seg om inndragning av utbytte fra en overtredelse av loven, og vil dermed virke gjenopprettende og ikke-pønalt. Det

stilles derfor ikke krav om skyld. Et rent objektivt ansvar er etter departementets vurdering tilstrekkelig.

Departementet bemerker videre at bestemmelsen fastsetter at inndragning «kan» besluttes, og om inndragning skal besluttes må vurderes innenfor de rettslige rammene for den skjønnsmessige forvaltningskompetansen. Videre slutter departementet seg til utvalgets forslag om at reglene om administrativ inndragning i verdipapirhandelloven § 19-11 annet til tiende ledd gis tilsvarende anvendelse. Departementet viser ellers til vurderingene som ble foretatt i forarbeidene til tilsvarende bestemmelse i verdipapirhandelloven § 19-11 (Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.7.5.5.) I tillegg foreslås det en hjemmel til å gi nærmere regler om administrativ inndragning i forskrift.

Det vises til lovforslaget § 2-10.

9.5.3 Administrative sanksjoner

Overtredelsesgebyr

Departementet slutter seg til utvalgets forslag, og foreslår at overtredelse av regler som angitt i folkefinansieringsforordningen skal kunne sanksjoneres med overtredelsesgebyr. Drøftelsene i Prop. 96 LS (2018–2019) og Prop. 62 L (2015–2016) er sentrale, og departementet har sett hen til disse. Departementet viser bl.a. til Prop. 96 LS (2018–2019) pkt. 7.6.5.1 hvor prinsipper for innføring av overtredelsesgebyr drøftes. De samme prinsipper gjelder ved innføring av overtredelsesgebyr for overtredelser av bestemmelser i folkefinansieringsforordningen, og departementet slutter seg i all hovedsak til drøftelsen i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.6.5.1.

Departementet viser til at også innenfor markedet for folkefinansiering er god etterlevelse av reglene fra aktørene i markedet en forutsetning for et velfungerende og effektivt marked med høy grad av tillit. Overtredelsesgebyr legger, slik departementet ser det, til rette for at oppfølgingen av regelbrudd blir fleksibel og kan tilpasses arten og alvorlighetsgraden av overtredelsene. Hensynet til rettssikkerhet og forutberegnelighet er sentrale hensyn som må ivaretas. Departementet viser til at administrative sanksjoner er å anse som enkeltvedtak og er underlagt reglene om saksbehandling i forvaltningsloven, herunder kravet til forhåndsvarsel og begrunnelse. Forvaltningsloven inneholder særskilte saksbehandlingsregler for saker om administrative sanksjoner. Det er blant annet lovfestet at domstolen kan prøve alle sider av

saken, jf. forvaltningsloven § 50, og krav på orientering om taushetsrett, jf. forvaltningsloven § 48.

Utvalget har foreslått en generell hjemmel som gir tilsynet anledning til å ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse eller medvirkning til overtredelse av folkefinansieringsforordningen og forskrifter gitt til utfylling av forordningen, samt den som ikke etterkommer Finanstilsynets pålegg etter lovforslaget §§ 2-4 og 2-5. Departementet slutter seg til utvalgets forslag. Forordningen artikkel 39 nr. 1 bokstav a angir hvilke overtredelser av de materielle bestemmelsene som minst skal kunne lede til administrative sanksjoner og administrative tiltak. Artikkelen som det vises til gjelder blant annet vilkårene for å tilby folkefinansieringstjenester og organisatoriske og driftsmessige krav (artikkel 3-5, 6.1–6.6, 7.1–7.4, 8.1–8.6, 9.1, 9.2, 10 og 11). Videre gjelder bestemmelsene informasjon som skal gis til vedkommende myndighet (artikkel 13 nr. 2, 15 nr. 2, 15 nr. 3 og 16 nr. 1, tiltak i forbindelse med grensekryssende tilbud av folkefinansieringstjenester (artikkel 18 nr. 2 og 18 nr. 4, informasjon til kunder (artikkel 19 nr. 1 til 19 nr. 6, 20 nr. 1 og 20 nr. 2, angrefrist før kontraktsinngåelse (artikkel 22), krav til drift av en såkalt oppslagstavle (artikkel 25), tilgang til dokumentasjon (artikkel 26) og krav til markedsføringskommunikasjon (artikkel 27 nr. 1 til 27 nr. 3. Administrative sanksjoner og tiltak kan også ilegges de som tilbyr folkefinansieringstjenester uten å ha søkt og innhentet nødvendig tilatelse (artikkel 3 nr. 1 og 12 nr. 1).

Departementet er enig med utvalget i at overtredelsene som er angitt i forordningen artikkel 39 nr. 1, i praksis omfatter nær sagt alle regler som er underlagt nasjonale tilsynsmyndigheters tilsyn og som pålegger private parter plikter etter forordningen. Departementet viser til at spørsmålet om hvilke handlingsnormer som bør sanksjoneres med overtredelsesgebyr, må avgjøres etter en konkret og helhetlig vurdering hvor hensynet til klarhet og forutberegnelighet er tungtveiende hensyn.

Advokatforeningen har gitt uttrykk for at den foreslåtte ordlyden og uttalelsene i utredningen er egnet til å skape usikkerhet om rekkevidden av bestemmelsen samt at det bør fremkomme klart hvilke deler av folkefinansieringsforordningen som kan sanksjoneres. Departementet viser til at i enkelte tilfeller vil hensynet til klarhet og forutberegnelighet best ivaretas ved at det gis en generell bestemmelse om hvilke handlingsnormer som er omfattet av overtredelsesgebyr, slik det er gjort i verdipapirhandelloven § 21-5. I andre tilfeller ivaretas de samme hensyn best ved at handlingsnormene angis eksplisitt.

Departementet viser, i likhet med utvalget, til at folkefinansieringsforordningen angir hvilke overtredelser som minst skal omfattes av overtredelsesgebyr. På folkefinansieringsområdet er denne vurderingen gjort i det felles EØS-regelverket, og dette bør etter departementets vurdering vektlegges ved gjennomføring av regelverket i norsk rett. Enhetlige regler i EØS bidrar til å sikre en klar rettsstilling. Departementet deler utvalgets vurdering om at regler i forordningen som retter seg mot markedsaktørene er omfattet. Sett i sammenheng med at forordningen i artikkel 39 angir overtredelser som skal kunne følges opp med en reaksjon, foreslår departementet at lovhomehlen henviser til forordningens anvisning av handlingsnormer som kan ilegges overtredelsesgebyr ved brudd. Videre slutter departementet seg til utvalgets forslag om at det kan ilegges overtredelsesgebyr for ikke å etterkomme Finansilsynets pålegg etter lovforslaget §§ 2-4 og 2-5.

Når det gjelder hvem som skal kunne ilegges overtredelsesgebyr, legger departementet til grunn det alminnelige utgangspunktet om at overtredelsesgebyr kan ilegges den som har plikter, eventuelt er ansvarlig, etter den relevante handlingsnormen, med mindre annet er særskilt bestemt i sanksjonshjemmelen.

For fysiske personer må det oppstilles krav om utvist skyld, jf. også Justis- og beredskapsdepartementets vurdering i punkt 11.6 i Prop. 62 L (2015–2016). Departementet legger til grunn at forsett uansett vil kunne medføre overtredelsesgebyr. Departementet mener at det også bør kunne ilegges overtredelsesgebyr ved alminnelig uaktsom overtredelse, og at det ikke bør lovfestes et vilkår om grov uaktsomhet. Dette er i samsvar med tilsvarende bestemmelser på verdipapirområdet. Departementet foreslår videre at tilsvarende skyldkrav også skal gjelde for medvirkning.

Når det gjelder skyldkrav for juridiske personer viser departementet til at forvaltningsloven § 46 første ledd ble endret ved lov 17. juni 2022 nr. 63 om endringer i forvaltningsloven (skyldkrav ved administrativ foretakssanksjon og habilitetsreglenes anvendelse for statsråder). Endringen innebærer at skyldkravet ved administrativ foretakssanksjon er uaktsomhet med mindre noe annet er bestemt. Bakgrunnen for endringen er nærmere beskrevet i Prop. 81 L (2021–2022) *Endringer i forvaltningsloven (skyldkrav ved administrativ foretakssanksjon og habilitetsreglenes anvendelse for statsråder)* og Høyesteretts avgjørelser i HR-2021-797-A og HR-2021-2249-A. Det følger av Prop. 81 L (2021–2022) punkt 6 at uakt-

somhetskravet kan oppfylles ved anonyme og kumulative feil. Departementet foreslår at forvaltningsloven § 46 første ledd skal gjelde for juridiske personer. Se lovforslaget § 3-1 annet ledd.

Folkefinansieringsforordningen artikkel 40 inneholder en ikke-uttømmende angivelse av omstendigheter som myndighetene skal hensynta ved anvendelse av både tiltak og administrative sanksjoner. Forvaltningsloven § 46 annet ledd inneholder en liste med momenter det kan tas hensyn til ved avgjørelse av om et foretak skal ilegges administrativ sanksjon og ved utmåling av sanksjonen. Utvalget har foreslått at det tas inn en bestemmelse i folkefinansieringsloven som viser til momentlisten i verdipapirhandelloyen § 21-14. Departementet foreslår ikke å følge opp utvalgets forslag om å lov feste momentlisten ved å vise til verdipapirhandelloyens regel i § 21-14 om dette. Departementet viser til vurderingen i Prop. 55 LS (2024–2025) punkt 5.4.3.3.1, hvor følgende ble uttalt:

«Departementet viser til at når et direktiv tatt inn i EØS-avtalen inneholder en ikke-uttømmende liste med momenter tilsynsmyndigheten skal hensynta, er det vanlig å fastsette en tilsvarende bestemmelse i nasjonal rett. I de tilfelle momentlisten er angitt i en forordning, kan det avhenge av den konkrete utformingen av bestemmelsen i forordningen om momentlisten bør gjennomføres ved en egen nasjonal regel, eller om momentlisten skal anses å følge direkte av forordningen når denne er gjennomført ved inkorporasjon.»

Ut fra ordlyden i forordningen legger departementet til grunn at plikten for Finansilsynet som tilsynsmyndighet til å hensynta alle relevante omstendigheter, herunder de eksplisitt nevnte momentene der det er relevant, vil følge direkte av forordningen når denne er gjennomført i norsk rett.

Når det gjelder nivået på overtredelsesgebyret, angir forordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav d til f at det skal fastsettes nærmere maksimumsbeløp for overtredelsesgebyr. Departementet slutter seg til utvalgets forslag om at maksimumsbeløp for overtredelsesgebyrenes størrelse inntas i lovbestemmelsen. Departementet foreslår på denne bakgrunn at fysiske personer kan ilegges et gebyr på inntil 6 millioner kroner. Juridiske personer kan ilegges et gebyr på inntil 6 millioner kroner, eller opptil 5 prosent av den samlede årsomsetningen etter siste godkjente årsregnskap. Den samlede årsomsetningen for et morselskap eller et datterselskap av et morselskap som skal utarbeide kon-

serregnskap etter direktiv 2013/34/EU, skal være den totale årsumsetningen, eller tilsvarende inntekt etter relevante regnskapsdirektiver, etter siste tilgjengelige konsoliderte årsregnskap godkjent av ledelsen i det overordnede morforetaket. Videre foreslår departementet at overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen beskrevet ovenfor.

Videre foreslår departementet, i likhet med utvalget, at adgangen for Finanstilsynet til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen vil avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

Det vises til lovforslaget §§ 3-1, 3-2 og 3-3.

Straff

Ved vurderingen av hvilke handlingsnormer i folkefinansieringsforordningen som skal kunne sanksjoneres med straff, tar departementet, i likhet med utvalget, utgangspunkt i kriminaliseringsprinsippene som er beskrevet i blant annet Prop. 62 L (2015–2016) *Endringer i forvaltningsloven mv. (administrative sanksjoner mv.)* og den strafferettslige reguleringen av brudd på tilsvarende regler på verdipapiriområdet, jf. verdipapirhandelloven § 21-15 og drøftelsen i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.8.5.

Etter departementets vurdering er det kun de mest alvorlige overtredelsene som bør sanksjoneres med straff. Departementet viser til at overtredelse av enkelte av bestemmelsene i folkefinansieringsforordningen kan ha et stort skadepotensial og derfor bør kunne straffesanksjoneres.

Departementet er enig med utvalget i at det å drive virksomhet uten nødvendig tillatelse eller i strid med god forretningsskikk etter artikkel 3 nr. 1 til nr. 3, skal kunne straffes med bøter eller fengsel inntil tre år. Reglene har til formål å beskytte markedet og den enkelte investor. Slik utvalget har pekt på, kan rettsstridig virksomhet der et foretak opptrer uten konsesjon ha betydelig skadepotensiale, særlig overfor forbrukere med begrenset erfaring fra kapitalmarkedet. Ikke-profesjonelle forbrukere risikerer å investere oppsparte midler til uegnede og/eller risikofylte produkter der det er fare for at kapitalen går tapt. Departementet mener i likhet med utvalget at straffesanksjonering av slik virksomhet er viktig for å sikre god forbrukerbeskyttelse og tilliten til markedet. Allmennpreventive hensyn tilsier at det bør være mulig å straffeforfølge brudd på disse reglene.

Videre slutter departementet seg til utvalgets forslag om at brudd på krav til dokumentasjonsplikt, jf. artikkel 4 nr. 4 bokstav g og artikkel 6 nr. 3, og brudd på reglene om behandling og oppbevaring av kundemidler etter artikkel 10 nr. 2, 3 og 5, skal kunne straffes med bøter eller fengsel inntil ett år. Brudd på reglene om dokumentasjonsplikt vil gjøre det svært vanskelig for Finanstilsynet å føre tilsyn med at foretaket opptrer i henhold til de krav loven stiller, og brudd på reglene om oppbevaring og behandling av kundemidler vil kunne ha betydning for tilliten til institusjonene i markedet.

Videre mener departementet i likhet med utvalget at manglende oppfyllelse av pålegg etter lovforslaget §§ 2-4 og 2-5 skal kunne straffes med bøter eller fengsel i inntil ett år. Manglende oppfyllelse av lovpålagte plikter overfor tilsynsmyndigheten kan medføre at Finanstilsynet mister mulighet til å gripe inn i situasjoner som kan være alvorlige for markedet tilsynet skal beskytte, slik også lagt til grunn for verdipapirhandelloven i Prop. 96 LS (2018–2019) i kap 7.8.5.1.

Abelia og NHO mener utvalget ikke har vurdert godt nok om det er nødvendig med straff i tillegg til overtredelsesgebyr. Departementet viser til at muligheten til å forfølge overtredelser av reglene i folkefinansieringsforordningen enten strafferettslig eller administrativt vil gi Finanstilsynet et bedre grunnlag for å håndheve regelverket og til å reagere ved alvorlige overtredelser. Videre vil flere reaksjonsmuligheter gi konsistente regler på finansmarkedsområdet, og departementet viser til at både verdipapirhandelloven og revisorloven åpner for at enkelte lovovertridelser kan forfølges enten strafferettslig eller administrativt.

Departementet er enig med utvalget i at strafferammene etter folkefinansieringsloven bør harmonere med strafferammene på sammenlignbare rettsområder, særlig verdipapirhandelloven. Departementet mener skadepotensialet for de øvrige overtredelsene tilsvarer skadepotensialet for de tilsvarende overtredelsene etter verdipapirhandelloven, og foreslår strafferammer som samsvarer med de gjeldende strafferammene tilsvarende overtredelser etter verdipapirhandelloven.

Det vises til lovforslaget § 3-4.

9.6 Uavhengig klageorgan og klagerett

9.6.1 Gjeldende rett

Vedtak som fattes etter verdipapirhandelloven, finansforetaksloven og låneformidlingsloven er

enkeltvedtak som følger saksbehandlingsreglene for begrunnelse for vedtaket etter forvaltningsloven §§ 24 og 25. Videre følger det av forvaltningsloven § 28 at et enkeltvedtak kan påklages av en part eller annen med rettslig klageinteresse til det nærmeste overordnede forvaltningsorganet.

Dersom det skal reises søksmål om gyldigheten av et forvaltningsvedtak, må dette reises mot den myndighet som har truffet avgjørelsen i siste instans, jf. tvisteloven § 1-5. Videre følger det av forvaltningsloven § 27 b at forvaltningsorganet som har truffet vedtaket kan bestemme at søksmål om gyldigheten av vedtaket, eller krav om erstatning som følge av vedtaket, ikke skal kunne reises uten at vedkommende part har benyttet sin klageadgang, og klagen er avgjort av den høyeste klageinstans som står åpen. Søksmål kan likevel reises når det har gått 6 måneder siden klagen ble fremsatt, og det ikke skyldes forsømmelse fra klagerens side at klageinstansens avgjørelse ikke foreligger.

Når det gjelder vedtak om administrative sanksjoner, inneholder forvaltningsloven kapittel IX særlige regler for saksbehandling og domstolsprøving av slike vedtak.

9.6.2 Forordningen

Etter folkefinansieringsforordningen artikkel 41 skal alle beslutninger som treffes i henhold til forordningen være begrunnet og kunne prøves for en domstol. Retten til domstolsbehandling gjelder også dersom det ikke er tatt en beslutning innen seks måneder etter innlevering av en søknad om tillatelse som inneholder alle opplysninger som kreves.

9.6.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser til at vedtak etter folkefinansieringsloven vil være enkeltvedtak som følger saksbehandlingsreglene i forvaltningsloven §§ 24 og 25. Utvalget legger til grunn at reglene om domstolsprøving av forvaltningsvedtak i tvisteloven § 1-5 og forvaltningsloven § 27 b, samt tvisteloven § 15-7 første ledd bokstav b om partshjelp, tilfredsstiller forordningens krav om begrunnelse og domstolsprøving.

Videre fastslår utvalget at det vil være i samsvar med EØS-reglene at vedkommende benytter sin administrative klageadgang før det gis adgang til domstolsprøving, og at Finanstilsynets manglende oppfyllelse av plikten til å treffe vedtak

innenfor fristen vil kunne påklages til departementet og innklages for domstolen i tråd med etablert forvaltningspraksis. Utvalget foreslår etter dette ingen endringer.

9.6.4 Høringsinstansenes syn

Finanstilsynet mener det bør stilles krav om at folkefinansieringsforetak er tilknyttet en utenrettslig tvisteløsningsordning, og viser til høringsnotat fra 2019 hvor det ble foreslått å pålegge foretak som tilbyr finansielle tjenester til forbrukere å være tilsluttet et godkjent klageorgan.

Forbrukerrådet mener alle som tilbyr finansielle tjenester til forbrukere, herunder folkefinansieringsforetak, må være tilsluttet et godkjent klageorgan.

9.6.5 Departementets vurdering

Departementet legger i likhet med utvalget til grunn at et vedtak etter folkefinansieringsloven vil regnes som et enkeltvedtak etter forvaltningsloven, og dermed være underlagt reglene om begrunnelse for enkeltvedtak etter forvaltningsloven §§ 24 og 25. Videre er departementet enig i utvalgets vurdering om at reglene om domstolsprøving av forvaltningsvedtak etter tvisteloven § 1-5 og forvaltningsloven § 27 b, tilfredsstiller kravene til begrunnelse og domstolsprøving som følger av forordningens artikkel 41.

Departementet viser i likhet med utvalget til at dersom Finanstilsynet ikke oppfyller plikten til å treffe vedtak innenfor fristen på seks måneder, kan søksmål reises etter forvaltningsloven § 27 b. Departementet slutter seg til utvalgets vurdering av at kravet til å benytte den administrative klageadgangen etter forvaltningsloven forut for domstolsprøving etter forvaltningsloven § 27 b er i tråd med forordningens krav til domstolsbehandling etter artikkel 41.

Når det gjelder Finanstilsynet og Forbrukerrådets forslag om krav til at foretak skal være tilsluttet et godkjent klageorgan, viser departementet til at et høringsnotat utarbeidet av Finanstilsynet om krav om tilslutning til godkjent klageorgan i finanssektoren har vært på høring, og saken ligger for tiden til behandling hos departementet.

Departementet foreslår på denne bakgrunn ikke ytterligere regler om klagerett og klageorgan for vedtak truffet etter folkefinansieringsloven.

9.7 Offentliggjøring

9.7.1 Gjeldende rett

Forvaltningsorganer kan som alminnelig utgangspunkt offentliggjøre opplysninger om sakene de behandler, av eget tiltak eller etter ønske fra andre, se blant annet Prop. 62 L (2015–2016) kapittel 25. Taushetsplikten er et av unntakene fra dette utgangspunktet, og følger av blant annet forvaltningsloven § 13 og finanstilsynsloven § 2-7. Den som utfører arbeid eller tjeneste for Finanstilsynet eller departementet har taushetsplikt om opplysninger om sanksjoner og andre tiltak som gjelder overtredelse av verdipapirhandelloven, dersom offentliggjøring av opplysningene kan skape alvorlig uro på finansmarkedene eller påføre de berørte parter uforholdsmessig stor skade, se verdipapirhandelloven § 19-6 annet ledd.

9.7.2 Forordningen

Folkefinansieringsforordningen artikkel 42 inneholder regler om offentliggjøring av vedtak om administrative tiltak og sanksjoner. Artikkel 42 nr. 1 angir krav til tilsynsmyndighetens publisering av alle vedtak som pålegger en administrativ sanksjon eller et administrativt tiltak ved overtredelse av forordningens regler. Plikten til offentliggjøring gjelder ikke avgjørelser av undersøkende karakter.

Artikkel 42 nr. 2 angir en rekke unntak fra hovedregelen om offentliggjøring. Artikkel 42 nr. 3 inneholder krav til publisering av informasjon om en eventuell klage eller søksmål knyttet til administrative tiltak og sanksjoner. Videre stiller artikkel 42 nr. 4 krav til hvor lenge informasjon skal forbli offentliggjort i tråd med denne bestemmelsen.

Artikkel 43 fastsetter krav til at tilsynsmyndigheten skal informere ESMA om alle sanksjonsvedtak, herunder vedtak om administrative sanksjoner som er fattet, men ikke publisert, og om avsatte straffedommer.

9.7.3 Utvalgets forslag

Utvalget viser til at folkefinansieringsforordningen artikkel 42 føyer seg inn i rekken av like regler på finansmarkedsområdet, blant annet i MiFID II og prospektforordningen. Utvalget bemerker at reglene i artikkel 42 vil gjelde direkte etter gjennomføring av forordningen, og vurderer at ytterligere bestemmelser ikke er nødvendig. Videre peker utvalget på at tolkning av like bestemmelser fra andre direktiv- og forordningsområder vil være relevant ved praktisering av folkefinansieringsforordningens regler, i tillegg til forvaltningsloven.

9.7.4 Høringsinstansenes syn

Ingen av høringsinstansene har uttalt seg om denne delen av forslaget.

9.7.5 Departementets vurdering

Departementet slutter seg til utvalgets vurdering av at folkefinansieringsforordningen artikkel 42 om offentliggjøring av vedtak om sanksjoner og andre forvaltningstiltak ikke krever ytterligere gjennomføring i norsk rett. Bestemmelsen vil gjelde direkte som norsk rett ved inkorporasjon, og suppleres med regler fra blant annet forvaltningsloven.

10 Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 med tilpasninger

10.1 Innledning

EØS-komiteen vedtok 2. februar 2024 beslutning nr. 30/2024 om å endre EØS-avtalens vedlegg IX ved innlemmelse av Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet. Norge deltok i beslutningen med forbehold om Stortingets samtykke.

EØS-komiteens beslutning om å innlemme forordningen følger som trykt vedlegg til proposisjonen i uoffisiell norsk oversettelse, se vedlegg 2. En uoffisiell oversettelse av rettsakten følger også som trykt vedlegg, se vedlegg 1. Det kreves lovendringer for å gjennomføre forordning (EU) 2020/1503 (folkefinansieringsforordningen) og direktiv (EU) 2020/1504. Stortingets samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 er derfor nødvendig etter Grunnloven § 26 annet ledd.

Gjennomføring av delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1988 krever i seg selv ikke lovendring og er heller ikke av «særlig stor viktighet» jf. Grunnloven § 26 annet ledd. Det bes derfor ikke om samtykke til godkjenning av denne kommisjonsforordningen.

10.2 Overordnet omtale av EØS-komiteens beslutning

EØS-komiteens beslutning inneholder en fortale og fire artikler. Artikkel 2, 3 og 4 inneholder sedvanlige bestemmelser om gyldigheten av norske og islandske språkversjoner og ikrafttredelse av beslutningen. Disse kommenteres kort nedenfor.

EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 nr. 1* fastsetter at folkefinansieringsforordningen innlemmes i EØS-avtalens vedlegg IX ved at det legges til et nytt punkt i nr. 29bd som tar inn forordningen i det aktuelle vedlegget. Direktiv 2020/1504 legges til som endringsrettsakt for direktiv 2014/65/EU (MiFID II, verdipapirmarkedsdirektivet) etter EØS-komiteens beslutning artikkel 1

nr. 2. Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1988 legges til som nytt nr. 31bla.

Artikkel 2 i EØS-komiteebeslutningen fastslår at forordningsteksten på islandsk og norsk skal være offisielle språkversjoner som skal kunngjøres i EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

Artikkel 3 fastsetter at EØS-komiteebeslutningen skal tre i kraft den fjortende dagen etter siste meddelelse om heving av konstitusjonelle forbehold, jf. artikkel 103 nr. 1. Fordi den angitte datoen er passert, vil beslutningen tre i kraft den første dag i den annen måned etter siste meddelelse om heving av konstitusjonelle forbehold, jf. artikkel 103 nr. 1 annet ledd.

Artikkel 4 fastsetter at EØS-komiteebeslutningen skal kunngjøres i EØS-avdelingen og EØS-tillegget til Den europeiske unions tidende.

10.3 Tilpasninger i EØS-komiteebeslutningen

10.3.1 Kompetente myndigheter

EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 bokstav a)* fastsetter, uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i EØS-avtalen, at henvisninger til «medlemsstater» og «vedkommende myndigheter» i forordningen også skal omfatte henholdsvis EFTA-statene og deres kompetente myndigheter.

10.3.2 Tilpasning som gir myndighet til EFTAs overvåkningsorgan for EFTA-statene (tvisteløsningsmekanisme)

Etter tilpasning i EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 bokstav b)* skal henvisninger i forordningen til ESMA's myndighet i henhold til artikkel 19 i Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 (ESMA-forordningen) forstås som henvisninger til EFTAs overvåkingsorgans myndighet når det gjelder EFTA-statene.

Artikkel 19 i ESMA-forordningen gjelder, i EØS-tilpasset form, EFTAs overvåkingsorgans myndighet til å løse tvister mellom tilsynsmyndig-

heter i ulike EØS-stater. Det vises til nærmere omtale i Prop. 100 S (2015–2016) punkt 3.3.2.12.

10.3.3 Generelle tilpasninger av forordningens henvisninger til unionsrett mv.

EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 bokstav c)* fastslår at ordene «unionsretten» skal forstås som henvisninger til «EØS-avtalen».

Forordningen artikkel 2 nr. 1 bokstav q inneholder en henvisning til definisjonen av verdipapirisering i forordning (EU) nr. 1075/2013 artikkel 1 nr. 2. Etter EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 bokstav d)* skal henvisningen forstås som henvisning til definisjonen av verdipapirisering i forordning (EU) 2017/2402 artikkel 2 nr. 1. Forordning (EU) nr. 1075/2013 er ikke EØS-relevant. Forordning 2017/2402 (verdipapiriseringsforordningen) ble innlemmet i EØS-avtalen 12. juni 2024 ved EØS-komiteens beslutning nr. 145/2024.

I EØS-komitebeslutningen *artikkel 1 bokstav e)* er det gjort tilpasning om at «i henhold til relevant unionspolitikk» skal forstås som «som definert i den berørte EFTA-statens nasjonale lovgivning». I fortalen punkt 4 angis det at EFTA-statene, ved fastsettelsen av listen, skal ta størst mulig hensyn til EUs liste over ikke-samarbeidsvillige skattejurisdiksjoner.

EØS-komiteens beslutning *artikkel 1 bokstav f)* tilpasser forordningens artikkel 48 nr. 1 om overgangperiode til når EØS-komitebeslutningen trer i kraft. Datoen 10. november 2022 skal for EFTA-statene forstås som ett år etter ikrafttreddelsen av EØS-komitebeslutningen.

10.4 Konstitusjonelle forhold

Etter folkefinansieringsforordningen, under henvisning til ESMA-forordningen artikkel 19, har ESMA fått myndighet til å løse tvister mellom tilsynsmyndigheter i ulike EU-stater, og på nærmere gitte vilkår treffe vedtak direkte overfor finansmarkedsdeltakere i EU. Kompetansen er for EØS/EFTA-statene lagt til EFTAs overvåkingsorgan (ESA) gjennom EØS-komitebeslutning *artikkel 1 nr. 1 bokstav b)*. Denne tilpasningen er i tråd med to-pilarstrukturen som ble etablert for EØS/EFTA-statene i Prop. 100 S (2015–2016) som Stortinget samtykket til 13. juni 2016, for myndighet som EUs finanstilsynsmyndigheter fikk overfor foretak i EU.

Tilpasningen vil gi EFTAs overvåkingsorgan myndighet til i enkelte særlige tilfeller, og på nær-

mere gitte vilkår, å fatte rettslig bindende vedtak med virkning for private aktører. Myndigheten til å treffe vedtak overfor finansmarkedsdeltakere innebærer en overføring av forvaltningsmyndighet til et overnasjonalt organ i EFTA-pilaren, og i forlengelse av dette en utvidelse av domsmyndighet til EFTA-domstolen fordi domstolen også kan prøve gyldigheten av slike vedtak.

Ettersom Grunnloven bygger på en forutsetning om at statsmaktenes kompetanse skal utøves av nasjonale statsorganer, er overføringen av myndighet til ESA vurdert opp mot Grunnloven. Etter sikker konstitusjonell praksis kan Stortinget etter Grunnloven § 26 annet ledd med alminnelig flertall samtykke til myndighetsoverføring som er «lite inngripende». Læren om lite inngripende myndighetsoverføring er utviklet særlig med sikte på utøving av myndighet som har direkte virkning i Norge.

Departementet bemerker at overføringen av myndighet til EFTAs overvåkingsorgan etter ESMA-forordningen artikkel 19 er ensidig, og norske myndigheters innflytelse på beslutningene i EFTAs overvåkingsorgan er begrenset. På den annen side er myndighetsoverføringen saklig begrenset til finansmarkedsområdet, spesifikt markedet for folkefinansiering. Videre ivaretar folkefinansieringsforordningen, og dermed myndighetsoverføringen, allment anerkjente formål som hensynet til investorvern og effektivt tilsyn med og risikostyring av folkefinansieringsforetak.

Videre utgjør kompetansen som følger av ESMA-forordningen artikkel 19 nr. 4 en sekundær vedtakskompetanse. EFTAs overvåkingsorgan kan kun benytte kompetansen dersom nasjonale myndigheter ikke er enige og ikke følger opp beslutningen fra EFTAs overvåkingsorgan etter ESMA-forordningen artikkel 19 nr. 3. I fortalen til ESMA-forordningen er det opplyst at forutsetningen for at ESMA (og dermed EFTAs overvåkingsorgan) skal kunne treffe vedtak direkte overfor finansmarkedsdeltakere, er at det er tale om en ekstraordinær situasjon der berørte vedkommende myndighet fortsetter å unnlate å gjennomføre tiltak. Direkte vedtak mot finansmarkedsdeltakere skal etter fortalen være en siste utvei. Det må derfor antas at EFTAs overvåkingsorgan bare unntaksvis vil benytte denne vedtakskompetansen.

Departementet viser videre til at det er tale om en kompetansetype som EFTAs overvåkingsorgan allerede har på finansmarkedsområdet i dag. Tilsvarende kompetanse er overført til EFTAs overvåkingsorgan blant annet etter forordning (EU) 2023/1114 (kryptoeiendelsforordningen). Det er altså ikke snakk om å overføre ny

type kompetanse, men det saklige feltet der EFTAs overvåkingsorgan vil kunne treffe vedtak, utvides til å omfatte markedet for folkefinansiering. EFTAs overvåkingsorgan vil utøve sin kompetanse på et bestemt og avgrenset området.

Etter en samlet vurdering tilsier dette at myndighetsoverføringen anses som lite inngripende,

og at Stortinget kan gi sitt samtykke i medhold av Grunnloven § 26 annet ledd.

Departementet foreslår derfor at Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-komiteens beslutning, jf. Grunnloven § 26 annet ledd.

11 Økonomiske og administrative konsekvenser

Folkefinansiering av næringsvirksomhet vil etter forslaget bli regulert i en egen lov og i henhold til et eget regelverk. Folkefinansieringsforetak vil utgjøre en ny foretakstype med konsesjonsplikt på området for finansielle tjenester. Eksisterende foretak må søke om tillatelse for å fortsette sin folkefinansieringsvirksomhet. Forordningen legger til rette for en forenklet konsesjonsprosess for foretak som allerede tilbyr folkefinansieringstjenester etter annet regelverk.

Folkefinansieringsforetakene vil forholde seg til et regelverk tilpasset folkefinansieringstjenester fremfor å måtte følge reglene som gjelder for låneformidlere og verdipapirforetak.

Foretakene som omfattes må oppfylle nye krav til blant annet eiere, ledelse og sikkerhetsstillelse. Det stilles også krav til organiseringen av virksomheten, til rutiner og til beskyttelse av investorer.

Forordningen er særlig rettet mot små og nyetablerte virksomheter, som ofte har usikre

utsikter til lønnsomhet og dermed innebærer høy risiko for investorene. For å håndtere denne risikoen stiller forordningen detaljerte krav til investorbeskyttelse både før og etter at en avtale inngås.

Regelverket innfører også særskilte konsesjonskrav og tilpassede regler for folkefinansieringsforetak. Et felleseuropeisk regelverk legger i tillegg bedre til rette for grensekryssende kapitalinnhenting

Finanstilsynet får etter lovforslaget rollen som tilsynsmyndighet og får blant annet ansvar for å behandle søknader om tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester og å følge opp foretakene under tilsyn. Finanstilsynet har allerede tilsyn med foretak som tilbyr folkefinansieringstjenester etter annet regelverk i dag. Det legges til grunn at oppgavene håndteres innenfor gjeldende budsjett-rammer.

12 Merknader til de enkelte paragrafer

Til § 1-1 Gjennomføring av folkefinansieringsforordningen

Første ledd gjennomfører folkefinansieringsforordningen ved inkorporasjon, og innebærer at bestemmelsene i forordningen etter dette vil gjelde som lov.

Annet ledd viser til at det med folkefinansieringsforordningen menes forordningen slik den er gjennomført i første ledd, det vil si forordningen i EØS-tilpasset form. Med EØS-tilpasset form menes forordningsteksten som endret ved EØS-komitebeslutningen som innlemmer forordningen i EØS-avtalen, og som lest i lys av de generelle prinsippene i EØS-avtalen, herunder protokoll 1.

I *tredje ledd* er det gitt forskjellige forskriftshjemler til departementet. Departementet får hjemmel til å fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen. Departementet får også hjemmel til å gjennomføre endringer i forordningen ved forskrift, selv om forordningen er gjennomført ved lov. Dette gir mulighet til å gjennomføre endringer som er av en karakter som normalt ville vært gjennomført i forskrift, i forskrifts form, i stedet for lovendring. Bruk av derogasjonshjemmelen må bero på en konkret skjønnsmessig vurdering.

Fjerde ledd gir departementet hjemmel til i forskrift å fastsette en liste over ikke-samarbeidsvillige jurisdiksjoner som nevnt i folkefinansieringsforordningen artikkel 5 nr. 2 bokstav b.

Det vises til omtale i punkt 4.5.1 og 5.5.

Til § 1-2 Virkeområde

Bestemmelsen angir lovens stedlige virkeområde som Norge. Det gis hjemmel til å utvide virkeområdet til Norges økonomiske sone, Svalbard, Jan Mayen og bilandene. Bestemmelsen er utformet etter mønster fra den tilsvarende bestemmelsen i verdipapirhandelloven § 1-2.

Det vises til omtale i punkt 4.5.1.

Til § 1-3 Krav til språk

Bestemmelsen gir departementet kompetanse til å fastsette nærmere krav til språk i forskrift. Det vises til at forordningen i enkeltbestemmelser har regler om språk, herunder artikkel 23 nr. 2 og nr. 3 om nøkkelinformasjonsdokument for investeringer, artikkel 27 nr. 3 om markedsføring og artikkel 38 om klager.

Det vises til omtale i punkt 7.5.1.

Til § 1-4 Ansvar for nøkkelinformasjonsdokument for investeringer

Bestemmelsen regulerer ansvaret for nøkkelinformasjonsdokument for investeringer («KIIS»).

Folkefinansieringsforordningen skiller mellom dokument som skal utarbeides for det enkelte folkefinansieringstilbud av prosjekteier, og dokument som skal utarbeides av folkefinansieringsforetaket på «plattformnivå» ved individuell porteføljeforvaltning av lån. Det vises til artiklene 23 og 24 i forordningen, og omtale i punkt 7.2.2. Både artikkel 23 nr. 9 og artikkel 24 nr. 4 har regler om ansvar for innholdet i dokumentet.

Første og annet ledd gjennomfører forordningen artikkel 23 nr. 9 første punktum, som fastsetter at medlemsstatene skal sikre at ansvaret for informasjonen som gis i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer i et folkefinansieringstilbud, minst påhviler prosjekteier eller dennes administrative, styrende eller tilsynsorganer.

Første ledd gir regler om ansvar for informasjonen i nøkkelinformasjonsdokumentet der prosjekteier tilbyr investering i aksjer og andre egenkapitalinstrumenter. Her er ansvaret plassert hos selskapets styre. Dette henger sammen med de aksjerettslige begrensningene på å fremsette erstatningskrav mot selskapet i forbindelse med utstedelse av nye aksjer.

Annet ledd fastsetter at prosjekteier ellers skal være ansvarlig for innholdet i informasjonsdokumentet.

Tredje ledd gjennomfører artikkel 24 nr. 4 første punktum. Etter artikkel 24. nr. 4 skal medlemsstatene sikre at ansvaret for informasjonen som gis

i nøkkelinformasjonsdokumentet som skal gis på plattformnivå ved individuell porteføljeforvaltning av lån, minst påhviler folkefinansieringsforetaket.

Fjerde ledd fastsetter at departementet kan gi utfyllende forskrifter om ansvar for nøkkelinformasjonsdokument.

Se omtale av bestemmelsen i punkt 7.5.2.

Til § 1-5 Krav til uavhengighet

Bestemmelsen fastsetter forbud mot at folkefinansieringsforetak kan opptre som representant for investor som yter lån eller prosjekteier som mottar lån via en folkefinansieringsplattform.

Se omtale av bestemmelsen i punkt 6.5.4.

Kapittel 2. Tilsyn

Til § 2-1 Tilsyn med folkefinansiering

Bestemmelsen fastsetter at Finanstilsynet fører tilsyn med folkefinansieringsforetak. Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 29. Se omtale av bestemmelsen i punkt 8.5.1.

Til § 2-2 Kontrollvirksomhet og opplysningsplikt

Bestemmelsens *første og annet ledd* gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav a og (delvis) b, mens bestemmelsens *annet og tredje ledd* gir nasjonale regler.

Første ledd fastsetter regler om opplysningsplikt for folkefinansieringsforetaket og for andre som har påtatt seg å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester. Bestemmelsen presiserer at opplysningsplikten bare gjelder oppgaver som utføres i forbindelse med folkefinansieringstjenestene og som gjelder folkefinansieringsforetakets virksomhet.

Annet ledd fastslår at opplysningsplikten for et foretak etter første ledd gjelder tilsvarende for foretakets ansatte, styremedlemmer og andre tilknyttede, og for andre som regelmessig utfører ledelsesfunksjoner for foretaket.

Tredje ledd gir Finanstilsynet hjemmel til å pålegge enhver opplysningsplikt dersom Finanstilsynet har mistanke om at folkefinansieringsloven, eller bestemmelser gitt i medhold av loven, er overtrådt. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-3. Reglene i verdipapirhandelloven § 19-3 tredje ledd er gitt tilsvarende anvendelse.

Fjerde ledd pålegger folkefinansieringsforetak å gi enkelte opplysninger til Finanstilsynet av eget tiltak, herunder opplysninger om at det foreligger

risiko for at foretaket ikke vil kunne oppfylle de fastsatte kravene til kapital, eller om at det har oppstått andre forhold som kan innebære stor risiko knyttet til driften av foretaket.

Femte ledd fastsetter at politi og påtalemyndighet etter anmodning fra Finanstilsynet og uten hinder av lovbestemt taushetsplikt, skal gi Finanstilsynet de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser om utveksling av informasjon og tilsynssamarbeid etter EØS-avtalen. Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 31 nr. 1 annet ledd. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-3 femte ledd.

Sjette ledd fastsetter en forskriftshjemmel for departementet.

Bestemmelsen er omtalt i punkt 8.5.2.

Til § 2-3 Bevissikring

Bestemmelsen om bevissikring gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 1 bokstav c som i grove trekk svarer til reglene om bevissikring i prospektforordningen og markedsmissbruksforordningen. Disse er gjennomført i verdipapirhandelloven § 19-5. Verdipapirhandelloven § 19-5 gis tilsvarende anvendelse. Det vises til omtale i punkt 8.5.2.

Til § 2-4 Pålegg

Bestemmelsen er utformet etter mønster av verdipapirhandelloven § 19-7 som gir regler om pålegg på verdipapirområdet. Bestemmelsen gjennomfører, sammen med reglene i §§ 2-5 til 2-7, plikter etter folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd.

Bestemmelsens *første ledd* fastsetter at Finanstilsynet kan pålegge den som handler i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av folkefinansieringsloven, å bringe overtredelsen til opphør, herunder å stanse virksomhet eller korrigere falske eller villedende opplysninger. Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav c og e og artikkel 39 nr. 2 bokstav b. Første ledd presiserer at Finanstilsynet også kan gi pålegg om retting dersom Finanstilsynet underrettes av tilsynsmyndigheten i en annen EØS-stat om at et norsk folkefinansieringsforetak har overtrådt regler som gjelder for foretakets virksomhet i vedkommende stat. Bestemmelsen imøtekommer Finanstilsynets behov for å ivareta at folkefinansieringsforetak som har tillatelse fra Finanstilsynet, overholder reglene i andre EØS-stater hvor de yter tjenester.

En tilsvarende bestemmelse er gitt i verdipapirhandelloven § 19-7 tredje ledd.

Etter *annet ledd* kan Finanstilsynet gi pålegg om retting dersom folkefinansieringsforetak opptrer i strid med interne retningslinjer og instruksjoner som nevnt i folkefinansieringsforordningen kapittel II, eller opptrer i strid med egne regler og forretningsvilkår, og dersom foretakenes ledelse eller styre ikke oppfyller kravene til hederlig vandel mv. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-7 annet ledd.

Tredje ledd fastsetter at Finanstilsynet i nærmere angitte tilfeller ved pålegg kan forby folkefinansieringsforetak å drive virksomhet, når virksomheten kan påføre foretaket eller dets kunder uforsvarlig stor risiko. Der folkefinansieringsforetak driver virksomhet som ikke er regulert av forordningen og som kan utsette investorene for fare, vil Finanstilsynet kunne pålegge foretaket å avslutte virksomheten eller innrette denne på en betryggende måte. Det inkluderer å innrette virksomheten i tråd med lovverket og interne retningslinjer og instruksjoner.

Fjerde ledd fastsetter at Finanstilsynet kan gi pålegg om at stemmerettighetene knyttet til aksjer ikke kan utøves, eller at aksjene skal avhendes etter fremgangsmåten i verdipapirhandelloven § 13-4, dersom en eier med kvalifisert eierandel ikke oppfyller kravene i folkefinansieringsforordningen artikkel 12 nr. 3 bokstav a. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-7 femte ledd.

Femte ledd fastsetter at Finanstilsynet kan gi pålegg om å oppfylle opplysningsplikt. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-7 sjette ledd.

Sjette ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om pålegg.

Det vises til omtale i punkt 8.5.2.

Til § 2-5 Midlertidige forbud

Første ledd gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav a, b og d. Etter bestemmelsen kan Finanstilsynet nedlegge forbud mot et tilbud om folkefinansiering, mot markedsføring av et tilbud om folkefinansiering og mot å yte folkefinansieringstjenester for en periode på inntil ti sammenhengende arbeidsdager, dersom det er grunn til å tro at folkefinansieringsloven eller bestemmelser gitt i medhold av loven er overtrådt.

Annet ledd gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav h. Etter bestemmelsen kan Finanstilsynet nedlegge

midlertidig forbud mot yting av folkefinansieringstjenester. Som de øvrige bestemmelsene om midlertidig forbud er bestemmelsen generelt formulert, slik at forbudet vil rette seg mot selve ytingen av folkefinansieringstjenesten, uavhengig av om deler av tjenesten utføres av noen som har påtatt seg oppgaver for folkefinansieringsforetaket. Bestemmelsen stiller krav om at folkefinansieringsforetaket befinner seg i en slik situasjon at investorernes interesser kan bli skadelidende. Det fastsettes ingen maksimumstid for det midlertidige forbudet etter annet ledd, men det legges til grunn at suspensjonen kan vare til den aktuelle situasjonen er opphørt. Forvaltningslovens alminnelige regler og prinsipper kommer i tillegg til anvendelse, herunder kravet om forholdsmessighet.

Tredje ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om midlertidige forbud.

Det vises til omtale i punkt 8.5.2.

Til § 2-6 Offentliggjøring av opplysninger

Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav g. *Første ledd* fastsetter at Finanstilsynet kan offentliggjøre eller pålegge folkefinansieringsforetaket eller andre som har påtatt seg oppgaver på folkefinansieringsforetakets vegne, å offentliggjøre alle vesentlige opplysninger som kan påvirke vurderingen av et tilbud om folkefinansiering. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 7-13 femte ledd som gjennomfører tilsvarende regel i prospektforordningen

Annet ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om offentliggjøring av opplysninger.

Det vises til omtale i punkt 8.5.2.

Til § 2-7 Overdragelse av kontrakter

Første ledd fastsetter at dersom et folkefinansieringsforetak får tilbakekalt sin tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester, kan Finanstilsynet pålegge foretaket å overdra eksisterende kontrakter til et annet folkefinansieringsforetak med konsesjon fra Finanstilsynet.

Det forutsettes at både kundene og nytt foretak samtykker til overføringen. Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 30 nr. 2 første ledd bokstav i.

Annet ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om overføring av kontrakter.

Se omtale i punkt 8.5.2.

Til § 2-8 Forbud mot å ha ledelsesfunksjon

Bestemmelsen gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav c.

Første ledd fastsetter at Finanstilsynet kan treffe vedtak om forbud mot å ha ledelsesfunksjon, dersom vedkommende det er tale om, er uskikket til å ha ledelsesfunksjon i et foretak med konsesjon til å drive virksomhet etter folkefinansieringsloven på grunn av overtredelse eller medvirkning til overtredelse av loven. Bestemmelsen svarer til verdipapirhandelloven § 19-8.

Annet ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi nærmere regler om forbud mot å ha ledelsesfunksjon.

Det vises til omtale av bestemmelsen i punkt 9.5.2.

Til § 2-9 Tvangsmulkt

Folkefinansieringsforordningen har ingen bestemmelser om tvangsmulkt, men både finanstilsynsloven og verdipapirhandelloven har slike bestemmelser.

Første ledd angir at Finanstilsynet kan ilegge tvangsmulkt. Bestemmelsen er utformet etter mønster av regelen i verdipapirhandelloven § 19-10 om tvangsmulkt. Det vises til omtale av verdipapirhandellovens bestemmelse om tvangsmulkt i Prop. 96 LS (2018–2019) punkt 7.7.5.4.

Annet ledd fastsetter at departementet kan gi nærmere regler om tvangsmulkt i forskrift.

Det vises til omtale av bestemmelsen i punkt 9.5.2.

Til § 2-10. Administrativ inndragning

Folkefinansieringsforordningen har ikke regler om administrativ inndragning.

Første ledd gir Finanstilsynet adgang til å inn dra vinning som er oppnådd ved overtredelse av nærmere angitte bestemmelser. Bestemmelsen angir hvilke overtredelser av loven som kan lede til administrativ inndragning.

Annet ledd fastslår at verdipapirhandellovens § 19-11 annet til tiende ledd, som gir nærmere regler om administrativ inndragning, gjelder tilsvarende for inndragning etter folkefinansieringslovens bestemmelser.

Tredje ledd fastsetter at departementet kan gi nærmere regler om administrativ inndragning i forskrift.

Det vises til omtale i punkt 9.5.2.

Kapittel 3. Administrative sanksjoner og straff*Til § 3-1. Overtredelsesgebyr*

Bestemmelsen gjennomfører, sammen med §§ 3-2 og 3-3, reglene om overtredelsesgebyr i folkefinansieringsforordningen artikkel 39.

Første ledd gir regler om hvilke overtredelser som kan medføre gebyr etter bestemmelsen. Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av bestemmelsene angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 39, og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene. I tillegg kan overtredelsesgebyr ilegges ved manglende oppfyllelse av pålegg fra tilsynsmyndigheten.

Annet til fjerde ledd gir regler om maksimumsbeløp for overtredelsesgebyr for henholdsvis fysiske og juridiske personer. Beløpene svarer til de beløp som er fastsatt i folkefinansieringsforordningen artikkel 39 nr. 2 bokstav d til f, rundet opp til nærmeste million.

Femte ledd gir regler om medvirkning.

Sjette ledd gir en forskriftsbestemmelse for departementet.

Det vises til omtale i punkt 9.5.3.

Til § 3-2. Vilkår for å ilegge overtredelsesgebyr

Første ledd fastsetter at fysiske personer bare kan ilegges overtredelsesgebyr etter § 3-1 for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

Annet ledd fastsetter at forvaltningsloven § 46 første ledd gjelder for foretak.

Tredje ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi regler om kvalifisert skyldkrav.

Det vises til omtale i punkt 9.5.3.

Til § 3-3. Foreldelse mv.

Bestemmelsen fastsetter i *første ledd* at adgangen for Finanstilsynet til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr. Det gis hjemmel til å fastsette forskrifter om renter ved forsinket betaling og nærmere regler om foreldelse.

Annet ledd fastsetter at departementet i forskrift kan gi regler om renter ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr og nærmere regler om foreldelse.

Det vises til omtale i punkt 9.5.3.

Til § 3-4. Straff

Bestemmelsen gir straffebestemmelser for enkelte overtredelser av forordningen, slik den er gjennomført i loven, og overtredelse av forskrifter til utfylling av bestemmelsene, samt for manglende oppfylling av pålegg.

Første ledd gir regler om straff for å yte folkefinansieringstjenester uten nødvendig tillatelse, overtredelse av reglene om god forretningsskikk og reglene om styring av ordre mot godtgjørelse. Strafferammen for overtredelser av bestemmelsene er bøter eller fengsel i tre år.

Annet ledd gir strafferegler for overtredelse av regler om dokumentasjonsplikt, behandling og oppbevaring av kundemidler og manglende oppfyllelse av Finanstilsynets pålegg. Strafferammen er bøter eller fengsel inntil 1 år.

Tredje ledd fastsetter at overtredelser av forskrifter som utfyller de straffesanksjonerte handlingsnormene, også kan sanksjoneres med straff.

Det vises til omtale i punkt 9.5.3.

Kapittel 4. Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover*Til § 4-1. Ikrafttredelse*

Bestemmelsen slår fast at loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Bestemmelsene i loven kan settes i kraft til ulik tid.

Til § 4-2. Overgangsregler

Departementet kan etter bestemmelsen gi overgangsregler i forskrift.

Det fremgår av folkefinansieringsforordningen artikkel 48 nr. 1, tilpasset etter EØS-komitebeslutning nr. 30/2024, at folkefinansieringsforetak kan fortsette å yte folkefinansieringstjenester som omfattes av folkefinansieringsforordningens virkeområde, frem til ett år etter ikrafttredelsesdatoen for denne loven eller til de har fått tillatelse etter folkefinansieringsforordningen artikkel 12, etter hva som kommer først.

Endringer i verdipapirhandelloven*Til verdipapirhandelloven § 7-1. Prospektforordningen*

Folkefinansieringsforordningen inneholder i artikkel 46 en endring i prospektforordningen (forordning (EU) 2017/1129). Lovendringen innebærer at den norske gjennomføringen av prospektforordningen oppdateres ved at det henvises til denne endringen av prospektforordningen i

inkorporasjonsbestemmelsen. Det vises til omtale i punkt 4.5.4.

Til verdipapirhandelloven § 9-3. Unntak fra krav om tillatelse

Endringen innebærer at folkefinansieringsforetak som yter tjenester som omfattes av folkefinansieringsloven, unntas fra krav om tillatelse etter verdipapirhandelloven og fra bestemmelsene i verdipapirhandelloven som gjennomfører MiFID II. Unntaket gjelder for virksomheten som omfattes av folkefinansieringsforordningens anvendelsesområde. I den grad folkefinansieringsforetaket også yter andre tjenester enn dem som er omfattet av forordningen, gjelder konsesjons- og virksomhetsreglene for denne virksomheten fullt ut. Endringen gjennomfører endringsdirektiv til MiFID II, direktiv (EU) 2020/1504 av 7. oktober 2020. Det vises til omtale i punkt 4.5.4.

Endringer i finansforetaksloven*Til finansforetaksloven § 2-1. Finansieringsvirksomhet*

Endringen utvider henvisningene til annet regelverk i første ledd til å omfatte foretak som har tillatelse som folkefinansieringsforetak etter folkefinansieringsloven.

Ny bokstav g i tredje ledd unntar å yte kreditt til næringsvirksomhet via en folkefinansieringsplattform drevet av et folkefinansieringsforetak fra definisjonen av finansieringsvirksomhet, med mindre den som yter kreditten er et finansforetak. Unntaket gjennomfører folkefinansieringsforordningen artikkel 1 nr. 3. «Folkefinansieringsforetak» skal her forstås som foretak med tillatelse etter folkefinansieringsloven.

Det vises til omtale i punkt 4.5.2.

Endringer i hvitvaskingsloven*Til hvitvaskingsloven § 4. Anvendelsesområde*

Endringen i første ledd innebærer at loven skal gjelde for folkefinansieringsforetak som har konsesjon etter folkefinansieringsloven.

Det vises til omtale i punkt 6.5.3.

Endringer i finansavtaleloven*Til finansavtaleloven § 3-1. Tjenesteyterens alminnelige plikter*

Endringen i sjette ledd innebærer at annet til femte ledd ikke gjelder for tjenester som er omfattet av folkefinansieringsloven.

Det vises til omtale i punkt 4.5.2.

Til finansavtaleloven § 3-22. Opplysningsplikt før avtaleinngåelse

Endringen innebærer at folkefinansieringsloven inntas i *annet ledd bokstav a*.

Det vises til omtale i punkt 4.5.2.

Til finansavtaleloven § 3-56. Forholdet til verdipapir-handelloven mv. Definisjoner

Endringen i *første ledd* innebærer at reglene i §§ 3-57 og 3-58 ikke gjelder for tjenester som omfattes av folkefinansieringsloven.

Det vises til omtale i punkt 4.5.2.

Endringer i låneformidlingsloven

Til låneformidlingsloven § 1-1. Virkeområde

Endringen i *annet ledd* innebærer at loven ikke skal gjelde for folkefinansieringsforetak som har konsesjon etter folkefinansieringsloven.

Det vises til omtale i punkt 4.5.3.

Endringer i finanstilsynsloven

Til finanstilsynsloven § 1-2

Endringen innebærer at folkefinansieringsforetak føyes til listen over foretak som er under Finans-tilsynets tilsyn i finanstilsynsloven § 1-2.

Det vises til omtale i punkt 8.5.1.

Finansdepartementet

t i l r å r :

At Deres Majestet godkjenner og skriver under et framlagt forslag til proposisjon til Stortinget om lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503.

Vi HARALD, Norges Konge,

s t a d f e s t e r :

Stortinget blir bedt om å gjøre vedtak til lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503 i samsvar med et vedlagt forslag.

A

Forslag

til lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven)

Kapittel 1 Gjennomføring av folkefinansieringsforordningen og supplerende bestemmelser

§ 1-1 Gjennomføring av folkefinansieringsforordningen

(1) Forordning (EU) 2020/1503 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937 (folkefinansieringsforordningen), som inntatt i EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29bd, gjelder som lov. Forordningen gjelder med tilpasningene som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

(2) Når det i loven her vises til folkefinansieringsforordningen, menes forordningen slik den er gjennomført i første ledd.

(3) Departementet kan fastsette utfyllende forskrifter til bestemmelsen her. Departementet kan i forskrift gjøre endringer i, herunder fastsette unntak fra, bestemmelsene gjennomført i første ledd til gjennomføring av Norges forpliktelser etter EØS-avtalen.

(4) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om ikke-samarbeidsvillige jurisdiksjoner som nevnt i folkefinansieringsforordningen artikkel 5.

§ 1-2 Virkeområde

Loven gjelder for virksomhet i Norge, med mindre noe annet er bestemt. Kongen avgjør i hvilken utstrekning loven skal gjøres gjeldende for Norges økonomiske sone og for Svalbard, Jan Mayen og bilandene.

§ 1-3 Krav til språk

Departementet kan i forskrift gi regler om krav til språk, herunder for nøkkelinformasjonsdokument for investeringer.

§ 1-4 Ansvar for nøkkelinformasjonsdokument for investeringer

(1) Når prosjekteier fremsetter et tilbud gjennom en folkefinansieringsplattform om investering i aksjer eller andre egenkapitalinstrumenter som prosjekteier har utstedt, er prosjekteiers styre eller tilsvarende styringsorgan ansvarlig for nøkkelinformasjonsdokumentets innhold.

(2) I andre tilfeller enn etter første ledd er prosjekteier ansvarlig for nøkkelinformasjonsdokumentets innhold.

(3) Folkefinansieringsforetak som har utarbeidet et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer på plattformnivå ved porteføljeforvaltning av lån, er ansvarlige for nøkkelinformasjonsdokumentets innhold.

(4) Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler om ansvar for nøkkelinformasjonsdokument.

§ 1-5 Krav til uavhengighet

Folkefinansieringsforetaket kan ikke være fullmektig, agent eller tillitsmann for en investor som yter lån eller en prosjekteier som mottar lån forut for inngåelsen av lånet eller under lånets løpetid.

Kapittel 2 Tilsyn

§ 2-1 Tilsyn med folkefinansiering

Tilsynet med folkefinansieringsforetaks virksomhet og overholdelsen av bestemmelsene gitt i eller i medhold av loven her, skal føres av Finanstilsynet.

§ 2-2 Kontrollvirksomhet og opplysningsplikt

(1) Folkefinansieringsforetak og andre som har påtatt seg oppgaver i tilknytning til det å yte folkefinansieringstjenester på foretakets vegne, plikter å gi Finanstilsynet de opplysninger Finanstilsynet krever om forhold som angår folkefinansieringsforetakets virksomhet. Det samme gjelder foretak i samme konsern. Foretak nevnt i første og annet punktum plikter å fremvise, og når Finanstilsynet krever det utlevere til kontroll, all fysisk og elektronisk dokumentasjon som angår virksomheten.

(2) Plikten for et foretak etter første ledd gjelder tilsvarende for foretakets ansatte, styremedlemmer og andre tillitsvalgte og for andre som regelmessig utfører ledelsesfunksjoner for foretaket.

(3) Dersom Finanstilsynet har mistanke om overtreddelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan Finanstilsynet pålegge enhver å gi opplysninger. Verdipapirhandelloven § 19-3 tredje ledd gjelder tilsvarende.

(4) Dersom det inntreffer forhold som medfører risiko for at et folkefinansieringsforetak ikke vil kunne oppfylle de fastsatte krav til kapital, eller det oppstår andre forhold som kan innebære stor risiko knyttet til driften av foretaket, skal foretaket straks gi melding til Finanstilsynet om dette.

(5) Politi og påtalemyndighet skal på anmodning fra Finanstilsynet og uten hinder av lovbestemt taushetsplikt gi Finanstilsynet de opplysninger som er nødvendige for å oppfylle Norges forpliktelser om utveksling av informasjon og tilsynssamarbeid etter EØS-avtalen.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om innholdet av opplysningsplikten, herunder bestemmelser om unntak fra taushetsplikt, om hvilket format opplysningene skal gis i, og om Finanstilsynets behandling av opplysningene som innhentes.

§ 2-3 Bevisikring

Dersom det er rimelig grunn til å anta at bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven er overtrådt, gjelder verdipapirhandelloven § 19-5 om bevisikring tilsvarende.

§ 2-4 Pålegg

(1) Dersom Finanstilsynet har grunn til å anta at noen handler i strid med bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, herunder vedtak fattet med hjemmel i loven, kan Finanstilsynet pålegge vedkommende å rette forholdet. Det samme gjelder dersom Finanstilsynet underrettes av tilsynsmyndigheten i en annen EØS-stat om at et norsk folkefinansieringsforetak har overtrådt regler som gjelder for foretakets virksomhet i vedkommende stat. Pålegget om retting kan omfatte ethvert tiltak som er nødvendig for å bringe overtreddelsen til opphør, herunder å stanse virksomhet eller korrigere falske eller villedende opplysninger.

(2) Pålegg om retting kan også gis dersom folkefinansieringsforetak opptrer i strid med interne retningslinjer og instruksjoner som angitt i folkefinansieringsforordningen kapittel II, eller opptrer i strid med egne regler og forretningsvilkår. Tilsvarende gjelder dersom foretakets ledelse eller styre ikke oppfyller kravene som er angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 12 nr. 3.

(3) Finanstilsynet kan ved pålegg forby folkefinansieringsforetak å drive virksomhet som

angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 12 nr. 13, når virksomheten kan påføre foretaket eller dets kunder uforsvarlig stor risiko. Finanstilsynet kan også gi pålegg om at slik virksomhet bare kan finne sted på bestemte vilkår.

(4) Dersom en eier med eierandel som representerer mer enn 20 prosent av aksjekapitalen eller stemmerettighetene i et folkefinansieringsforetak, ikke oppfyller kravene som er angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 12 nr. 3 bokstav a, kan Finanstilsynet gi pålegg om at stemmerettighetene ikke skal utøves, eller at aksjene skal avhendes etter fremgangsmåten i verdipapirhandelloven § 13-4.

(5) Finanstilsynet kan gi pålegg om å oppfylle opplysningsplikten etter § 2-2.

(6) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om pålegg.

§ 2-5 Midlertidige forbud

(1) Dersom det er grunn til å tro at bestemmelser som er gitt i eller i medhold av denne loven, er overtrådt, kan Finanstilsynet nedlegge forbud mot et tilbud om folkefinansiering, mot markedsføring av et tilbud om folkefinansiering og mot å yte folkefinansieringstjenester i inntil ti sammenhengende arbeidsdager.

(2) Dersom Finanstilsynet finner at et folkefinansieringsforetak er i en situasjon som innebærer at tilbudet om folkefinansieringstjenester vil kunne skade investorenes interesser, kan Finanstilsynet nedlegge midlertidig forbud mot at et folkefinansieringsforetak yter folkefinansieringstjenester, inntil situasjonen er opphørt.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om midlertidige forbud.

§ 2-6 Offentliggjøring av opplysninger

(1) For å sikre investorbeskyttelsen eller et velfungerende marked kan Finanstilsynet offentliggjøre, eller pålegge folkefinansieringsforetaket eller andre som har påtatt seg oppgaver på folkefinansieringsforetakets vegne, å offentliggjøre alle vesentlige opplysninger som kan påvirke vurderingen av et tilbud om folkefinansiering.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om offentliggjøring av opplysninger.

§ 2-7 Overdragelse av kontrakter

(1) Dersom et folkefinansieringsforetak får tilbakekalt sin tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester etter folkefinansieringsforordningen artikkel 17 nr. 1 bokstav c, kan Finanstilsynet pålegge foretaket å overdra eksisterende kontrakter til et annet folkefinansieringsforetak med kon-

sesjon fra Finanstilsynet, forutsatt at kundene og det mottakende folkefinansieringsforetaket samtykker til overføringen.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om overføring av kontrakter.

§ 2-8 *Forbud mot å ha ledelsesfunksjon*

(1) Dersom styremedlemmer, andre tillitsvalgte, oppdragstakere eller ansatte i et folkefinansieringsforetak, eller i et foretak som utfører oppgaver for folkefinansieringsforetaket, har overtrådt eller medvirket til overtredelse av bestemmelser gitt i eller i medhold av denne loven, kan Finanstilsynet fatte vedtak om at vedkommende ikke kan ha ledelsesfunksjon i en tilbyder av folkefinansieringstjenester hvis overtredelsen eller medvirkningen til denne, medfører at vedkommende må anses uskikket til å ha en slik ledelsesfunksjon.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om forbud mot å ha ledelsesfunksjon.

§ 2-9 *Tvangsmulkt*

(1) Ved pålegg etter loven her kan Finanstilsynet fastsette en tvangsmulkt som løper for hver dag som går etter utløpet av fristen som er satt for oppfyllelse av pålegget, og frem til pålegget er oppfylt.

(2) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om tvangsmulkt, herunder om mulktens størrelse og varighet, frafall av påløpt tvangsmulkt, om den skal være tvangsgrunnlag for utlegg og andre regler om inndriving.

§ 2-10 *Administrativ inndragning*

(1) Finanstilsynet kan helt eller delvis inndra vinning som er oppnådd ved overtredelse av folkefinansieringsforordningen artikkel 3 nr. 1 til nr. 3, artikkel 8, artiklene 19 til 27 og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene.

(2) Verdipapirhandelloven § 19-11 annet til tiende ledd gjelder tilsvarende.

(3) Departementet kan i forskrift gi nærmere regler om administrativ inndragning.

Kapittel 3 Administrative sanksjoner og straff

§ 3-1 *Overtredelsesgebyr*

(1) Finanstilsynet kan ilegge overtredelsesgebyr ved overtredelse av regler som angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 39 nr. 1 bokstav a, og forskrifter gitt til utfylling av disse bestemmelsene. Overtredelsesgebyr kan også ilegges den som ikke etterkommer Finanstilsynets pålegg etter §§ 2-4 og 2-5.

(2) For fysiske personer kan det fastsettes et overtredelsesgebyr på inntil 6 millioner kroner.

(3) For foretak kan det fastsettes overtredelsesgebyr på inntil 6 millioner kroner, eller opptil 5 prosent av den samlede årsumsetningen etter siste godkjente årsregnskap. For et morselskap eller et datterselskap av et morselskap som skal utarbeide konsernregnskap etter direktiv 2013/34/EU, skal den samlede omsetningen være den totale årsumsetningen, eller tilsvarende inntekt etter relevante regnskapsdirektiver, etter siste tilgjengelige konsoliderte årsregnskap godkjent av ledelsen i det overordnede morforetaket.

(4) Overtredelsesgebyret kan fastsettes til inntil to ganger oppnådd fortjeneste eller unngått tap som følge av overtredelsen, dersom dette gir høyere gebyr enn utmålingen etter annet og tredje ledd.

(5) Medvirkning til overtredelse av bestemmelsene som nevnt i første ledd kan sanksjoneres på samme måte.

(6) Departementet kan i forskrift gi utfyllende regler til bestemmelsen her.

§ 3-2 *Vilkår for å ilegge overtredelsesgebyr*

(1) Fysiske personer kan bare ilegges overtredelsesgebyr etter § 3-1 for forsettlig eller uaktsomme overtredelser.

(2) Forvaltningsloven § 46 første ledd gjelder for foretak.

(3) Departementet kan i forskrift gi regler om kvalifisert skyldkrav som vilkår for å ilegge overtredelsesgebyr.

§ 3-3 *Foreldelse mv.*

(1) Adgangen til å ilegge overtredelsesgebyr foreldes fem år etter at overtredelsen er opphørt. Fristen avbrytes ved at Finanstilsynet gir forhåndsvarsel eller fatter vedtak om overtredelsesgebyr.

(2) Departementet kan i forskrift gi regler om renter ved forsinket betaling av overtredelsesgebyr og nærmere regler om foreldelse.

§ 3-4 *Straff*

(1) Med bøter eller fengsel inntil 3 år straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer regler som angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 3 nr. 1 til nr. 3.

(2) Med bøter eller fengsel inntil 1 år straffes den som forsettlig eller uaktsomt overtrer regler som angitt i folkefinansieringsforordningen artikkel 4 nr. 4 bokstav g, artikkel 6 nr. 3, artikkel 10 nr. 2, 3 og 5 og den som ikke etterkommer Finanstilsynets pålegg etter §§ 2-4 og 2-5.

(3) Første og annet ledd gjelder tilsvarende for utfyllende forskrifter til de enkelte bestemmelsene.

Kapittel 4 Ikrafttredelses- og overgangsbestemmelser. Endringer i andre lover

§ 4-1 Ikrafttredelse

Loven gjelder fra den tid Kongen bestemmer. Kongen kan sette i kraft de enkelte bestemmelsene til forskjellig tid.

§ 4-2 Overgangsregler

Departementet kan gi nærmere overgangsregler.

§ 4-3 Endringer i andre lover

Fra den tid loven trer i kraft gjøres følgende endringer i andre lover:

1. I lov 29. juni 2007 nr. 75 om verdipapirhandel gjøres følgende endringer:

§ 7-1 første ledd skal lyde:

(1) EØS-avtalen vedlegg IX nr. 29bd forordning (EU) 2017/1129 (om prospekter ved offentlige tilbud og notering på regulert marked (prospektforordningen)), som endret ved forordning (EU) 2019/2115 om å fremme bruken av SMB-vekstmarkeder, *forordning (EU) nr. 2020/1503 (folkefinansieringsforordningen)* og forordning (EU) 2021/337 om EU-gjenopprettingsprospekt, gjelder som lov med de tilpasninger som følger av vedlegg IX, protokoll 1 til avtalen og avtalen for øvrig.

§ 9-3 første ledd nr. 9 og nytt nr. 10 skal lyde:

9. forvaltere av alternative investeringsfond,
10. *folkefinansieringsforetak*.

2. I lov 10. april 2015 nr. 17 om finansforetak og finanskonsern gjøres følgende endringer:

§ 2-1 første ledd skal lyde:

(1) Finansieringsvirksomhet kan bare drives av banker, kredittforetak og finansieringsforetak som etter denne loven har tillatelse til å drive slik virksomhet her i riket, med mindre annet følger av lovgivningen om verdipapirforetak, låneformidlingsforetak, forsikringsformidlingsforetak, forvaltningsselskap for verdipapirfond eller alternative investeringsfond, *eiendomsmeglerforetak og folkefinansieringsforetak*. Finansieringsvirksomhet kan også drives av utenlandske kredittinstitusjoner som etter denne loven har adgang til å drive slik virksomhet her i riket.

§ 2-1 tredje ledd bokstav f og ny bokstav g skal lyde:

- f) finansiering som bare ytes i enkeltstående tilfeller,
- g) *å yte kreditt til næringsvirksomhet via en folkefinansieringsplattform drevet av et folkefinansieringsforetak, med mindre den som yter kreditten er et finansforetak.*

3. I lov 1. juni 2018 nr. 23 om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering gjøres følgende endring:

§ 4 første ledd ny bokstav q skal lyde:

q. *folkefinansieringsforetak*

4. I lov 18. desember 2020 nr. 146 om finansavtaler gjøres følgende endringer:

§ 3-1 sjette ledd skal lyde:

(6) Annet til femte ledd gjelder ikke for tjenester som er omfattet av verdipapirhandelloven, *verdipapirfondloven eller folkefinansieringsloven*.

§ 3-22 annet ledd bokstav a skal lyde:

- a. avtaler om finansoppdrag som ikke er omfattet av verdipapirhandelloven, *verdipapirfondloven eller folkefinansieringsloven*

§ 3-56 første ledd skal lyde:

(1) §§ 3-57 og 3-58 gjelder ikke for tjenester som er omfattet av verdipapirhandelloven, *verdipapirfondloven eller folkefinansieringsloven*.

5. I lov 16. desember 2022 nr. 91 om låneformidling gjøres følgende endring:

§ 1-1 annet ledd skal lyde:

(2) Loven gjelder ikke for banker, kredittforetak, finansieringsforetak, *folkefinansieringsforetak*, forsikringsforetak og pensjonskasser.

6. I lov 21. juni 2024 nr. 41 om Finanstilsynet gjøres følgende endringer:

§ 1-2 ny bokstav s skal lyde:

s. *folkefinansieringsforetak*

Nåværende bokstav s til v blir bokstav t til w.

B**Forslag**

**til vedtak om samtykke til godkjenning av EØS-komiteens
beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av
forordning (EU) 2020/1503**

I

Stortinget samtykker til godkjenning av EØS-
komiteens beslutning 30/2024 av 2. februar 2024

om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning
(EU) 2020/1503 i samsvar med vedlagte forslag.

Vedlegg 1

**Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503
av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av
folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet
og om endring av forordning (EU) 2017/1129
og direktiv (EU) 2019/1937**

EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR

under henvisning til traktaten om Den europeiske unions virkemåte, særlig artikkel 114,
under henvisning til forslag fra Europakommisjonen,

etter oversending av utkast til regelverksakt til de nasjonale parlamentene,

etter samråd med Den europeiske sentralbank,

under henvisning til uttalelse fra Den europeiske økonomiske og sosiale komité¹,
etter den ordinære regelverksprosedyren² og
ut fra følgende betraktninger:

1) Folkefinansiering (crowdfunding) blir i stadig større grad en etablert form for alternativ finansiering for nyetablerte foretak og små og mellomstore bedrifter (SMB-er), som vanligvis er avhengige av små investeringer. Folkefinansiering utgjør en stadig viktigere type formidling, der en tilbyder av folkefinansieringstjenester, uten selv å påta seg noen risiko, driver en digital plattform som er åpen for offentligheten, for å matche, eller for å legge forholdene til rette for å matche, potensielle investorer eller långivere med foretak som søker finansiering. Slik finansiering kan skje i form av lån eller ervervelse av omsettelige verdipapirer eller andre instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål. Det er derfor hensiktsmessig at både lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering omfattes av denne forordningens virkeområde, etter som disse typene folkefinansiering kan struk-

tureres som sammenlignbare finansieringsalternativer.

- 2) Yting av folkefinansieringstjenester omfatter vanligvis tre typer aktører: Prosjekteieren som foreslår at prosjektet skal finansieres, investorer som finansierer det foreslåtte prosjektet, og en formidlende organisasjon i form av en tilbyder av folkefinansieringstjenester som fører prosjekteiere og investorer sammen gjennom en nettbasert plattform.
- 3) Folkefinansiering kan bidra til å gi SMB-er tilgang til finansiering og til å gjennomføre kapitalmarkedsunionen. Mangelen på tilgang til finansiering for SMB-er er et problem selv i de medlemsstatene der tilgangen til bankfinansiering har holdt seg stabil under hele finanskrisen. Folkefinansiering har oppstått som og blitt en etablert praksis for å finansiere fysiske og juridiske personers forretningsvirksomhet. Slik finansiering skjer gjennom nettplattformer: forretningsvirksomheten finansieres vanligvis av et stort antall personer eller organisasjoner, og foretakene, herunder nyetablerte foretak, innhenter relativt små pengebeløp.
- 4) I tillegg til å være en alternativ kilde til finansiering, herunder risikokapital, kan folkefinansiering gi foretak andre fordeler. Den kan underbygge en forretningsidé, gi entreprenører tilgang til et stort antall personer som kan bidra med innsikt og opplysninger, og den kan være et markedsføringsverktøy.
- 5) Flere medlemsstater har allerede innført nasjonale, skreddersydde ordninger for folkefinansiering. Disse ordningene er tilpasset de lokale markedenes og investorenes særtrekk og behov. Som følge av dette er det forskjeller i de eksisterende nasjonale reglene i Unionen når det gjelder vilkårene for drift av folkefinansieringsplattformer, omfanget av tillatte virksomheter og kravene til tillatelse.

¹ EUT C 367 av 10.10.2018, s. 65.

² Europaparlamentets holdning av 27. mars 2019 (ennå ikke offentliggjort i EUT) og Rådets holdning ved første behandling av 20. juli 2020 (ennå ikke offentliggjort i EUT). Europaparlamentets holdning av 5. oktober 2020 (ennå ikke offentliggjort i EUT).

- 6) Forskjellene mellom eksisterende nasjonale regler er av en slik art at de hindrer yting av folkefinansieringstjenester over landegrensene, og de har dermed en direkte innvirkning på det indre markedes virkemåte for slike tjenester. Særlig det faktum at den rettslige rammen er fragmentert etter nasjonale grenser, gir betydelige juridiske kostnader for ikke-profesjonelle investorer, som ofte har vanskelig for å finne ut hvilke regler som gjelder for folkefinansieringstjenester over landegrensene. Slike investorer frarådes derfor ofte fra å investere over landegrensene gjennom folkefinansieringsplattformer. Av samme årsaker frarådes tilbydere av folkefinansieringstjenester som driver slike plattformer, å tilby sine tjenester i andre medlemsstater enn i den der de er etablert. Som følge av dette har folkefinansieringstjenester inntil nå hovedsakelig vært av nasjonal karakter, hvilket har hindret utviklingen av et folkefinansieringsmarked på unionsplan, og dermed er foretak fratatt tilgangen til folkefinansieringstjenester, særlig i tilfeller der disse foretakene driver virksomhet på mindre nasjonale markeder.
- 7) For å fremme folkefinansieringstjenester over landegrensene og lette adgangen til å yte og motta slike tjenester på det indre marked er det nødvendig å håndtere eksisterende hindringer for et velfungerende indre marked for folkefinansieringstjenester og sikre en høy grad av investorbeskyttelse gjennom å fastsette rammeregler på unionsplan.
- 8) Gjennom tiltak for å håndtere hindringene for et velfungerende indre marked for folkefinansieringstjenester har denne forordningen som mål å fremme finansiering over landegrensene for næringsvirksomhet. Folkefinansieringstjenester i forbindelse med utlån til forbrukere som definert i artikkel 3 bokstav a) i europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF³, bør derfor ikke omfattes av denne forordningens virkeområde.
- 9) For å unngå regelverksarbitrasje og sikre et effektivt tilsyn med tilbydere av folkefinansieringstjenester bør de forbys å ta imot innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra offentligheten, med mindre de også har tillatelse til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon i samsvar med artikkel 8 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU⁴. Medlemsstatene bør imidlertid sikre at nasjonal rett ikke krever tillatelse som kredittinstitusjon eller en annen individuell tillatelse, et annet individuelt unntak eller en annen individuell dispensasjon for prosjekteiere eller investorer dersom de mottar midler eller yter lån med henblikk på å tilby folkefinansieringsprosjekter eller investere i dem.
- 10) Formålet med å yte folkefinansieringstjenester er å lette finansieringen av et prosjekt ved å innhente kapital fra et stort antall personer som hver for seg bidrar med relativt små investeringsbeløp gjennom et offentlig tilgjengelig, internettbasert informasjonssystem. Folkefinansieringstjenester er således tilgjengelige for en ubegrenset gruppe av investorer som mottar investeringsforslag samtidig, og de innebærer at midler hovedsakelig innhentes fra fysiske personer, herunder fra privatpersoner uten en stor nettoformue. Denne forordningen bør få anvendelse på folkefinansieringstjenester som innebærer felles håndtering av mottak og formidling av kundeordrer og plassering av omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, uten bindende tilsagn, på en offentlig plattform som investorene har ubegrenset adgang til. Felles håndtering av disse tjenestene er det viktigste trekket ved folkefinansieringstjenester sammenlignet med visse investeringstjenester som ytes i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU⁵, selv om disse tjenestene hver for seg tilsvare dem som er omfattet av nevnte direktiv.
- 11) Når det gjelder lånebasert folkefinansiering, bør denne forordningen få anvendelse på folkefinansieringstjenester som omfatter formidling av långivning, herunder tjenester som for eksempel presentasjon av folkefinansieringstilbud til kunder samt prissetting eller vurdering av kredittrisikoen knyttet til folkefinansieringsprosjekter eller prosjekteiere. Definisjonen av folkefinansieringstjenester bør ta hensyn til ulike forretningsmodeller som gjør det mulig å inngå en låneavtale mellom en

³ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2008/48/EF av 23. april 2008 om forbrukerkredittavtaler og om oppheving av rådsdirektiv 87/102/EØF (EUT L 133 av 22.5.2008, s. 66).

⁴ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/36/EU av 26. juni 2013 om adgang til å utøve virksomhet som kredittinstitusjon og om tilsyn med kredittinstitusjoner og verdipapirforetak, om endring av direktiv 2002/87/EF og om oppheving av direktiv 2006/48/EF og 2006/49/EF (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 338).

⁵ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU av 15. mai 2014 om markeder for finansielle instrumenter og om endring av direktiv 2002/92/EF og direktiv 2011/61/EU (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 349).

eller flere investorer og en eller flere prosjekteiere gjennom en folkefinansieringsplattform. Lån som er omfattet av denne forordningens virkeområde, bør være lån som medfører en ubetinget forpliktelse til å tilbakebetale et avtalt pengebeløp til investoren, der lånebaserte folkefinansieringsplattformer bare gjør det lettere for investorer og prosjekteiere å inngå låneavtaler, uten at tilbyderer av folkefinansieringstjenester på noe som helst tidspunkt fungerer som kreditor for prosjekteieren. Formidling av långivning som omfattes av denne forordningens virkeområde, må skilles fra virksomheten i en kredittinstitusjon, som består i långivning for egen regning og mottak av innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra offentligheten.

- 12) For at tilbydere av folkefinansieringstjenester skal kunne tilby sine tjenester, driver de offentlig tilgjengelige, internettbaserte informasjonssystemer, herunder systemer som krever brukerregistrering.
- 13) For investeringsbasert folkefinansiering er omsettelighet et viktig beskyttelsestiltak for at investorer skal kunne trekke seg ut av sin investering, ettersom dette gir dem mulighet til å avhende sine interesser på kapitalmarkedene. Denne forordningen omfatter og tillater derfor folkefinansieringstjenester i forbindelse med omsettelige verdipapirer. Aksjer i visse private aksjeselskaper som er registrert i henhold til medlemsstatenes nasjonale rett, kan også omsettes fritt på kapitalmarkedene og bør derfor ikke utelukkes fra å være omfattet av denne forordningens virkeområde.
- 14) Visse instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, er i enkelte medlemsstater underlagt nasjonal rett som regulerer deres omsettelighet, for eksempel kravet om at omsetningen skal bekreftes av en notarius publicus. Denne forordningen bør få anvendelse uten at det berører nasjonal rett som regulerer omsetningen av slike instrumenter.
- 15) Selv om kryptoemisjoner («initial coin offerings», ICO) har potensial til å finansiere SMB-er, innovative nyetablerte foretak og vekstforetak og kan påskynde teknologioverføringen, skiller deres egenskaper seg vesentlig fra de folkefinansieringstjenestene som er regulert i henhold til denne forordningen.
- 16) Med tanke på risikoene forbundet med folkefinansieringsinvesteringer bør det med henblikk på effektiv investorbeskyttelse og etablering av en ordning for markedsdisiplin fastsettes en terskelverdi i form av et samlet beløp

for folkefinansieringstilbud fra en bestemt prosjekteier. I samsvar med dette bør terskelverdien fastsettes til 5 000 000 euro, som er den terskelverdien som de fleste medlemsstatene bruker for å unnta offentlige tilbud om verdipapirer fra plikten til å offentliggjøre et prospekt i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1129⁶.

- 17) De overlappende rammereglene fastsatt i henhold til denne forordningen og forordning (EU) 2017/1129 kan på grunn av en terskelverdi på 5 000 000 euro øke risikoen for regelverksarbitrasje og ha en forstyrrende virkning på tilgangen til finansiering og utviklingen av kapitalmarkeder i visse medlemsstater. Dessuten er det hittil bare et begrenset antall medlemsstater som har innført en særskilt rettslig ramme for folkefinansieringsplattformer og -tjenester. Samtidig som det tas hensyn til at visse medlemsstater i forbindelse med gjennomføringen av forordning (EU) 2017/1129 har fastsatt terskelverdien for å unnta offentlige tilbud om verdipapirer fra plikten til å offentliggjøre et prospekt til under 5 000 000 euro, og idet det tas hensyn til de særlige tiltakene som disse medlemsstatene eventuelt må treffe for å tilpasse sin nasjonale rett og sikre anvendelse av den felles terskelverdien i henhold til denne forordningen, bør denne forordningen fastsette et midlertidig unntak som ikke kan forlenges, slik at disse medlemsstatene får mulighet til å treffe disse betydelige tiltakene. Dette midlertidige unntaket bør få anvendelse i så kort tid som mulig for at det indre markeds virkemåte skal bli minst mulig forstyrret.
- 18) For å opprettholde en høy grad av investorbeskyttelse, redusere risikoene forbundet med folkefinansiering og sikre rettfærdig behandling av alle kunder bør tilbydere av folkefinansieringstjenester ha innført retningslinjer for å sikre at prosjekter på deres plattformer velges på en profesjonell, rettfærdig og gjennomsigtig måte, og at folkefinansieringstjenester ytes på samme måte.
- 19) For å forbedre tjenesten til sine kunder bør tilbydere av folkefinansieringstjenester kunne foreslå folkefinansieringsprosjekter for de enkelte investorene på grunnlag av en eller flere bestemte parametere eller risikoindikatorer.

⁶ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1129 av 14. juni 2017 om det prospektet som skal offentliggjøres når verdipapirer tilbys offentligheten eller opptas til handel på et regulert marked, og om oppheving av direktiv 2003/71/EF (EUT L 168 av 30.6.2017, s. 12).

- rer, for eksempel forretningsvirksomhetens type eller sektor eller en kredittvurdering, som investoren på forhånd har meddelt tilbydereren av folkefinansieringstjenester. Tillatelsen som gis i henhold til denne forordningen, bør imidlertid ikke gi tilbydere av folkefinansieringstjenester rett til å yte individuelle eller kollektive kapitalforvaltningstjenester. For å sikre at potensielle investorer tilbys investeringsmuligheter på et nøytralt grunnlag, bør tilbydere av folkefinansieringstjenester ikke betale eller motta noen form for vederlag, rabatt eller ikke-monetær ytelse for å styre investorers ordrer til et bestemt tilbud på sin plattform eller på en tredjeparts plattform.
- 20) Forretningsmodeller som benytter automatiserte prosesser der tilbydereren av folkefinansieringstjenester automatisk tildeler folkefinansieringsprosjekter midler i samsvar med parametere og risikoindikatorer som investoren har fastsatt på forhånd, såkalt automatisk investering, bør anses som individuell porteføljeforvaltning av lån.
- 21) Forekomsten av filtreringsverktøyer på en folkefinansieringsplattform i henhold til denne forordningen bør ikke anses som investeringsrådgivning i henhold til direktiv 2014/65/EU, forutsatt at disse verktøyene gir opplysninger til kundene på en nøytral måte som ikke utgjør en anbefaling. Slike verktøyer bør omfatte verktøyer som viser resultater basert på kriterier som utelukkende gjelder objektive produktetegenskaper. Objektive produktetegenskaper i forbindelse med en folkefinansieringsplattform kan være forhåndsdefinerte prosjektkriterier som for eksempel økonomisk sektor, anvendt instrument og rentesats eller, dersom det er gitt tilstrekkelige opplysninger om beregningsmetoden, risikokategori. På samme måte bør finansielle nøkkeltall som ikke er beregnet ut fra skjønn, også anses som objektive kriterier.
- 22) Denne forordningen har som mål å fremme direkte investeringer og unngå å skape muligheter for regelverksarbitrasje for finansformidlere som er regulert i henhold til andre EU-rettsakter, særlig EU-rettsakter som gjelder for fondsforvaltere. Bruken av juridiske strukturer, herunder spesialforetak, som et mellomledd mellom folkefinansieringsprosjektet og investorer bør derfor være strengt regulert og tillatt bare dersom det er berettiget, gjennom å gi en investor mulighet til å erverve en interesse i for eksempel en illikvid eller udelelig eiendel gjennom et spesialforetaks utstedelse av omsettelige verdipapirer.
- 23) Et effektivt styringssystem er av avgjørende betydning for å sikre korrekt risikostyring og for å forebygge eventuelle interessekonflikter. Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør derfor ha innført styringsordninger som sikrer en effektiv og fornuftig ledelse. De fysiske personene som har ansvaret for ledelsen, bør ha god vandel og tilstrekkelig kunnskap, tilstrekkelige ferdigheter og tilstrekkelig erfaring. Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør også fastsette framgangsmåter for mottak og behandling av klager fra kunder.
- 24) Kundene er eksponert for potensielle risikoer knyttet til tilbydere av folkefinansieringstjenester, særlig operasjonell risiko. For å beskytte kunder mot slike risikoer bør tilbydere av folkefinansieringstjenester være underlagt tilsynskrav.
- 25) Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør være forpliktet til å utarbeide planer for forretningskontinuitet for å håndtere risikoene dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester blir kriserammet. Slike forretningskontinuitetsplaner bør inneholde bestemmelser om håndtering av kritiske funksjoner, som, avhengig av forretningsmodellen til tilbydereren av folkefinansieringstjenester, kan omfatte bestemmelser om fortsatt forvaltning av utstående lån, kundeunderretning og overdragelse av ordninger for oppbevaring av eiendeler.
- 26) Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør på sin folkefinansieringsplattform fungere som nøytrale mellomledd mellom kunder. For å forebygge interessekonflikter bør det fastsettes visse krav til tilbydere av folkefinansieringstjenester, deres aksjeeiere, ledere og ansatte samt enhver fysisk eller juridisk person med nær tilknytning til dem gjennom kontroll. Særlig bør tilbydere av folkefinansieringstjenester hindres i å delta i folkefinansieringstilbudene på sine egne folkefinansieringsplattformer. Større aksjeeiere, ledere og ansatte samt fysiske eller juridiske personer med nær tilknytning til dem gjennom kontroll, bør ikke fungere som prosjekteiere i forbindelse med de folkefinansieringstjenestene som tilbys på deres folkefinansieringsplattformer. Disse større aksjeeierne, lederne og ansatte samt fysiske eller juridiske personer bør imidlertid ikke forbys å opptre som investorer i de prosjektene som tilbys på deres folkefinansieringsplattformer, forutsatt at det er innført egnede beskyttelsestiltak mot interessekonflikter.

- 27) For å sikre en effektiv og smidig yting av folkefinansieringstjenester bør tilbydere av folkefinansieringstjenester ha rett til å overdra driftsfunksjoner, helt eller delvis, til en tredjepart, forutsatt at en slik utkontraktering ikke svekker kvaliteten på internkontrollen hos tilbydere av folkefinansieringstjenester eller hindrer et effektivt tilsyn med tilbydere av folkefinansieringstjenester. Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør imidlertid fortsatt ha fullt ansvar for at denne forordningen overholdes med hensyn til den utkontrakterte virksomheten.
- 28) Kravene til oppbevaring av eiendeler er avgjørende for beskyttelsen av investorer som mottar folkefinansieringstjenester. Omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, som kan registreres på en konto for finansielle instrumenter, eller som kan leveres fysisk til depotmottakeren, bør oppbevares av en kvalifisert depotmottaker som er godkjent i samsvar med direktiv 2013/36/EU eller 2014/65/EU. Avhengig av hvilken type eiendeler som skal oppbevares, skal eiendelene enten oppbevares i depot, slik tilfellet er med omsettelige verdipapirer, som kan registreres på en konto for finansielle instrumenter eller leveres fysisk, eller være underlagt kontroll av eiendomsrett og registrering. Oppbevaring av omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, som i henhold til nasjonal rett bare er registrert hos prosjekteieren eller dennes agent, som for eksempel investeringer i unoterte selskaper, eller som innehas på en individuell separat konto som en kunde kan åpne direkte hos en verdipapirsentral, anses som likeverdig med oppbevaring av eiendeler hos kvalifiserte depotmottakere.
- 29) Ettersom bare betalingstjenesteytere har tillatelse til å yte betalingstjenester som definert i europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366⁷, innebærer en tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester ikke en tillatelse til også å yte betalingstjenester. Det bør derfor presiseres at en tilbyder av folkefinansieringstjenester som yter slike betalingstjenester i forbindelse med sine folkefinansieringstjenester, også må være en betalingstjenesteyter som definert i direktiv (EU) 2015/2366. Dette kravet berører ikke enheter med tillatelse i henhold til direktiv 2014/65/EU som utøver en virksomhet som nevnt i artikkel 3 i direktiv (EU) 2015/2366, og som også er omfattet av meldingskravet angitt i artikkel 37 i direktiv (EU) 2015/2366. For at det skal kunne føres et tilfredsstillende tilsyn med slik virksomhet, bør tilbyderen av folkefinansieringstjenester underrette vedkommende myndigheter om hvorvidt den har til hensikt selv å yte betalingstjenester med egnet tillatelse, eller om slike tjenester vil bli utkontraktert til en tredjepart som har tillatelse.
- 30) For at folkefinansieringstjenester over landegrensene skal kunne øke og fungere på en tilfredsstillende måte, kreves det at de er av et tilstrekkelig omfang, og at offentligheten har tillit til disse tjenestene. Det er derfor nødvendig å fastsette ensartede, forholdsmessige og umiddelbart anvendelige krav med hensyn til tillatelsen som tilbyder av folkefinansieringstjenester. Kravene til folkefinansieringstjenester bør derfor gjøre det lettere å yte disse tjenestene over landegrensene, redusere operasjonell risiko og sikre en høy grad av gjennomskiktighet og investorbeskyttelse.
- 31) For å sikre et effektivt tilsyn med tilbydere av folkefinansieringstjenester bør bare juridiske personer som har en faktisk og stabil virksomhet i Unionen, herunder nødvendige ressurser, kunne søke om tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester i henhold til denne forordningen.
- 32) Folkefinansieringstjenester kan bli eksponert for risiko for hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, slik det er understreket i Kommisjonens rapport til Europaparlamentet og Rådet av 26. juni 2017 om vurderingen av risiko for hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme som påvirker det indre marked og gjelder virksomhet over landegrensene. Det bør derfor innføres beskyttelsestiltak ved å fastsette vilkår for å gi tillatelse til tilbydere av folkefinansieringstjenester og for å vurdere om de fysiske personene som har ansvaret for ledelsen, har god vandel, samt ved å begrense yting av betalingstjenester til enheter med tillatelse som er omfattet av krav om bekjempelse av hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme. For ytterligere å sikre markedets integritet gjennom å forebygge risiko for hvitvasking av penger og finansiering av terrorisme, samtidig som det
-
- ⁷ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/2366 av 25. november 2015 om betalingstjenester i det indre marked, om endring av direktiv 2002/65/EF, 2009/110/EF og 2013/36/EU og forordning (EU) nr. 1093/2010 og om oppheving av direktiv 2007/64/EF (EUT L 337 av 23.12.2015, s. 35).

tas hensyn til de beløpene som kan innhentes gjennom et folkefinansieringstilbud i samsvar med denne forordningen, bør Kommisjonen vurdere om det er nødvendig og forholdsmessig å pålegge tilbydere av folkefinansieringstjenester forpliktelser til å overholde nasjonal rett som gjennomfører europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/849⁸ med hensyn til hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, og å legge til slike tilbydere av folkefinansieringstjenester på listen over ansvarlige enheter i henhold til nevnte direktiv.

- 33) For å gjøre det mulig for tilbydere av folkefinansieringstjenester å drive virksomhet over landegrensene uten å måtte forholde seg til ulike regler, og dermed gjøre det lettere for investorer fra forskjellige medlemsstater å finansiere prosjekter i hele Unionen, bør ikke medlemsstatene kunne stille ytterligere krav til de tilbyderne av folkefinansieringstjenester som har tillatelse i henhold til denne forordningen.
- 34) Prosessen med å gi tillatelse bør gjøre det mulig for vedkommende myndigheter å få informasjon om de tjenestene som de potensielle tilbyderne av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte, herunder de folkefinansieringsplattformene som de har til hensikt å drive, å vurdere kvaliteten på deres ledelse og å vurdere deres interne organisasjon og interne framgangsmåter for å sikre at denne forordningen overholdes.
- 35) For å sikre et tilfredsstillende tilsyn og unngå uforholdsmessige administrative byrder bør det være mulig for enheter som har tillatelse i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF⁹ eller direktiv 2013/36/EU, 2014/65/EU eller (EU) 2015/2366, og som har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester, å ha tillatelse både i henhold til et av disse direktivene og i henhold til denne forordningen. I slike tilfeller bør en forenklet fram-

gangsmåte for å gi tillatelse få anvendelse, og vedkommende myndigheter bør ikke kreve at det skal legges fram dokumenter eller bevis som de allerede har til rådighet.

- 36) For å fremme gjennomsliktigheten for investorer med hensyn til yting av folkefinansieringstjenester bør Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markeds-tilsynsmyndighet, ESMA), opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010¹⁰, opprette et offentlig og oppdatert register over alle tilbydere av folkefinansieringstjenester med tillatelse i samsvar med denne forordningen. Dette registeret bør inneholde opplysninger om alle folkefinansieringsplattformer som drives i Unionen.
- 37) En tillatelse i henhold til denne forordningen bør tilbakekalles dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester ikke lenger oppfyller vilkårene for tillatelsen som ble gitt. Vedkommende myndigheter bør også ha myndighet til å tilbakekalle en tillatelse i henhold til denne forordningen dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester, eller en tredjepart som opptrer på dennes vegne, har mistet sin tillatelse til å yte betalingstjenester i henhold til direktiv (EU) 2015/2366 eller investeringstjenester i henhold til direktiv 2014/65/EU, eller dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester som også er en betalingstjenesteyter, eller dennes ledere, ansatte eller en tredjepart som opptrer på dennes vegne, har overtrådt nasjonal rett som gjennomfører direktiv (EU) 2015/849.
- 38) For å kunne yte et bredt spekter av tjenester til sine kunder bør en tilbyder av folkefinansieringstjenester med tillatelse i henhold til denne forordningen kunne utøve annen virksomhet enn den ytingen av folkefinansieringstjenester som er omfattet av en tillatelse i henhold til denne forordningen.
- 39) For å sikre en klar forståelse av arten av folkefinansieringstjenester og de risikoene, kostnadene og gebyrene som er knyttet til slike tjenester, bør tilbydere av folkefinansieringstjenester gi sine kunder opplysninger som er rettvise, klare og ikke villedende.
- 40) Tilbydere av folkefinansieringstjenester som yter folkefinansieringstjenester som består i formidling av långivning, bør gjøre visse rele-

⁸ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2015/849 av 20. mai 2015 om tiltak for å hindre at finanssystemet brukes til hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, om endring av europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 648/2012 og om oppheving av europaparlaments- og rådsdirektiv 2005/60/EF og kommisjonsdirektiv 2006/70/EF (EUT L 141 av 5.6.2015, s. 73).

⁹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2009/110/EF av 16. september 2009 om adgang til å starte og utøve virksomhet som e-pengeforetak og om tilsyn med slik virksomhet, om endring av direktiv 2005/60/EF og 2006/48/EF og om oppheving av direktiv 2000/46/EF (EUT L 267 av 10.10.2009, s. 7).

¹⁰ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske verdipapir- og markeds-tilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/77/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 84).

vante opplysninger tilgjengelige for alle kunder, for eksempel misligholdsrater for lån.

- 41) Tilbydere av folkefinansieringstjenester som anvender kredittskår i forbindelse med folkefinansieringsprosjekter eller foreslår prissetting av folkefinansieringstilbud, bør opplyse om sentrale elementer i sin metode. Kravet til opplysninger om metoder for beregning av kredittskår eller for fastsettelse av prisen eller rentesatsen bør ikke tolkes som et krav om offentliggjøring av følsomme forretningsopplysninger eller offentliggjøring på en måte som hindrer innovasjon.
- 42) For å sikre tilstrekkelig investorbeskyttelse for ulike kategorier av investorer som deltar i folkefinansieringsprosjekter, og samtidig tilrettelegge for investeringsstrømmene, skilles det ved denne forordningen mellom sofistikerte og ikke-sofistikerte investorer, og det innføres ulike nivåer av tiltak for investorbeskyttelse som er hensiktsmessige for hver enkelt av disse kategoriene. Skillet mellom sofistikerte og ikke-sofistikerte investorer bør bygge på det skillet mellom profesjonelle kunder og ikke-profesjonelle kunder som er fastsatt i direktiv 2014/65/EU. Dette skillet bør imidlertid også ta hensyn til særtrekk ved folkefinansieringsmarkedet. Særlig bør skillet mellom sofistikerte og ikke-sofistikerte investorer i denne forordningen også ta hensyn til potensielle investorers erfaring med og kunnskap om folkefinansiering, og dette bør vurderes på nytt annethvert år.
- 43) Finansielle produkter som markedsføres på folkefinansieringsplattformer, er ikke det samme som tradisjonelle investeringsprodukter eller spareprodukter og bør ikke markedsføres som sådanne. For å sikre at potensielle ikke-sofistikerte investorer forstår risikonivået i forbindelse med folkefinansieringsinvesteringer, bør tilbydere av folkefinansieringstjenester imidlertid pålegges å foreta en kunnskapstest av potensielle ikke-sofistikerte investorer for å fastslå deres forståelse av slike investeringer. Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør uttrykkelig advare potensielle ikke-sofistikerte investorer som ikke har tilstrekkelig kunnskap, tilstrekkelige ferdigheter og tilstrekkelig erfaring, om at de folkefinansieringstjenestene som tilbys, kan være uhen-siktsmessige for dem.
- 44) Ettersom sofistikerte investorer per definisjon er kjent med risikoene forbundet med investeringer i folkefinansieringsprosjekter, er det ikke grunnlag for å gjennomføre en kunns-

skapstest av dem. Likeledes bør ikke tilbydere av folkefinansieringstjenester være forpliktet til å utstede risikoadvarsler til sofistikerte investorer.

- 45) For å sikre at ikke-sofistikerte investorer har lest og forstått de nærmere angitte risiko-advarslene som tilbyderen av folkefinansieringstjenester har utstedt til dem, bør de uttrykkelig bekrefte de risikoene de påtar seg når de investerer i et folkefinansieringsprosjekt. For å opprettholde et høyt nivå av investorbeskyttelse, og ettersom fraværet av en slik bekreftelse tyder på en mulig manglende forståelse av de tilknyttede risikoene, bør tilbydere av folkefinansieringstjenester bare akseptere investeringer fra ikke-sofistikerte investorer som uttrykkelig har bekreftet at de har mottatt og forstått disse advarslene.
- 46) Med tanke på de risikoene som er forbundet med folkefinansieringsprosjekter, bør ikke-sofistikerte investorer unngå for stor eksponering mot slike prosjekter. Det er en betydelig risiko for å tape store deler av de opprinnelig investerte beløpene, eller til og med hele beløpet. Det er derfor hensiktsmessig å fastsette et høyeste beløp som ikke-sofistikerte investorer kan investere i et enkelt prosjekt, uten ytterligere beskyttelsestiltak. Derimot bør sofistikerte investorer som har nødvendig erfaring, kunnskap eller finansiell kapasitet, eller en kombinasjon av disse, ikke begrenses av et slikt høyeste beløp.
- 47) For å styrke beskyttelsen av ikke-sofistikerte investorer er det nødvendig å fastsette bestemmelser om en betenkningstid, der en potensiell ikke-sofistikert investor kan tilbakekalle et investeringstilbud eller en interessedegning i et bestemt folkefinansieringstilbud uten å begrunne dette og uten å bli ilagt en sanksjon. Dette er nødvendig for å unngå en situasjon der en potensiell ikke-sofistikert investor, ved å akseptere et folkefinansieringstilbud, også aksepterer et tilbud om å inngå en rettslig bindende kontrakt uten noen mulighet til å trekke seg innen rimelig tid. Betenkningstiden er ikke nødvendig når en potensiell ikke-sofistikert investor kan tegne sin interesse i et bestemt folkefinansieringstilbud uten dermed også å bli bundet av en kontrakt, unntatt i en situasjon der et slikt investeringstilbud gis eller en slik interessedegning uttrykkes på et tidspunkt som ligger tett opptil den planlagte utløpsdatoen for tilbudet, eller nær den dagen da finansieringsmålet er nådd. Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør sikre at ingen

penger innkreves fra investoren eller overføres til prosjekteieren før betenkningstiden har utløpt.

- 48) Tatt i betraktning den potensielle innvirkningen som retten til å tilbakekalle et investeringstilbud eller en interessetegning i en betenkningstid kan ha på kostnadene ved kapitalinnhenting gjennom folkefinansieringsplattformer, bør Kommisjonen som et ledd i sin rapport i henhold til denne forordningen, vurdere om betenkningstiden bør forkortes for å gjøre kapitalinnhenting mer effektiv uten at investorbeskyttelsen blir rammet.

- 49) Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF¹¹ omfatter krav som skyldes et verdipapirforetaks manglende evne til å tilbakebetale penger som investorene har til gode eller eier, og som oppbevares for dem i forbindelse med investeringsvirksomhet, eller foretakets manglende evne til å levere tilbake instrumenter som tilhører investorene, og som oppbevares, administreres eller forvaltes for dem i forbindelse med investeringsvirksomhet. Ettersom oppbevaring av eiendeler i forbindelse med folkefinansieringstjenester som ytes av et verdipapirforetak som også har tillatelse i henhold til direktiv 2014/65/EU, ikke innebærer yting av investeringstjenester i henhold til artikkel 4 nr. 1 punkt 2 i nevnte direktiv, bør ikke-sofistikerte investorer i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer opplyses om at beskyttelsen gjennom erstatningsordningen for investorer ikke får anvendelse på omsettelige verdipapirer eller instrumenter godkjent for folkefinansieringsformål som er ervervet gjennom folkefinansieringsplattformen. Videre bør yting av folkefinansieringstjenester fra en slik tilbyder av folkefinansieringstjenester ikke anses som et innskudd i henhold til artikkel 2 nr. 1 punkt 3 i europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU¹².

- 50) I denne forordningen fastsettes innholdet i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer som tilbydere av folkefinansieringstjenester skal stille til rådighet for potensielle investorer for hvert folkefinansieringstilbud, slik at de kan treffe en velfundert investeringsbeslutning. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer bør advare potensielle inves-

terer om at det investeringsmiljøet de befinner seg i, innebærer risiko som verken er dekket av innskuddsgarantiordninger opprettet i samsvar med direktiv 2014/49/EU eller av erstatningsordninger for investorer opprettet i samsvar med direktiv 97/9/EF.

- 51) Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer bør gjenspeile særtrekkene ved lånebasert og investeringsbasert folkefinansiering. Med henblikk på dette bør det stilles krav om spesifikke og relevante indikatorer. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer bør også, dersom det er relevant, ta hensyn til særtrekkene og risikoene forbundet med prosjekteierne og fokusere på vesentlige opplysninger om prosjekteierne, investorenes rettigheter og gebyrer samt hvilken type omsettelige verdipapirer, instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, og lån som tilbys. Prosjekteierne bør utarbeide nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, ettersom prosjekteierne er best i stand til å gi de opplysningene som kreves i dokumentet. Siden det er tilbydere av folkefinansieringstjenester som har ansvaret for å stille nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer til rådighet for potensielle investorer, er det imidlertid tilbyderne av folkefinansieringstjenester som bør sikre at nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer er klart, korrekt og fullstendig.

- 52) Tilbydere av folkefinansieringstjenester bør ha lov til å legge fram flere opplysninger enn det som kreves i det nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer som prosjekteieren har utarbeidet. Slike opplysninger bør imidlertid være utfyllende og i samsvar med øvrige opplysninger i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.

- 53) Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester oppdager en utelatelse, feil eller unøyaktighet i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer som kan ha en vesentlig innvirkning på investeringens forventede avkastning, bør denne tilbyderen av finansieringstjenester umiddelbart underrette prosjekteieren om denne utelatelsen, feilen eller unøyaktigheten, og prosjekteieren bør supplere eller korrigere disse opplysningene. Dersom opplysningen ikke suppleres eller korrigeres, bør tilbyderen av folkefinansieringstjenester på visse vilkår midlertidig trekke tilbake eller til og med annullere folkefinansieringstilbudet.

- 54) For å sikre at nyetablerte foretak og SMB-er får en smidig og rask tilgang til kapitalmarke-

¹¹ Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF av 3. mars 1997 om erstatningsordninger for investorer (EFT L 84 av 26.3.1997, s. 22).

¹² Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU av 16. april 2014 om innskuddsgarantiordninger (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 149).

dene, for å redusere deres finansieringskostnader og for å unngå forsinkelser og kostnader for tilbydere av folkefinansieringstjenester, bør det ikke stilles krav om at nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer skal godkjennes av en vedkommende myndighet.

- 55) Dersom det er tillatt i henhold til nasjonal rett, bør en tilbyder av folkefinansieringstjenester kunne overføre eiendomsretten til aksjer i et investeringsbasert folkefinansieringsprosjekt gjennom å oppdatere sitt informasjonssystem. En tilbyder av folkefinansieringstjenester bør også, for å sikre gjennomsiktighet og informasjonsflyt, kunne tillate at kunder som har foretatt investeringer gjennom dens folkefinansieringsplattform, markedsfører sin interesse for å kjøpe eller selge lån, omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, og som opprinnelig ble tilbudt på denne folkefinansieringsplattformen, på en oppslagstavle på folkefinansieringsplattformen, forutsatt at oppslagstavlen ikke fører sammen ulike tredjeparters kjøps- og salgsinteresser på en måte som fører til at det inngås en kontrakt i forbindelse med en slik annonsering. Oppslagstavlen som stilles til rådighet av en tilbyder av folkefinansieringstjenester, bør derfor ikke bestå av et internt matchingsystem som utfører kundeordrer på et multilateralt grunnlag, med mindre tilbyderen av folkefinansieringstjenester med hensyn til omsettelige verdipapirer også har en særskilt tillatelse som et verdipapirforetak i samsvar med artikkel 5 i direktiv 2014/65/EU eller som et regulert marked i samsvar med artikkel 44 i nevnte direktiv. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som ikke har en slik tillatelse med hensyn til omsettelige verdipapirer, bør klart opplyse investorene om at de ikke godtar mottak av ordrer med henblikk på kjøps- eller salgskontrakter i forbindelse med investeringer som opprinnelig ble foretatt på folkefinansieringsplattformen, at enhver kjøps- og salgsvirksomhet på deres folkefinansieringsplattform er underlagt investorens skjønn og ansvar, og at de ikke driver en handelsplass i samsvar med direktiv 2014/65/EU.
- 56) For å lette gjennomsiktigheten og sikre at kommunikasjonen med kundene er dokumentert på en korrekt måte, bør tilbydere av folkefinansieringstjenester oppbevare alle relevante opplysninger om sine tjenester og transaksjoner.
- 57) For å sikre en rettferdig og ikke-diskriminerende behandling av kunder bør tilbydere av

folkefinansieringstjenester som markedsfører sine tjenester ved hjelp av markedsføringsmateriell, gi opplysninger som er rettvise, klare og ikke villedende.

- 58) For å skape større rettssikkerhet for tilbydere av folkefinansieringstjenester som utøver virksomhet i hele Unionen, og for å sikre lettere markedsadgang bør nasjonale lover og forskrifter som spesifikt gjelder for markedsføringsmateriell til tilbydere av folkefinansieringstjenester, og som får anvendelse i medlemsstatene, offentliggjøres elektronisk, sammen med et sammendrag av disse, på et språk som er vanlig i internasjonale finansketser. For dette formålet bør ESMA og vedkommende myndigheter holde sine nettsteder oppdatert.
- 59) For å gi en bedre forståelse av omfanget av reguleringsmessige forskjeller mellom medlemsstatene med hensyn til kravene til markedsføringsmateriell bør vedkommende myndigheter årlig legge fram for ESMA en detaljert rapport om sine håndhevingstiltak på dette området.
- 60) For å unngå unødvendige kostnader og administrative byrder i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester over landegrensene, bør markedsføringsmateriell ikke være underlagt krav til oversettelse dersom det foreligger på minst et av de offisielle språkene i den medlemsstaten der markedsføringsmateriell spres, eller på et språk som godtas av vedkommende myndigheter i denne medlemsstaten.
- 61) For å sikre effektive framgangsmåter for tilsyn og for å gi tillatelse bør medlemsstatene avgrense hvilke oppgaver og funksjoner som skal utføres av vedkommende myndigheter i henhold til denne forordningen. For å legge til rette for et effektivt administrativt samarbeid over landegrensene bør hver medlemsstat utpeke et felles kontaktpunkt som skal håndtere kommunikasjonen med ESMA og vedkommende myndigheter i hele Unionen.
- 62) Ettersom effektive verktøyer, myndighet og ressurser hos vedkommende myndigheter sikrer et effektivt tilsyn, bør denne forordningen fastsette et minimum av tilsyns- og undersøkelsesmyndighet som kan overlates til vedkommende myndigheter i samsvar med nasjonal rett. Denne myndigheten bør, når nasjonal rett krever det, utøves etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter. Når ESMA og vedkommende myndigheter utøver sin myndighet i henhold til denne forordningen,

- bør de opptre på en objektiv og upartisk måte og fortsatt treffe selvstendige beslutninger.
- 63) For å avdekke overtredelser av denne forordningen må vedkommende myndigheter kunne få adgang til andre lokaler enn fysiske persons privatbolig for å beslaglegge dokumenter. Adgang til slike lokaler er nødvendig når det foreligger rimelig mistanke om at det finnes dokumenter og andre opplysninger knyttet til formålet for en kontroll eller en undersøkelse som kan være relevante som bevis for overtredelse av denne forordningen. I tillegg er adgang til slike lokaler nødvendig når den fysiske eller juridiske personen som har mottatt en anmodning om opplysninger, unnlater å etterkomme anmodningen, eller når det er rimelig grunn til å anta at en eventuell anmodning ikke ville bli etterkommet, eller at dokumentene eller opplysningene som anmodningen om opplysninger vedrører, ville bli fjernet, manipulert eller tilintetgjort.
- 64) For å sikre at kravene fastsatt i denne forordningen oppfylles, er det viktig at medlemsstatene treffer de tiltakene som er nødvendige for å sikre at overtredelser av denne forordningen er underlagt hensiktsmessige administrative sanksjoner og andre administrative tiltak. Disse sanksjonene og tiltakene bør være virksomhetsfulle, stå i rimelig forhold til overtredelsen og virke avskrekkende samt sikre en felles strategi i medlemsstatene og ha en preventiv virkning. Denne forordningen bør ikke begrense medlemsstatenes muligheter til å innføre strengere administrative sanksjoner.
- 65) For å sikre at vedkommende myndigheters beslutninger om å illegge administrative sanksjoner eller treffe andre administrative tiltak har en preventiv virkning på offentligheten generelt, bør de offentliggjøres, med mindre vedkommende myndighet anser det som nødvendig å offentliggjøre dem i anonymisert form, utsette offentliggjøringen eller ikke offentliggjøre dem i det hele tatt.
- 66) Selv om medlemsstatene kan fastsette regler om administrative og strafferettslige sanksjoner for de samme overtredelsene, bør det ikke stilles krav om at medlemsstatene skal fastsette regler om administrative sanksjoner for overtredelser av denne forordningen som er omfattet av nasjonal strafferett. Opprettholdelse av strafferettslige sanksjoner i stedet for administrative sanksjoner ved overtredelser av denne forordningen bør imidlertid ikke begrense eller på annen måte påvirke vedkommende myndigheters mulighet for til rett tid å samarbeide med og få tilgang til og utveksle opplysninger med vedkommende myndigheter i andre medlemsstater med henblikk på denne forordningen, herunder etter at de aktuelle overtredelsene eventuelt er brakt inn for vedkommende rettsmyndigheter for straffeforfølgning.
- 67) Ettersom nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer er utarbeidet slik at det er tilpasset særtrekkene ved et folkefinansieringstilbud og investorenes informasjonsbehov, bør folkefinansieringstilbud i henhold til denne forordningen unntas fra plikten til å offentliggjøre et prospekt i henhold til forordning (EU) 2017/1129, og nevnte forordning bør derfor endres.
- 68) Varslere kan gjøre vedkommende myndigheter oppmerksomme på nye opplysninger som hjelper dem med å avdekke overtredelser av denne forordningen og illegge sanksjoner. Denne forordningen bør derfor sikre at det er innført egnede ordninger som gir varslere mulighet til å varsle vedkommende myndigheter om aktuelle eller mulige overtredelser av denne forordningen, og som beskytter dem mot represalier. Dette bør gjøres ved å endre europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1937¹³ slik at det får anvendelse på overtredelser av denne forordningen.
- 69) For å spesifisere kravene i denne forordningen bør myndigheten til å vedta rettsakter delegeres til Kommisjonen i samsvar med artikkel 290 i traktaten om Den europeiske unions virkemåte (TEUV) for å forlenge overgangsperioden med hensyn til folkefinansieringstjenester som ytes i samsvar med nasjonal rett. Det er særlig viktig at Kommisjonen holder hensiktsmessige samråd under sitt forberedende arbeid, herunder på ekspertnivå, og at slike samråd gjennomføres i samsvar med prinsippene fastsatt i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming¹⁴. For å sikre lik deltakelse i utarbeidingen av delegerede rettsakter mottar Europaparlamentet og Rådet alle dokumenter samtidig som medlemsstatenes sakkyndige, og deres sakkyndige har systematisk adgang til møter i Kommisjonens ekspertgrupper som deltar i utarbeidingen av delegerede rettsakter.

¹³ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/1937 av 23. oktober 2019 om vern av personer som rapporterer om overtredelser av unionsretten (EUT L 305 av 30.6.2017, s. 17).

¹⁴ EUT L 123 av 12.5. 2016, s. 1.

- 70) For å fremme ensartet anvendelse av denne forordningen, herunder egnet beskyttelse av investorer og forbrukere i hele Unionen, bør det utarbeides teknisk standarder. Ettersom ESMA og Den europeiske tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet, EBA), som er opprettet ved europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010¹⁵, er organer med høyt spesialisert ekspertise, vil det være effektivt og hensiktsmessig å gi ESMA og EBA i oppgave å utarbeide og legge fram for Kommisjonen utkast til tekniske reguleringsstandarder som ikke innebærer politiske beslutninger.
- 71) Kommisjonen bør gis myndighet til å vedta tekniske reguleringsstandarder utarbeidet av ESMA og EBA med hensyn til individuell porteføljeforvaltning av lån, klagebehandling, interessekonflikter, tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester, opplysninger til kunder, offentliggjøring av misligholdsrater, kunnskapstesting og simulering av evnen til å bære tap, nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer og samarbeid mellom vedkommende myndigheter. Kommisjonen bør vedta disse tekniske reguleringsstandardene ved hjelp av delegerte rettsakter i henhold til artikkel 290 i TEUV og i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010 og (EU) nr. 1095/2010.
- 72) Kommisjonen bør også gis myndighet til å vedta tekniske gjennomføringsstandarder utarbeidet av ESMA med hensyn til rapportering fra tilbydere av folkefinansieringstjenester, offentliggjøring av nasjonale bestemmelser om markedsføringskrav og samarbeid mellom vedkommende myndigheter og med ESMA. Kommisjonen bør vedta disse tekniske gjennomføringsstandardene ved hjelp av gjennomføringsrettsakter i henhold til artikkel 291 i TEUV og i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
- 73) Enhver behandling av personopplysninger som foretas innenfor rammen av denne forordningen, for eksempel vedkommende myndigheters utveksling eller overføring av personopplysninger, bør skje i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679¹⁶, og ESMA's utveksling eller overføring av opplysninger bør skje i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1725¹⁷.
- 74) Ettersom målene for denne forordningen, som er å håndtere fragmenteringen av den rettslige rammen for folkefinansieringstjenester for å sikre et velfungerende indre marked for slike tjenester, samtidig som investorbeskyttelsen og markedets effektivitet forbedres, og for å bidra til å opprette kapitalmarkedsordningen, ikke kan nås i tilstrekkelig grad av medlemsstatene og derfor bedre kan nås på unionsplan, kan Unionen treffe tiltak i samsvar med nærhetsprinsippet som fastsatt i artikkel 5 i traktaten om Den europeiske union. I samsvar med forholdsmessighetsprinsippet fastsatt i nevnte artikkel går denne forordningen ikke lenger enn det som er nødvendig for å nå disse målene.
- 75) Anvendelsesdatoen for denne forordningen bør utsettes for å tilpasse den til anvendelsesdatoen for de nasjonale reglene som innarbeider europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 20/1504¹⁸, som unntar tilbydere av folkefinansieringstjenester som er omfattet av virkeområdet for denne forordningen, fra anvendelsen av direktiv 2014/65/EU.
- 76) Av hensyn til rettssikkerheten og med henblikk på at nasjonale regler skal erstattes av reglene fastsatt i denne forordningen når det gjelder typer av folkefinansieringstjenester som nå er omfattet av denne forordningens virkeområde, bør det innføres overgangsordninger som gir personer som yter slike folkefinansieringstjenester i samsvar med nasjonal rett som går forut for denne forordningen, mulighet til å tilpasse sin forretningsvirksomhet til denne forordningen og få tilstrekkelig tid til å søke om tillatelse i henhold til denne forordningen. Slike personer bør derfor fort-
-
- ¹⁵ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1093/2010 av 24. november 2010 om opprettelse av en europeisk tilsynsmyndighet (Den europeiske banktilsynsmyndighet), om endring av beslutning nr. 716/2009/EF og om oppheving av kommisjonsbeslutning 2009/78/EF (EUT L 331 av 15.12.2010, s. 12).
- ¹⁶ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2016/679 av 27. april 2016 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av direktiv 95/46/EF (generell personvernforordning) (EUT L 119 av 4.5.2016, s. 1).
- ¹⁷ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2018/1725 av 23. oktober 2018 om vern av fysiske personer i forbindelse med behandling av personopplysninger i Unionens institusjoner, organer, kontorer og byråer og om fri utveksling av slike opplysninger samt om oppheving av forordning (EF) nr. 45/2001 og beslutning nr. 1247/2002/EF (EUT L 295 av 21.11.2018, s. 39).
- ¹⁸ Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2020/1504 av 7. oktober 2020 om endring av direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 50).

satt kunne yte folkefinansieringstjenester som er omfattet av denne forordningens virkeområde, i samsvar med gjeldende nasjonal rett fram til og med 10. november 2022. I overgangsperioden kan medlemsstatene innføre særlige framgangsmåter for å gjøre det mulig for juridiske personer som i henhold til nasjonal rett har tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester som er omfattet av denne forordningens virkeområde, å gjøre om sine nasjonale tillatelser til tillatelser i henhold til denne forordningen, forutsatt at tilbyderne av folkefinansieringstjenester oppfyller kravene fastsatt i denne forordningen.

- 77) Tilbydere av folkefinansieringstjenester som ikke har innhentet tillatelse i samsvar med denne forordningen senest 10. november 2022, bør ikke utstede nye folkefinansieringstilbud etter nevnte dato. For å unngå en situasjon der målet for kapitalinnhenting i forbindelse med et bestemt folkefinansieringsprosjekt ikke er oppfylt senest 10. november 2022, bør anmodninger om finansiering avsluttes senest den datoen. Etter 10. november 2022 kan imidlertid forvaltningen av eksisterende kontrakter, herunder inndrivning og overføring av fordringer, tjenesteyting knyttet til oppbevaring av eiendeler eller håndtering av foretakshendelser, fortsette i samsvar med gjeldende nasjonal rett.
- 78) Denne forordningen er forenlig med de grunnleggende rettighetene og de prinsippene som er anerkjent i Den europeiske unions pakt om grunnleggende rettigheter. Denne forordningen bør derfor tolkes og anvendes i samsvar med disse rettighetene og prinsippene.
- 79) EUs datatilsyn er blitt rådspurt i samsvar med artikkel 42 nr. 1 i forordning (EU) nr. 2018/1725.

VEDTATT DENNE FORORDNINGEN:

KAPITTEL I

Alminnelige bestemmelser

Artikkel 1

Formål, virkeområde og unntak

- I denne forordningen fastsettes ensartede krav til yting av folkefinansieringstjenester, til organisering, tillatelse og tilsyn når det gjelder tilbydere av folkefinansieringstjenester, til drift av folkefinansieringsplattformer og til gjennomsiktighet og markedsføringsmaterieell i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester i Unionen.

- Denne forordningen får ikke anvendelse på
 - folkefinansieringstjenester som tilbys prosjekteiere som er forbrukere, som definert i artikkel 3 bokstav a) i direktiv 2008/48/EF,
 - andre tjenester med tilknytning til dem som er definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav a), og som tilbys i samsvar med nasjonal rett,
 - folkefinansieringstilbud til et samlet beløp på over 5 000 000 euro, som skal beregnes over en tolv måneders periode som summen av
 - det samlede beløpet for tilbud om omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav m) og n) i denne forordningen, og beløp som en bestemt prosjekteier har innhentet ved hjelp av lån gjennom en folkefinansieringsplattform, og
 - det samlede beløpet for offentlige tilbud om omsettelige verdipapirer fra prosjekteieren nevnt i punkt i) i denne bokstaven i egenskap av tilbyder i henhold til unntaket i artikkel 1 nr. 3 eller artikkel 3 nr. 2 i forordning (EU) 2017/1129.
- Med mindre en tilbyder av folkefinansieringstjenester, en prosjekteier eller en investor har tillatelse som kredittinstitusjon i samsvar med artikkel 8 i direktiv 2013/36/EU, skal medlemsstatene ikke anvende nasjonale krav til gjennomføring av artikkel 9 nr. 1 i nevnte direktiv, og de skal sikre at nasjonal rett ikke krever tillatelse som kredittinstitusjon eller en annen individuell tillatelse, et annet individuelt unntak eller en annen individuell dispensasjon i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester i følgende situasjoner:
 - For prosjekteiere som med hensyn til lån som formidles av tilbyderne av folkefinansieringstjenester, tar imot midler fra investorer.
 - For investorer som gir lån til prosjekteiere, som formidles av tilbyderne av folkefinansieringstjenester.

Artikkel 2

Definisjoner

- I denne forordningen menes med
 - «folkefinansieringstjeneste» matching av investorers og prosjekteieres interesse for å finansiere næringsvirksomhet ved bruk av en folkefinansieringsplattform, og som består av noen av følgende virksomheter:

- i) formidling av långivning,
 - ii) plassering uten bindende tilsagn, som nevnt i avsnitt A nr. 7 i vedlegg I til direktiv 2014/65/EU, av omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, og som er utstedt av prosjekteiere eller et spesialforetak, og mottak og formidling av kundeordrer, som omhandlet i nr. 1 i nevnte avsnitt, i forbindelse med disse omsettelige verdipapirene og instrumentene som er godkjent for folkefinansieringsformål,
 - b) «lån» en avtale der en investor stiller et avtalt pengebeløp til rådighet for en prosjekteier i en avtalt periode, og der prosjekteieren påtar seg en ubetinget forpliktelse til å tilbakebetale dette beløpet med påløpte renter til investoren, i samsvar med nedbetalingsplanen,
 - c) «individuell porteføljeforvaltning av lån» tildeling gjennom tilbyderer av folkefinansieringstjenester av et forhåndsfastsett beløp som tilhører en investor, som er en opprinnelig långiver, til et eller flere folkefinansieringsprosjekter på dens folkefinansieringsplattform i samsvar med et særskilt mandat fra investor og på grunnlag av et skjønn for den enkelte investoren,
 - d) «folkefinansieringsplattform» et offentlig tilgjengelig, internettbasert informasjonssystem som drives eller forvaltes av en tilbyder av folkefinansieringstjenester,
 - e) «tilbyder av folkefinansieringstjenester» en juridisk person som yter folkefinansieringstjenester,
 - f) «folkefinansieringstilbud» alle henvendelser fra en tilbyder av folkefinansieringstjenester, uansett form og medium, som inneholder tilstrekkelige opplysninger om vilkårene for tilbudet og det folkefinansieringsprosjektet som tilbys, slik at en investor skal kunne investere i folkefinansieringsprosjektet,
 - g) «kunde» enhver potensiell eller aktuell investor eller prosjekteier som en tilbyder av folkefinansieringstjenester yter eller har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester til,
 - h) «prosjekteier» enhver fysisk eller juridisk person som søker finansiering gjennom en folkefinansieringsplattform,
 - i) «investor» enhver fysisk eller juridisk person som gjennom en folkefinansieringsplattform yter lån eller erverver omsette-
- lige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål,
 - j) «søfistikert investor» enhver fysisk eller juridisk person som er en profesjonell kunde i henhold til avsnitt I nr. 1, 2, 3 eller 4 i vedlegg II til direktiv 2014/65/EU, eller enhver fysisk eller juridisk person som har godkjenning fra tilbyderer av folkefinansieringstjenester om å bli behandlet som en søfistikert investor i samsvar med kriteriene og framgangsmåten fastsatt i vedlegg II til denne forordningen,
 - k) «ikke-søfistikert investor» en investor som ikke er en søfistikert investor,
 - l) «folkefinansieringsprosjekt» den eller de formene for forretningsvirksomhet som en prosjekteier søker finansiering til gjennom folkefinansieringstilbudet,
 - m) «omsettelige verdipapirer» omsettelige verdipapirer som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 44 i direktiv 2014/65/EU,
 - n) «instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål», for hver medlemsstat, aksjer i et privat aksjeselskap som ikke er underlagt begrensninger som reelt sett ville forhindre dem i å bli omsatt, herunder begrensninger om hvordan disse aksjene tilbys til eller markedsføres for offentligheten,
 - o) «markedsføringsmateriell» opplysninger eller henvendelser fra en tilbyder av folkefinansieringstjenester til en potensiell investor eller en potensiell prosjekteier om de tjenestene som tilbyderer av folkefinansieringstjenester yter, med unntak av den investorinformasjonen som kreves i henhold til denne forordningen,
 - p) «varig medium» en innretning som gjør det mulig å lagre opplysninger på en slik måte at opplysningene er tilgjengelige for bruk i framtiden og for en periode som er tilstrekkelig for opplysningenes formål, og som gir mulighet til uendret gjengivelse av de lagrede opplysningene,
 - q) «spesialforetak» en enhet som er opprettet utelukkende for, eller som utelukkende brukes til å utføre en verdipapirisering i henhold til artikkel 1 nr. 2 i Den europeiske sentralbanks forordning (EU) nr. 1075/2013¹⁹,

¹⁹ Den europeiske sentralbanks forordning (EU) nr. 1075/2013 av 18. oktober 2013 om statistikk over eiendeler og forpliktelser i finansforetak som deltar i verdipapiriseringstransaksjoner (EUT L 297 av 7.11.2013, s. 107).

- r) «vedkommende myndighet» den eller de myndighetene som er utpekt av en medlemsstat i samsvar med artikkel 29.
- 2. Uten at det berører muligheten for at aksjer i et privat aksjeselskap omfattes av definisjonen av omsettelige verdipapirer i nr. 1 bokstav m), kan vedkommende myndigheter som har gitt tillatelse til tilbyderen av folkefinansieringstjenester, tillate at slike aksjer brukes i henhold til denne forordningen, forutsatt at de oppfyller vilkårene for instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål i henhold til nr. 1 bokstav n).
- 3. Vedkommende myndigheter skal hvert år underrette ESMA om hvilke typer private aksjeselskaper og deres aksjer som tilbys og omfattes av denne forordningens virkeområde, med henvisning til gjeldende nasjonal rett.

ESMA skal gjøre opplysningene nevnt i første ledd offentlig tilgjengelige på sitt nettsted uten unødig opphold.

- 4. I de første to årene denne forordningen får anvendelse, skal ESMA hvert år samle inn de nøkkelinformasjonsdokumentene for investeringer som er utarbeidet av prosjekteiere som har utstedt instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål. ESMA skal sammenligne opplysningene nevnt i bokstav b) og c) i del F i vedlegg I som er angitt i nøkkelinformasjonsdokumentene for investeringer, med de opplysningene som medlemsstatene har lagt fram i henhold til nr. 3 i denne artikkelen. ESMA skal legge fram denne sammenligningen for Kommisjonen, som skal ta den med i rapporten nevnt i artikkel 45.

KAPITTEL II

Yting av folkefinansieringstjenester og organisatoriske og operasjonelle krav til tilbydere av folkefinansieringstjenester

Artikkel 3

Yting av folkefinansieringstjenester

- 1. Folkefinansieringstjenester skal bare ytes av juridiske personer som er etablert i Unionen, og som har tillatelse som tilbydere av folkefinansieringstjenester i samsvar med artikkel 12.
- 2. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal opptre ærlig, rettfærdig og profesjonelt i kundenes beste interesse.
- 3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ikke betale eller motta noen form for vederlag,

rabatt eller ikke-monetær yttelse for å styre investorers ordrer mot et bestemt folkefinansieringstilbud på sin folkefinansieringsplattform eller mot et bestemt folkefinansieringstilbud på en tredjeparts folkefinansieringsplattform.

- 4. Tilbydere av folkefinansieringstjenester kan for de enkelte investorene foreslå bestemte folkefinansieringsprosjekter som samsvarer med en eller flere bestemte parametere eller risikoindikatorer som investoren har valgt. Dersom investoren ønsker å foreta en investering i de foreslåtte folkefinansieringsprosjektene, skal investoren gjennomgå og uttrykkelig treffe en investeringsbeslutning for hvert enkelt folkefinansieringstilbud.

Tilbydere av folkefinansieringstjenester som tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, skal gjøre dette i henhold til de parametrene som investorene fastsetter, og skal treffe alle tiltak som er nødvendige for å oppnå best mulig resultat for disse investorene. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal opplyse investorene om beslutningsprosessen for utøvelsen av det mottatte skjønnsmessige mandatet.

- 5. Som unntak fra nr. 4 første ledd kan tilbydere av folkefinansieringstjenester som tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, utøve skjønn på vegne av sine investorer innenfor de avtalte parametrene uten å kreve at investorene skal gjennomgå og treffe en investeringsbeslutning i forbindelse med hvert enkelt folkefinansieringstilbud.
- 6. Dersom et spesialforetak benyttes for å yte folkefinansieringstjenester, skal det tilbys bare én illikvid eller udelelig eiendel gjennom et slikt spesialforetak. Dette kravet får anvendelse på grunnlag av en gjennomskjæringsmetode på den underliggende illikvide eller udelelige eiendelen som innehas av finansielle eller juridiske strukturer som helt eller delvis eies eller kontrolleres av spesialforetaket. Beslutningen om eksponering mot den underliggende eiendelen skal utelukkende kunne treffes av investorene.

Artikkel 4

Effektiv og forsvarlig ledelse

- 1. Ledelsesorganet til en tilbyder av folkefinansieringstjenester skal fastsette og føre tilsyn med gjennomføringen av egnede retningslinjer og framgangsmåter for å sikre en effektiv og forsvarlig ledelse, herunder fordeling av

oppgaver, forretningskontinuitet og forebygging av interessekonflikter, på en måte som fremmer markedets integritet og kundenes interesser.

2. Ledelsesorganet til en tilbyder av folkefinansieringstjenester skal fastsette og føre tilsyn med gjennomføringen av hensiktsmessige systemer og kontroller for å vurdere risikoene knyttet til lån som er formidlet på folkefinansieringsplattformen.

En tilbyder av folkefinansieringstjenester som tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, skal sikre at den har innført egnede systemer og kontroller for risikostyring og finansiell modellering for slik tjenesteyting, og at den oppfyller kravene i artikkel 6 nr. 1–3.

3. Ledelsesorganet til en tilbyder av folkefinansieringstjenester skal minst hvert annet år, samtidig som det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som ytes, gjennomgå de tilsynsmessige sikkerhetstiltakene nevnt i artikkel 12 nr. 2 bokstav h) og planen for forretningskontinuitet nevnt i artikkel 12 nr. 2 bokstav j).

4. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester fastsetter prisen på et folkefinansieringstilbud, skal den

- a) foreta en rimelig vurdering av folkefinansieringsprosjektets eller prosjekteierens kredittrisiko før folkefinansieringstilbudet framlegges, herunder ved å ta hensyn til risikoen for at prosjekteieren ikke kommer til å foreta en eller flere tilbakebetalinger i forbindelse med lån, obligasjoner eller andre former for gjeldsinstrumenter innen betalingsfristen,
- b) basere kredittrisikovurderingen nevnt i bokstav a) på tilstrekkelige opplysninger, herunder følgende:
 - i) Eventuelle reviderte regnskaper for de to siste regnskapsårene.
 - ii) Opplysninger som den har kjennskap til på tidspunktet for kredittrisikovurderingen.
 - iii) Opplysninger som eventuelt er innhentet fra prosjekteieren.
 - iv) Opplysninger som gjør det mulig for tilbyderen av folkefinansieringstjenester å foreta en fornuftig kredittrisikovurdering,
- c) innføre, gjennomføre og opprettholde klare og effektive retningslinjer og framgangsmåter for å kunne foreta kredittrisikovurderinger, og offentliggjøre disse retningslinjene og framgangsmåtene,

- d) sikre at prisen er rettvise og passende, herunder i situasjoner der en tilbyder av folkefinansieringstjenester som fastsetter prisen på lånet, gir en långiver mulighet til å trekke seg ut før lånets forfallsdato,
- e) foreta en verdsetting av hvert lån i minst følgende tilfeller:
 - i) På det tidspunktet lånet tas opp.
 - ii) Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester anser at prosjekteieren sannsynligvis ikke vil innfri sine forpliktelser om å tilbakebetale lånet fullt ut, uten at tilbyderen av folkefinansieringstjenester gjør en eventuell sikkerhetsinteresse gjeldende eller treffer andre tiltak med tilsvarende virkning.
 - iii) Etter mislighold.
 - iv) Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester gir en långiver mulighet til å trekke seg ut før lånets forfallsdato,
- f) ha og anvende en ramme for risikostyring som er utformet for å oppfylle kravene i bokstav a)–e) i dette nummeret,
- g) føre et register over hvert enkelt folkefinansieringstilbud som er formidlet, som er tilstrekkelig for å vise at
 - i) det er foretatt en kredittrisikovurdering når dette har vært påkrevd, og at dette har skjedd i samsvar med bokstav a) og b) i dette nummeret, og
 - ii) at prisen på folkefinansieringstilbudet var rettvise og passende i samsvar med rammen for risikostyring.

Artikkel 5

Krav om behørig aktsomhet

1. En tilbyder av folkefinansieringstjenester skal minst utføre et minimumsnivå av aktsomhetsvurdering av prosjekteiere som foreslår at deres prosjekter skal finansieres gjennom folkefinansieringsplattformen til tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
2. Det minimumsnivået av aktsomhetsvurdering som er nevnt i nr. 1, skal omfatte innhenting av dokumentasjon som viser
 - a) at prosjekteieren ikke er oppført i noe strafferegister for overtredelser av nasjonale regler på områdene handelsrett, insolvenslovgivning, lovgivning om finansielle tjenester, lovgivning om bekjempelse av hvitvasking av penger, lovgivning om bedrageri eller forpliktelser knyttet til yrkesansvar,

- b) at prosjekteieren ikke er etablert i en ikke-samarbeidsvillig jurisdiksjon i henhold til relevant unionspolitikk, eller i et tredjeland med høy risiko i henhold til artikkel 9 nr. 2 i direktiv (EU) 2015/849.

Artikkel 6

Individuell porteføljeforvaltning av lån

1. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, skal en investor gi et mandat med angivelse av parametrene for å tilby tjenesten, som skal omfatte minst to av følgende kriterier som hvert lån i porteføljen skal oppfylle:
 - a) Laveste og høyeste rentesats som skal betales for hvert lån som formidles for investoren.
 - b) Korteste og lengste løpetid for hvert lån som formidles for investoren.
 - c) Intervallet for og fordelingen av alle risikokategorier som får anvendelse på lånene.
 - d) Dersom det tilbys et årlig avkastningsmål på investeringer, sannsynligheten for at de utvalgte lånene med rimelig sikkerhet vil gi investoren mulighet til å nå avkastningsmålet.
2. For å overholde bestemmelsene i nr. 1 skal en tilbyder av folkefinansieringstjenester ha innført stabile interne prosesser og metoder og bruke egnede data. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester kan bruke sine egne data eller data som er innhentet fra tredjeparter.

På grunnlag av velfunderte og veldefinerte kriterier, samtidig som det tas hensyn til alle relevante faktorer som kan ha ugunstige virkninger på lånenes avkastning, skal tilbyderen av folkefinansieringstjenester vurdere

 - a) kredittrisikoen for individuelle folkefinansieringsprosjekter som er valgt ut til investorens portefølje,
 - b) kredittrisikoen på investorens porteføljenivå, og
 - c) kredittrisikoen hos de prosjekteierne som er valgt ut til investorens portefølje, ved å kontrollere sannsynligheten for at prosjekteierne skal kunne oppfylle sine forpliktelser i forbindelse med lånet.

Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal også gi investoren en beskrivelse av metoden som er brukt til de vurderingene som er nevnt i andre ledd bokstav a), b) og c).

3. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, skal den oppbevare dokumenta-

sjon om mandatet som er gitt, og om hvert lån i en individuell portefølje. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal oppbevare dokumentasjonen om mandatet og om hvert lån på et varig medium i minst tre år etter lånets forfallsdato.

4. En tilbyder av folkefinansieringstjenester skal løpende og på anmodning fra en investor gi minst følgende opplysninger elektronisk om hver enkelt portefølje:
 - a) En liste over individuelle lån som porteføljen består av.
 - b) Den vektete gjennomsnittlige årlige renten på lånene i en portefølje.
 - c) Fordelingen av lån etter risikokategori, i prosent og i absolutte tall.
 - d) Nøkkelopplysninger om hvert lån som en portefølje består av, herunder minst en rentesats eller annen kompensasjon til investoren, forfallsdato, risikokategori, tidsplan for tilbakebetaling av hovedstolen og betaling av renter samt prosjekteiers overholdelse av denne nedbetalingsplanen.
 - e) Risikoreduserende tiltak for hvert lån som en portefølje består av, herunder sikkerhetsstillere eller garantister eller andre typer av garantier.
 - f) Eventuelle mislighold av kredittavtaler fra prosjekteierens side i løpet av de siste fem årene.
 - g) Eventuelle gebyrer som investoren, tilbyderen av folkefinansieringstjenester eller prosjekteieren betaler i forbindelse med lånet.
 - h) Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester har foretatt en verdsetting av lånet:
 - i) Den seneste verdsettingen.
 - ii) Datoen for verdsettingen.
 - iii) En redegjørelse om hvorfor tilbyderen av folkefinansieringstjenester har foretatt verdsettingen.
 - iv) En rimelig beskrivelse av sannsynlig faktisk avkastning, samtidig som det tas hensyn til gebyrer og misligholdsrater.
5. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester har etablert og forvalter et reservefond for sin virksomhet knyttet til individuell porteføljeforvaltning av lån, skal denne gi følgende opplysninger til investorene:
 - a) En risikoadvarsel med følgende tekst: «Det reservefondet vi tilbyr, gir deg ikke rett til noen betaling. Det kan derfor hende at du ikke mottar noen utbetaling selv om du skulle lide tap. Forvalteren av reservefondet kan fritt velge hvilket beløp som

eventuelt kan bli utbetalt, hvilket også kan innebære at fondet ikke foretar noen utbetaling i det hele tatt. Investorene bør derfor ikke basere seg på eventuelle utbetalinger fra reservefondet når de vurderer om eller hvor mye de skal investere.»

- b) En beskrivelse av reservefondets retningslinjer, herunder
 - i) en redegjørelse om kilden til de pengene som er innbetalt til fondet,
 - ii) en redegjørelse om hvordan fondet forvaltes,
 - iii) en redegjørelse om hvem pengene tilhører,
 - iv) de overveielsene som forvalteren av reservefondet tar hensyn til når det skal avgjøres om eller hvordan forvalteren skal utøve sitt skjønn ved utbetaling fra fondet, herunder
 - hvorvidt fondet har tilstrekkelig med midler til å betale, og
 - at forvalteren av reservefondet under alle omstendigheter fritt kan velge ikke å betale eller fritt kan fastsette beløpet som skal utbetales,
 - v) en redegjørelse om prosessen for å vurdere hvorvidt det skal foretas en skjønnsmessig utbetaling fra fondet, og
 - vi) en beskrivelse av hvordan pengene som er innbetalt til fondet, vil bli håndtert dersom forvalteren av reservefondet blir insolvent.
6. En tilbyder av folkefinansieringstjenester som har etablert og forvalter et reservefond som nevnt i nr. 5, skal hvert kvartal legge fram følgende opplysninger om fondets resultater for offentligheten:
 - a) Størrelsen på reservefondet sammenlignet med de samlede utestående beløpene for lån som er relevante for reservefondet.
 - b) Forholdet mellom utbetalinger fra reservefondet og de samlede utestående beløpene for lån som er relevante for reservefondet.
7. EBA skal i nært samarbeid med ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarter for å spesifisere
 - a) de elementene, herunder formatet, som skal tas med i beskrivelsen av metoden omhandlet i nr. 2 tredje ledd,
 - b) de opplysningene som er nevnt i nr. 4, og
 - c) de retningslinjene, framgangsmåtene og organisatoriske ordningene som tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ha innført med hensyn til eventuelle reservefond som de kan tilby i henhold til nr. 5 og 6.

EBA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarter for Kommisjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 7

Klagebehandling

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ha innført effektive og gjennomsluktige framgangsmåter for rask, rettferdig og konsekvent behandling av klager fra kunder og offentliggjøre beskrivelser av disse framgangsmåtene.
2. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal sikre at kundene kostnadsfritt kan inngi klager mot dem.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal utarbeide og stille til rådighet et standard klageskjema for kunder og registrere alle mottatte klager og hvilke tiltak som er truffet.
4. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal undersøke alle klager på en rettidig og rettferdig måte og informere klageren om utfallet innen en rimelig frist.
5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarter for å spesifisere kravene, standardformatene og framgangsmåtene for klagebehandling.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarter for Kommisjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 8

Interessekonflikter

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ikke delta i folkefinansieringstilbud på sine folkefinansieringsplattformer.
2. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ikke godta noen av følgende som prosjekteiere i forbindelse med de folkefinansieringstjenestene som tilbys på deres folkefinansieringsplattform:
 - a) Deres egne aksjeeiere som innehar 20 % eller mer av aksjekapitalen eller stemmerettene.

- b) Deres egne ledere eller ansatte.
- c) Enhver fysisk eller juridisk person som har tilknytning til nevnte aksjeeiere, ledere eller ansatte gjennom kontroll i henhold til definisjonen i artikkel 4 nr. 1 punkt 35 bokstav b) i direktiv 2014/65/EU.

Tilbydere av folkefinansieringstjenester som godtar at noen av personene nevnt i første ledd bokstav a), b) og c) godtas som investorer i de folkefinansieringsprosjektene som tilbys på deres folkefinansieringsplattform, skal på sitt nettsted gi fullstendige opplysninger om at de godtar disse personene som investorer, herunder opplysninger om de spesifikke folkefinansieringsprosjektene som det er investert i, og skal sikre at slike investeringer foretas på samme vilkår som dem som gjelder for andre investorer, og at disse personene ikke får noen fortrinnsbehandling eller privilegert tilgang til opplysninger.

3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal opprettholde og anvende effektive interne regler for å forebygge interessekonflikter.
4. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal treffe alle egnede tiltak for å forebygge, identifisere, håndtere og opplyse om interessekonflikter mellom tilbyderne av folkefinansieringstjenester selv, deres aksjeeiere, ledere eller ansatte eller enhver fysisk eller juridisk person som har tilknytning til dem gjennom kontroll som definert i artikkel 4 nr. 1 punkt 35 bokstav b) i direktiv 2014/65/EU, og deres kunder, eller mellom en kunde og en annen kunde.
5. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal opplyse sine kunder om interessekonfliktenes generelle karakter og kilde og om de tiltakene som er truffet for å begrense dem.

Slike opplysninger skal offentliggjøres på en framtrødende plass på nettstedet til tilbyderne av folkefinansieringstjenester.

6. Opplysningene nevnt i nr. 5 skal
 - a) gis på et varig medium,
 - b) inneholde tilstrekkelig detaljerte opplysninger, samtidig som det tas hensyn til hver enkelt kundetype, slik at hver kunde kan treffe en velfundert beslutning om den tjenesten som interessekonflikten oppstår innenfor rammen av.
7. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandards for å spesifisere
 - a) kravene for å opprettholde eller anvende de interne reglene som er nevnt i nr. 3,
 - b) de tiltakene som er nevnt i nr. 4, og
 - c) ordningen for å legge fram de opplysningene som er nevnt i nr. 5 og 6.

Når ESMA utarbeider disse utkastene til tekniske reguleringsstandards, skal ESMA ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som tilbydere av folkefinansieringstjenester yter.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandards for Kommisjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 9

Utkontraktering

1. Når tilbydere av folkefinansieringstjenester gjør bruk av en tredjepart for å utføre driftsfunksjoner, skal de treffe alle rimelige tiltak for å unngå ytterligere operasjonell risiko.
2. Utkontraktering av driftsfunksjonene nevnt i nr. 1 skal ikke svekke kvaliteten på internkontrollen hos tilbyderne av folkefinansieringstjenester og vedkommende myndighets mulighet til å overvåke hvordan tilbyderne av folkefinansieringstjenester overholder denne forordningen.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal fortsatt ha fullt ansvar for at denne forordningen overholdes med hensyn til den utkontrakterte virksomheten.

Artikkel 10

Yting av tjenester knyttet til oppbevaring av eiendeler og betalingstjenester

1. Dersom det ytes tjenester knyttet til oppbevaring av eiendeler og betalingstjenester, skal tilbydere av folkefinansieringstjenester underrette sine kunder om følgende:
 - a) Arten av og vilkårene for disse tjenestene, herunder henvisninger til gjeldende nasjonal rett.
 - b) Hvorvidt disse tjenestene tilbys direkte av dem eller av en tredjepart.
2. Dersom tilbydere av folkefinansieringstjenester utfører betalingstransaksjoner knyttet til omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, skal de deponere midlene hos en av følgende enheter:
 - a) En sentralbank.
 - b) En kredittinstitusjon som har tillatelse i henhold til direktiv 2013/36/EU.

3. Omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål og tilbys på en folkefinansieringsplattform, og som kan registreres på en konto for finansielle instrumenter som er åpnet i en investors navn, eller som kan leveres fysisk til en depotmot-taker, skal oppbevares i depot av tilbyderen av folkefinansieringstjenester eller av en tredjepart. En enhet som yter deponeringstjenester, skal inneha en tillatelse i samsvar med direktiv 2013/36/EU eller 2014/65/EU.
4. En tilbyder av folkefinansieringstjenester kan selv eller gjennom en tredjepart yte betalings-tjenester, forutsatt at tilbyderen av folkefinan-sieringstjenester selv eller tredjeparten er en betalingstjenesteyter i samsvar med direktiv (EU) 2015/2366.
5. Dersom en tilbyder av folkefinansierings-tjenester ikke yter betalingstjenester i for-bindelse med folkefinansieringstjenestene, verken selv eller gjennom en tredjepart, skal en slik tilbyder av folkefinansieringstjenester innføre og opprettholde ordninger for å sikre at prosjekteiere godtar finansiering av folke-finansieringsprosjekter, eller annen betaling, utelukkende gjennom en betalingstjeneste- yter i samsvar med direktiv (EU) 2015/2366.

Artikkel 11

Tilsynskrav

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal til enhver tid ha innført tilsynsmessige sikker-hetstiltak som tilsvarer minst det høyeste av følgende:
 - a) 25 000 euro.
 - b) En firedel av foregående års faste kostna-der, som revideres hvert år, og som skal omfatte kostnaden knyttet til forvaltning av lån i tre måneder dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester også tilbyr for-midling av långivning.
2. De tilsynsmessige sikkerhetstiltakene nevnt i nr. 1 i denne artikkelen skal bestå av et av følgende:
 - a) Ansvarlig kapital bestående av ren kjerne-kapital-poster omhandlet i artikkel 26–30 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013²⁰ etter at fradragene er anvendt fullt ut i henhold til artikkel 36 i

nevnte forordning, uten anvendelse av terskelverdiene for unntak i henhold til artikkel 46 og 48 i nevnte forordning.

- b) En forsikringspolise som dekker Unionens territorier der folkefinansieringstilbud mar-kedsføres aktivt, eller en sammenlignbar garanti.
 - c) En kombinasjon av bokstav a) og b).
3. Nr. 1 i denne artikkelen får ikke anvendelse på tilbydere av folkefinansieringstjenester som er foretak som på individuelt grunnlag eller på grunnlag av sin konsoliderte stilling er omfat-tet av tredje del avdeling III i forordning (EU) nr. 575/2013 eller av europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/2033²¹.
 4. Nr. 1 i denne artikkelen får ikke anvendelse på tilbydere av folkefinansieringstjenester som er foretak som omfattes av artikkel 4 og 5 i direk-tiv 2009/110/EF eller artikkel 7–9 i direktiv (EU) 2015/2366.
 5. En tilbyder av folkefinansieringstjenester som har vært virksom i mindre enn tolv måneder, kan anvende framoverskuende estimater ved beregningen av de faste kostnadene, forutsatt at den begynner å anvende historiske data så snart disse foreligger.
 6. Forsikringspolisen nevnt i nr. 2 bokstav b) skal ha minst følgende egenskaper:
 - a) Den har en innledende løpetid på minst ett år.
 - b) Oppsigelsesvarselet er på minst 90 dager.
 - c) Den er tegnet hos et foretak som har til-latelse til å tilby forsikring i samsvar med unionsretten eller nasjonal rett.
 - d) Den er tilbudt av en tredjepart.
 7. Forsikringspolisen nevnt i nr. 2 bokstav b) skal omfatte, uten å være begrenset til, dekning av risikoen i forbindelse med
 - a) tap av dokumenter,
 - b) uriktige eller villedende opplysninger,
 - c) handlinger, feil eller unnlatelser som med-fører manglende overholdelse av
 - i) rettslige og reguleringsmessige forplik-telser,
 - ii) plikten til å utvise ferdigheter og akt-somhet overfor kunder,
 - iii) taushetsplikten,
 - d) manglende innføring, gjennomføring og opprettholdelse av egnede framgangsmåter for å forebygge interessekonflikter,

²⁰ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 575/2013 av 26. juni 2013 om tilsynskrav for kredittinstitusjoner og om endring av forordning (EU) nr. 648/2012 (EUT L 176 av 27.6.2013, s. 1).

²¹ Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2019/2033 av 27. november 2019 om tilsynskrav for verdipapirforetak og om endring av forordning (EU) nr. 1093/2010, (EU) nr. 575/2013, (EU) nr. 600/2014 og (EU) nr. 806/2014 (EUT L 314 av 5.12.2019, s. 1).

- e) tap som følge av avbrudd i forretningsvirksomheten, systemfeil eller prosessstyring,
 - f) dersom det er relevant for forretningsmodellen, grov uaktsomhet i forbindelse med verdsetting av eiendeler eller ved fastsettelse av kredittpriser og kredittskår.
8. Ved anvendelse av artikkel 1 bokstav b) skal tilbydere av folkefinansieringstjenester beregne sine faste kostnader for det foregående året ved hjelp av tall som følger av gjeldende regnskapsregelverk, ved å trekke følgende poster fra de samlede kostnadene etter utdeling av utbytte til aksjeeiere i henhold til seneste reviderte årsregnskap eller, dersom et revidert regnskap ikke foreligger, i henhold til et årsregnskap som er godkjent av nasjonale tilsynsmyndigheter:
- a) Bonuser til ansatte og andre former for vederlag, i den grad de er avhengige av et nettooverskudd hos tilbyderen av folkefinansieringstjenester i det aktuelle året.
 - b) Ansattes, lederes og partnernes andeler av overskuddet.
 - c) Annen anvendelse av overskudd og andre variable godtgjøringer, i den utstrekning de er fullt ut skjønnsmessige.
 - d) Delte utgifter til provisjon og honorarer som er direkte knyttet til inntekter fra provisjon og honorarer, som inngår i samlede inntekter, og der betalingen av utgiftene til provisjon og honorarer forutsetter faktisk mottak av inntektene fra provisjon og honorarer.
 - e) Engangskostnader fra ikke-ordinær virksomhet.
9. Dersom tilbydere av folkefinansieringstjenester har pådratt seg faste kostnader gjennom tredjeparter, og disse faste kostnadene ikke allerede inngår i de samlede kostnadene nevnt i nr. 8, skal tilbyderne av folkefinansieringstjenester treffe et av følgende tiltak:
- a) Dersom det foreligger en oppdeling av disse tredjepartenes kostnader, fastsette beløpet for de faste kostnadene som disse tredjepartene har pådratt seg på deres vegne, og legge dette beløpet til det tallet som følger av nr. 8.
 - b) Dersom det ikke foreligger en oppdeling av disse tredjepartenes kostnader, fastsette beløpet for de kostnadene som disse tredjepartene har pådratt seg på deres vegne i henhold til forretningsplanene til tilbyderne av folkefinansieringstjenester, og legge dette beløpet til det tallet som følger av nr. 8.

KAPITTEL III

Tillatelse til og tilsyn med tilbydere av folkefinansieringstjenester

Artikkel 12

Tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester

1. En juridisk person som har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester, skal søke vedkommende myndighet i den medlemsstaten der den juridiske personen er etablert, om tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester.
2. Søknaden nevnt i nr. 1 skal inneholde alle følgende opplysninger:
 - a) Navn (herunder juridisk navn og eventuelle andre handelsnavn som skal brukes) på den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester, internettadressen til nettstedet som drives av denne tilbyderen, og dens fysiske adresse.
 - b) Juridisk form på den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - c) Vedtektene til den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - d) En virksomhetsplan der det angis hvilke typer av folkefinansieringstjenester som den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte, og hvilken folkefinansieringsplattform den har til hensikt å drive, herunder hvor og hvordan folkefinansieringstilbud skal markedsføres.
 - e) En beskrivelse av styrings- og internkontrollordninger hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester for å sikre at denne forordningen overholdes, herunder framgangsmåter for risikostyring og regnskapspraksis.
 - f) En beskrivelse av systemene, ressursene og framgangsmåtene for kontroll og sikring av databehandlingssystemene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - g) En beskrivelse av operasjonell risiko hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - h) En beskrivelse av de tilsynsmessige sikkerhetstiltakene i samsvar med artikkel 11 hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - i) Dokumentasjon på at den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester oppfyller de tilsynsmessige sikkerhetstiltakene i samsvar med artikkel 11.

- j) En beskrivelse av forretningskontinuitetsplanen til den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester som, samtidig som det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte, fastsetter tiltak og framgangsmåter som, i tilfelle den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester rammes av krise, sikrer kontinuiteten i ytingen av kritiske tjenester knyttet til eksisterende investeringer og en forsvarlig forvaltning av avtaler mellom den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester og dens kunder.
 - k) Identiteten til de fysiske personene som har ledelsesansvaret hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - l) Dokumentasjon på at de fysiske personene nevnt i bokstav k) har god vandel og tilstrekkelig kunnskap, tilstrekkelige ferdigheter og tilstrekkelig erfaring til å lede den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - m) En beskrivelse av de interne reglene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester for å forhindre at personer nevnt i artikkel 8 nr. 2 første ledd deltar som prosjekteiere i folkefinansieringstjenester som tilbys av den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - n) En beskrivelse av utkontrakteringsordningene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
 - o) En beskrivelse av framgangsmåtene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester for å behandle klager fra kunder.
 - p) En bekreftelse på hvorvidt den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte betalingstjenester selv eller gjennom en tredjepart i henhold til direktiv (EU) 2015/2366 eller gjennom en ordning i samsvar med artikkel 10 nr. 5 i denne forordningen.
 - q) En beskrivelse av framgangsmåtene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester for å kontrollere at opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer er fullstendige, korrekte og klare.
 - r) En beskrivelse av framgangsmåtene hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester med hensyn til investeringsgrenser for ikke-sofistikerte investorer, som omhandlet i artikkel 21 nr. 7.
3. Ved anvendelsen av nr. 2 bokstav l) skal potensielle tilbydere av folkefinansieringstjenester dokumentere følgende:
- a) At ingen fysiske personer som deltar i ledelsen for den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester, og ingen aksjeeiere som innehar 20 % eller mer av aksjekapitalen eller stemmeretter, er oppført i noe strafferegister for overtredelser av nasjonale regler på områdene handelsrett, insolvenslovgivning, lovgivning om finansielle tjenester, lovgivning om bekjempelse av hvitvasking av penger, lovgivning om bedrageri eller forpliktelser knyttet til yrkesansvar.
 - b) At de fysiske personene som deltar i ledelsen hos den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester, til sammen har tilstrekkelig kunnskap, tilstrekkelige ferdigheter og tilstrekkelig erfaring til å lede den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester, og at disse fysiske personene er forpliktet til å sette av tilstrekkelig tid til å utføre sine oppgaver.
4. Vedkommende myndighet skal innen 25 virkedager etter at søknaden nevnt i nr. 1 er mottatt, vurdere om søknaden er fullstendig ved å kontrollere at opplysningene angitt i nr. 2 er blitt lagt fram. Dersom søknaden er ufullstendig, skal vedkommende myndighet fastsette en frist for når den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal legge fram de opplysningene som mangler.
5. Dersom en søknad nevnt i nr. 1 fortsatt er ufullstendig etter fristen nevnt i nr. 4, kan vedkommende myndighet avslå å behandle søknaden, og i så fall skal de framlagte dokumentene sendes tilbake til den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
6. Dersom en søknad nevnt i nr. 1 er fullstendig, skal vedkommende myndighet umiddelbart underrette den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester om dette.
7. Før vedkommende myndighet treffer en beslutning om å gi eller nekte tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester, skal den i følgende tilfeller rådføre seg med vedkommende myndighet i en annen medlemsstat:
- a) Den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester er et datterforetak av en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten.

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

- b) Den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester er et datterforetak av morforetaket til en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten.
 - c) Den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester er kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personene som kontrollerer en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten.
8. Vedkommende myndighet skal innen tre måneder etter at en fullstendig søknad er mottatt, vurdere om den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester oppfyller kravene fastsatt i denne forordningen, og skal treffe en fullt ut begrunnet beslutning om å gi eller nekte tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester. Denne vurderingen skal ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte. Vedkommende myndighet kan nekte å gi tillatelse dersom det foreligger objektive og påviselige grunner til å tro at ledelsesorganet til den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester skulle kunne utgjøre en trussel mot en effektiv, god og forsvarlig forvaltning og forretningskontinuitet og mot et hensiktsmessig vern av kundenes interesser og markedets integritet.
 9. Vedkommende myndighet skal underrette ESMA om alle tillatelser som gis i henhold til denne artikkelen. ESMA skal i samsvar med artikkel 14 legge til opplysninger om godkjente søknader i registeret over tilbydere av folkefinansieringstjenester med tillatelse. ESMA kan anmode om opplysninger for å sikre at vedkommende myndigheter gir tillatelser i henhold til denne artikkelen på en ensartet måte.
 10. Vedkommende myndighet skal underrette den potensielle tilbyderen av folkefinansieringstjenester om sin beslutning innen tre virkedager etter den datoen da beslutningen ble truffet.
 11. En tilbyder av folkefinansieringstjenester som har tillatelse i samsvar med denne artikkelen, skal til enhver tid oppfylle vilkårene for tillatelsen.
 12. Medlemsstatene kan ikke kreve at tilbydere av folkefinansieringstjenester som yter folkefinansieringstjenester over landegrensene, skal ha fysisk tilstedeværelse på en annen medlemsstats territorium enn den medlemsstaten der disse tilbyderne av folkefinansieringstjenester har tillatelse.
 13. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som har tillatelse i henhold til denne forordningen, kan også utøve annen virksomhet enn den som er omfattet av tillatelsen nevnt i denne artikkelen, i samsvar med relevant gjeldende unionsrett eller nasjonal rett.
 14. Dersom en enhet som har tillatelse i henhold til direktiv 2009/110/EF, 2013/36/EU, 2014/65/EU eller (EU) 2015/2366 eller nasjonal rett som gjaldt for folkefinansieringstjenester før denne forordningen trådte i kraft, søker om tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester i henhold til denne forordningen, kan ikke vedkommende myndighet kreve at enheten skal legge fram opplysninger eller dokumenter som den la fram da den søkte om tillatelse i henhold til nevnte direktiver eller nasjonal rett, forutsatt at slike opplysninger eller dokumenter er oppdaterte og tilgjengelige for vedkommende myndighet.
 15. Dersom en potensiell tilbyder av folkefinansieringstjenester også søker om tillatelse til å yte betalingstjenester utelukkende i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, og i den grad vedkommende myndigheter også har ansvaret for tillatelsen i henhold til direktiv (EU) 2015/2366, skal vedkommende myndigheter bare kreve at opplysningene og dokumentene som skal legges fram for hver søknad, legges fram én gang.
 16. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å fastsette
 - a) kravene til og bestemmelsene for søknaden nevnt i nr. 1, herunder standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for søknaden om tillatelse, og
 - b) tiltakene og framgangsmåtene for forretningskontinuitetsplanen nevnt i nr. 2 bokstav j).
 Når ESMA utarbeider disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder, skal ESMA ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som tilbyderen av folkefinansieringstjenester yter. ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen senest 10. november 2021. Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

*Artikkel 13***Tillatelsens virkeområde**

1. Vedkommende myndigheter som har gitt en tillatelse i henhold til artikkel 12 nr. 10, skal sikre at det i tillatelsen angis hvilke folkefinansieringstjenester tilbydereren av folkefinansieringstjenester har tillatelse til å yte.
2. En tilbyder av folkefinansieringstjenester som søker om tillatelse for å utvide sin virksomhet til å omfatte ytterligere folkefinansieringstjenester som ikke var planlagt på tidspunktet for den tillatelsen som ble gitt i henhold til artikkel 12, skal sende inn en anmodning om utvidelse av tillatelsen til vedkommende myndigheter som ga tilbydereren av folkefinansieringstjenester tillatelsen i henhold til artikkel 12, ved å supplere og oppdatere de opplysningene som er omhandlet i artikkel 12 nr. 2. Anmodningen om utvidelse skal behandles i henhold til artikkel 12 nr. 4–11.

*Artikkel 14***Register over tilbydere av folkefinansieringstjenester**

1. ESMA skal opprette et register over alle tilbydere av folkefinansieringstjenester. Dette registeret skal være offentlig tilgjengelig på ESMA's nettsted og oppdateres regelmessig.
2. Registeret nevnt i nr. 1 skal inneholde følgende opplysninger:
 - a) Navn, juridisk form og eventuelt identifikator for juridisk person for tilbydereren av folkefinansieringstjenester.
 - b) Handelsnavn, fysisk adresse og internettadresse til den folkefinansieringsplattformen som drives av tilbydereren av folkefinansieringstjenester.
 - c) Navn og adresse til vedkommende myndighet som ga tillatelsen, og dens kontaktopplysninger.
 - d) Opplysninger om den folkefinansieringstjenesten tilbydereren av folkefinansieringstjenester har tillatelse til å yte.
 - e) En liste over de medlemsstatene der tilbydereren av folkefinansieringstjenester har meddelt at den har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester i samsvar med artikkel 18.
 - f) Alle andre tjenester som ytes av tilbydereren av folkefinansieringstjenester, og som ikke er omfattet av denne forordningen, med henvisning til relevant unionsrett eller nasjonal rett.

g) Eventuelle sanksjoner som påføres tilbydereren av folkefinansieringstjenester eller dens ledere.

3. Enhver tilbakekalling av en tillatelse som tilbyder av folkefinansieringstjenester i samsvar med artikkel 17 skal offentliggjøres i registret og forbli offentliggjort der i fem år.

*Artikkel 15***Tilsyn**

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal yte sine tjenester under tilsyn av vedkommende myndigheter som har gitt tillatelse.
2. Den berørte vedkommende myndigheten skal vurdere om tilbydere av folkefinansieringstjenester oppfyller de forpliktelsene som er fastsatt i denne forordningen. Den skal fastsette hvor hyppig og omfattende denne vurderingen skal være, samtidig som det tas hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av virksomheten til tilbydereren av folkefinansieringstjenester. I forbindelse med denne vurderingen kan den berørte vedkommende myndigheten foreta et stedlig tilsyn hos tilbydereren av folkefinansieringstjenester.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal uten unødig opphold underrette den berørte vedkommende myndigheten om eventuelle vesentlige endringer i vilkårene for tillatelse og skal på anmodning legge fram de opplysningene som er nødvendige for å vurdere om de overholder denne forordningen.

*Artikkel 16***Rapportering fra tilbydere av folkefinansieringstjenester**

1. En tilbyder av folkefinansieringstjenester skal hvert år og på fortløpig grunnlag legge fram for vedkommende myndighet som har gitt tillatelse, en liste over prosjekter som finansieres gjennom dens folkefinansieringsplattform, med angivelse av følgende for hvert prosjekt:
 - a) Prosjekteieren og hvilket beløp som er innhentet.
 - b) Det utstedte instrumentet som definert i artikkel 2 nr. 1 bokstav b), m) og n).
 - c) Aggregerte opplysninger om investorene og de investerte beløpene oppdelt etter investorenes skattemessige bosted, idet det skilles mellom sofistikerte og ikke-sofistikerte investorer.
2. Vedkommende myndigheter skal legge fram for ESMA de opplysningene som er nevnt i

nr. 1, i anonymisert form innen én måned etter at opplysningene ble mottatt. ESMA skal utarbeide og på sitt nettsted offentliggjøre aggregerte årlige statistikker over folkefinansieringsmarkedet i Unionen.

3. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette datastandarder og -formater, maler og framgangsmåter for de opplysningene som skal rapporteres i henhold til denne artikkelen.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Komisjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 17

Tilbakekalling av tillatelse

1. Vedkommende myndigheter som ga tillatelse, skal ha myndighet til å tilbakekalle tillatelsen i enhver av følgende situasjoner dersom tilbyderer av folkefinansieringstjenester
 - a) ikke har benyttet seg av tillatelsen innen 18 måneder etter at tillatelsen ble gitt,
 - b) uttrykkelig har gitt avkall på sin tillatelse,
 - c) ikke har ytt folkefinansieringstjenester i ni måneder på rad og heller ikke lenger er involvert i forvaltningen av eksisterende kontrakter som er resultatet av en opprinnelig matching av interesser for å finansiere næringsvirksomhet gjennom bruken av dens folkefinansieringsplattform,
 - d) har fått sin tillatelse urettmessig, herunder ved å gi uriktige opplysninger i sin søknad om tillatelse,
 - e) ikke lenger oppfyller vilkårene som tillatelsen ble gitt i henhold til,
 - f) har gjort seg skyldig i alvorlig overtredelse av denne forordningen.

Vedkommende myndigheter som har gitt tillatelse, skal også ha myndighet til å tilbakekalle tillatelsen i enhver av følgende situasjoner:

- a) Dersom tilbyderer av folkefinansieringstjenester også er en betalingstjenesteyter i samsvar med direktiv (EU) 2015/2366, og denne eller dennes ledere, ansatte eller tredjeparter som opptre på dennes vegne, har overtrådt nasjonal rett som gjennomfører direktiv (EU) 2015/849 med hensyn til hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme.

- b) Dersom tilbyderer av folkefinansieringstjenester eller en tredjepart som opptre på dens vegne, har mistet tillatelsen som gjør det mulig å yte betalingstjenester i henhold til direktiv (EU) 2015/2366 eller investeringstjenester i henhold til direktiv 2014/65/EU, og denne tilbyderer av folkefinansieringstjenester eller tredjeparten ikke har rettet opp situasjonen innen 40 kalenderdager.

2. Dersom en vedkommende myndighet i en medlemsstat tilbakekaller en tillatelse, skal vedkommende myndighet som er utpekt som felles kontaktpunkt i den berørte medlemsstaten i henhold til artikkel 29 nr. 2, uten unødig opphold underrette ESMA og de vedkommende myndighetene i de øvrige medlemsstatene der tilbyderer av folkefinansieringstjenester yter folkefinansieringstjenester i henhold til artikkel 18. ESMA skal føre inn opplysningene om tilbakekallingen av tillatelsen i registeret nevnt i artikkel 14.
3. Før vedkommende myndighet som har gitt tillatelse, treffer en beslutning om å tilbakekalle tillatelsen, skal den rådføre seg med vedkommende myndighet i en annen medlemsstat i tilfeller der tilbyderer av folkefinansieringstjenester
 - a) er et datterforetak av en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten,
 - b) er et datterforetak av morforetaket til en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten,
 - c) er kontrollert av de samme fysiske eller juridiske personene som kontrollerer en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i den andre medlemsstaten.

Artikkel 18

Yting av folkefinansieringstjenester over landegrensene

1. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har fått tillatelse i samsvar med artikkel 12, har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester i en annen medlemsstat enn den medlemsstaten hvis vedkommende myndighet ga tillatelse i samsvar med artikkel 12, skal den legge fram for vedkommende myndighet som av medlemsstaten der tillatelsen ble gitt, er utpekt som felles kontaktpunkt i samsvar med artikkel 29 nr. 2, følgende opplysninger:

- a) En liste over de medlemsstatene der tilbydereren av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester.
 - b) Identiteten til de fysiske og juridiske personene som har ansvaret for å yte folkefinansieringstjenester i disse medlemsstatene.
 - c) Startdatoen for den planlagte ytingen av folkefinansieringstjenester gjennom tilbydereren av folkefinansieringstjenester.
 - d) En liste over all annen virksomhet som ytes av tilbydereren av folkefinansieringstjenester, og som ikke omfattes av denne forordningen.
2. Det felles kontaktpunktet i medlemsstaten der tillatelsen ble gitt, skal innen 10 virkedager etter mottak av de opplysningene som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, oversende disse opplysningene til vedkommende myndigheter i de medlemsstatene der tilbydereren av folkefinansieringstjenester har til hensikt å yte folkefinansieringstjenester som nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, og til ESMA. ESMA skal føre inn disse opplysningene i registeret nevnt i artikkel 14.
 3. Det felles kontaktpunktet i medlemsstaten der tillatelse ble gitt, skal deretter umiddelbart underrette tilbydereren av folkefinansieringstjenester om oversendingen av opplysningene nevnt i nr. 2.
 4. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester kan begynne å yte folkefinansieringstjenester i en annen medlemsstat enn den der vedkommende myndighet ga tillatelse, fra datoen for mottak av den underretningen som er nevnt i nr. 3, eller senest 15 kalenderdager etter å ha lagt fram opplysningene nevnt i nr. 1.

KAPITTEL IV

Investorbeskyttelse

Artikkel 19

Opplysninger til kunder

1. Alle opplysninger, herunder markedsføringsmaterieell som nevnt i artikkel 27, fra tilbydere av folkefinansieringstjenester til kunder om tilbydererne selv, om kostnader, finansiell risiko og gebyrer i forbindelse med folkefinansieringstjenester eller investeringer, om utvelgelseskriterier for folkefinansieringsprosjekter og om arten av og de risikoene som er forbundet med deres folkefinansieringstjenester, skal være rettvise, klare og ikke villedende.
2. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal underrette sine kunder om at deres folkefinansieringstjenester ikke er dekket av innskuddsgarantiordningen opprettet i samsvar med direktiv 2014/49/EU, og at omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål og ervervet gjennom deres folkefinansieringsplattform, ikke er dekket av erstatningsordningen for investorer opprettet i samsvar med direktiv 97/9/EF.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal underrette sine kunder om betenkningstiden for ikke-sofistikerte investorer omhandlet i artikkel 22. Når et folkefinansieringstilbud presenteres, skal tilbydereren av folkefinansieringstjenester angi disse opplysningene på en framtrædende plass på mediet, herunder på enhver mobilapplikasjon og ethvert nettsted der et slikt tilbud presenteres.
4. Alle opplysninger som skal gis i henhold til nr. 1, skal meddeles kundene når det er hensiktsmessig, og senest før inngåelse av en folkefinansieringstransaksjon.
5. Opplysningene nevnt i nr. 1, 2 og 6 skal være tilgjengelige for alle kunder i en tydelig angitt og lett tilgjengelig del av nettstedet til folkefinansieringsplattformen og på en ikke-diskriminerende måte.
6. Dersom tilbydere av folkefinansieringstjenester anvender kredittskår på folkefinansieringsprosjekter eller foreslår prissetting av folkefinansieringstilbud på sin folkefinansieringsplattform, skal de legge fram en beskrivelse av den metoden som brukes for å beregne slike kredittskårer eller priser. Dersom beregningen er basert på regnskaper som ikke er revidert, skal dette tydelig angis i beskrivelsen av metoden.
7. EBA skal i nært samarbeid med ESMA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere
 - a) de elementene, herunder formatet, som skal tas med i beskrivelsen av metoden omhandlet i nr. 6,
 - b) de opplysningene og faktorene som tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ta i betraktning når de foretar en kreditt-risikovurdering som nevnt i artikkel 4 nr. 4 bokstav a) og b) og en verdsetting av et lån som nevnt i artikkel 4 nr. 4 bokstav e),
 - c) de faktorene som en tilbyder av folkefinansieringstjenester skal ta hensyn til når den sikrer at prisen på et lån som den formidler, er rettvise og passende i henhold til artikkel 4 nr. 4 bokstav d),
 - d) minstekrav til innhold i og styring av de rettingslinjene og framgangsmåtene som

kreves i henhold til denne artikkelen, og av rammen for risikostyring nevnt i artikkel 4 nr. 4 bokstav f).

EBA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen senest 10. mai 2022.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1093/2010.

Artikkel 20

Opplysninger om misligholdsrate

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som yter folkefinansieringstjenester som består i formidling av långivning, skal
 - a) hvert år opplyse om misligholdsraterne for de folkefinansieringsprosjektene som er tilbudt på deres folkefinansieringsplattform i løpet av minst de siste 36 månedene, og
 - b) offentliggjøre en oversikt over resultatene innen fire måneder etter utgangen av hvert regnskapsår, med angivelse av
 - i) den forventede og faktiske misligholdsraten for alle lån som tilbyderen av folkefinansieringstjenester har formidlet, etter risikokategori og med henvisning til risikokategoriene som er fastsatt i rammen for risikostyring,
 - ii) et sammendrag av de forutsetningene som er lagt til grunn ved fastsettelse av forventede misligholdsrater, og
 - iii) den faktiske avkastningen, dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester har tilbudt et avkastningsmål i forbindelse med individuell porteføljeforvaltning av lån.
2. Misligholdsraterne nevnt i nr. 1 skal offentliggjøres på et framtreddende sted på nettstedet til tilbyderen av folkefinansieringstjenester.
3. ESMA skal i nært samarbeid med EBA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarder for å spesifisere metoden for å beregne misligholdsraterne nevnt i nr. 1 for de prosjektene som tilbys på en folkefinansieringsplattform.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommisjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 21

Kunnskapstest og simulering av evne til å bære tap

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal, før de gir potensielle ikke-sofistikerte investorer full adgang til å investere i folkefinansieringsprosjekter på deres folkefinansieringsplattform, vurdere hvilke av de tilbudte folkefinansieringstjenestene som er hensiktsmessige for de potensielle ikke-sofistikerte investorene.
2. Ved vurderingen nevnt i nr. 1 skal tilbydere av folkefinansieringstjenester anmode om opplysninger om den potensielle ikke-sofistikerte investorens erfaring, investeringsmål, finansielle stilling og grunnleggende forståelse av risikoene forbundet med investering generelt og investering i de investeringstypene som tilbys på folkefinansieringsplattformen, herunder opplysninger om
 - a) den potensielle ikke-sofistikerte investorens tidligere investeringer i omsettelige verdipapirer eller tidligere ervervelse av instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål eller lån, herunder i virksomheter som befinner seg i en tidlig fase eller i en utvidelsesfase,
 - b) den potensielle ikke-sofistikerte investorens forståelse av risikoene forbundet med å gi lån, investere i omsettelige verdipapirer eller erverve instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, gjennom en folkefinansieringsplattform, og dennes yrkeserfaring i forbindelse med folkefinansieringsinvesteringer.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal for hver enkelt ikke-sofistikert investor gjennomgå vurderingen nevnt i nr. 1 annethvert år etter den første vurderingen som er foretatt i samsvar med nevnte nummer.
4. Dersom potensielle ikke-sofistikerte investorer ikke legger fram de opplysningene som kreves i henhold til nr. 2, eller dersom tilbydere av folkefinansieringstjenester på grunnlag av opplysningene som mottas i henhold til nevnte nummer, anser at de potensielle ikke-sofistikerte investorene ikke har tilstrekkelig kunnskap, tilstrekkelige ferdigheter eller tilstrekkelig erfaring, skal tilbydere av folkefinansieringstjenester underrette disse potensielle ikke-sofistikerte investorene om at tjenestene som tilbys på deres folkefinansieringsplattform, kan være uhenktsmessige for dem, og gi dem en risikoadvarsel. Denne

risikoadvarselen skal tydelig angi risikoen for å tape hele det investerte beløpet. Potensielle ikke-sofistikerte investorer skal uttrykkelig bekrefte at de har mottatt og forstått advarselen fra tilbyderer av folkefinansieringstjenester.

5. Ved vurderingen nevnt i nr. 1 skal tilbydere av folkefinansieringstjenester også kreve at potensielle ikke-sofistikerte investorer simulerer sin evne til å bære tap, beregnet som 10 % av deres nettoformue, på grunnlag av følgende opplysninger:

- Regelmessige inntekter og samlede inntekter, og hvorvidt inntektene er opptjent på fast eller midlertidig basis.
- Eiendeler, herunder finansielle investeringer og eventuelle kontantinnskudd, men unntatt personlige eiendeler og investeringseiendom og midler i pensjonsfond.
- Økonomiske forpliktelser, herunder regelmessige, eksisterende eller framtidige forpliktelser.

6. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal for hver enkelt ikke-sofistikert investor gjennomgå simuleringen nevnt i nr. 5 hvert år etter den første simuleringen som er foretatt i samsvar med nevnte nummer.

Potensielle ikke-sofistikerte investorer og ikke-sofistikerte investorer skal ikke forhindres i å investere i folkefinansieringsprosjekter. De ikke-sofistikerte investorene skal bekrefte at de har mottatt resultatene av simuleringen nevnt i nr. 5.

7. Hver gang før en potensiell ikke-sofistikert investor eller en ikke-sofistikert investor aksepterer et enkelt folkefinansieringstilbud og dermed investerer et beløp som overstiger enten 1 000 euro eller 5 % av vedkommende investors nettoformue som beregnet i samsvar med nr. 5, skal tilbyderer av folkefinansieringstjenester sikre at denne investoren
- mottar en risikoadvarsel,
 - gir sitt uttrykkelige samtykke til tilbyderer av folkefinansieringstjenester, og
 - beviser overfor tilbyderer av folkefinansieringstjenester at investoren forstår investeringen og dens risiko.

Ved anvendelsen av første ledd bokstav c) i dette nummeret kan vurderingen nevnt i nr. 1 brukes som bevis på at den potensielle ikke-sofistikerte investoren eller den ikke-sofistikerte investoren forstår investeringen og dens risiko.

8. ESMA skal i nært samarbeid med EBA utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandar-

der for å fastsette de ordningene som er nødvendige for å

- foreta vurderingen nevnt i nr. 1,
 - gjennomføre simuleringen nevnt i nr. 5,
 - gi de opplysningene som er nevnt i nr. 2 og 4.
- Når ESMA utarbeider disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder, skal ESMA ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som tilbydere av folkefinansieringstjenester yter.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarder for Kommissjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 22

Betenkningstid forut for kontraktsinngåelse

- Vilkårene for folkefinansieringstilbudet skal være bindende for prosjekteieren fra det tidspunktet folkefinansieringstilbudet offentliggjøres på folkefinansieringsplattformen, og inntil den tidligste av følgende datoer:
 - Utløpsdatoen for folkefinansieringstilbudet som tilbyderer av folkefinansieringstjenester meddeler på tidspunktet for offentliggjøringen av folkefinansieringstilbudet på folkefinansieringsplattformen.
 - Den datoen finansieringsmålet er nådd, eller, når det gjelder et finansieringsintervall, når det maksimale finansieringsmålet er nådd.
- Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal fastsette en betenkningstid forut for kontraktsinngåelse, under hvilken den potensielle ikke-sofistikerte investoren til enhver tid kan tilbakekalle sitt investeringstilbud eller sin interessetegning i folkefinansieringstilbudet uten å begrunne dette og uten å bli ilagt en sanksjon.
- Den betenkningstiden som er nevnt i nr. 2, skal begynne å løpe på tidspunktet for den potensielle ikke-sofistikerte investorens investeringstilbud eller interessetegning og utløper etter fire kalenderdager.
- Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal føre et register over de investeringstilbudene og interessetegningene den mottar, og over tidspunktet da de ble mottatt.
- Framgangsmåten for å tilbakekalle et investeringstilbud eller en interessetegning skal

minst omfatte de samme framgangsmåtene som den potensielle ikke-sofistikerte investoren kan benytte for å gi et investeringstilbud eller tegne sin interesse i et folkefinansieringstilbud.

6. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal gi den potensielle ikke-sofistikerte investoren nøyaktige, klare og rettidige opplysninger om betenkningstiden og om framgangsmåtene for å tilbakekalle et investeringstilbud eller en interessetegning, som minst skal omfatte følgende:

- a) Umiddelbart før den potensielle ikke-sofistikerte investoren kan formidle sitt investeringstilbud eller sin interessetegning, skal tilbyderen av folkefinansieringstjenester underrette den potensielle ikke-sofistikerte investoren om
 - i) det forholdet at investeringstilbudet eller interessetegningen er omfattet av en betenkningstid,
 - ii) betenkningstidens varighet,
 - iii) framgangsmåtene for å tilbakekalle investeringstilbudet eller interessetegningen.
- b) Umiddelbart etter at tilbyderen av folkefinansieringstjenester har mottatt investeringstilbudet eller interessetegningen, skal den gjennom sin folkefinansieringsplattform underrette den potensielle ikke-sofistikerte investoren om at betenkningstiden har startet.

7. Ved individuell porteføljeforvaltning av lån får denne artikkelen anvendelse bare på det opprinnelige investeringsmandatet som den ikke-sofistikerte investoren har gitt, og ikke på investeringer i bestemte lån som er foretatt i henhold til dette mandatet.

Artikkel 23

Nøkkelinformasjonsdokument for investeringer

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal gi potensielle investorer alle de opplysningene som er nevnt i denne artikkelen.
2. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal gi potensielle investorer et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer utarbeidet av prosjekteieren for hvert folkefinansieringstilbud. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer skal foreligge på minst et av de offisielle språkene i den medlemsstaten der vedkommende myndigheter har gitt tillatelse i henhold til artikkel 12, eller på et annet språk som godtas av disse myndighetene.

3. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester fremmer et folkefinansieringstilbud gjennom markedsføringsmateriell i en annen medlemsstat, skal nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer gjøres tilgjengelig på minst et av de offisielle språkene i denne medlemsstaten eller på et språk som godtas av vedkommende myndigheter i den medlemsstaten.

4. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ikke forhindres i å besørge oversettelse av nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer til et eller flere andre språk enn dem som er nevnt i nr. 2 eller 3. Disse oversettelsene skal på en nøyaktig måte gjengi innholdet i det opprinnelige nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.

5. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om hvilket eller hvilke språk de godtar ved anvendelse av denne forordningen, som omhandlet i nr. 2 og 3. ESMA skal gjøre disse opplysningene tilgjengelige på sitt nettsted.

6. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer nevnt i nr. 2 skal inneholde alle følgende opplysninger:

- a) De opplysningene som er angitt i vedlegg I.
- b) Følgende ansvarserklæring, som skal stå rett under tittelen på nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer:

«Dette folkefinansieringstilbudet er verken blitt kontrollert eller godkjent av vedkommende myndigheter eller av Den europeiske verdipapir- og markedstilsynsmyndighet (ESMA).

Forut for din tilgang til denne investeringen er det ikke nødvendigvis foretatt en vurdering av hvorvidt din erfaring og kunnskap er hensiktsmessig. Ved å foreta denne investeringen påtar du deg hele risikoen for investeringen, herunder risikoen for tap av hele eller deler av det investerte beløpet.»

- c) Følgende risikoadvarsel:

«Investering i dette folkefinansieringsprosjektet innebærer risiko, herunder risiko for tap av hele eller deler av det investerte beløpet. Din investering er ikke dekket av innskuddsgarantiordningene opprettet i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU(*). Din investering er heller ikke dekket av erstatningsordningene for investorer opprettet i samsvar med europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF(**).

Det er mulig at din investering ikke vil gi noen avkastning.

Dette er ikke et spareprodukt, og vi råder deg til ikke å investere mer enn 10 % av din nettoformue i folkefinansieringsprosjekter.

Du vil muligens ikke kunne selge investeringsinstrumentene når du ønsker det. Selv om du kan selge dem, kan du likevel pådra deg tap.

(*) Europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/49/EU av 16. april 2014 om innskuddsgarantiordninger (EUT L 173 av 12.6.2014, s. 149).

(**) Europaparlaments- og rådsdirektiv 97/9/EF av 3. mars 1997 om erstatningsordninger for investorer (EFT L 84 av 26.3.1997, s. 22).»

7. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer skal være rettvise, klart og ikke villedende, og det skal ikke inneholde andre fototer enn dem med henvisninger til gjeldende rett, herunder sitater, der det er relevant. Dokumentet skal presenteres på et frittstående, varig medium som klart kan skilles fra markedsføringsmateriell, og det skal bestå av høyst seks A4-sider i papirformat dersom det skrives ut. Når det gjelder instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, og der opplysningene som kreves i henhold til del F i vedlegg I, overskrider én A4-side dersom de skrives ut, skal de resterende opplysningene gis i et vedlegg til nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.
8. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal anmode prosjekteieren om å underrette den om eventuelle endringer i opplysningene, slik at nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer til enhver tid og så lenge folkefinansieringstilbudet varer, holdes oppdatert. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal umiddelbart underrette investorer som har gitt et investeringstilbud eller tegnet sin interesse i folkefinansieringstilbudet, om eventuelle vesentlige endringer av opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer som den er blitt underrettet om.
9. Medlemsstatene skal sikre at ansvaret for de opplysningene som gis i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer, påhviler minst prosjekteieren eller dennes administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer. De som har ansvaret for nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, skal tydelig angis i dokumentet med opplysninger om navn og stillingsbetegnelse, når det gjelder fysiske personer, eller navn og forretningskontor, når det gjelder juridiske personer, sammen med erklærin-

ger fra dem om at opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, så langt de kjenner til, er i samsvar med de faktiske forholdene, og at det i dokumentet ikke er utelatt opplysninger som kan påvirke dets innhold.

10. Medlemsstatene skal sikre at deres lover og forskrifter om erstatningsansvar får anvendelse på fysiske og juridiske personer som har ansvaret for de opplysningene som gis i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer, herunder eventuelle oversettelser av dette, i minst følgende situasjoner:
 - a) Opplysningene er villedende eller unøyaktige.
 - b) Viktige opplysninger som er nødvendige for å hjelpe investorer når de skal ta stilling til om de skal finansiere folkefinansieringsprosjektet, er utelatt i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.
11. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ha innført og anvende egnede framgangsmåter for å kontrollere at opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer er fullstendige, korrekte og klare.
12. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester oppdager en utelatelse, feil eller unøyaktighet i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer som kan ha en vesentlig innvirkning på investeringens forventede avkastning, skal denne tilbyderen av folkefinansieringstjenester umiddelbart underrette prosjekteieren om denne utelatelsen, feilen eller unøyaktigheten, og prosjekteieren skal umiddelbart supplere eller korrigere disse opplysningene.

Dersom en slik supplering eller korrigering ikke gjøres umiddelbart, skal tilbyderen av folkefinansieringstjenester midlertidig trekke tilbake folkefinansieringstilbudet inntil nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer er supplert eller korrigert, men inne mer enn i 30 kalenderdager.

Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal umiddelbart underrette investorer som har gitt et investeringstilbud eller tegnet sin interesse i folkefinansieringstilbudet, om slike identifiserte uregelmessigheter, om tiltak som er og skal bli truffet av tilbyderen av folkefinansieringstjenester, og om muligheten til å trekke tilbake investeringstilbudet eller interesseløpningen i folkefinansieringstilbudet.

Dersom nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer etter 30 kalenderdager ikke er supplert eller korrigert for å rette opp alle identifiserte uregelmessigheter, skal folkefinansieringstilbudet annulleres.

13. En potensiell investor kan anmode en tilbyder av folkefinansieringstjenester om å få nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer oversatt til et språk som investoren velger. Oversettelsen skal på en pålitelig og nøyaktig måte gjengi innholdet i det opprinnelige nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.

Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester ikke stiller til rådighet den ønskede oversettelsen av nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, skal tilbyderen av folkefinansieringstjenester klart fraråde den potensielle investoren fra å foreta investeringen.

14. Vedkommende myndigheter i medlemsstaten der tilbyderen av folkefinansieringstjenester fikk tillatelse, kan kreve en forhåndsmelding om et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer minst sju virkedager før det gjøres tilgjengelig for potensielle investorer. Nøkkelinformasjonsdokumenter for investeringer skal ikke forhåndsgodkjennes av vedkommende myndigheter.

15. Dersom potensielle investorer får utlevert et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer som er utarbeidet i samsvar med denne artikkelen, skal tilbydere av folkefinansieringstjenester og prosjekteiere anses å ha oppfylt forpliktelsen til å utarbeide et nøkkelinformasjonsdokument i samsvar med europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1286/2014²².

Første ledd gjelder tilsvarende med nødvendige endringer for fysiske eller juridiske personer som gir råd om eller markedsfører et folkefinansieringstilbud.

16. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarter for å fastsette følgende:
- a) Kravene til og innholdet i modellen for presentasjon av de opplysningene som er nevnt i nr. 6 og vedlegg I.
 - b) De vesentlige risikotypene som er forbundet med folkefinansieringstilbudet, og som det således skal opplyses om i henhold til del C i vedlegg I.
 - c) Bruken av visse finansielle nøkkeltall for å gjøre den finansielle nøkkelinformasjonen tydeligere, herunder i forbindelse med presentasjonen av de opplysningene som er nevnt i del A bokstav e) i vedlegg I.

- d) De provisjonene, gebyrene og transaksjonsutgiftene som er omfattet av del H bokstav a) i vedlegg I, herunder en detaljert oppdeling av direkte og indirekte kostnader som skal bæres av investoren.

Når ESMA utarbeider disse utkastene til tekniske reguleringsstandarter, skal ESMA ta hensyn til arten, omfanget og kompleksiteten av de folkefinansieringstjenestene som tilbyderen av folkefinansieringstjenester yter.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarter for Kommissjonen senest 10. mai 2022.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 24

Nøkkelinformasjonsdokument for investeringer på plattformnivå

1. Som unntak fra artikkel 23 nr. 2 første punktum og fra artikkel 23 nr. 6 bokstav a) skal tilbydere av folkefinansieringstjenester som tilbyr individuell porteføljeforvaltning av lån, i henhold til denne artikkelen utarbeide og gjøre tilgjengelig for potensielle investorer et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer på plattformnivå som inneholder følgende opplysninger:

- a) De opplysningene som angis i del H og I i vedlegg I.
- b) Opplysninger om de fysiske eller juridiske personene som har ansvaret for opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer; navn og stillingsbetegnelse, når det gjelder fysiske personer, herunder medlemmer av administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer hos tilbyderen av folkefinansieringstjenester; navn og forretningskontor, når det gjelder juridiske personer.

- c) Følgende ansvarserklæring:

«Tilbyderen av folkefinansieringstjenester erklærer at ingen opplysninger, så langt denne kjenner til, er blitt utelatt eller er i vesentlig grad villedende eller unøyaktige. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester har ansvaret for å utarbeide dette nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.»

2. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal holde nøkkelinformasjonsdokumentet for

²² Europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1286/2014 av 26. november 2014 om nøkkelinformasjonsdokumenter om sammensatte og forsikringsbaserte investeringsprodukter for ikke-profesjonelle investorer (PRIIP) (EUT L 352 av 9.12.2014, s. 1).

investeringer på plattformnivå oppdatert til enhver tid og så lenge folkefinansieringstilbudet varer. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal umiddelbart underrette investorer som har gitt et investeringstilbud eller tegnet sin interesse i folkefinansieringstilbudet, om eventuelle vesentlige endringer av opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.

3. Nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer på plattformnivå skal være rettvise, klart og ikke villende, og det skal ikke inneholde andre fotnoter enn dem med henvisninger til gjeldende rett, herunder sitater, der det er relevant. Dokumentet skal presenteres på et frittstående, varig medium som klart kan skilles fra markedsføringsmateriell, og det skal bestå av høyst seks A4-sider i papirformat dersom det skrives ut.
4. Medlemsstatene skal sikre at ansvaret for de opplysningene som gis i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer på plattformnivå, påhviler minst tilbyderen av folkefinansieringstjenester. De som har ansvaret for nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, skal tydelig angis i dokumentet på plattformnivå med opplysninger om navn og stillingsbetegnelse, når det gjelder fysiske personer, eller navn og forretningskontor, når det gjelder juridiske personer, sammen med erklæringer fra dem om at opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, så langt de kjenner til, er i samsvar med de faktiske forholdene, og at det i dokumentet ikke er utelatt opplysninger som kan påvirke dets innhold.
5. Medlemsstatene skal sikre at deres lover og forskrifter om erstatningsansvar får anvendelse på fysiske og juridiske personer som har ansvaret for de opplysningene som gis i et nøkkelinformasjonsdokument for investeringer på plattformnivå, herunder eventuelle oversettelser av dette, i minst følgende situasjoner:
 - a) Opplysningene er villende eller unøyaktige.
 - b) Viktige opplysninger som er nødvendige for å hjelpe investorer når de skal ta stilling til om de skal investere i individuell porteføljeforvaltning av lån, er utelatt i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer på plattformnivå.
6. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal ha innført og anvende egnede framgangsmåter for å kontrollere at opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer på plattformnivå er fullstendige, korrekte og klare.

7. Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester oppdager en utelatelse, feil eller unøyaktighet i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer på plattformnivå som kan ha en vesentlig innvirkning på den forventede avkastningen på den individuelle porteføljeforvaltning av lån, skal denne tilbyderen av folkefinansieringstjenester selv rette opp denne utelatelsen, feilen eller unøyaktigheten i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.
8. Dersom potensielle investorer får utlevert et nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer på plattformnivå som er utarbeidet i samsvar med denne artikkelen, skal tilbyderne av folkefinansieringstjenester anses å ha oppfylt forpliktelsen til å utarbeide et nøkkelinformasjonsdokument i samsvar med forordning (EU) nr. 1286/2014.

Første ledd gjelder tilsvarende med nødvendige endringer for fysiske og juridiske personer som gir råd om eller markedsfører et folkefinansieringstilbud.

Artikkel 25

Oppslagstavle

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester kan drive en oppslagstavle der de gir sine kunder mulighet til å annonsere sin interesse for å kjøpe og selge lån, omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, og som opprinnelig ble tilbudt på deres folkefinansieringsplattform.
2. Oppslagstavlen som er nevnt i nr. 1, skal ikke brukes for å føre sammen kjøps- og salgsinteresser ved hjelp av protokoller eller interne prosedyrer hos tilbyderen av folkefinansieringstjenester på en måte som gjør at det inngås en kontrakt. Oppslagstavlen skal derfor ikke bestå av et internt matchingsystem som utfører kundeordrer på et multilateralt grunnlag.
3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som tillater den annonseringen av interesser som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, skal oppfylle følgende krav:
 - a) De skal informere sine kunder om oppslagstavlens karakter i samsvar med nr. 1 og 2.
 - b) De skal kreve at deres kunder som annonserer et salg av et lån, et verdipapir eller et instrument som nevnt i nr. 1, stiller nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer til rådighet.
 - c) De skal gi kunder som har til hensikt å kjøpe lån som er annonsert på oppslagstavlen, opplysninger om avkastningen på de

lånene som formidles via tilbyderer av folkefinansieringstjenester.

- d) De skal sikre at deres kunder som annonserer en interesse for å kjøpe et lån, et verdipapir eller et instrument som nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, og som anses som ikke-sosifistikerte investorer, mottar de opplysningene som er nevnt i artikkel 19 nr. 2, og den risikoadvarselen som er nevnt i artikkel 21 nr. 4.
4. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som tillater den annonseringen av interesse som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, og som tilbyr tjenester knyttet til oppbevaring av eiendeler i samsvar med artikkel 10 nr. 1, skal kreve at deres investorer, som annonserer en slik interesse, underretter dem om eventuelle endringer i eiendomsretten med henblikk på kontroll av eiendomsrett og registrering.
5. Tilbydere av folkefinansieringstjenester som foreslår en referansepris for kjøp og salg som nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, skal underrette sine kunder om at den foreslåtte referanseprisen ikke er bindende, og skal underbygge den foreslåtte referanseprisen og opplyse om sentrale elementer i metoden i tråd med artikkel 19 nr. 6.

Artikkel 26

Tilgang til dokumentasjon

Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal

- a) oppbevare all dokumentasjon som gjelder deres tjenester og transaksjoner, på et varig medium i minst fem år,
- b) sikre at deres kunder til enhver tid har direkte tilgang til dokumentasjon om de tjenestene de har fått tilbud om,
- c) i minst fem år oppbevare alle avtaler mellom tilbydere av folkefinansieringstjenester og deres kunder.

KAPITTEL V

Markedsføringsmateriell

Artikkel 27

Krav til markedsføringsmateriell

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal sikre at alt markedsføringsmateriell om deres tjenester, herunder tjenester som er utkontraktert til tredjeparter, klart kan identifiseres som dette.
2. Før finansieringen av et prosjekt avsluttes, skal ikke noe markedsføringsmateriell i ufor-

holdsmessig grad være rettet mot planlagte, forestående eller pågående individuelle folkefinansieringsprosjekter eller -tilbud.

Opplysningene i markedsføringsmateriellet skal være rettvise, klare og ikke villedende, og de skal være i samsvar med opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer dersom dette dokumentet allerede er tilgjengelig, eller med de opplysningene som skal inngå i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer, dersom dette dokumentet ennå ikke er tilgjengelig.

3. Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal i sitt markedsføringsmaterielle bruke et eller flere av de offisielle språkene i den medlemsstaten der markedsføringsmateriellet spres, eller et språk som godtas av vedkommende myndigheter i nevnte medlemsstat.
4. Vedkommende myndigheter i medlemsstaten der markedsføringsmateriellet spres, har ansvaret for å føre tilsyn med at tilbydere av folkefinansieringstjenester overholder deres nasjonale lover og forskrifter som får anvendelse på markedsføringsmaterielle, og for å sikre at disse lovene og forskriftene håndheves.
5. Vedkommende myndigheter skal ikke kreve forhåndsmelding om og forhåndsgodkjenning av markedsføringsmaterielle.

Artikkel 28

Offentliggjøring av nasjonale bestemmelser om markedsføringskrav

1. Vedkommende myndigheter skal på sine nettsteder offentliggjøre og oppdatere de nasjonale lovene og forskriftene som får anvendelse på markedsføringsmateriellet fra tilbydere av folkefinansieringstjenester, og som vedkommende myndigheter har ansvaret for å føre tilsyn med overholdelsen av hos tilbydere av folkefinansieringstjenester, og ansvaret for å sikre håndhevingen av.
2. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om lover og forskrifter nevnt i nr. 1 og gi ESMA et sammendrag av disse lovene og forskriftene på et språk som er vanlig i internasjonale finanskretser.
3. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om eventuelle endringer av opplysningene som er gitt i henhold til nr. 2, og umiddelbart gi ESMA et oppdatert sammendrag av de relevante lovene og forskriftene som er nevnt i nr. 1.
4. Dersom vedkommende myndigheter ikke har ansvaret for å føre tilsyn med overholdelsen

og sikre håndhevingen av de lovene og forskriftene som er nevnt i nr. 1, skal de på sine nettsteder offentliggjøre informasjon om hvor det kan innhentes opplysninger om de lovene og forskriftene som er nevnt i nr. 1.

5. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarder for å fastsette standard-skjemaer, -maler og -framgangsmåter for underretninger i henhold til denne artikkelen.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarder for Kom-misjonen senest 10. november 2021.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene som er nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

6. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre og oppdatere sammendraget nevnt i nr. 2 og hyperlenkene til vedkommende myndig-heters nettsteder nevnt i nr. 1. ESMA skal ikke holdes ansvarlig for opplysningene i sammen-draget.
7. Vedkommende myndigheter skal være det felles kontaktpunktet som har ansvaret for å opplyse om markedsføringsreglene i sine respektive medlemsstater.
8. Vedkommende myndigheter skal regelmessig og minst hvert år rapportere til ESMA om de håndhevingstiltakene som er truffet det fore-gående året på grunnlag av nasjonale lover og forskrifter som får anvendelse på markeds-føringsmateriell fra tilbydere av folkefinansie-ringstjenester. Rapporten skal særlig omfatte
- a) samlet antall håndhevingstiltak etter type forsømmelse, dersom det er relevant,
 - b) resultatene av håndhevingstiltakene, der-som de er tilgjengelige, herunder hvilke typer sanksjoner som er ilagt, eller hvilke rettsmidler som tilbydere av folkefinansie-ringstjenester har stilt til rådighet, og
 - c) eventuelle eksempler på hvordan vedkom-mende myndigheter har håndtert mang-lende overholdelse hos tilbydere av folke-finansieringstjenester av nasjonale lover og forskrifter.

KAPITTEL VI

Vedkommende myndigheter og ESMA

Artikkel 29

Vedkommende myndigheter

1. Medlemsstatene skal utpeke de vedkom-mende myndighetene som har ansvaret for å

utføre de funksjonene og oppgavene som er fastsatt i denne forordningen, og underrette ESMA om dette.

2. Dersom en medlemsstat utpeker mer enn én vedkommende myndighet i henhold til nr. 1, skal den fastsette deres respektive oppgaver og utpeke en av dem som felles kontaktpunkt for administrativt samarbeid over landegrensene mellom vedkommende myndigheter og ESMA.
3. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre en liste over de vedkommende myndighetene som er utpekt i samsvar med nr. 1.

Artikkel 30

Vedkommende myndigheters myndighet

1. For å kunne utføre sine oppgaver i henhold til denne forordningen skal vedkommende myndigheter, i samsvar med nasjonal rett, minst ha følgende undersøkelsesmyndighet:
- a) Kreve at tilbydere av folkefinansierings-tjenester og tredjeparter som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, samt de fysiske eller juridiske personene som kontrollerer dem eller er kontrollert av dem, legger fram opplysninger og dokumenter.
 - b) Kreve at revisorer og ledere hos tilbydere av folkefinansieringstjenester og hos tredje-parter som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansie-ringstjenester, legger fram opplysninger.
 - c) Foreta stedlige tilsyn eller undersøkelser på andre steder enn i fysiske personers pri-vatboliger, og i den forbindelse skaffe seg adgang til lokaler for å få tilgang til doku-menter og andre opplysninger i enhver form, når det foreligger en rimelig mis-tanke om at det finnes dokumenter og andre opplysninger knyttet til formålet med tilsynet eller undersøkelsen som kan være relevante for å bevise en overtredelse av denne forordningen.
2. For å kunne utføre sine oppgaver i henhold til denne forordningen skal vedkommende myndigheter, i samsvar med nasjonal rett, minst ha følgende tilsynsmyndighet:
- a) Midlertidig trekke tilbake et folkefinansie-ringstilbud i høyst ti virkedager på rad hver gang det foreligger rimelig mistanke om at denne forordningen er blitt overtrådt.
 - b) Forby eller midlertidig trekke tilbake mar-kedsføringsmateriell eller kreve at en til-byder av folkefinansieringstjenester eller en tredjepart som er utpekt til å utføre opp-

- gaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, slutter å bruke eller midlertidig trekker tilbake markedsføringsmaterieell i høyst ti virkedager på rad hver gang det foreligger rimelig mistanke om at denne forordningen er blitt overtrådt.
- c) Forby et folkefinansieringstilbud dersom det framkommer at denne forordningen er blitt overtrådt, eller dersom det foreligger rimelig mistanke om at den vil bli overtrådt.
 - d) Midlertidig forby eller kreve at en tilbyder av folkefinansieringstjenester midlertidig innstiller yting av folkefinansieringstjenester i høyst ti dager på rad hver gang det foreligger rimelig mistanke om at denne forordningen er blitt overtrådt.
 - e) Forby yting av folkefinansieringstjenester dersom de fastslår at denne forordningen er blitt overtrådt.
 - f) Offentliggjøre at en tilbyder av folkefinansieringstjenester eller en tredjepart som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, ikke oppfyller sine forpliktelser.
 - g) Offentliggjøre eller kreve at en tilbyder av folkefinansieringstjenester eller en tredjepart som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, offentliggjør alle vesentlige opplysninger som kan påvirke ytingen av folkefinansieringstjenesten, for å sikre investorbeskyttelse eller et velfungerende marked.
 - h) Midlertidig forby eller kreve at en tilbyder av folkefinansieringstjenester eller en tredjepart som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med ytingen av folkefinansieringstjenester, midlertidig innstiller yting av folkefinansieringstjenester dersom vedkommende myndigheter anser at situasjonen til tilbyderen av folkefinansieringstjenester er slik at ytingen av folkefinansieringstjenester ville være til skade for investorenes interesser.
 - i) Overdra eksisterende kontrakter til en annen tilbyder av folkefinansieringstjenester i tilfeller der en tillatelse til en tilbyder av folkefinansieringstjenester tilbakekalles i samsvar med artikkel 17 nr. 1 første ledd bokstav c), forutsatt at kundene og den mottakende tilbyderen av folkefinansieringstjenester gir sitt samtykke.
- Alle tiltak som vedtas under utøvelse av myndigheten i henhold til dette nummeret, skal stå i forhold til formålet, være behørig begrunnet og være truffet i samsvar med artikkel 40.
- 3. Vedkommende myndighet kan, dersom det er nødvendig i henhold til nasjonal rett, anmode den relevante rettsmyndigheten om å ta stilling til anvendelsen av den myndigheten som er nevnt i nr. 1 og 2.
 - 4. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester som de eksisterende kontraktene overdras til, som nevnt i nr. 2 første ledd bokstav i), skal ha tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester i samme medlemsstat som der den opprinnelige tilbyderen av folkefinansieringstjenester fikk tillatelse.
 - 5. Vedkommende myndigheter skal utføre sine oppgaver og utøve sin myndighet som nevnt i nr. 1 og 2 på en av følgende måter:
 - a) Direkte.
 - b) I samarbeid med andre myndigheter.
 - c) På eget ansvar ved delegering til slike myndigheter.
 - d) Etter søknad til vedkommende rettsmyndigheter.
 - 6. Medlemsstatene skal sikre at hensiktsmessige tiltak er truffet slik at vedkommende myndigheter har den tilsyns- og undersøkelsesmyndigheten som er nødvendig for at de skal kunne utføre sine oppgaver.
 - 7. En fysisk eller juridisk person som stiller opplysninger til rådighet for vedkommende myndighet i samsvar med denne forordningen, skal ikke anses å ha brutt noen taushetsplikt i henhold til kontrakt eller lover eller forskrifter, og skal ikke ha noen form for ansvar med hensyn til en slik underretning.
- ### Artikkel 31
- #### Samarbeid mellom vedkommende myndigheter
- 1. Vedkommende myndigheter skal samarbeide med hverandre i forbindelse med anvendelsen av denne forordningen. De skal utveksle opplysninger uten unødig opphold og samarbeide om virksomhet knyttet til undersøkelse, tilsyn og håndheving.

Dersom medlemsstatene i samsvar med artikkel 39 nr. 1 har valgt å fastsette strafferettslige sanksjoner for en overtredelsen av denne forordningen, skal de sikre at det er truffet hensiktsmessige tiltak slik at vedkommende myndigheter har all nødvendig myndighet til å holde kontakt med rettsmyndigheter, påtalemyndigheter eller strafferettslige myndigheter innenfor sin jurisdiksjon for å få konkrete opplysninger om strafferettslige etterforskninger eller straffeprosesser som er innledet som følge av overtredelser av denne

forordningen, og til å gi andre vedkommende myndigheter i tillegg til ESMA de samme opplysningene, slik at de kan oppfylle sin forpliktelse om å samarbeide i forbindelse med anvendelsen av denne forordningen.

2. En vedkommende myndighet kan nekte å etterkomme en anmodning om opplysninger eller en anmodning om å samarbeide om en undersøkelse bare under en av følgende ekstraordinære omstendigheter:

- a) Når etterkommelse av anmodningen kan forventes å få en negativ innvirkning på dens egen undersøkelse, dens egne håndhevingstiltak eller en strafferettslig etterforskning.
- b) Når det allerede er innledet rettsforfølgning for de samme handlingene og mot de samme fysiske eller juridiske personene hos den berørte medlemsstatens myndigheter.
- c) Når det for slike fysiske eller juridiske personer allerede er avsagt en endelig dom for de samme handlingene i den berørte medlemsstaten.

3. Vedkommende myndigheter skal på anmodning og uten unødig opphold levere alle opplysninger som er nødvendige med henblikk på anvendelsen av denne forordningen.

4. En vedkommende myndighet kan anmode om bistand fra den vedkommende myndigheten i en annen medlemsstat med henblikk på stedlige tilsyn eller undersøkelser.

Vedkommende anmodende myndighet skal underrette ESMA om enhver anmodning som nevnt i første ledd. Når en vedkommende myndighet mottar en anmodning fra en vedkommende myndighet i en annen medlemsstat om å foreta et stedlig tilsyn eller en undersøkelse, kan den gjøre et av følgende:

- a) Selv foreta det stedlige tilsynet eller undersøkelsen.
 - b) La vedkommende myndighet som fremmet anmodningen, delta i et stedlig tilsyn eller en undersøkelse.
 - c) La vedkommende myndighet som fremmet anmodningen, selv foreta det stedlige tilsynet eller undersøkelsen.
 - d) Utepeke revisorer eller sakkyndige til å foreta det stedlige tilsynet eller undersøkelsen.
 - e) Samarbeide med andre vedkommende myndigheter om utførelsen av bestemte oppgaver i forbindelse med tilsynsvirksomhet.
5. Vedkommende myndigheter kan henvise tilfeller til ESMA i situasjoner der en anmodning om samarbeid, særlig med hensyn til utveks-

ling av opplysninger, er blitt avvist, eller der det ikke er reagert på anmodningen innen en rimelig frist. Uten at det berører artikkel 258 i TEUV, kan ESMA i slike situasjoner handle i samsvar med den myndigheten den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

6. Vedkommende myndigheter skal nøye samordne tilsynet for å påvise og avhjelpe overtredelser av denne forordningen, utarbeide og fremme beste praksis, legge til rette for samarbeid, fremme konsekvens i tolkningen og utarbeide vurderinger på tvers av jurisdiksjoner ved eventuelle uenigheter.
7. Dersom en vedkommende myndighet fastslår at et eller flere av kravene i denne forordningen er overtrådt, eller har grunn til å tro dette, skal den underrette vedkommende myndighet for den eller de enhetene som er mistenkt for en slik overtredelse, om sine konklusjoner på en tilstrekkelig detaljert måte.
8. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske reguleringsstandarter for å angi hvilke opplysninger som skal utveksles mellom vedkommende myndigheter i samsvar med nr. 1.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske reguleringsstandarter for Kommisjonen senest 10. mai 2022.

Kommisjonen delegeres myndighet til å utfylle denne forordningen ved å vedta de tekniske reguleringsstandardene nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 10–14 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

9. ESMA skal utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarter for å fastsette standard-skjemaer, -maler og -framgangsmåter for samarbeid og utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarter for Kommisjonen senest 10. mai 2022.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene som er nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 32

Samarbeid mellom vedkommende myndigheter og ESMA

1. Vedkommende myndigheter og ESMA skal samarbeide tett om anvendelsen av denne forordningen og i samsvar med forordning (EU) nr. 1095/2010. De skal utveksle opplysninger

for å kunne utføre sine oppgaver i henhold til dette kapittelet.

2. Når det gjelder stedlig tilsyn eller undersøkelse med virkninger over landegrensene, skal ESMA samordne tilsynet eller undersøkelsen dersom en av de vedkommende myndighetene anmoder om det.
3. Vedkommende myndigheter skal omgående gi ESMA alle opplysninger som er nødvendige for at den skal kunne utføre sine oppgaver, i samsvar med artikkel 35 i forordning (EU) nr. 1095/2010.
4. For å sikre ensartede vilkår for anvendelsen av denne artikkelen skal ESMA utarbeide utkast til tekniske gjennomføringsstandarter for å fastsette standardskjemaer, -maler og -framgangsmåter for samarbeid og utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter og ESMA.

ESMA skal legge fram disse utkastene til tekniske gjennomføringsstandarter for Kommisjonen senest 10. mai 2022.

Kommisjonen gis myndighet til å vedta de tekniske gjennomføringsstandardene som er nevnt i første ledd i dette nummeret i samsvar med artikkel 15 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 33

Samarbeid med andre myndigheter

Dersom en tilbyder av folkefinansieringstjenester deltar i en annen virksomhet enn den som er omfattet av tillatelsen nevnt i artikkel 12, skal vedkommende myndigheter samarbeide med de myndighetene som har ansvaret for å føre tilsyn med en slik annen virksomhet, som fastsatt i relevant unionsrett eller nasjonal rett.

Artikkel 34

Underretningsplikt

Medlemsstatene skal senest 10. november 2021 underrette Kommisjonen og ESMA om de lovene og forskriftene, herunder eventuelle relevante strafferettslige bestemmelser, som gjennomfører dette kapittelet. Medlemsstatene skal uten unødig opphold underrette Kommisjonen og ESMA om eventuelle senere endringer av dem.

Artikkel 35

Taushetsplikt

1. Alle opplysninger som utveksles mellom vedkommende myndigheter i henhold til denne

forordningen, og som gjelder forretnings- eller driftsvilkår og andre økonomiske eller personlige forhold, skal anses som fortrolige og være omfattet av taushetsplikt, unntatt når vedkommende myndighet på det tidspunktet opplysningene formidles, angir at opplysningene kan utleveres, eller at en slik utlevering er nødvendig i forbindelse med rettergang.

2. Taushetsplikten gjelder for alle fysiske eller juridiske personer som arbeider eller har arbeidet for vedkommende myndighet eller for enhver tredjepart som vedkommende myndighet har delegert sin myndighet til. Opplysninger som er omfattet av taushetsplikt, skal ikke utleveres til noen andre fysiske eller juridiske personer, med mindre dette er omfattet av bestemmelser fastsatt i unionsretten eller nasjonal rett.

Artikkel 36

Vern av personopplysninger

Når det gjelder behandlingen av personopplysninger innenfor virkeområdet for denne forordningen, skal vedkommende myndigheter utføre sine oppgaver innenfor rammen av denne forordningen i samsvar med forordning (EU) 2016/679.

Når det gjelder ESMA's behandling av personopplysninger innenfor virkeområdet for denne forordningen, skal ESMA overholde forordning (EU) nr. 2018/1725.

Artikkel 37

Forebyggende tiltak

1. Dersom vedkommende myndighet i en medlemsstat der det ytes folkefinansieringstjenester, har klare og påviselige grunner til å tro at tilbyderen av folkefinansieringstjenester eller tredjeparter som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, har begått uregelmessigheter, eller at tilbyderen av folkefinansieringstjenester eller tredjeparter har overtrådt sine forpliktelser i henhold til denne forordningen, skal den underrette vedkommende myndighet som har gitt tillatelsen, og ESMA om dette.
2. Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester eller den tredjeparten som er utpekt til å utføre oppgaver i forbindelse med yting av folkefinansieringstjenester, fortsetter å overtre denne forordningen til tross for de tiltakene som er truffet av vedkommende myndighet som ga tillatelsen, skal den vedkommende myndigheten i den medlemsstaten der folke-

finansieringstjenester ytes, etter å ha underrettet vedkommende myndighet som ga tilatelsen, og ESMA treffe alle hensiktsmessige tiltak for å beskytte investorene og uten unødige opphold underrette Kommisjonen og ESMA om dette.

3. Dersom en vedkommende myndighet er uenig i et tiltak som er truffet av en annen vedkommende myndighet i henhold til nr. 2 i denne artikkelen, kan den henvise spørsmålet til ESMA. ESMA kan handle i samsvar med den myndigheten den er gitt i henhold til artikkel 19 i forordning (EU) nr. 1095/2010.

Artikkel 38

Vedkommende myndigheters klagebehandling

1. Vedkommende myndigheter skal innføre framgangsmåter som gjør det mulig for kunder og andre interesserte parter, herunder forbrukersammenslutninger, å inngi klage til vedkommende myndigheter med hensyn til tilbydere av folkefinansieringstjenesters påståtte overtredelser av denne forordningen. I alle tilfeller bør klager godtas i skriftlig eller elektronisk form på et av de offisielle språkene i den medlemsstaten der klagen inngis, eller på et språk som godtas av vedkommende myndigheter i nevnte medlemsstat.
2. Opplysninger om klagebehandlingen nevnt i nr. 1 skal gjøres tilgjengelige på nettstedet til hver vedkommende myndighet og oversendes til ESMA. ESMA skal på sitt nettsted offentliggjøre henvisninger til avsnittene om klagebehandling på vedkommende myndigheters nettsteder.

KAPITTEL VII

Administrative sanksjoner og andre administrative tiltak

Artikkel 39

Administrative sanksjoner og andre administrative tiltak

1. Uten at det berører vedkommende myndigheters tilsyns- og undersøkelsesmyndighet i henhold til artikkel 30 og medlemsstatenes rett til å innføre og ilegge strafferettslige sanksjoner, skal medlemsstatene i henhold til nasjonal rett sikre at vedkommende myndigheter har myndighet til å ilegge administrative sanksjoner og treffe andre hensiktsmessige administrative tiltak som er virkningsfulle, står i forhold til overtredelsen og virker avskrek-

kende. Disse administrative sanksjonene og andre administrative tiltak får minst anvendelse på følgende:

- a) Overtredelser av artikkel 3, 4 og 5, artikkel 6 nr. 1–6, artikkel 7 nr. 1–4, artikkel 8 nr. 1–6, artikkel 9 nr. 1 og 2, artikkel 10, artikkel 11, artikkel 12 nr. 1, artikkel 13 nr. 2, artikkel 15 nr. 2 og 3, artikkel 16 nr. 1, artikkel 18 nr. 1 og 4, artikkel 19 nr. 1–6, artikkel 20 nr. 1 og 2, artikkel 21 nr. 1–7, artikkel 22, artikkel 23 nr. 2–13, artikkel 24, 25, 26 og artikkel 27 nr. 1–3.

- b) Manglende samarbeid eller imøtekommenhet i forbindelse med en undersøkelse eller et tilsyn som omfattes av artikkel 30 nr. 1.

Medlemsstatene kan beslutte ikke å fastsette bestemmelser for administrative sanksjoner eller andre administrative tiltak for overtredelser som er omfattet av strafferettslige sanksjoner i henhold til deres nasjonale rett.

Medlemsstatene skal senest 10. november 2021 gi Kommisjonen og ESMA en detaljert underretning om de bestemmelsene som er nevnt i første og andre ledd. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen og ESMA om eventuelle senere endringer av disse bestemmelsene.

2. Medlemsstatene skal i samsvar med sin nasjonale rett sikre at vedkommende myndigheter har myndighet til å ilegge minst følgende administrative sanksjoner og treffe andre administrative tiltak i forbindelse med de overtredelsene som er oppført i nr. 1 første ledd bokstav a):

- a) En offentlig erklæring som angir den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, og overtredelsens art.
- b) Et pålegg der det kreves at den fysiske eller juridiske personen avslutter atferden som utgjør en overtredelse, og avstår fra å gjenta slik atferd.
- c) Et forbud mot at et medlem av ledelsesorganet hos den juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, eller enhver annen fysisk person som holdes ansvarlig for overtredelsen, utøver ledelsesfunksjoner hos tilbydere av folkefinansieringstjenester.
- d) Administrative bøter med et maksimumsbeløp på minst det dobbelte av den fortjenesten som er oppnådd ved overtredelsen, dersom fortjenesten kan beregnes, også selv om beløpet overstiger maksimumsbeløpene fastsatt i bokstav e).

- e) For en juridisk person, administrative bøter med et maksimumsbeløp på minst 500 000 euro eller, i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i den nasjonale valutaen per 9. november 2020, eller opptil 5 % av den juridiske personens samlede årsomsetning i henhold til seneste tilgjengelige årsregnskap som ledelsesorganet har godkjent. Dersom den juridiske personen er et morforetak eller et datterforetak av et morforetak som skal utarbeide konsernregnskap i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU²³, skal den relevante samlede årsomsetningen være den samlede årsomsetningen eller tilsvarende inntektstype i samsvar med relevant unionsrett på regnskapsområdet i henhold til seneste tilgjengelige konsernregnskap som ledelsesorganet i det overordnede morforetaket har godkjent.
 - f) For en fysisk person, administrative bøter med et maksimumsbeløp på minst 500 000 euro eller, i medlemsstater som ikke har euro som valuta, den tilsvarende verdien i den nasjonale valutaen per 9. november 2020.
3. Medlemsstatene kan fastsette ytterligere sanksjoner eller tiltak og høyere administrative bøter enn dem som er fastsatt i denne forordningen, for både fysiske og juridiske personer som er ansvarlige for overtredelsen.
- c) den finansielle styrken hos den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, med utgangspunkt i den ansvarlige juridiske personens samlede omsetning eller den ansvarlige fysiske personens årsinntekt og nettoformue,
 - d) størrelsen på den fortjenesten som er oppnådd eller det tapet som er unngått av den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, i den grad disse beløpene kan fastslås,
 - e) tapene for tredjeparter som følge av overtredelsen, i den grad disse beløpene kan fastslås,
 - f) i hvilken grad den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen, samarbeider med vedkommende myndighet, uten at det berører behovet for å sikre tilbakebetaling av denne personens oppnådde fortjeneste eller unngåtte tap,
 - g) tidligere overtredelser begått av den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen,
 - h) overtredelsens innvirkning på investorers interesser.
2. Vedkommende myndigheter skal utføre sine oppgaver og utøve sin myndighet som nevnt i artikkel 39 i henhold til artikkel 30 nr. 2 andre ledd.
 3. Når vedkommende myndigheter utøver sin myndighet til å ilegge administrative sanksjoner og treffe andre administrative tiltak i henhold til artikkel 39, skal de samarbeide tett for å sikre effektiv utøvelse av tilsyns- og undersøkelsesmyndigheten og at de administrative sanksjonene som de ilegger, og de administrative tiltakene som de treffer, er virkningsfulle og hensiktsmessige i henhold til denne forordningen. De skal samordne sine tiltak for å unngå dobbeltarbeid og overlapping når de utøver sin tilsyns- og undersøkelsesmyndighet og ilegger administrative sanksjoner og treffer andre administrative tiltak i tverrnasjonale saker.

Artikkel 40

Utøvelse av tilsynsmyndighet og myndighet til å ilegge sanksjoner

1. Vedkommende myndigheter skal, når de bestemmer typen av og nivået på en administrativ sanksjon som skal ilegges eller andre administrative tiltak som skal treffes i henhold til artikkel 39, ta hensyn til i hvilken grad overtredelsen er begått med forsett eller skyldes uaktsomhet og alle andre relevante omstendigheter, herunder eventuelt
 - a) overtredelsens grovhet og varighet,
 - b) graden av ansvar hos den fysiske eller juridiske personen som er ansvarlig for overtredelsen,

²³ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2013/34/EU av 26. juni 2013 om årsregnskaper, konsernregnskaper og tilhørende rapporter for visse typer foretak, om endring av europaparlaments- og rådsdirektiv 2006/43/EF og om oppheving av rådsdirektiv 78/660/EØF og 83/349/EØF (EUT L 182 av 29.6.2013, s. 19).

Artikkel 41

Klageadgang

Medlemsstatene skal sikre at enhver beslutning som er truffet i henhold til denne forordningen, er behørig begrunnet og kan prøves for en domstol. Retten til domstolsbehandling får også anvendelse dersom det ikke er truffet en beslutning innen seks måneder etter innlevering av en søknad om tillatelse som inneholder alle opplysninger som kreves.

*Artikkel 42***Offentliggjøring av beslutninger**

1. En beslutning om å ilegge administrative sanksjoner eller treffe andre administrative tiltak for overtredelse av denne forordningen skal offentliggjøres av vedkommende myndigheter på deres offisielle nettsted umiddelbart etter at den fysiske eller juridiske personen som er gjenstand for beslutningen, er underrettet om beslutningen. Offentliggjøringen skal minst inneholde opplysninger om overtredelsens type og art og identiteten til de ansvarlige fysiske og juridiske personene. Denne forpliktelsen gjelder ikke for beslutninger om å treffe tiltak i forbindelse med undersøkelser.
2. Dersom vedkommende myndighet anser offentliggjøringen av juridiske personers identitet eller fysiske personers identitet eller personopplysninger for å være uforholdsmessig etter en individuell vurdering av forholdsmessigheten av offentliggjøringen av slike opplysninger, eller dersom en slik offentliggjøring ville skade en pågående undersøkelse, skal vedkommende myndigheter treffe et av følgende tiltak:
 - a) Utsette offentliggjøringen av beslutningen om å ilegge en sanksjon eller treffe et tiltak til det ikke lenger er noen grunn til ikke å offentliggjøre.
 - b) Offentliggjøre beslutningen om å ilegge en sanksjon eller treffe et tiltak i anonymisert form på en måte som er i samsvar med nasjonal rett, dersom en slik anonymisert offentliggjøring sikrer et effektivt vern av de aktuelle personopplysningene.
 - c) Ikke offentliggjøre beslutningen om å ilegge en sanksjon eller treffe et tiltak dersom alternativene i bokstav a) og b) anses som utilstrekkelige til å sikre at offentliggjøringen av en slik beslutning er forholdsmessig når det gjelder tiltak som anses å være av mindre betydning.I forbindelse med en beslutning om å offentliggjøre en sanksjon eller et tiltak i anonymisert form, som nevnt i første ledd bokstav b), kan offentliggjøringen av de relevante opplysningene utsettes i en rimelig periode dersom det forutses at grunnene til offentliggjøringen i anonymisert form vil opphøre å gjelde i løpet av nevnte periode.
3. Dersom beslutningen om å ilegge en sanksjon eller treffe et tiltak påklages overfor relevant rettsmyndighet eller andre myndigheter, skal

vedkommende myndigheter umiddelbart offentliggjøre slike opplysninger på sitt offisielle nettsted sammen med eventuelle senere opplysninger om utfallet av en slik klage. En beslutning som opphever en tidligere beslutning om å ilegge en sanksjon eller treffe et tiltak, skal også offentliggjøres.

4. Vedkommende myndigheter skal sikre at enhver offentliggjøring i samsvar med denne artikkelen forblir på deres offisielle nettsted i minst fem år etter offentliggjøringen. Personopplysninger som offentliggjøres, skal ligge på vedkommende myndighets offisielle nettsted bare så lenge det er nødvendig, og i samsvar med gjeldende personvernregler.

*Artikkel 43***Rapportering av sanksjoner og administrative tiltak til ESMA**

1. Vedkommende myndighet skal hvert år oversende til ESMA alle aggregerte opplysninger om alle administrative sanksjoner ilagt og alle administrative tiltak truffet i henhold til artikkel 39. ESMA skal offentliggjøre disse opplysningene i en årsrapport.

Dersom medlemstatene har valgt å fastsette strafferettslige sanksjoner i samsvar med artikkel 39 nr. 1 for overtredelser av de bestemmelsene som er nevnt i det nummeret, skal deres vedkommende myndigheter hvert år oversende til ESMA anonymiserte og aggregerte opplysninger om alle utførte strafferettslige etterforskninger og alle ilagte strafferettslige sanksjoner. ESMA skal offentliggjøre opplysninger om ilagte strafferettslige sanksjoner i en årsrapport.

2. Dersom vedkommende myndighet har offentliggjort administrative sanksjoner, andre administrative tiltak eller strafferettslige sanksjoner, skal den samtidig underrette ESMA om disse.
3. Vedkommende myndigheter skal underrette ESMA om alle ilagte administrative sanksjoner eller alle andre administrative tiltak som er truffet, men ikke offentliggjort, herunder om eventuelle klager i denne forbindelse og om utfallet av dem. Medlemsstatene skal sikre at vedkommende myndigheter mottar opplysninger og den endelige dommen i forbindelse med eventuelle strafferettslige sanksjoner som ilegges, og at de oversender disse til ESMA. ESMA skal drive en sentral database over sanksjoner og administrative tiltak som rapporteres til ESMA, utelukkende med hen-

blikk på utveksling av opplysninger mellom vedkommende myndigheter. Databasen skal være tilgjengelig bare for ESMA, EBA og vedkommende myndigheter og skal oppdateres på grunnlag av de opplysningene vedkommende myndigheter oversender.

KAPITTEL VIII

Delegerte rettsakter

Artikkel 44

Utøvelse av delegert myndighet

1. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter gis Kommisjonen på vilkårene fastsatt i denne artikkelen.
2. Myndigheten til å vedta delegerte rettsakter nevnt i artikkel 48 nr. 3 gis Kommisjonen for en periode på 36 måneder fra 9. november 2020.
3. Den delegerte myndigheten nevnt i artikkel 48 nr. 3 kan når som helst tilbakekalles av Europaparlamentet eller Rådet. En beslutning om tilbakekalling innebærer at den delegerte myndigheten som angis i beslutningen, opphører å gjelde. Beslutningen får anvendelse dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende* eller på et senere tidspunkt angitt i beslutningen. Den berører ikke gyldigheten av delegerte rettsakter som allerede er trådt i kraft.
4. Før Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den rådføre seg med sakkyndige utpekt av hver medlemsstat i samsvar med prinsippene i den tverrinstitusjonelle avtalen av 13. april 2016 om bedre regelverksutforming.
5. Så snart Kommisjonen vedtar en delegert rettsakt, skal den underrette Europaparlamentet og Rådet samtidig om dette.
6. En delegert rettsakt vedtatt i henhold til artikkel 48 nr. 3 trer i kraft bare dersom verken Europaparlamentet eller Rådet har gjort innsigelse mot den delegerte rettsakten innen en frist på tre måneder etter at rettsakten ble meddelt Europaparlamentet og Rådet, eller dersom Europaparlamentet og Rådet innen utløpet av denne fristen begge har underrettet Kommisjonen om at de ikke har til hensikt å gjøre innsigelse. På Europaparlamentets eller Rådets initiativ forlenges denne fristen med tre måneder.

KAPITTEL IX

Sluttbestemmelser

Artikkel 45

Rapport

1. Før 10. november 2023 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA og EBA legge fram en rapport for Europaparlamentet og Rådet om anvendelsen av denne forordningen, eventuelt sammen med et forslag til regelverk.
2. Rapporten skal inneholde en vurdering av
 - a) hvordan markedet for tilbydere av folkefinansieringstjenester i Unionen fungerer, herunder markedsutvikling og -trender, samtidig som det tas hensyn til tilsynserfaring, antall tilbydere av folkefinansieringstjenester med tillatelse og deres markedsandel samt denne forordningens innvirkning på annen relevant unionsrett, herunder direktiv 97/9/EF, europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU²⁴, direktiv 2014/65/EU og forordning (EU) 2017/1129,
 - b) hvorvidt omfanget av tjenester som er omfattet av denne forordningen, fremdeles er hensiktsmessig med hensyn til den terskelverdien som er fastsatt i artikkel 1 nr. 2 bokstav c),
 - c) bruken av instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, ved yting av folkefinansieringstjenester over landegrensene,
 - d) hvorvidt omfanget av tjenester som er omfattet av denne forordningen, fremdeles er hensiktsmessig, samtidig som det tas hensyn til utviklingen av forretningsmodeller som omfatter formidling av finansielle fordringer, herunder overdragelse eller salg av lånefordringer til tredjepartsinvestorer ved hjelp av folkefinansieringsplattformer,
 - e) hvorvidt det er nødvendig med justeringer av definisjonene i denne forordningen, herunder definisjonen av en sofistikert investor i henhold til artikkel 2 nr. 1 bokstav j), og kriteriene i vedlegg II i lys av hvor effektive de er når det gjelder å sikre investorbeskyttelse,
 - f) hvorvidt kravene i artikkel 4 nr. 1, artikkel 6 og artikkel 24 fremdeles er hensiktsmes-

²⁴ Europaparlaments- og rådsdirektiv 2011/61/EU av 8. juni 2011 om forvaltere av alternative investeringsfond og om endring av direktiv 2003/41/EF og 2009/65/EF og forordning (EF) nr. 1060/2009 og (EU) nr. 1095/2010 (EUT L 174 av 1.7.2011, s. 1).

- sige for å nå målene i denne forordningen når det gjelder styring, overholdelse og utlevering av opplysninger i forbindelse med individuell porteføljeforvaltning av lån, og i lys av lignende tjenester som ytes for omsettelige verdipapirer i samsvar med direktiv 2014/65/EU,
- g) denne forordningens innvirkning på et vel-fungerende indre marked for folkefinansieringstjenester i Unionen, herunder innvirkningen på tilgangen til finansiering for SMB-er og på investorer og andre kategorier av fysiske eller juridiske personer som påvirkes av disse tjenestene,
 - h) gjennomføringen av teknologisk innovasjon i sektoren for folkefinansieringstjenester, herunder anvendelsen av nye innovative forretningsmodeller og teknologier,
 - i) hvorvidt tilsynskravene i artikkel 11 fremdeles er hensiktsmessige for å nå målene i denne forordningen, særlig når det gjelder nivået for minstekravene til ansvarlig kapital, definisjonen av ansvarlig kapital, bruken av forsikring og kombinasjonen av ansvarlig kapital og forsikring,
 - j) hvorvidt det er nødvendig å endre kravene til opplysninger til kunder som fastsatt i artikkel 19 eller tiltakene for investorbeskyttelse fastsatt i artikkel 21,
 - k) hvorvidt beløpet fastsatt i artikkel 21 nr. 7 fremdeles er hensiktsmessig for å nå målene i denne forordningen,
 - l) virkningen av de språkene som godtas av vedkommende myndigheter i samsvar med artikkel 23 nr. 2 og 3,
 - m) bruken av oppslagstavler nevnt i artikkel 25, herunder innvirkningen på annenhåndsmarkedet for lån, omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål,
 - n) hvilken innvirkning nasjonale lover og forskrifter og administrative bestemmelser som regulerer markedsføringsmaterieil for tilbydere av folkefinansieringstjenester, har på adgangen til å yte tjenester, konkurranse og investorbeskyttelsen,
 - o) anvendelsen av administrative sanksjoner og andre administrative tiltak, og særlig eventuelle behov for ytterligere harmonisering av de administrative sanksjonene som er fastsatt for overtredelser av denne forordningen,
 - p) hvorvidt det er nødvendig og forholdsmessig å pålegge tilbydere av folkefinansieringstjenester forpliktelser om å overholde nasjonal rett som gjennomfører direktiv (EU) 2015/849 med hensyn til hvitvasking av penger eller finansiering av terrorisme, og å legge til slike tilbydere av folkefinansieringstjenester på listen over ansvarlige enheter i henhold til nevnte direktiv,
 - q) hvorvidt det er hensiktsmessig at enheter etablert i tredjeland får tillatelse som tilbydere av folkefinansieringstjenester i henhold til denne forordningen,
 - r) samarbeidet mellom vedkommende myndigheter og ESMA, og hvorvidt det er hensiktsmessig at vedkommende myndigheter er tilsynsmyndigheter for denne forordningen,
 - s) muligheten for å innføre særskilte tiltak i denne forordningen for å fremme bærekraftige og innovative folkefinansieringsprosjekter, samt bruk av unionsmidler,
 - t) det samlede antallet og markedsandelen for tilbydere av folkefinansieringstjenester med tillatelse i henhold til denne forordningen i perioden fra 10. november 2021 til 10. november 2022, fordelt på små, mellomstore og store bedrifter,
 - u) volum, antall prosjekter og trender for yting av folkefinansieringstjenester over landegrensene, per medlemsstat,
 - v) andelen av folkefinansieringstjenester som i henhold til denne forordningen ytes på det globale folkefinansieringsmarkedet og på Unionens finansmarked,
 - w) kostnadene for tilbydere av folkefinansieringstjenester for å overholde denne forordningen, som en prosentdel av driftskostnadene,
 - x) volumet av investeringer som investorene har tilbakekalt i betenkningstiden, volumets andel av det samlede investeringsvolumet og, på grunnlag av disse opplysningene, hvorvidt betenkningstidens lengde og karakter som angitt i artikkel 22 er hensiktsmessig og ikke skader kapitalinnhentingens effektivitet eller investorbeskyttelsen,
 - y) antallet og størrelsen på administrative bøter og strafferettslige sanksjoner som er ilagt i samsvar med eller i forbindelse med denne forordningen, fordelt per medlemsstat,
 - z) typer av og tendenser med hensyn til bedragerisk atferd hos investorer, tilbydere av folkefinansieringstjenester og tredjeparter i forbindelse med denne forordningen.

Artikkel 46

Endring av forordning (EU) 2017/1129

I artikkel 1 nr. 4 i forordning (EU) 2017/1129 skal ny bokstav k) lyde:

«k) Et offentlig tilbud om verdipapirer fra en tilbyder av folkefinansieringstjenester som har tillatelse i henhold til europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503(*), forutsatt at det ikke overstiger terskelverdien fastsatt i artikkel 1 nr. 2 bokstav c) i nevnte forordning.

(*) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 1).»

Artikkel 47

Endring av direktiv (EU) nr. 2019/1937

I del I B i vedlegget til direktiv (EU) 2019/1937 skal nytt punkt lyde:

«xxi) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 1).»

Artikkel 48

Overgangsperiode med hensyn til folkefinansieringstjenester som ytes i samsvar med nasjonal rett

1. Tilbydere av folkefinansieringstjenester kan i samsvar med gjeldende nasjonal rett fortsette å yte folkefinansieringstjenester som omfattes av denne forordningens virkeområde, fram til og med 10. november 2022 eller fram til de får en tillatelse som nevnt i artikkel 12, alt etter hva som inntreffer først.
2. I overgangsperioden nevnt i nr. 1 i denne artikkelen kan medlemsstatene innføre forenklede framgangsmåter for å gi tillatelse til enheter som på tidspunktet for denne forordningens ikrafttredelse, har tillatelse til å yte folkefinansieringstjenester i henhold til nasjonal rett. Vedkommende myndigheter skal sikre at kravene fastsatt i artikkel 12 er oppfylt før de gir tillatelse i henhold til slike forenklede framgangsmåter.

3. Senest 10. mai 2022 skal Kommisjonen etter samråd med ESMA foreta en vurdering av anvendelsen av denne forordningen på tilbydere av folkefinansieringstjenester som bare yter folkefinansieringstjenester på nasjonalt plan, og av denne forordningens innvirkning på utviklingen av nasjonale folkefinansieringsmarkeder og på tilgangen til finansiering. På grunnlag av denne vurderingen skal Kommisjonen gis myndighet til å vedta delegerte rettsakter i samsvar med artikkel 44 for å forlenge den perioden som er nevnt i nr. 1 i denne artikkelen, én gang med en tolv måneders periode.

Artikkel 49

Midlertidig unntak med hensyn til terskelverdien fastsatt i artikkel 1 nr. 2 bokstav c)

Som unntak fra artikkel 1 nr. 2 bokstav c) i denne forordningen får denne forordningen i en periode på 24 måneder fra 10. november 2021, dersom terskelverdien for det samlede beløpet for offentliggjøring av et prospekt i samsvar med forordning (EU) 2017/1129 i en medlemsstat er på under 5 000 000 euro, anvendelse i nevnte medlemsstat bare på folkefinansieringstilbud til et samlet beløp som ikke overstiger denne terskelverdien.

Artikkel 50

Innarbeiding av endring av direktiv (EU) nr. 2019/1937

1. Medlemsstatene skal senest 10. november 2021 vedta, offentliggjøre og anvende de lovene og forskriftene som er nødvendige for å etterkomme artikkel 47. Dersom denne datoen kommer før datoen for innarbeiding nevnt i artikkel 26 nr. 1 i direktiv (EU) 2019/1937, skal imidlertid vedtakelsen, offentliggjøringen og anvendelsen av slike lover og forskrifter utsettes til datoen for innarbeiding nevnt i artikkel 26 nr. 1 i direktiv (EU) 2019/1937.
2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen og ESMA teksten til de viktigste internrettslige bestemmelsene som de vedtar på det området som er omfattet av artikkel 47.

Artikkel 51

Ikrafttredelse og anvendelse

Denne forordningen trer i kraft den 20. dagen etter at den er kunngjort i *Den europeiske unions tidende*.

Den får anvendelse fra 10. november 2021.

Denne forordningen er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel 7. oktober 2020.

For Europaparlamentet
D.M. SASSOLI
President

For Rådet
M. ROTH
Formann

VEDLEGG I

Nøkkelinformasjonsdokument for investeringer

Del A: Opplysninger om prosjekteier(e) og folkefinansieringsprosjektet

- Identitet, juridisk form, eierskap, ledelse og kontaktopplysninger.
- Alle fysiske og juridiske personer som er ansvarlige for opplysningene i nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer. For fysiske personer, herunder medlemmer av prosjekteierens administrasjons-, ledelses- eller kontrollorganer, skal navn og stillingsbetegnelse angis. For juridiske personer skal navn og forretningskontor angis.

Følgende ansvarserklæring:

«Prosjekteieren erklærer at ingen opplysninger, så langt denne kjenner til, er blitt utelatt eller er i vesentlig grad villedende eller unøyaktige. Prosjekteieren har ansvaret for å utarbeide dette nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer.»

- Prosjekteierens hovedvirksomhet; produkter eller tjenester som prosjekteieren tilbyr.
- En hyperlenke til prosjekteierens seneste årsregnskap, dersom det er tilgjengelig.
- Viktige årlige finansielle opplysninger og nøkkeltall for prosjekteieren for de tre siste årene, dersom de er tilgjengelige.
- En beskrivelse av folkefinansieringsprosjektet, herunder dets formål og hovedtrekk.

Del B: Hovedtrekkene ved folkefinansieringsprosessen og eventuelt vilkår for kapitalinnhenting eller låneopptak

- Det minstemålet for kapital som skal innhentes, eller det lånet som minst skal opptas i et enkelt folkefinansieringstilbud, og antall tilbud som er blitt fullført av prosjekteieren eller til-

byderen av folkefinansieringstjenester for folkefinansieringsprosjektet.

- Fristen for å nå målet for kapitalinnhenting eller låneopptaket.
- Opplysninger om konsekvensene dersom målet for kapitalinnhenting eller låneopptaket ikke nås innen fristen.
- Det høyeste tilbudsbeløpet, dersom det er forskjellig fra målet for kapitalinnhenting eller låneopptaket nevnt i bokstav a).
- Beløpet for ansvarlig kapital som prosjekteieren har avsatt til folkefinansieringsprosjektet.
- Endring i sammensetningen av prosjekteierens kapital eller lån knyttet til folkefinansieringstilbudet.
- Forekomsten av og vilkårene for en betenkningstid forut for kontraktsinngåelse for ikke-sofistikerte investorer.

Del C: Risikofaktorer

Presentasjon av de viktigste risikoene forbundet med finansieringen av folkefinansieringsprosjektet, med sektoren, prosjektet og prosjekteieren og med omsettelige verdipapirer, instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, eller lån, herunder, dersom det er relevant, geografiske risikoer.

Del D: Opplysninger om tilbud om omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål

- Samlet beløp og type omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, som skal tilbys.
- Tegningskurs.
- Om overtegning tillates, og hvordan den fordeles.
- Tegnings- og betalingsvilkår.
- Deponering og levering av omsettelige verdipapirer og instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, til investorer.
- Dersom investeringen er sikret av en garanti eller ved sikkerhetsstillelse:
 - Hvorvidt garantisten eller sikkerhetsstilleren er en juridisk person.
 - Garantistens eller sikkerhetsstillerens identitet, juridiske form og kontaktopplysninger.
 - Opplysninger om garantiens eller sikkerhetens art og vilkår.
- Dersom det er relevant, et bindende tilsagn om å kjøpe tilbake de omsettelige verdi-

papirene eller instrumentene som er godkjent for folkefinansieringsformål, og fristen for et slikt tilbakekjøp.

- h) For andre instrumenter enn egenkapitalinstrumenter, nominell rente, datoen da renten begynner å løpe, betalingsfrister for rentebetalinger, forfallsdato og gjeldende avkastning.

Del E: Opplysninger om spesialforetak

- a) Hvorvidt det finnes et spesialforetak som mellomledd mellom prosjekteieren og investoren.
- b) Spesialforetakets kontaktopplysninger.

Del F: Investorrettigheter

- a) Sentrale rettigheter knyttet til omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål.
- b) Begrensninger som de omsettelige verdipapirene eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål, er underlagt, herunder aksjeeieravtaler eller andre ordninger som hindrer deres omsettelighet.
- c) En beskrivelse av eventuelle begrensninger i omsetteligheten til de omsettelige verdipapirene eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål.
- d) Investorens muligheter til å trekke seg ut av investeringen.
- e) For egenkapitalinstrumenter: fordeling av kapital og stemmeretter før og etter kapitalforhøyelsen som følger av tilbudet (forutsatt tegning av alle omsettelige verdipapirer eller instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål).

Del G: Opplysninger om lån

Dersom folkefinansieringstilbudet innebærer formidling av lån, skal nøkkelinformasjonsdokumentet for investeringer i stedet for opplysningene nevnt i del D, E og F i dette vedlegget inneholde opplysninger om følgende:

- a) Lånets art, løpetid og vilkår.
- b) Gjeldende rentesatser eller, dersom det er relevant, annen kompensasjon til investoren.
- c) Risikoreduserende tiltak, herunder eventuelle sikkerhetsstillere eller garantister eller andre typer av garantier.
- d) Tidsplanen for tilbakebetaling av hovedstolen og betaling av renter.
- e) Eventuelle mislighold av kredittavtaler fra prosjekteierens side i løpet av de siste fem årene.

- f) Forvaltningen av lånet, herunder i situasjoner der prosjekteieren ikke oppfyller sine forpliktelser.

Del H: Gebyrer, opplysninger og klageadgang

- a) Gebyrer og kostnader for investoren i forbindelse med investeringen, herunder administrative kostnader ved salg av instrumenter som er godkjent for folkefinansieringsformål.
- b) Hvor og hvordan ytterligere opplysninger om folkefinansieringsprosjektet, prosjekteieren og spesialforetaket kan innhentes kostnadsfritt.
- c) Hvordan og til hvem investoren kan rette en klage på investeringen eller på atferden til prosjekteieren eller tilbydereren av folkefinansieringstjenester.

Del I: Opplysninger om individuell portefølje- forvaltning av lån som tilbydere av folkefinansieringstjenester skal framlegge

- a) Tilbyderen av folkefinansieringstjenesters identitet, juridiske form, eierskap, ledelse og kontaktopplysninger.
- b) Laveste og høyeste rentesats for lån som kan være tilgjengelige for investorenes individuelle porteføljer.
- c) Korteste og lengste løpetid for lån som kan være tilgjengelige for investorenes individuelle porteføljer.
- d) Dersom slike benyttes, intervallet for og fordelingen av de risikokategoriene som lånene faller inn under, samt misligholdsratene og den vektete gjennomsnittlige renten per risikokategori, med en ytterligere oppdeling etter det året da lånene ble gitt gjennom tilbydereren av folkefinansieringstjenester.
- e) Sentrale elementer i den interne metoden for kredittrisikovurdering av de individuelle folkefinansieringsprosjektene og for definering av risikokategoriene.
- f) Om det tilbys et avkastningsmål på investeringen, et annualisert avkastningsmål og et konfidensintervall for dette annualiserte avkastningsmålet i investeringsperioden, idet det tas hensyn til gebyrer og misligholdsrater.
- g) Framgangsmåter, interne metoder og kriterier for utvalgelse av folkefinansieringsprosjekter til investorens individuelle låneportefølje.
- h) Dekning og vilkår for eventuelle gjeldende kapitalgarantier.
- i) Forvaltningen av porteføljelån, herunder i situasjoner der en prosjekteier ikke oppfyller sine forpliktelser.

- j) Risikospredningsstrategier.
- k) Gebyrer som skal betales av prosjekteieren eller investoren, herunder eventuelle fradrag i de rentene som skal betales av prosjekteieren.

VEDLEGG II

Sofistikerte investorer for denne forordningens formål

I. Identifikasjonskriterier

En sofistikert investor er en investor som har kjennskap til risikoene forbundet med investeringer i kapitalmarkeder, og som har tilstrekkelige ressurser til å påta seg slik risiko uten å utsette seg for uforholdsmessig store økonomiske konsekvenser. Sofistikerte investorer kan kategoriseres som slike dersom de oppfyller identifikasjonskriteriene i dette avsnittet, og dersom framgangsmåten i avsnitt II følges.

Følgende fysiske og juridiske personer skal anses som sofistikerte investorer med hensyn til alle tjenester som tilbys av tilbydere av folkefinansieringstjenester i henhold til denne forordningen:

- 1) Juridiske personer som oppfyller minst et av følgende kriterier:
 - a) Ansvarlig kapital på minst 100 000 euro.
 - b) Nettoomsetning på minst 2 000 000 euro.
 - c) Balanse på minst 1 000 000 euro.
- 2) Fysiske personer som oppfyller minst et av følgende kriterier:
 - a) Personlig bruttoinntekt på minst 60 000 euro per skatteår eller en portefølje av finansielle instrumenter, definert slik at den omfatter kontantinnskudd og finansielle eiendeler, som overstiger 100 000 euro.
 - b) Investoren arbeider eller har arbeidet i finanssektoren i minst ett år i en stilling som krever kunnskap om de planlagte transaksjonene eller tjenestene, eller investoren har hatt en ledende stilling i minst 12 måneder hos en juridisk person som nevnt i nr. 1.
 - c) Investoren har foretatt omfattende transaksjoner på kapitalmarkedene i gjennomsnitt ti ganger per kvartal i de foregående fire kvartalene.

II. Anmodning om å bli behandlet som en sofistikert investor

Tilbydere av folkefinansieringstjenester skal stille til rådighet for sine investorer en mal som de kan bruke for å sende inn en anmod-

ning om å bli behandlet som en sofistikert investor. Malen skal inneholde de identifikasjonskriteriene som er fastsatt i avsnitt I, og en klar advarsel om den investorbeskyttelsen som en sofistikert investor vil miste som følge av å bli klassifisert som dette.

En anmodning om å bli behandlet som en sofistikert investor skal inneholde følgende opplysninger:

- 1) En attest med nærmere opplysninger om de identifikasjonskriteriene som angis i avsnitt I, som den anmodende investoren oppfyller.
- 2) En erklæring om at den anmodende investoren er kjent med konsekvensene av å miste investorbeskyttelsen, som er knyttet til statusen som ikke-sofistikert investor.
- 3) En erklæring om at den anmodende investoren forblir ansvarlig for at opplysningene i anmodningen er korrekte.

Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal treffe rimelige tiltak for å sikre at investoren oppfyller vilkårene for en sofistikert investor, og skal innføre hensiktsmessige skriftlige interne retningslinjer for å kategorisere investorer. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal godkjenne anmodningen, med mindre det er rimelig tvil om hvorvidt opplysningene i anmodningen er korrekte. Tilbyderen av folkefinansieringstjenester skal uttrykkelig underrette investorene når deres status er bekreftet.

Godkjenningen nevnt i tredje ledd skal være gyldig i to år. Investorer som ønsker å opprettholde sin status som sofistikert investor etter at gyldighetsperioden har utløpt, skal sende inn en ny anmodning til tilbyderen av folkefinansieringstjenester.

Sofistikerte investorer skal ha ansvaret for å holde tilbyderen av folkefinansieringstjenester underrettet om eventuelle endringer som kan påvirke deres kategoriseringen. Dersom tilbyderen av folkefinansieringstjenester får kjennskap til at investoren ikke lenger oppfyller de opprinnelige vilkårene som gjorde investoren berettiget til å bli behandlet som en sofistikert investor, skal tilbyderen av folkefinansieringstjenester underrette investoren om at vedkommende vil bli behandlet som en ikke-sofistikert investor.

III. Sofistikerte investorer som er profesjonelle kunder

Som unntak fra framgangsmåten fastsatt i avsnitt II i dette vedlegget skal de enhetene som er nevnt i avsnitt I nr. 1–4 i vedlegg II til

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

direktiv 2014/65/EU, anses som sofistikerte investorer dersom de kan dokumentere sin sta-

tus som profesjonelle overfor tilbyderer av folkefinansieringstjenester.

Vedlegg 2

EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 av 2. februar 2024 om endring av EØS-avtalens vedlegg IX (Finansielle tjenester)

EØS-KOMITEEN HAR –

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt EØS-avtalen, særlig artikkel 98, og ut fra følgende betraktninger:

- 1) Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937¹ skal innlemmes i EØS-avtalen.
 - 2) Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2020/1504 av 7. oktober 2020 om endring av direktiv 2014/65/EU om markeder for finansielle instrumenter² skal innlemmes i EØS-avtalen.
 - 3) Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1988 av 12. juli 2022 om forlengelse av overgangsperioden for fortsatt yting av folkefinansieringstjenester i samsvar med nasjonal rett nevnt i artikkel 48 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503³ skal innlemmes i EØS-avtalen.
 - 4) EFTA-statene skal, når de fastsetter hvilke jurisdiksjoner som skal stå oppført på listen over ikke-samarbeidsvillige jurisdiksjoner i deres nasjonale lovgivning, ta størst mulig hensyn til EUs liste over ikke-samarbeidsvillige skattejurisdiksjoner.
 - 5) EØS-avtalens vedlegg IX bør derfor endres –
1. I nr. 29bd (europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/1129) skal nytt strekpunkt lyde:
«– **32020 R 1503:** Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 1).»
 2. I nr. 31ba (europaparlaments- og rådsdirektiv 2014/65/EU) skal nytt strekpunkt lyde:
«– **32020 L 1504:** Europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2020/1504 av 7. oktober 2020 (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 50).»
 3. Etter nr. 31bj (europaparlaments- og rådsdirektiv (EU) 2019/2162) tilføyes følgende:
«31bl. **32020 R 1503:** Europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 av 7. oktober 2020 om europeiske tilbydere av folkefinansieringstjenester til næringsvirksomhet og om endring av forordning (EU) 2017/1129 og direktiv (EU) 2019/1937 (EUT L 347 av 20.10.2020, s. 1).
Forordningens bestemmelser skal for denne avtales formål gjelde med følgende tilpasninger:
a) Uten at det berører bestemmelsene i EØS-avtalens protokoll 1, og dersom ikke annet er fastsatt i avtalen, skal betydningen av ordene ‘medlemsstat(er)’ og ‘vedkommende myndigheter’ også omfatte, i tillegg til den betydning de har i forordningen, henholdsvis EFTA-statene og deres vedkommende myndigheter.
b) Henvisninger i forordningen til ESMA’s myndighet i henhold til artikkel 19 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) nr. 1095/2010 skal, når det gjelder EFTA-statene, forstås som henvisninger til EFTAs overvåkingsorgans myndighet i til-

TRUFFET DENNE BESLUTNING:

Artikkel 1

I EØS-avtalens vedlegg IX gjøres følgende endringer:

¹ EUT L 347 av 20.10.2020, s. 1.

² EUT L 347 av 20.10.2020, s. 50.

³ EUT L 273 av 21.10.2022, s. 3.

Lov om folkefinansiering av næringsvirksomhet (folkefinansieringsloven) og samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 om innlemmelse i EØS-avtalen av forordning (EU) 2020/1503

fellene fastsatt i og i samsvar med nr. 31i i dette vedlegg.

- c) Med mindre annet er fastsatt i denne avtale, skal henvisninger til unionsretten forstås som henvisninger til EØS-avtalen.
 - d) I artikkel 2 nr. 1 bokstav q), når det gjelder EFTA-statene, skal ordene ‘artikkel 1 nr. 2 i Den europeiske sentralbanks forordning (EU) nr. 1075/2013’ forstås som ‘artikkel 2 nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2017/2402’.
 - e) I artikkel 5 nr. 2 bokstav b), når det gjelder EFTA-statene, skal ordene ‘i henhold til relevant unionspolitik’ forstås som ‘som definert i den berørte EFTA-statens nasjonale lovgivning’.
 - f) I artikkel 48 nr. 1, når det gjelder EFTA-statene, skal ordene ‘10. november 2022’ forstås som ‘ett år etter ikrafttredelsesdatoen for EØS-komiteens beslutning nr. 30/2024 av 2. februar 2024’.
- 31bla. **32022 R 1988:** Delegert kommisjonsforordning (EU) 2022/1988 av 12. juli 2022 om forlengelse av overgangsperioden for fortsatt yting av folkefinansieringstjenester i samsvar med nasjonal rett nevnt i artikkel 48

nr. 1 i europaparlaments- og rådsforordning (EU) 2020/1503 (EUT L 273 av 21.10.2022, s. 3).»

Artikkel 2

Teksten til forordning (EU) 2020/1503, direktiv (EU) 2020/1504 og delegert forordning (EU) 2022/1988 på islandsk og norsk, som vil bli kunngjort i EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*, skal gis gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 3. februar 2024, forutsatt at alle meddelelser etter EØS-avtalens artikkel 103 nr. 1 er inngitt⁴.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til *Den europeiske unions tidende*.

Utferdiget i Brussel 2. februar 2024.

For EØS-komiteen
Nicolas von Lingen
 Formann

⁴ Forfatningsrettslige krav angitt.

Bestilling av publikasjoner

Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon
publikasjoner.dep.no
Telefon: 22 24 00 00

Publikasjonene er også tilgjengelige på
www.regjeringen.no

Trykk: Departementenes sikkerhets- og
serviceorganisasjon – 09/2025

